

TŘETÍ SYNOD ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ V PRAZE

R. 1925.

*SVOLÁNÍ,
PROGRAM A ČLENOVÉ SYNODU.
ZPRÁVY A NÁVRHY.*

V PRAZE 1925.

Nákladem

Synodního výboru Českobratrské církve evangelické
v Praze II., Jungmannova tř. 15 (Husův Dům).

Tiskla Pražská akciová tiskárna.

**Synodní výbor
českobratrské církve evangelické.
Praha II., Jungmannova 15. Husův Dům.**

V PRAZE, dne 4. května 1925.

Po rozumu § 93 a 101, 16. církevního zřízení svoláváme
tímto

třetí synod českobratrské církve evangelické

**na pondělí dne 15. června 1925 a dni následu-
jící do českobratrského evangelického chrámu
u Salvátora v Praze I.**

Synod budou předcházeti služby Boží s kázáním, které
budou zahájeny o 5. hod. večerní.

Program synodu:

1. Členové volení odevzdají buď před službami Božími aneb ihned po nich své legitimace synodnímu výboru, který je prozkoumá (podle § 1 jednacího řádu).

2. O 6. hod. zahájení synodu podle § 2 a 3 jedn. řádu.

3. Volba zapisovatelů.

4. Volba dvou místopředsedů synodu (§ 93 círk. zř.).

5. Usnesení o vzniklých snad pochybnostech o platnosti voleb, o omluvách nepřítomných členů a jejich dovolené, o povolání náhradníků (§ 4 jedn. řádu).

6. Složení slibu podle § 92 círk. zřízení.

7. Volba komise pro podání zprávy o tomto synodu.

8. Návrh synodního výboru v příčině synodní práce.

9. Volba odborů přípravných podle § 5, odst. 2. jednacího řádu.

10. Projednání návrhů odborů přípravných na základě předloh k tomuto synodu podaných.

11. Projednání případných návrhů samostatných a petic podle § 13, odst. 2. a § 14, odst. 1. jednacího řádu. Petice mohou býti podány toliko prostřednictvím člena synodu; samostatné návrhy toliko před schůzí a musí býti podporovány nejméně čtvrtinou přítomných členů.

12. Usnesení event. schválení zprávy o fondech a jmění, spravovaných synodním výborem.

13. Volba tří členů do výboru Husova Domu v Praze, volba kuratorií Husova Domu v Hradci Králové a budovy ústavní v Čáslavi, a jiných event. komisí (zvláště komisí disciplinárních). Volba revisorů účtů synodního výboru na období 1925/27 a jiné event. volby.

14. Usnesení o době a místě příštího synodu.

15. Zakončení synodu.

Žádáme, aby v neděli dne 7. a 14. června t. r. bylo konání třetího synodu ohlášeno při službách Božích ve všech sborech a stanicích, a na modlitbách vzpomenuť bylo, by synod tento přispěl z milosti Boží ke zřízení a utvrzení dobrého řádu, k obnovení a posílení bratrské lásky a k povzbuzení všech služebníků k dílu Páně.

Synod tento trvati bude pravděpodobně tři až čtyři dny, t. j. až snad 19. června a proto jest potřebí, aby členové jeho se na to připravili.

Zahajovací schůze koná se v chrámu Salvátorském; ostatní plenární schůze v chrámu na Vinohradech, Korunní tř. 62. Komise zasedají vesměs v místnostech Husova Domu v Praze II., Jungmannova 15.

Synodní výbor československé evangelické církve:

Josef Souček,
senior a předseda.

Ferd. Kavka,
synodní kurátor.

Dr. Ferd. Hrejsa,
náměstek seniorův.

Dr. Ant. Boháč, Dr. Josef Král, Frant. Prudký,
členové synodního výboru.

ČLENOVÉ TŘETÍHO SYNODU:

Synodní výbor:

1. Josef Souček, senior a farář v Praze II./1211.
2. ThDr. Ferd. Hrejsa, profesor a náměstek seniorův v Praze I./1045.
3. Ferd. Kavka, ředitel a synodní kurátor v Praze VII./759.
4. PhDr. Ant. Boháč, ministerský rada v Praze II., Podskalská 31, člen synod. výboru.
5. JUDr. Josef Král, vrchní finanční rada v Praze VII., Plynární 1031, člen synod. výboru.
6. František Prudký, farář v Olomouci, člen synod. výboru.

Za seniorát pražský:

7. Stanislav Čapek, konsenior, Praha I./1045.
8. Bedř. Černík, maj. zasílat. závodu a seniorátní kurátor, Praha II., Havlíčkovy nám. č. 3.
9. Lic. Frant. Bednář, farář v Praze II., Klimentská 18.
10. Bedř. Jerje, farář v Praze-Vinohradech, Korunní 62.
11. Karel Machotka, farář v Plzni, Prokopova 27.
12. MUDr. Adolf Lukl, Vinohrady, Budečská 34.
13. PhDr. Jindřich Hrozný, Praha VII., Jirečkova 17.
14. JUDr. Stanislav Zima, advokát, Strakonice.

N á h r a d n í c i :

- Oskar Nagy, farář, Kšely, p. Čes. Brod.
 Jaromír Kryštůfek, farář, Kralovice u Plzně.
 Josef Šlechta, farář, Soběhrdy, p. Benešov u Prahy.
 Ing. Arnold Chvojka, Plzeň, Sedláčkova 39.
 Jan Sajdl, tov. úředník, Plzeň, Karlov, Železná 1.
 Antonín Štolc ml., obchodník, Žižkov, Cimburkova 17.

Za seniorát podřípský:

15. Josef Kulík, konsenior, Lipkovice, p. Roudnice n. L.
16. Vladimír Soukup, ředitel fil. Živnobanky a seniorátní kurátor v Mělníku.
17. Rudolf Lány, farář v Krabčicích, p. Roudnice n. L.
18. Josef Kantorek, farář v Mělníku.
19. Vlastimil Juren, farář, Louny, Prokopova ul.
20. Josef Mašek, statkář v Zamachách, p. Vtelno Mělnické.
21. Ludmila Pavlíčková, choť vrchního ředitele ústavu pro choromyslné v Horních Beřkovicích.
22. Josef Štěpán, statkář ve Stránce, p. Mšeno u Mělníka.

N á h r a d n í c i :

- Václav Bureš, farář v Lečicích, p. Podhořany n. Vlt.
 Benj. Fleischer, farář v Roudnici n. L.
 Josef Růžička, farář, Kovanec, p. Dolní Cetno.
 Jaroslav Šustr, statkář, Bechlín u Roudnice n. L.
 Frant. Král, statkář, Lipkovice, p. Roudnice n. L.
 Boh. Vonostránský, statkář, Velký Újezd, p. Mšeno u Mělníka.

Za seniorát poděbradský:

23. Jarolím Nešpor, konsenior v Chleběch u Nymburka, p. Ronov-Oskořínek.
24. Josef Holý, ředitel cukrovaru, seniorátní kurátor v Mochově u Brandýsa n. L.

25. Karel Hadač, farář v Lysé n. L.
26. František Šustr, farář, Poděbrady.
27. Ladislav Juren, farář, Nymburk.
28. Josef Rytíř, vládní rada, Brandýs n. L.
29. Jan Kubiček, statkář, Hořátev č. 47, p. Nymburk.
30. Václav Vokoun, statkář, Sány u Poděbrad.

N á h r a d n í c i:

- František Novák, farář, Libice n. Cidl.
 Čeněk Fiala, farář, Velenice, p. Dymokury.
 Frant. Kostkan, farář, Hořátev, p. Nymburk.
 Frant. Kulich, uzenář, Poděbrady.
 Jan Urbánek, býv. superint. kurátor, statkář, Poděbrady.
 František Sixta, statkář, Chleby, p. Ronov-Oskořinek u Nymburka.

Za seniorát královéhradecký:

31. Josef Čapek, konsenior, Třebechovice p. Orebem.
32. Jiří Vedral, obchodník, seniorátní kurátor, Libštát u Semil.
33. Oskar Opočenský, farář, Klášter, p. Bolehošť u Nového Města nad Metují.
34. Petr Marušiak, farář v Libštátě u Semil.
35. Adolf Novotný, farář v Hradci Králové.
36. MUDr. Adolf Švanda v Hradci Králové.
37. Václav Hojný, rolník v Černilově u Hradce Král.
38. Václav Kupka, mistr obuvnický, Třebechovice p. O.

N á h r a d n í c i:

- Emil Pokorný, farář v Šonově u Náchoda.
 Lad. Štrobach, farář, Bohuslavice u Nov. Města n. Met.
 Frant. Ženatý, farář, Semonice, p. Černošice-Čáslavky.
 Josef Turek, ředitel továrny v Hronově n. Met.
 Josef Staněk, rolník, Šonov u Náchoda.
 Josef Hájek, rolník, Bolehošť u Nov. Města n. Met.

Za seniorát čáslavský:

39. Viktor Szalatnay, konsenior, Kutná Hora.
40. Jan Urbánek, ředitel pojišťovny a seniorátní kurátor v Plaňanech.
41. Frant. Klapuš, farář v Přelouči.
42. Jan Vl. Šebesta, farář v Pečkách na dr.
43. G. Ad. Molnár, farář v Trnávce, p. Řečany n. L.
44. Václav Havelka, statkář v Čáslavi.
45. Václav Ruml, rolník v Zaříčanech, p. Bílé Podolí u Čáslavě.

46. Václav Vondruška, řídící učitel v. v., Trnávka,
p. Řečany n. L.

N á h r a d n í c i :

Miloslav Novák, farář, Kolín.

Jan Pípal, farář, Libenice, p. Kolín.

Jaroslav Řepa, farář, Velim.

František Koudela, rolník, Moravany, p. Vilímov v Č.

Josef Mareš, statkář v Křečhoři, p. Kolín.

Josef Blecha, soukromník ve Štítarech, p. Kolín.

Za seniorát chrudimský:

47. Josef Nešpor, konsenior, Chrudim.

48. Jan Stříteský, profesor, sen. kurátor, Chrudim.

49. Bedřich Horký, farář, Džbánov, p. Kerhartice
u Ústí nad Orlicí.

50. Rudolf Medek, farář, Bučina, p. Cerekvice n. Louč.

51. Jakub Caha, farář, Vysoké Mýto.

52. Bedřich Dudycha, profesor z Litomyšle.

53. Jan Škeřík, rolník, Jehnědí čís. 51, p. Kerhartice
u Ústí nad Orlicí.

54. Josef Malina, rolník, Habřinka u Bukovky, p. Bělá
u Přelouče.

N á h r a d n í c i :

Jan Řezníček, farář, Choceň.

Lad. Řepa, farář, Dvakačovice, p. Hrochův Týnec.

Karel Balcar, farář, Čermná u Lanškrouna.

Jan Janecký, rolník, Sloupnice u Litomyšle.

Frant. Řepa, rolník, Vostřešany, p. Dražkovice u Par-
dubic.

František Kostecký, obchodník, Pardubice.

Za seniorát poličský:

55. Karel Andrlé, konsenior, Krouna u Skutče.

56. Ludevít Teplý, ředitel továrny, seniorátní kurátor,
Hlinsko, východní Čechy.

57. Bohumil Baštecký, farář v Pusté Rybné.

58. F. P. Šedý, farář, Telecí, p. Sádek u Poličky. *)

59. Josef Dvořák, farář, Proseč, východní Čechy.

60. Frant. Filipi, rolník, Telecí č. 12., p. Sádek u Pol.

61. Jan Nekvinda, rolník v Krouné č. 124., u Skutče.

62. Josef Samek, rolník v Záboří u Proseče, vých. Č.

N á h r a d n í c i :

Z farářů nemohl býti již volen nikdo.

Josef Telecký, rolník v Šir. Dole č. 38., u Krouné ve
východních Čechách.

*) Přestává býti podle církevního zřízení poslancem synodu.

Antonín Myška, rolník, Svratouch č. 89., p. Svratka.
Josef Dvořák, rolník, Telecí č. 26., p. Sádek u Poličky.

Za seniorát německo-brodský.

63. Jan Václavík, konsenior, Krucemburk u Chotěboře.
64. Mil. Kovář, rada zem. soudu, seniorátní kurátor,
Počátky.

65. Bohuslav Souček, diasp. farář, Tábor.

66. Vladimír Čech, farář, Písek.

67. Jan Toul, farář v Českých Budějovicích.

68. Aug. Sochor, vrchní správce důchodkové kontroly,
Soběslav.

69. Marie Rebcová, Jindřichův Hradec.

70. Josef Valouch, rolník v Moravči čís. 12., p. Nová
Cerekev.

N á h r a d n í c i :

Vladimír Chvátal, farář, Soběslav.

Rudolf Mahovský, farář, Humpolec.

Jan Kynčl, správce školy v Brandlíně, p. Velká Lhota
u Dačic.

Josef Louda, vrch. výpravčí trati, Soběslav.

Jindřich Barták, továrník, Humpolec.

Poznámka: Leopold Hrbata, dříve farář v Jindř. Hradci,
přestal býti náhradníkem za seniorát německobrodský, protože byl
zvolen za faráře ve Vtelně, v seniorátě podřipském.

Za seniorát novoměstský:

71. Frant. Ilek, konsenior v Rovečíně u Boskovic, Mor.

72. Frant. Ondruška, učitel, sen. kurátor, Jimramov.

73. Josef Dobeš, farář, Nové Město na Moravě.

74. Vincenc Vašíř, farář, Nové Město na Moravě.

75. František Rozbořil, farář v Jimramově.

76. Josef Juřík, rolník v Ubušínku, p. Jimramov.

77. Karel Bukáček, Jimramov č. 27.

78. Josef Příbyl, želez. úředník v Nov. Městě na Mor.

N á h r a d n í c i :

Z farářů nemohl již býti volen nikdo.

Josef Prudký, Prosetín, p. Mor. Olešnice.

František Zelený, Rokytno u Nov. Města na Moravě.

František Vavříček, Věstín, p. Rovečné.

Za seniorát brněnský:

79. Kamil Nagy, konsenior, Vanovice u Boskovic.

80. Karel Vilím, zemský rada a seniorátní kurátor,
Brno, Veverží 83.

81. Jaroslav Stehlík, farář, Javorník, p. Velká u Strážnice na Moravě.

82. Lic. th. J. Hájek, farář, Miroslav.

83. Václav Pokorný, farář, Brno, Pellicova 6.

84. Josef Čech, rolník, Novič, p. Letovice, Morava.

85. Jindřiška Wurmová, spisovatelka, Brno, Dlouhá 13.

86. Frant. Ryšavý, rolník, Miroslav-Václavov 52.

N á h r a d n í c i :

Jan Skeřík, farář, Heršpice, p. Slavkov.

Jan Odskočil, farář, Klobouky u Brna.

(Třetí náhradník z řad farářů zvolen nebyl.)

Frant. Nečas, tov. zřízenec, Nosislav.

Frant. Jaša, zámečník, Třebíč.

Frant. Bula, rolník, Brumovice u Hodonína.

Za seniorát vsetínský:

87. Gustav Winkler, konsenior, Hošťálková u Vsetína.

88. Josef Hovadík, seniorátní kurátor, Vsetín.

89. Otmar Hrejša, senátor a farář, Jasená, p. Vizovice.

90. Josef Jadrníček, farář, Uherské Hradiště.

91. Jan Porubjak, farář, Vsetín (dolní sbor).

92. Viktor Opočenský, vrch. círk. rada v. v., Vsetín

93. Tom. Mikuláščík, rolník, Jasená č. 79., p. Vizovice.

94. František Vaculín, stolař, Vsetín č. 824.

N á h r a d n í c i :

Jan Skalák, farář, Vsetín (horní sbor).

Jan Drobný, farář, Jablunka u Vsetína.

Jan Bázlík, farář, Pržno, p. Jablunka na Moravě.

Tomáš Machala, rolník, Pržno čís. 33., p. Jablunka u Vsetína.

Jan Pala, rolník, Hošťálková č. 43 u Vsetína.

Jan Trubelík, rolník, Zádveřice č. 117, p. Vizovice.

Za seniorát moravsko-slezský:

95. Gustav Švanda, konsenior, Olomouc, třída krále Václava III. č. 10.

96. Eduard Šolc, řed. cementáren, seniorátní kurátor, Hodolany-Olomouc.

97. Bohuslav Burian, farář, Střítež, p. Valaš. Meziříčí.

98. Jaroslav Urbánek, farář, Přerov.

99. Alexandr Winkler, farář, Frýdek.

100. Josef Dobeš, rolník, Střítež, p. Valašské Meziříčí.

101. Jan Konečný, konstruktér, Orlová.

102. Jan Toul, velkoobchodník, Prostějov.

N á h r a d n í c i:

Pavel Nešpor, farář, Prostějov.
 Jan Geryk, farář, Český Těšín.
 Josef Sypták, farář, Prusinovice u Holešova.
 Josef Jadrníček starší, rolník, Střítež, p. Val. Meziříčí.
 Josef Kramoliš, stavitel, Hodslavice.
 Antonín Štancl, hodinář, Olomouc, Ztracená 38.

Za československou evangelickou bohosloveckou fakultu Husovu:

103. Dr. Frant. Žilka, děkan Husovy fakulty, Praha-Vinohrady, U Havlíčkových sadů 13.

N á h r a d n í k:

Dr. Josef Hromádka, profesor, Praha-Vinohrady, Budečská 34.

I.

ZPRÁVY SYNODNÍHO VÝBORU.**1. Správa církve.**

1. Usnesení minulého Synodu o d o p l n ě n í z ř í z e n í c í r k e v n í h o o d s t a v c e m, rozšiřujícím platnost jeho i pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, předloženo bylo ministerstvu školství a národní osvěty ke schválení vládnímu. Pokud nám jest známo, zaslalo školské ministerstvo ono usnesení ministerstvu s plnou mocí pro Slovensko k vyjádření. A ono zase předložilo je evangelické církvi na Slovensku k dobrozdání. Církev tato však zaujala k našemu usnesení stanovisko nepříznivé. Následkem toho bylo vysloveno ministerstvem přání, aby svolána byla schůze zástupců obou církví, jež by za přítomnosti ministra pro Slovensko aneb jeho splnomocněnce o věci té se radila a dohodla. Synodní výbor však navrhl, aby sešli se pouze zástupci obou církví k přátelské poradě a dohodě. To se také stalo a schůze ta konána byla v Praze dne 29. října 1924; přítomni na ní byli členové synodního výboru a za církev na Slovensku biskup J. Janoška a generální inspektor dr. J. Vanovič. Biskup Zoch pro nemoc se nedostavil, avšak již před tím, 14. června r. 1924, podal své vyjádření ministerstvu pro Slovensko,

jehožto opis zaslal i synodnímu výboru. Práví v něm, že není žádoucí ze stanoviska státu, aby evangeličtí Češi byli od ostatního evangelického obyvatelstva izolováni; ze stanoviska církevního pak, že jednak budou desavováni ti, kteří tvrdili, že mezi československými a slovenskými evangeliky není takového rozdílu, aby nemohli mít společný církevní život. Mimo to pak, že jest to nebezpečno i pro československou církev samu, protože potom rozšíří i evangelická církev slovenská svou působnost na Čechy a Moravu, a pak bylo by jisto, že bývalí sborové lutherští na Valašsku připojí se k evangelické církvi slovenské.

Výsledek pak schůze 29. října r. 1924 byl asi tento: Ze strany slovenské vyjádřili se, že nelze popíráti československé církvi právo, aby i na Slovensku byla uznána, ale slovenští zástupcové z důvodů církevně-politických a zvláště z důvodů nynějšího stavu slovenské církve namítají:

- a) že by tím dána byla prejudic pro rozšíření zřízení německé církve lutherské na Slovensko;
- b) že by tím byl dán nový důvod maďaronským farářům na Slovensku štváti proti Čechům;
- c) že lépe jest, aby se příslušníci československé církve na Slovensku zúčastnili práce ve sborech samých;
- d) že by se mohl opakovati případ, který se stal v Germeru, že jistý sbor evangelické církve slovenské ohlašoval výstup z evangelické církve a že přistoupiti chce k československé, a to jenom proto, že jeho požadavky od vrchního církevního úřadu nebyly mu povoleny.

Naproti tomu z československé strany vyvráceny byly hořejší námítky takto:

- Ad a): že nelze rozšířiti platnost zřízení německé lutherské církve z českých zemí na Slovensko, protože tam již lutherská církev existuje a to pro všechny národnosti, tedy i pro německou, kdežto československá církev na Slovensku vůbec uznána není;
- Ad b): že jest velmi těžko odstraniti vše, co maďaronská nepřátelství proti republice a Čechům i proti přátelství obou církví chtějí namítati; a toto jest nejmenší příčina jejich nepřátelství;
- Ad c): že českoslovenští členové budou vždy mítí volno hlásiti se do evangelických sborů slovenských, když si toho budou přát i že uznání církve československé nijak tomu nepřekáží; ale třeba jest přece umožniti, kde poměry ve sboru slovenském, jakož i poměry Českých bratří v dotyčném místě, vyžadují zvláštní církevní organisace československé, aby se tak na podkladě zákona státu mohlo. Mimo to ke všeobecnému přijetí

jich za plnoprávné členy slovenské církve evangelické překáží výslovné znění církevní ústavy této církve, podle níž členy mohou se státi pouze evangelíci lutherští. A spolupráce mezi českými a slovenskými evangelíky je přece i tenkrát možná a i vítaná, kdyby se zřídil sbor českokobratrský nebo stanice.

Ad d): že církev českokobratrská prohlašuje, že jest vyloučeno, aby ona přijímala evangelíky slovenské, kdyby chtěli z evangelické církve vystoupiti k českokobratrské, leč by slovenská církev výslovně k tomu dala souhlas. Neboť nám se jedná pouze o náboženské potřeby českokobratrských evangelíků.

Konečně bylo poukázáno na to, že mnozí Čechové, žijící na Slovensku, rádi by se přihlásili k českokobratrské církvi, kdyby tam taková existovala a nějakou práci konala, kdežto z různých důvodů a tradic národních tito lidé patrně k evangelické církvi slovenské přistoupiti se zdráhají a raději přistupovati budou k církvi metodistů a baptistů.

Přípis, obsahující výsledek této schůze, jak byl zde naznačen, byl poslán církvi slovenské, která na to na svém generálním konventu v listopadu 1924 učinila následující usnesení:

„Generální konvent s lítostí bere na vědomí snahu českokobratrských evangelíků po rozšíření platnosti jejich církevního zřízení na Slovensko. Ač nesouhlasí s tím z rozličných příčin, nechce jim překážeti při dosažení jejich cíle, ani nežádá od nich obětí, že by případně vystoupilé evangelíky nepřijala do svého svazku, při čemž by naše církevní vrchnosti měly míti jakýsi policejní úkol; ale současně vyslovuje, že jakmile platnost církevního zřízení církve českokobratrské rozšířena bude na Slovensku, i naše církev ponechává si svobodnou ruku žádati rozšíření své církevní ústavy na Čechy, Moravu a Slezsko, a hledati styky s tamějšími evangelíky augsburského vyznání.“

Na oznámení tohoto usnesení ovšem synodní výbor již neodpověděl.

Mezitím však vmísila se do tohoto úředního jednání i Kostnická Jednota, ačkoli nebyla žádnou z obou církví o to žádána a, přes ohražení synodního výboru, sama o tom jednala a učinila usnesení, které předložila synodnímu výboru na vědomí. Ten však opět se ohradil proti tomuto nežádanému míšení se do úředního jednání církevního, ke kterémuž následkem usnesení synodního jedině povolán a za něj i zodpověden jest synodní výbor a nikoli interkonfesijní spolek, a sdělil

Kostnické Jednotě, že nemůže vzítí jakékoli usnesení spolku v této věci na vědomí. Než usnesení to přece bylo uveřejněno tiskem a na čtenáře činilo dojem, jakoby to bylo usnesení církevní, takže i českobratrští členové v Bratislavě se usnesli podle něho se zařídit. Synodní výbor považoval a považuje toto zakročení Kostnické Jednoty, spolku interkonfesijního, do úředního jednání za povážlivé ohrožování svobody církve a proto ze zásady proti němu se ohraditi musil.

Než i na valné schůzi Kostnické Jednoty biskup Zoch k této věci znovu promluvil. Pan biskup pravil později, že původně nechtěl na valné schůzi o tom mluvit, ale že k tomu byl vyzván jedním členem Kostnické Jednoty. Řeč jeho vyvolala značný odpor proti synodnímu výboru, jako by se on byl něčeho nenáležitého dopustil, ačkoliv jednal jen podle své povinnosti a podle usnesení synodního. A valná hromada znovu vzala si právo učiniti usnesení o této věci. V denním tisku znělo to tak, jako by to bylo usnesení definitivně rozhodující pro českobratrskou církev evangelickou. Vůči tomu všemu synodní výbor podává toto další vysvětlení:

Ve věci samé upozorňujeme, že uznání naší církve na Slovensku jest prostě věcí nutnou. Jest to nemyslitelné, aby českobratrský evangelík, jakmile se ocitne na Slovensku, přestal mítí práva člena církve uznané a byl nábožensky a církevně úplně mimo zákon. Katolíkem není, k lutherské církvi nepatří, bezkonfesním také není, ale před zákonem, jakmile jest na Slovensku, nemá vůbec žádného náboženství. Když česko-bratrské děti jsou vyučovány náboženství na Slovensku, děje se to jenom s jakýmsi zamhouřením očí úřadu; rovněž není žádný nárok na remuneraci za vyučování toto, nebo na náhradu cestovného. Když Čech, mající domovské právo na Slovensku, chce přestoupiti z římské církve do českobratrské, nemůže tak učiniti, neboť civilní úřad přihlášku jeho nepřijme, protože českobratrská církev na Slovensku není uznána. A teď se dokonce ukazuje, že jest uvedena v pochybnost i platnost oddavek českobratrských snoubenců, jež byly vykonány evangelickým duchovním slovenským.

Další důvod pro uznání církve naší na Slovensku jest, že už tam jedna kazatelská stanice je zřízena a že potřebí jest postaviti ji na zákonný podklad. Je to stanice v Košicích. Nebyla založena z iniciativy synodního výboru, nýbrž vznikla z tamních poměrů a náboženských potřeb našich bratří v tomto městě a synodní výbor nemůže ji přece zrušiti.

Než podle nynějších řádů existuje neoprávněně a má proto různé těžkosti.

Konečně i pro budoucnost musí i naší církvi dána býti možnost další organizace na Slovensku zakládati a to tam, kde by toho poměry nutně vyžadovaly. Opakujeme, že synodní výbor nechtěl a nechce ze svého vlastního popudu takové stanice vyvolávat. Avšak možnost toho, aby tamější bratři, když toho vidí potřebu, sami si stanici založili, musí býti dána. Nemůžeme býti církevně na Slovensku jako cizinci. Kostnická Jednota se sice usnesla, že nemá býti žádná stanice na Slovensku pro naši církev zakládána, ale toto usnesení neučinila ani pro církev methodistickou, ani Jednotu Chelčického, ani Jednotu Českobratrskou. A tak není pochybnosti, že mnozí Češi, kteří by jinak na Slovensku k českobratrské církvi přistoupili, budou se hlásiti k některé z těchto jmenovaných církví menších, protože tam naše církev není.

Kromě toho nesmí se zapomínati, že uznání plného členství našich bratří ve slovenské církvi evangelické není zaručeno, protože to vlastně ústava církevní této církve nepřipouští, jak opětně v „Církevních Listech“ v březnovém čísle 1925 bylo připomenuto, a že může na svém generálním konventu církev tato se usnésti, že ústava zakazuje přijímati za členy církve evangelické na Slovensku ty, kteří nejsou augspurského vyznání.

Synodní výbor vlastně se diví, že tato věc vzbudila tak mnoho diskusí a i výtek vůči synodnímu výboru. Ten přece pouze usnesení synodní, jak měl povinnost, oznámil ministerstvu ke schválení. Vše ostatní vyvolali jiní. A věc sama jest zcela oprávněna a nutná, a netýká se vlastně ani evangelické církve slovenské. Nesahá v ničemž na její práva a práci. A důvody proti tomu jsou rázu politického a církevního, nikoli náboženského. A i tyto politicko-církevní důvody jsou subjektivní a ne zcela přesvědčivé. Bratrství pak není tím nijak porušeno, aspoň ne z naší strany. A když už měli bratři slovenští nějaké pochybnosti, stačilo by bylo úplně klidné dorozumění obou církví. Neoprávněné zasáhnutí Kostnické Jednoty nepropělo ani věci, ani bratrství, ani pokoji.

A jestliže se z některého seniorátu navrhuje, aby se synod usnesl nezakládati stanice naší církve na Slovensku v žádném případě, a myslí-li se tím, že se nemá ani usilovat o uznání církve naší na Slovensku, a že zakládání stanic i bez iniciativy synodního výboru má se zakázati a dokonce snad i nynější stanice košická zrušiti — tedy

synodní výbor s tím souhlasiti nemůže, aniž navrhnouti jakékoli zásadní obmezení práv naší církve.

Co pak se týče skutečného schválení usnesení synodního vládou republiky, to jest uznání naší církve na Slovensku, jest to nyní v stadiu jednání a pravděpodobně bude to brzy příznivě vyřízeno.

Poznamenáváme na konec, že při schůzi našeho výboru i p. biskup Zoch uznal, že jest nutno, aby církev naše na Slovensku zákonně uznána byla.

2. Ohledně dalšího usnesení synodního na doplněk církevního zřízení, totiž, aby se umožnilo přidružení zahraničních evangelických církví českých k církvi naší, sdělujeme, že i tento dodatek byl poslán ke schválení ministerstvu školství. Ale v zahraničním ministerstvu působí to jistě rozpaky. Proto učinilo dotaz na synodní výbor v té příčině, načež bylo odpověděno, že se nemůže jednati o úplné organizační připojení českých zahraničních církví, jako spíše o mravní a ideové přidružení se jich k církvi naší, jehožto účelem jest posílití jejich vědomí, že tyto církve mají svůj původ v naší zemi a v naší reformaci, a že mají tak těsné spojení duchovní s námi ve staré vlasti.

3. Usnesení synodu o přísaze (viz Zprávu o II. synodu, str. 26, č. 7.) posláno bylo ministerstvu spravedlnosti dne 2. srpna 1923, č. 1638, ale toto ministerstvo přípisem z 27. srpna 1923, č. 37062, odpovědělo, že usnesení tomu vyhověti se nemůže. Neboť jen příslušníci těch vyznání, jež podle svého učení náboženského považují přísahu za nedovolenou, naproti tomu však svůj slavný slib považují za tak svatý, jako jiní příslušníci přísahu, nemají býti k přísaze nuceni, nýbrž po předchozím připomenutí následků křivé výpovědi možno se spokojiti rukou dáním a ujištěním. Ale tyto předpoklady nejsou u příslušníků československé církve evangelické splněny. A usnesení synodu neprohlašuje přísahu členů československé církve za nedovolenou vůbec, ani nepřiznává slibu téhož významu, jaký má u jiných náboženských vyznání přísaha.

Toto ministerstvo pak již přípisem z 11. června 1923, č. 17370, na podání synodního výboru sdělilo, že podle platného zákona z 3. května 1868, č. 53. ř. z., § 4 a 5, veškeré osoby náboženství křesťanského (pokud nejsou vyznání helvetského podle § 5), přísahají tak, že zvednou při přísaze palec a první dva prsty pravé ruky a přísahají před křížem a dvěma hořícími svíčk-

k a m i. A vykládati § 5, který mluví o výjimce pro osoby helvetského vyznání tak, že se vztahuje tato výjimka i na příslušníky českobratrské církve evangelické — jak chtěl synodní výbor — znamenalo by zákon autenticky interpretovati, případně rozšiřovati. K tomu však oprávněna jest pouze moc zákonodárná a nikoli výkonná. A má-li se dojít tedy zákonné úpravy v této věci, je potřebí, aby o té otázce rozhodl synod jakožto o otázce církevního učení. Proto navrhuje synodní výbor, aby synod učinil toto usnesení:

„Synod prohlašuje, že s učením a zásadami církve českobratrské jediné souhlasí, aby členové této církve přísahali podle § 5 zákona z 3. května 1868, č. 53 ř. z., a žádá ministerstvo spravedlnosti, aby podle toho otázka přísahy pro příslušníky českobratrské církve evangelické byla zákonně upravena.“

K vysvětlení připomínáme, že § 5 zákona z 3. května 1868 obsahuje výjimku pro osoby náležející církvi helvetského vyznání, totiž, že nepřisahají před křucifixem a dvěma hořícími svícemi.

4. Během praxe ukazuje se, že naše nynější zřízení potřebuje v některých bodech doplnění nebo opravy. Synodní výbor po rozumu § 101, 18. církevního zřízení, vydal již výklad k §§ 76, odst. 2. a 89, odst. 4, toho smyslu, že volby diaconů schvaluje seniorátní výbor a nikoli konsenior a potom k §§ 42, odst. f a 86, odst. 5., že k postavení nových církevních budov dává svolení seniorátní výbor a svolení to potvrzuje synodní výbor. Tyto výklady synodního výboru potřebují však nyní podle § 101, 18. církevního zřízení definitivního usnesení synodního, o které se žádá. Podobně vydal synodní výbor výklad § 38 o významu slova „řádne zapravili“ (Věstník V, 40); § 63, 2 ohl. odměny za administrování sborů (Věstník VI. 18); § 87, 2 ohledně stáří členů seniorátního výboru (Věstník VII.); § 73 o předsedovi při volbě farářů (Věstník VII.); § 79 b) ohledně „správců far. úřadů“ (Věstník VII.). Znění výkladů je vytištěno v uvedených Věstnících, které budou předloženy synodu. Vedle toho byly a budou asi podávány různé návrhy na změnu církevního zřízení i k jiným jeho částem. Poslední synod přes některé takové návrhy přešel k dennímu pořádku, neshledávaje za radno, aby církevní zřízení se tak brzy zase měnilo a doplňovalo, vlastně tedy synod návrhy tyto odložil k budoucím projednáním a usnesením. Snad by mohl synod z nových návrhů vzít v úvahu, pokud ze seniorátu nepřišly tytéž návrhy znovu anebo návrhy jim podobné. Ale zároveň soudíme, že jest radno i nyní

ještě počkati s jednotlivými opravami církevního zřízení a schválením jejich, a že se doporučuje jednak učiniti pouze usnesení ohledně některých bodů církevního zřízení ve formě výkladu, pokud je to možné, a jednak, co se tímto způsobem nedá napravit, to odkázati zvláštnímu výboru k návrhu definitivního upravení celého církevního zřízení.

5. K nynějšímu našemu zřízení zpracoval seniorátní kurátor obvodu brněnského, br. Karel Vilím, index, kterýž byl i vytištěn a nabídnut sborům k odebrání za 1 Kč. Bratru K. Vilímovi vyslovujeme i zde dík za tuto práci.

6. Na tomto místě také upozorňujeme, že předloženy byly dvě žádosti, podporované příslušnými seniorátními výbory, za změnu složení seniorátů podle § 78 církevního zřízení, a to jednak z Uherského Hradiště, žádající o přemístění tohoto sboru ze seniorátu vsetínského do seniorátu brněnského a druhé z Roušky, za přemístění ze seniorátu moravsko-slezského do vsetínského.

Jiná žádost týká se utvoření nového seniorátu západního v Čechách, který by sestával z následujících sborů: Plzeň-východ, Plzeň-západ, Rokycany, Královice, Domažlice, Přestice a Strakonice. Žádost těchto sborů podporuje i usnešení konventu seniorátu pražského i dobrozdání seniorátního výboru. Příslušné spisy předloženy budou synodu v originále.

Při tom synodní výbor soudí, že bude potřeba nového upravení seniorátů vůbec a navrhuje zvoliti zvláštní výbor, který by se touto otázkou zabýval a příštímu synodu o tom návrh učinil.

7. Synodní výbor snažil se konati práci jemu uložené podle své nejvyšší možnosti. Práce tyto rostou neustále, jednak rozmnožením sborů a jednak potřebou pečovati i o hmotnou pomoc, zejména nových sborů a doplňovati služné jejich farářům, zvláště pak pomáhati sborům při podnikání církevních staveb. V neposlední pak míře zvětšuje práci synodního výboru rozdělování a vyúčtování státní dotace. K tomu přicházejí na synodní výbor mnohé dotazy a dopisy v různých záležitostech osobních i sborových, jakých před tím nikdy centrální úřad církevní nedostával. A tak pravidelné týdenní schůze synodního výboru protahují se i na 5 hodin, někdy i mimořádně musí býti konány; členové synodního výboru musí si bráti různé věci k sobě domů k prozkoumání a zpracování, a někteří z nich, zvláště br. kurátor Kavka, takřka každý den přichází do kanceláře synodní a pracuje několik hodin o věcech účetních. Není takřka

dne, kdy by nebylo konáno několik návštěv osobních. Věci účetní a pokladní tak vzrostly, že jest nutno povolati zvláštní odbornou účetní sílu. Nevíme, jak bychom tento obor zastati mohli bez bratra kurátora, který této důležité stránce věnuje neobyčejně mnoho péče a každodenní práce. Totéž lze říci o věcech právních, jež dr. J. Král má hlavně na starosti a o dru A. Boháčovi, který má na starosti Českého Bratra. Také jest třeba zmíniti se zde o práci sekretáře br. faráře B. Valeše, který se výborně zapracoval a koná své povinnosti s velikou způsobilostí a věrností, a věnuje jim takřka všechn svůj čas. I úřednice naše, J. Tomsová, osvědčila se jako zvláště dovedná, pilná a svědomitá pracovnice, která vykonává práce svoje s láskou, nedbajíc leckdy na úřední hodiny. Pro jiné různé práce povolali jsme ještě druhou pomocnou úřednici a později i třetí. Práci spojenou s pensijními fondy koná farář V. Miler, který i seniora zastupuje částečně ve farním úřadě.

8. V příčině vyřizování přípisů synod. výboru a podávání zpráv, můžeme sdělit, že většina farních úřadů a staršovstev činila tak včas a svědomitě, ale přece jsou mnohé sbory, od nichž bylo vždy těžko dostati potřebné zprávy a vyřízení, a nešlo to bez urgencí. Tím se ztěžuje velice a zdržuje práce synodního výboru. Synodní výbor také děkuje těm úřadům seniorátním, které včas a svědomitě zprávy podávají a bedlivě uvážena dobrozdání posílají a dotazy synodního výboru vyřizují.

9. Senior ve své funkci navštívil při různých příležitostech mnohé sbory v Čechách i na Moravě a vykonal v letech 1923 a 1924 službu při odevzdání nových kostelů, nebo církevních domů v těchto místech: Mladé Boleslavi, Litomyšli, Králové Dvoře, Telči, Uhřetěvsi, Kdyni, Domažlicích, Židenicích, Brně a Kolíně. Dále při otevření nového domu misijní školy v Olomouci. V zastoupení jeho vykonal služby boží posvěcující v Novém Etinku, v Hranicích a v Pečkách při zavěšení zvonů, jeho náměstek dr. Ferd. Hrejsa. Dále byl přítomen senior při jubileu 40leté služby bra faráře dra F. Kozáka a faráře V. Pokorného v Brně, a 50leté služby dra Ferd. Císaře, při čemž i před touto slavností vykonal řeč posvěcující při odevzdání nových zvonů v Kloboukách; rovněž i při 25letém jubileu služby farářské L. Jurena v Nymburce se zúčastnil. Instaloval nové konseniory a to J. Kulíka, faráře v Lipkovicích a K. Andrla, faráře v Krouně. Rovněž i při jiných příležitostech některé sbory navštívil, Velim, Plzeň, Přestice, Merklín, Staňkovy a j., takže v celku

v těchto dvou posledních letech vykonal 23 návštěv. Zvláštní visitace sborové nekonal a konati nemohl pro nedostatek času. Snad bude lze v těchto dvou budoucích letech tak někde učiniti. Ale pováží-li se, že senior má konati funkci předsedy ústředního správního úřadu církevního, která sama o sobě vyžaduje vlastně celý čas jeho, a vedle toho že má konati i funkce dřívějších tří superintendentů, jest zřejmo, že není možno, aby senior mnoho visitací zvláštních konati mohl anebo během šesti let všechny sbory navštívil.

10. Návštěvy za synodní výbor vykonal dr. Ferdinand Hrejsa: v Lovosicích při vítání emigrantů, v Poděbradech při pohřbu pens. faráře L. B. Marka, v Krabčicích při slavnosti dívčího ústavu, v Olomouci při sjezdu mládeže. Spolu s drem Boháčem byl ve Vysoké a Mor. Ostravě. Kurátor F. Kavka vykonal návštěvu ve Kdyni a farář F. Prudký v Orlové.

11. Místnosti synodního výboru jsou nyní po přístavbě Husova domu velmi slušné. K zařízení jejich částečně přispěl i ústřední spolek Husův dům, jakož i dámský odbor pražský tohoto spolku. Máme dnes v třetím patře Husova domu 6 místností pro synodní výbor a dvě menší pro jeho archiv. Následkem toho bude lze nyní umístiti zde matriční duplikáty, čímž však brzy archivní místnost se naplní. Ale jest velmi pochybné, zdali bude možno naléztí místo k umístění archivů superintendentních, které posud jsou na různých místech, kde byla sídla superintendentů dřívějších.

12. Změny v seniorátech a správě jejich staly se tyto:

Odvoláním z tohoto života časného odešel konsenior obvodu podřípského, br. Karel Španiel, farář vtelský. Byl to milý bratr a věrný služebník Páně, a příliš záhy povolal jej Pán. Byl stár 54 let a působil 28 let a jako konsenior obvodu podřípského pouze jeden rok. Jeho odchodu želel sbor vtelský velice i seniorát, jakož i celá církev ztratila velice svědomitého svého vůdce. Na jeho místo byl zvolen konseniorem farář Josef Kulík v Lipkovicích a byl instalován dne 30. března 1924. Následkem přijetí volby za faráře v Českých Budějovicích přestal býti konseniorem obvodu poličského br. Jan Toul a na jeho místo zvolen br. Karel Andrlé, farář v Krouně a instalován byl dne 6. dubna 1924.

Seniorátní konventy konaly se ve většině obvodů každoročně a protokoly o jejich zasedání jsou posílány ke schválení synodnímu výboru.

13. Snahy synodního výboru k osamostatnění evangel. oddělení v ministerstvu školství nedošly žádoucího cíle. Žádala o to u ministra Bechyně deputace farářského spolku spolu se seniorem, v níž účastněni byli br. konsenior J. Nešpor z Chrudimě, konsenior Kamil Nagy a farář Rudolf Medek, ale tato žádost jejich byla odmítnuta s tím odůvodněním, že nelze zřizovati zvláštní oddělení evangelické, protože by nemělo co dělati. Slovenští evangelíci rovněž chtěli míti své oddělení v ministerstvu, ale také toho ještě nedosáhli. Ovšem, pro slovenské evangelické církve jest zvláštní oddělení v ministerstvu s plnou mocí pro Slovensko.

14. Ve věci práv českých menšin náboženských ve Slezsku, třeba jest sdělití toto: V bývalých sborech evangelických augšpurského vyznání ve Slezsku byli mnozí údové národnosti československé. Nyní náleží tito údové z části k českobratrské církvi evangelické a utvořili spolu s bývalými reformovanými údy zvláštní českobratrské sbory a to: v Moravské Ostravě, ve Frýdku a nyní v Orlové. Činí si nárok na jmění těchto evangel. sborů augšpurského vyznání, ke kterým dříve patřili. Rovněž i právo na spoluužívání kostelů. O této otázce bylo jednáno na zvláštní schůzi v Moravské Ostravě, kde byli přítomni, jak zástupci našich sborů, tak i lutherských sborů v Moravské Ostravě a Frýdku a potom za ústřední správu církevní dr. Císař za naši církev a dr. Wehrenfennig za německou církev. Učiněno bylo jisté dohodnutí, podle kterého i sbory českobratrské v těchto místech mohou spoluužívatí kostelů v určitou hodinu každou neděli, ale na výlohy s udržováním kostelů mají přispívatí jistou ujednanou částkou. Podle protokolu o tomto jednání nevzdávají se však českobratrské sbory nároků na jmění těchto německých sborů. Nyní ovšem jest otázka, jak tyto nároky realizovati. Státí se to může jednak dobrovolným vzájemným dohodnutím, nebo cestou žaloby, a to buď u příslušného soudu, anebo u politických úřadů. Synodnímu výboru nedostalo se zcela bezpečných informací, které úřady jsou kompetentní, zda správní nebo soudní. Ale ať jest tomu jakkoliv, jistě k podání event. žaloby na uplatnění nároků na jmění dotyčných církví jedině kompetentní jsou ony českobratrské sbory, jichž se to týče. Synodní výbor nemůže sám žalobu podati. Ovšem, jest otázka, zdali jest radno vůbec touto cestou žaloby domáhati se realizování těchto nároků. Výsledek takového procesu není jistý a jest také velmi vzdálený. Nejlepší cesta jest dobrovolná dohoda mezi sbory. Všecka memoranda a výklady posí-

lané v této věci synodním výborem, nic nepomohou. Synodní výbor pak sám nemůže ze své moci ničeho učiniti a ministerstvo na naše upozornění rovněž sotva může prostě naříditi dotyčným sborům, aby jmění své podle jistého klíče rozdělily.

15. Ve věci likvidace společného jmění církevního, které bylo spravováno vrch. evang. církv. radou ve Vídni, upozorňujeme na zprávu o tom v odstavci, jednajícím o věcech hospodářských. Ale archiv církevní, který byl u církevní rady ve Vídni, již rozdělen jest na jednotlivé země a část, která se týkala našich zemí, zaslána byla již ministerstvu vnitra. Jsou to duplikáty matrik a listiny různého druhu, týkající se církví a sborů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Vše uloženo jest u ministerstva vnitra a patrně zůstane ve správě státní. Na různé listiny archivní činí si vláda sama nárok a synodní výbor ani vlastně o převzetí tohoto archivu výslovně nežádal, protože nemá ho kam dáti, a kým ho spravovati a srovnati. Pouze na ústní dotaz v této věci bylo sděleno seniorovi, že vláda chce si správu archivu podržeti sama. Rovněž i duplikáty matrik mají zůstati u ministerstva vnitra z téhož důvodu, že synodní výbor nemá je kam dáti. Připomínáme ještě k této věci, že o likvidaci tohoto archivu pečoval br. V. Opočenský, bývalý vrchní církevní rada, který za tou příčinou po dvakráte Vídeň navštívil a také ve věci společného jmění tam zakročil.

16. Otázka úpravy poměru církve a státu nedostala se příliš ku předu, ano stává se stále těžší. Proti ní jest lidová strana, jakožto zástupkyně římsko-katolické církve. Celkem lhostejně chovají se národní demokraté, a agrárikům na ní také mnoho nezáleží a někteří mezi nimi spíše zastupují stanovisko římské; sociální demokraté a národní socialisté se bojí rozbíti koalici k vůli té otázce; a protože všechny strany politické, kromě strany lidové, nemají žádného pozitivního stanoviska a programu náboženského, ustupují přirozeně před rozhodným stanoviskem římským. A tak jako i v jiných věcech, o n a r o z h o d u j e v otázkách, jež se dotýkají církve, náboženství, ano i kultury, a proto i náběh jakýsi, ne k rozluce, ale k úpravě poměrů církve a státu, který se stal přijetím nového zákona o svátcích, ukazuje, že vlastně vítězí strana lidová, t. j. církev římská. A tak jest pravděpodobno, že bude tomu tak i dále, když se přikročí i k další úpravě; při tom jest obava, že stane-li se něco v této věci, budou poškozeny i zájmy církví druhých, státem uznaných. Má se jednati o užívání hřbitovů a spoluuzí-

vání kostelů, snad také i přijde k jednání otázka civilních matrik. Všecky tyto věci vyřizují se v malých výborech koaličních, které sice slyší a znají mínění a stanovisko římské církve, protože ona má zastoupení v těchto výborech skrze lidovou stranu, ale nečiní žádné dotazy u jiných církví, co by ony k určitým zákonům, církví se týkajícím, říci chtěly a tak pravidelně vyjde zákon, který vůbec na zvláštní stav a poměry církví evangelických nedbá. Tak se stalo již dříve při zákonu o dlouholetých pachtích. Nikdo se ani nedoví, o čem se jedná v těchto výborech a co se usneslo, až když stala se dohoda a návrh zákona jest hotov, s tím usnesením, že se již na něm žádnou stranou nic měnit nesmí. A proto nějaké zakročení církve, když návrh jest v známost uveden, jest marné. Snad by bylo tedy prospěšno, aby i synod pozdvihl v této věci svého hlasu a zvláštní resolucí a memorandum obrátil se na vládu republiky i pana presidenta, a by před uzákoněním nějaké změny, týkající se církví, také i evangelické církve dříve slyšány byly.

17. Třeba jest si uvědomiti, že církev římská nabývá v našem státě stále větší moci, že její ruce stále pevněji svírají život našeho národa. Podle určitých známek jest zřejmo, že lidová strana si vymínila jakousi kontrolu ve všech věcech, týkajících se náboženství a všech církví vůbec, takže bez jejího zvláštního svolení nejen nemohou býti navrhovány vládou a koalicí zákony náboženství a církví se týkající, nýbrž že nic, co se týká kterékoliv církve, nesmí býti ani cestou správní kterýmkoli ministerstvem nařízeno a provedeno, i když by se to přímo církve římské netýkalo, nýbrž církví jiných. Jest to kontrola Říma ve všech věcech církevně náboženských. Vždyť jest známo, že lidová strana jest stále v živém spojení s papežským nunciem. A strana ta pracuje pevně s určitým programem a cílem, takže ostatní politické strany vůči této pevnosti zmítají se sem a tam, a hotovy jsou k vůli koalici, čili jak oni říkají, pro blaho celého národa, učiniti vše, co si strana ta přeje, neboť nemají pro svou náboženskou a duchovní bezprogramovost a bezzásadovost žádného pevného stanoviska.

Jsou sice jednotlivci v politických stranách, kteří mají hlubší pochopení pro věci náboženské a dobrou vůli učiniti vše pro právo a spravedlnost, ale jest jisto, že žádná politická strana pro rovnoprávnost náboženských menšin nedovede mnoho učiniti, jestliže římská církev

resp. lidová strana, to nebude chtít. Jest to stav pro naši republiku povážlivý a pro náboženskou svobodu a evangelické církve přímo hrozivý. Řím tím způsobem připravuje zase novodobou protireformaci. V naší republice u rozhodujících činitelů vládních a politických jest veliká citlivost pro politickou moc, ale nedostatek citu spravedlnosti pro menšiny, zvláště náboženské, nemající politického vlivu. A musíme býti připraveni, že tento stav bude se ještě zhoršovati. Jest to trpké, ale jest to pravdivé. Nečekali jsme to, ač jsme se toho obávali a říkali si to ještě před převratem a nebudeme-li nalezení dosti silní a pro církve svou a náboženství dosti horliví, může pro budoucnost tento tlak Říma býti velmi povážlivý. Ovšem, také to může býti otřesem z naší lhůstevnosti a prostředkem k našemu probuzení. Žádná moc politická proti nám, žádný útlak, žádné pomíjení práv našich se strany státu neohrozí církve naší, budeme-li vnitřně silní. K pronásledování to přece dojít nemůže a všechny jiné nesnáze budou přemoženy lidem horlivým a pravdě Boží oddaným. Budoucnost naše záleží na nás více, nežli na věcech kolem nás.

2. Sbory a kazatelé.

1. Statistika. Koncem prosince 1924 resp. koncem dubna 1925, pokud jde o počet kazatelů, vykazují církve naše tyto číslce:

Jméno seniorátu	Počet duší	Počet farních sborů	Počet filiál. sborů	Počet kazatel. stanic	Počet skuteč. farářů	Počet výpom. far. z Ameriky	Počet nomin. farářů	Počet vikářů	Počet diakonů
1. Pražský	59.498	19	4	50	17	1	1	1	2
2. Podřipský	17.956	12	1	15	9	—	—	—	2
3. Poděbradský	17.097	10	—	9	10	—	1	—	—
4. Král. Hradecký . . .	16.986	11	6	17	9	—	2	2	1
5. Čáslavský	17.901	13	3	8	12	—	—	1	—
6. Chrudimský	13.809	13	—	8	9	—	—	1	—
7. Poličský	10.906	7	1	2	4	—	—	—	—
8. Něm. Brodský	16.272	13	1	27	17	1	—	—	—
9. Novoměstský	13.060	8	2	2	4	—	—	—	1
10. Brněnský	18.416	12	2	19	8	2	—	1	1
11. Vsetínský	22.724	12	2	8	12	—	—	1	—
12. Moravskoslezský . .	18.765	16	1	22	9	—	—	2	1
Košický sbor	368	—	—	—	—	—	—	—	—
Celkem	243.758	146	23	187	115	4	4	9	8

Počet duší naší církve podle sdělení správ sborových jest tedy k 31. prosinci 1924 243.758 a to v Čechách 170.425, na Moravě a ve Slezsku (i s Košicemi) 73.333. Jest tedy více duší proti r. 1922 (k 31. prosinci 1922) o 23.118. Ovšem, počítáme-li počet duší podle sčítání z roku 1921 a připočteme-li příbytek za další leta, činí počet ten číslo větší, takže lze odhadnouti počet duší k naší církvi se hlásících přes 250.000.

Farních sborů bylo v r. 1923 před posledním synodem 136 a nyní k 31. březnu 1925 jest jich 146. Nové sbory od posledního synodu zřízeny byly tyto: Přeštice, Rokycany, Strakonice, Domažlice, Louny, Litomyšl, Smíchov, Benešov, Uherské Hradiště, Orlová, celkem 10. Filiálních sborů jest celkem 23. Stanic kazatelských jest 187. Počet stanic není zcela přesný. Odněkud nejsou udány, jinde nevědí dobře co stanice jest. Za stanici sluší považovati takové místo, kde se konají pravidelné služby Boží a kde jest zřízen zvláštní výbor.

2. Sbory uprázdněné jsou v seniorátě pražském Strakonice a Benešov; v podřipském: Libiř, Mšeno, Nebužely; v královéhradeckém: Hronov a Křižlice; v čáslavském: Vilímov; v chrudimském: Hradiště, Litomyšl, Sloupnice; v poličském: Borová, Raná, Svratouch; v německobrodském: Opatov; v novoměstském: Daňkovic, Německé, Olešnice, Prosetín, Veselí; v brněnském: Níkolčice, Třebíč, Horní Vilímovice; v moravsko-slezském: Staré Hamry, Moravská Ostrava, Rouška, Rusava, Orlová; celkem 28 sborů farních. Kromě toho ve sborech v Domažlicích, v Hustopeči a Velké Lhotě u Dačic působí faráři ze Spojených států amerických (Jaroslav Dobiáš, Jar. Kučera a Jar. Štulc), kteří nebyli ještě zvoleni neb potvrzeni. Také ve sboru třebském, jmenovaném mezi uprázdněnými, působí prozatím farář Fr. Horníček, který však letos chce zase odjet, aspoň na nějaký čas, do Ameriky. V uprázdněných sborech ve Strakonici, ve Mšeně, v Starých Hamrech a Prosetíně působí diakoni (Stanisl. Kureš, Mir. Zástěra, Ad. Pindor a J. Růžička). Sbory hronovský a bukovský zvolily právě své vikáře; ve sboru smíchovském a hrubohoteckém rovněž správu sboru koná vikář. Sbory valteřické posud prakticky své spojení neprovedly.

3. Řádně vzdělaných a potvrzených farářů jest 118, nepotvrzených 4; vikářů 9. Z farářů vzdal se služby církevní Fr. Polák v Moravské Ostravě a zůstal pouze katechetou. Rovněž farář J. Volek v Jimramově, vzdav se farářství, byl ustanoven katechetou v Žižkově. Tento br. farář byl na to v Žižkově volen

za faráře žižkovského a zároveň též druhý katecheta žižkovský, bývalý vikář superintendentní, byl rovněž za faráře jmenovaného sboru zvolen. Ale poněvadž tato farářská místa nebyla systemisována ve smyslu § 68. církevního zřízení a poněvadž minulý synod vyhradil si sám rozhodnouti, když by budoucně někdo měl zastávati úřad farářský i katechetský, nepotvrdil synodní výbor těchto voleb. Předkládáme však žádost staršovstva žižkovského o této věci synodu k rozhodnutí.

Rovněž i otázku nové volby katechety Fr. Poláka v M. Ostravě za faráře v tomto sboru předkládáme synodu.

4. O působení kazatelů nepodávají seniorátní úřady mnoho zpráv, některé se o tom vůbec nezmiňují. Z některých jsou stížnosti buď s udáním jmen neb beze jmen. Tak praví jedna zpráva: „Až na jednu vyjimku byl vzájemný poměr (mezi sborem a farářem) bratrský. Stížnost na jednoho vedla až k disciplinárnímu řízení.“ V jiné jest stížnost na to, že jeden farář, ač zvolen, neposlal listiny volební k potvrzení volby; že mluví s kazatelný způsobem nenáležitým a vyjadřuje se posměšně o osobách živých i mrtvých. Jiný připomíná nepříznivý poměr faráře a sboru a neví rady k nápravě. Jeden konsenior stěžuje si, že někteří faráři liknavě vyřizují písemnosti. Z jednoho seniorátu se žádá, aby jistý farář byl už pensionován. Celkem dají se informace konseniorů o tomto bodu shrnouti v tento úsudek: ač jsou sice sem a tam různé stížnosti rázu lehčího, někde i těžšího, přece většina farářů koná své povinnosti svědomitě. Synodní výbor podle své zkušenosti souhlasí v celku s tímto úsudkem. Ale třeba jest si uvědomiti, že dnešní doba vyžaduje zvláštních vlastností kazatelů evangelických, zvláštní vynikající věrnosti, trpělivosti, obětavosti a sebezapření, a že k vykonávání těch prací, zejména k přípravě na služby Boží, jest potřebí veliké pečlivosti a svědomitosti. Nelze se spokojiti dnes nikde jenom vykonáváním nedělních bohoslužeb, církevních funkcí a školního vyučování náboženství. Působení ve Sdruženích mládeže jest nesmírně důležitá část činnosti duchovenské; taktéž se to má i s Nedělní školou. Potřebí jest i pořádání zvláštních biblických hodin a podobných shromáždění. Práce pastorační nemá býti nikde zcela zanedbána. Při tom jest povinen synodní výbor upozorniti na věc následující: Některé farní úřady nevěnují dostatečné pozornosti pečlivému psaní matrik a řádnému odesílání jejich duplikátů seniorátním úřadům. Duplikáty ty již od r. 1918 nemohly býti odvedeny církevní radě do Vídně a bezpo-

chyby také některé dřívější ročníky nebyly tam odeslány. Účty církevní sestavovati a předkládati seniorátnímu výboru jest ovšem povinností staršovstev, ale faráři jsou zpravidla předsedy a proto mají hlavní zodpovědnost za účty a jejich předložení. Synodní výbor má sborové účty jen z některých seniorátů za leta minulá, takže jistě jsou velmi četné sbory, které posud těchto účtů svých nepředložily. Zde jest třeba nápravy a bylo by dobře, aby synod i tuto věc učinil předmětem své úvahy a usnešení.

5. O církevních starších podávají zprávu také někteří seniorátní úřadové. Z nich vysvitá, že v celku jeví se v činnosti starších značný pokrok. Ovšem, jsou staršovstva, jichž činnost jest velmi nepatrná, ale zase někteří sborové starší jsou velmi pečliví spolupracovníci farářů a věrní správci sboru, kteří nejenom svědomitě starají se o hospodářskou stránku, nýbrž i pracují ve věcech duchovních. Velice povzbuzující skutečností jest pořádání konferencí starších ve většině seniorátů. Podle zpráv jsou tyto konference velice slušně navštěvovány, jednání na nich jest velice živé a nemůže zůstat bez velmi dobrého vlivu na účastníky a také na jejich činnost církevní.

6. Diakoni, kteří zaměstnání jsou v práci církevní, jsou tito: Miroslav Zástěra, dříve ve Hrubé Lhotě, potom v Kralovicích, nyní ve Mšeně; L. B. Růžička, dříve v Hronově, nyní v Prosetíně; Václav Hrubý, dříve v Hrubé Lhotě, nyní v Boskovicích, ve sboru vanovickém; Stan. Kureš ve Strakonici; Al. Erlich v Kdyni, ve sboru domažlickém a dříve již zmíněný A. Pindor ve Starých Hamrech. Kromě nich působí v Trnovanech Václav Řezníček a Frant. Procházka v Král. Dvoře. Tito diakoni vyučují náboženství a někteří z nich vykonávají služby Boží nedělní a jiné služebnosti církevní, kromě svátostí a oddavek. Ordinaci presbyterskou má jenom A. Pindor a V. Řezníček. Někteří placeni jsou dotyčnými sbory, ale většinou připlácí se k služnému jejich i z prostředků Misijské Jednoty a hlavně státních. Nyní přicházejí přání, ano i výslovné žádosti, aby diakoni tito měli právo i posluhovat svátostmi a užívati roucha úředního. Podle dosavadního našeho řádu není ani jedno, ani druhé, přípustné. Ale zdá se, že ustanovení v příčině roucha úředního se všude nezachovává. Instituce diaconů jest věc nová v naší církvi a nemáme ještě dostatečných zkušeností, jak se bude osvědčovat a jak jich nejlépe pro dobro církve užíti. Ale přání po oprávnění, aby vysluhovali i svátostmi a po případě užívali roucha úředního v církevních výko-

nech přichází stále a synod měl by proto věc tu ještě uvážiti a se o ní vyjádřiti. Zvláště když se ukazuje, že v některých sborech budou takovíto diakoni působiti trvale.

7. Farářů na odpočinku jest 11. V posledních dvou letech odešli na odpočinek:

a) Václav Čech, farář ve Vysoké v Čechách. Propuštěn z činné služby 1. červencem 1923. Byl činným v církvi od r. 1876 — tedy celkem 47 let; ve Vysoké od r. 1881 — celkem 42 let. Stár byl při odejití na odpočinek 74 let.

b) Antonín Štúr, farář v Hodslavicích na Moravě; propuštěn ze služby 1. lednem 1924. Ordinován r. 1882, v Hodslavicích působil od r. 1884, tedy 37 let — celkem ve službě církevní 41 let.

c) Jindřich Švanda, farář ve Veselí na Moravě, propuštěn 1. ledna 1924. Sloužil církvi od 2. února 1868 — celkem 55 let — stále ve sboru ve Veselí. Odešel na odpočinek jsa stár 77 let.

Přejeme ze srdce těmto ukonaným dělníkům na vinici Páně, aby z milosti Boží ve zdraví a pokoji ztrávili ještě dlouhý čas svého zasloužilého odpočinku.

8. Dále zaznamenáváme úmrtí dvou farářů, a to: faráře Fr. Kaldy, který umřel dne 13. února 1924. Narodil se dne 30. června 1851 v Zádveřicích, působil asi jeden rok na učitelském semináři v Čáslavi, později jako farář v Proseči a od roku 1899 jako farář v Praze u Klimenta. Byl to muž dobrý, věrný a svědomitý duchovní správce, který všude, kdekoli působil, zanechal světlou stopu po sobě. Dne 8. června 1924 odvolán byl z života tohoto farář L. B. Marek, který dlouho se netěšil klidu po své farářské činnosti. Narodil se dne 15. června 1866 v Bechlíně na Roudnicku. Působil jako vikář v Telecí a později na Vinohradech. Nato stal se kazatelem diasporním v Lounech a za osm let farářem v Kšelicích, odkud pak přešel na sbor vinohradský, kde působil 18 let. Byl to muž velmi horlivý, pracovitý a věrný služebník Páně. Byl činný i literárně, vydáváje po nějaký čas „Evangelické Listy“ a jsa autorem různých menších spisů a překladů.

9. V této kapitole předkládáme také tuto otázku: Jistý farář vykonal pohřební pobožnost při kremaci osoby, k jeho sboru patřící a v jeho sboru zemřelé, v krematoriu, které stojí v obvodu jiného sboru, aniž by měl k tomu svolení aneb učinil o tom oznámení u faráře dotyčného. Z toho vznikly pochybnosti o právu takovouto pohřební službu konati; věc ta byla předložena synodnímu

výboru a poslední schůze farářského spolku se jí zabývala. Na jedné straně jest dosavadní prakse a ustanovení, že každá církevní funkce v obvodu určitého sboru může býti vykonána farářem jiného sboru jen se svolením duchovního správce příslušného. Na druhé straně v případě krematoria nastává situace dříve nepředvídaná, jelikož krematorium není vystaveno a neslouží pouze lidem tohoto místa neb obvodu, nýbrž i celému okolí. Proto soudí někteří, že by se pro tyto případy měla státi zvláštní úprava tak, aby duchovní správce, jemuž výkon pohřební patří vykonati podle místa úmrtí, měl beze všeho právo pohřební pobožnost vykonati i v krematoriu, třeba by nebylo v obvodu jeho sboru. Tento náhled podporován jest i uvážením, že nejvhodnější osobou k takovému výkonu jest patrně duchovní správce, do jehož sboru zemřelý patřil, protože jej znal a jest k němu a k pozůstalým v blízkém poměru. Žádáme synod, aby v této věci učinil rozhodnutí. Co se týče zápisu matričního, zůstává v platnosti dosavadní řád, že úmrtí musí býti zapsáno ve sboru, v němž se úmrtí stalo. Není potřebí, aby zapsáno bylo ve sboru, kde se kremace stala, zvláště, když farář tohoto sboru pohřeb nekonal.

10. Zpráva o vyřízení některých usnesení II. synodu, do této kapitoly spadajících (pokud ovšem synodní výbor má o tom informace):

Usnesení o nemocenském pojišťování farářů (Zpráva str. 29, čís. 4.), bylo vyhověno pouze některými sbory.

Prakse placení štolových poplatků (Zpráva str. 29, čís. 5) není jednotná, i v nových sborech jenom někde poplatky ty nejsou vybírány farářem, kdežto, jak se zdá, všude jsou vybírány buď staršovstvem nebo farářem. Avšak ve většině případů, kde poplatky ty nedávají se dobrovolně přímo faráři, byl tím příjem faráři snížen a úbytek tento nebyl zcela nahrazen větším pravidelným služným. Ze státní dotace pak úbytek ten hrazen býti nemůže.

Usnesení synodů o extensích (Zpr. str. 30, čís. 6.) vyhověno bylo tím, že fakulta Husova na žádost farářského spolku pořádala přednášky pro kazatele v srpnu r. 1924 v Brandýse nad Orlicí.

Formulář visitačního protokolu byl synodním výborem sestaven a tiskem vydán (Zpr. str. 30, čís. 9.).

3. Činnost sborová a náboženský i mravní život údů.

1. Shromáždění bohoslužebná. Společné služby Boží jsou předním prostředkem pěstění náboženského života i jeho nejpřednějším projevem. Úsudky o návštěvě chrámových bohoslužeb nejsou stejné a ze zpráv nelze zjednotit si přesný obraz o tom, jak se návštěva služeb Božích změnila v posledních dvou letech. Všeobecně jest možno konstatovati, že v městských sborech zdají se poměry býti příznivější než na venkově a v nových sborech lepší než ve starých. Nesmíme si zatajovati, že zejména v mnohých sborech venkovských, v nichž byly dříve kořeny naší církve, jsou poměry přímo žalostné a návštěva služeb Božích často nepatrná. V seniorátu podřípském se stalo dokonce ve dvou sborech, že nedělní shromáždění nebylo pro účast vůbec konáno. Zaráží, že návštěva jest silně závislá i na počasí, a to v míře dříve nebývalé a že v mnohých sborech je saisonní, větší v adventě a na postě, menší v letě a na podzim. S touto malou návštěvou nedělní není v rozporu velká návštěva o výročních svátcích, neboť jest mnoho českých bratří, jimž se jejich náboženství stalo náboženstvím svátečním. Ze sborů městských docházejí zprávy příznivější, místy návštěva potěšitelně vzrůstá, místy však i v nich dochází k poklesu, zejména se strany mladých mužů. Chvályhodná jest návštěva služeb Božích zejména v některých nových sborech a stanicích.

Příčiny opouštění společných shromáždění jsou rozmanité a to všeobecné, související s náboženským a mravním stavem našeho lidu, i zvláštní, vyplývající z místních a osobních poměrů.

Křesťanské církve nepůsobí dnes tak podmanivě na duše lidské jako v dobách nábožensky tvůrčích, nejen u nás, nýbrž v celém světě. Náboženská horlivost našeho lidu není na výši, stojíme daleko za vzorem, jímž nám mají býti naši předkové. Písmo svaté nemá dřívější přitažlivosti. Místo věčných věcí plní naši mysl starost o zájmy časné. Stesky na materialismus ozývají se téměř se všech stran. „Značná část lidu našeho vůbec propadla zemskému pečování, v němž se jí služba slova a potřeby duše staly nejen vedlejšími, ale i zbytečnými. Je, jako její okolí, nábožensky lhostejna a proto zanedbává neť již opouští zcela společná shromáždění,“ píše ve své zprávě jeden konsenior. Z materialismu vyplývá znesvěcování nedělního dne, které místy, zejména v některých zemědělských sborech, nabylo povážlivých rozměrů. Slyšíme o některých sborech, že v nich se v neděli konají i hrubé

všední práce, dokonce někdy i v době dopoledních služeb Božích. Po této stránce mnoho zavinila válečná doba, jejíž zhoubné následky na mravní stav obyvatelstva nejsou dosud zdaleka překonány. Ve sborech dělnických působí neblaze nedělní práce v závodech a kde větší část členstva jest zaměstnána ve veř. podnicích, na př. na dráze a j., tam pocítují důsledky vlivu nedělního zaměstnání na návštěvu služeb Božích těžce. Bude třeba působiti energicky na zákonodárné činitele, i vládu, aby služba ve veřejných podnicích v neděli byla omezena na míru nejmenší, a aby se konaly práce jen opravdu nezbytné.

Povážlivější však jest, že odvádějí četné posluchače od shromáždění různé podniky a schůze politické, osvětové, tělocvičné, sportovní a jiné. V některých sborech stěžují si zejména na „Sokol“, tělocvičné jednoty, i na jiné pokrokové organisace, které mají mnoho členstva z našich řad, že svojí činností zasahují rušivě do našeho církevního života; jest povinností českobratrských členů, aby v tomto ohledu zjednali v příslušných spolcích nápravu. Slovo Boží a náš sborový církevní život musí nám býti nejprřednějším.

Jsou však i příčiny speciální, místní. V mnohých nových stanicích a sborech mají nevhodné místnosti shromažďovací, místy musí se uchýliti i do hostinců a toto prostředí přece jen vážné náboženské práci nesvědčí. Církev musí vynaložiti největší úsilí, aby zdolala těžkou otázku stavební. Návštěvě vadí dále rozptýlenost údů a velká vzdálenost od chrámů. Nesmíme přehlédnouti, že v některých sborech nastaly od tolerance značné změny, nynější sídlo chrámu a fary není již přirozeným střediskem sboru, když jádro jeho jest od něho vzdáleno 5 až 8 km cesty; bude proto třeba pracovati v některých starých sborech energicky k tomu, aby jejich sídlo bylo přeneseno jinam.

Vážnou příčinou jest dále nedostatek duchovenských sil, jenž působí, že řádné služby Boží musí býti nahrazovány čtenými. Jest téměř všeobecná stížnost, že čtené služby Boží jsou velmi málo navštěvovány.

Nejvážnější otázkou se však staly vakance některých sborů, které trvají již po několik, až i 6 let. Konsenior chrudimského seniorátu praví: „Dlouhé vakance jsou duchovnímu životu církvi osudné. Bude nutno jim zabráňovati tím, že by se mladým bohoslovcům uložilo věnovati několik let své činnosti sborům neobsazeným, jež by je volily, a nahrazovati síly vysokoškolské diakony.“ Konsenior poličského seniorátu si stěžuje, že Svratouch je

neobsazen již šestý, Ranná již pátý rok, že všechno úsilí získati duchovní jest marné, což má těžké následky a ztráty nenahraditelné. Je mnoho zvlažnění a zlhostejnění za takových poměrů, ustydla láska a věrnost mnohých," píše a dodává: „Sbory tak dlouho opuštěné vedou si sice celkem statečně, kořeny jsou přece jen tuhé, ale půjde-li to tak ještě nějaký čas dále, dojde jednou i na ty.“ Z novoměstského seniorátu nebyla zpráva dodána včas, ale jisto jest, že i v něm jsou poměry ve sborech, které již po delší dobu jsou bez duchovního, velmi smutné. Synodní výbor označuje otázku sborů dlouho neobsazených za jednu z nejvážnějších; žádá synod, aby se jí zabýval velmi vážně a činil v této věci opatření, neboť jest nebezpečí, že chudší sbory horské zůstanou ještě po dlouhou dobu bez duchovních, což bude míti pro náboženský život ve sboru, ba i dokonce pro existenci sboru následky osudné.

Není však vždy příčina slabé návštěvy jen v lidu. Mnohdy jest příčina i v kazatelích, v jejich nedostatečně přípravě ke kázání, v jejich slabé znalosti údů sboru a jejich duševních potřeb, takže slova jimi pronášená nedotýkají se srdce lidu. O této stránce působnosti duchovního podávají konsenioři celkem velmi málo zpráv, nemajíce sami asi dosti spolehlivých informací. A přece v evangelických církvích záleží při službách Božích právě na kazateli nejvíce. S několika stran se navrhuje jako prostředek k oživování návštěvy a sborového života vůbec střídání kazatelů. Rovněž vnitromisijními zájezdy do sborů, návštěvami cizích pracovníků, pořádáním misijních týdnů bylo by možno působiti k oživení umdlévajících sborů a bude na evangelisačních odborech seniorátních i sborových, aby v tomto směru vyvinuly největší činnost. Zdar práce sborové však bude záležeti vždy především na místních činitelích sborových, na staršovstvu a na prvním místě na duchovním správci.

Nedostatek duchovních sil a velké rozšíření naší práce následkem hnutí přestupového má za následek přetíženost velmi mnohých našich duchovních. Velkou závadou naší práce jest, že vyučování náboženství závisí ve většině sborů jediné na duchovním. Není možno žádati svědomitou přípravu na nedělní služby Boží od duchovního, který ztráví celá dopoledne i odpoledne na školách a funkcemi, a nemá často ani večer pro sebe. Vyučování náboženství na školách jest jeden z nejvážnějších problémů naší církve, neboť vyčerpává síly duchovních ve větších a rozptýlených sborech na úkor vlastní práce duchovenské. Soudíme, že v každém větším sboru měl by míti farář pro tuto práci na pomoc diakona; diakoni v naší

církvi měli by pak býti určeni především pro pomocnou práci sborovou, nikoli pro činnost kazatelskou.

Službám Božím bylo na prospěch zavedení nového jednotného zpěvníku; zprávu o nové agendě přinášíme na jiném místě. Místy soudí, že bez významu by nebylo obohacení a zpestření našeho bohoslužebného řádu, jinde však vyslovují se rozhodně pro ponechání dosavadní jednoduchosti a prostoty služeb Božích.

2. Večeře Páně. Účastenství při Večeři Páně v posledních letech kleslo velmi povážlivě; jest mnohem menší než bývalo v době předválečné. Jenom v seniorátě čáslavském, chrudimském, poličském a královéhradeckém nastal v posledním roce malý vzestup. V jiných seniorátech jest pokles účastenství při Večeři Páně i v nejposlednější době velmi povážlivý. V seniorátě německobrodském nastal pokles z 54% na 39.39%, v podřipském ze 40% na 26.79%, ve vsetínském, kde v době potoleranční přistupovalo 200% i více ke stolu Páně, nezúčastní se nyní Večeře Páně více než 30%. Jsou sbory, kde obnáší účast při Večeři Páně i jen 15%, ba dokonce i ve Valteřicích pouhých 5%. Na výši se udržuje ještě jen o svátcích vánočních a velikonočních. Avšak zaráží všeobecně malý počet komunikantů o svátcích svatodušních a ještě více je nápadná neúčast zejména ve sborech zemědělských při slavnosti žňové. Jako příčina poklesu se uvádí, že se zapomíná na význam Večeře Páně, že obzvláště přistoupilí jí nedoceňují; mimo to za příčinu jest označován také ostych před společným kalichem. Jsou ovšem příčiny často lokální; ve sborech, kde se klade důraz na církevní kázeň, není menší návštěva Večeře Páně ještě důkazem znehodnocování této svátosti. Snad i dosavadní připojování Večeře Páně až na konec samých bohoslužeb vtiskuje jí ráz menší důležitosti. V některých sborech, skládajících se z nově přistoupilých, těší se Večeře Páně velké účasti, takže i celé shromáždění zůstane přítomno.

3. Biblické hodiny. Biblické hodiny konají se téměř jen ve sborech městských, zvláště kde je hodně přistoupilých. Ve starých sborech venkovských konají se jen výjimkou. Jejich význam záleží zvláště v prohlubování znalosti písma, v systemat. poučování členů, zejména nových a v buzení bratrské pospolitosti. Doporučuje se následovati příkladu sboru v Hr. Králové, kde na bibl. hodiny nedělní o životě Ježíšově přicházelo 130 až 140 lidí všech církví i bez vyznání a mnozí z nich byli získáni tím pro církev. I jinde by zajisté mocně přitahovaly systematické výklady o životě Ježíšově, nebo o sociálních zásadách písma aneb o rozdílech věroučných, témata apologetická

a pod. V některých sborech venkovských zachoval se dosud krásný zvyk biblických hodin večerních, konaných po jednotlivých rodinách; bohužel užívá se ho jen v řídkých sborech. Vřele se doporučují občasná shromáždění v nedělní odpoledne neb i jiné dni v obcích mimo sídlo chrámu; v tomto ohledu by naše sbory měly konati mnohem více, zprávy o takovýchto shromážděních jsou velmi řídké.

4. Přednášky a činnost evangelisační. Soustavné schůze evangelisační omezují se dosud téměř jen na seniorát moravsko-slezský, kde se v posledních dvou letech počaly konati v Olomouci — v tomto sboru konaly se schůze evangelisační před Velikonoce v obou posledních letech po celý týden s velkým užitekem — a po olomouckém příkladě i v jiných sborech. Při jejich pořádání byla nápomocna Jednota misijní. Činnost propagační a přednášková v poslední době značně ochabla. V tomto ohledu převzaly za války a po válce úkol evangelisačních odborů sborových namnoze odbory Kostnické Jednoty. Činnost evangelisační uvnitř sboru i propagační na venek jsou důležitým úkolem staršovstev. Součinnost Kostnické Jednoty jest v tomto ohledu ovšem užitečná a vykonala mnoho prospěšného, avšak soudíme, že by staršovstva měla sama tuto práci organisovati a míti v rukou. Evangelisační odbory staršovstev mohou kooptací vytvořiti kroužek pracovníků, který by se horlivě ujal činnosti evangelisační a propagační ve sboru. V konání vedlejších shromáždění (přednášek, rodinných večírků, biblických hodin atd.) vadí ve velké většině sborům nedostatek vhodných místností, neboť rozlehlé prostory chrámové, namnoze studené a ponuré, se pro tuto činnost dobře nehodí. Je potěšitelné, že si v poslední době začínají sbory uvědomovati potřebu takovýchto vedlejších místností — v některých sborech přikročilo se již k stavbám sborových domů. Tak sbor brněnský postavil si Blahoslavův dům s velkým sálem pro shromáždění bohoslužebná, v Kolíně byl postaven krásný, prostranný Husův dům, v Táboře byla získána vhodná místnost stavbou Masarykova tábořského domova, v Trnávce zřizují Husovu síň, podobnou síň zřídili v Bukovce, v Praze II. konají se sbírky na postavení sborového domu. Z jiných sborů zpráv o činnosti v tomto směru nemáme, bylo by si však přát, aby sbory věnovaly co největší úsilí tomu, aby kromě chrámu aneb při chrámu měly místnosti hodící se pro tuto drobnou práci sborovou.

5. Pastorační. Velmi důležitá jest činnost pastorační. Synodnímu výboru jest o ní podáno velmi málo zpráv, ačkoli soustavné navštěvování rodin jest jedním z nejdůležitějších prostředků udržování čilého života sbo-

rového. Soudíme však, že v našich sborech tato činnost jest pro velkou zaměstnanost duchovních, zejména školním vyučováním, silně zanedbávána. Vítáme proto, že již v několika staršovstvech se vyskytla myšlenka rozdělití sbor na obvody a každému staršímu přidělití jeden obvod. Účinná pomoc starších při pastoraaci jeví se nám za nynějších poměrů nezbytným prostředkem k oživení našich sborů, zejména rozlehlých a rozptýlených. Velmi se osvědčilo zřízení sborových sester, o čemž se činí zmínka dále při činnosti sociální.

6. **Církevní kázeň.** Církevní kázeň koná se ve sborech dosud jen výjimkou a obyčejně jen v případech nejkřiklavějších. Největší závadou pro konání církevní kázně byl nedostatek řádu. Bylo by velmi žádoucí, aby pro celou církev byl vypracován jednotný řád církevní kázně. Vítáme, že se naléhavost této otázky cítí, neboť ze dvou seniorátů přišly již návrhy na kázeňský řád a doporučujeme proto synodu i tuto otázku k zvláštní pozornosti.

7. **Výchova mládeže.** Velmi důležitým oborem činnosti sborové jest výchova mládeže. Této otázce jest věnován zvláštní oddíl zprávy. Proto na těchto místech upozorňujeme toliko povšechně, že se v poslední době rozvíjejí velmi potěšitelně nedělní školy a práce v sdruženích mládeže. Tento obor církevní práce může se vykázati krásnými úspěchy, které jsou velmi slibným znamením pro její budoucí život. Poněvadž synodní výbor považuje tuto otázku za velmi důležitou, chce při synodu věnovati jeden večer práci mezi mládeží.

8. **Sociální práce.** Potřeba sociální práce v církvi jeví se stále naléhavěji, ale také porozumění pro ni roste. Nejen doba toho žádá, aby sociální činnost církve zintensivněla, nýbrž jest i vždy více patrné, že s dřívějším udílením podpor od případu k případu pomocí pokladnic chudých, vánočních nadílek a soukromé dobročinnosti, ve které arcinaši členové vynikají nad své okolí, nelze vystačiti. Udílením podpor, nasycením hladovících a odiváním nuzných se bída sice na krátký čas zmírňuje, avšak neodstraňuje. Často udílení almužny více poškozuje, než napravuje a opatření práce bývá zpravidla mnohem lepší a trvalejší pomocí než dočasná podpora peněžní. Sociální práce nečelí jenom ke hmotnému ulehčení; osvědčení bratrského citění i křesťanské solidarity v době zkoušky (neštěstí, nemoci atd.) mívá trvalejší účinek než sebe větší výpomoc hmotná. Pro ty pak, kdo nemohou býti živi bez pomoci, (sirotci, opuštěná mládež, nemocní, starci atd.) trvalá zatížení sociální jsou, přes to, že nyní stát a veřejné svazky více v tomto

ohledu činí než dříve, i pro církev nezbytností. Různé sociální a mravní neřesti (alkoholismus, prostituce a jiné), zasahují také do našeho prostředí a jest nezbytno jim čelit. Současné těžké problémy sociální, zejména bytová tíseň a nezaměstnanost vážně doléhají na mnohé sbory, zejména městské a sbory v krajích průmyslových. Bytovou tíseň pociťují nejen mnozí údové církve těžce, nýbrž v četných nových sborech ohrožuje i samu práci církevní; kde nemají fary, neodpovídá někde ani primitivním požadavkům bydlení byt duchovního a ubytování faráře v Kralovicích bylo tak bídne, že ohrožovalo zdraví celé jeho rodiny. Důsledky nezaměstnanosti, zejména za doby nepříznivé konjunktury průmyslové, pociťovalo i finanční hospodářství některých sborů dělnických. S novými členy církve přibýlo nám i mnoho chudých, pomoci potřebných a také jinak ohrožených členů, neboť hnutí přestupovému byli mnohem více přístupni drobní lidé (dělníci, zřizenci, malí živnostníci atd.) než kruhy zámožné.

Organisace sociální práce jest teprve v začátcích. Ve většině sborů se koná tato práce případ od případu. Někde její potřeby ani nepociťují, a to zejména ve starých venkovských sborech našeho Polabí, kde naše členstvo náleží většinou stavu rolnickému a svojí zámožností vyniká zpravidla nad okolí. Jeden konsenior přiznává ve své zprávě, že zebráků v čistě evangelických krajinách neviděl a že nejsou ani v našich sborech. Pokud pak v takových sborech jsou různí lidé bez výživy, starají se prý o ně naše jednotlivé rodiny a rády. Avšak není-li ve sboru chudiny, a takových sborů jest zajisté malá menšina, není tím sbor ještě zbaven křesťanské povinnosti mírniti bídu ve sborech jiných.

Dále pokročila organisace sociální práce ve městech; ve většině městských sborů jsou již založeny sociální odbory, z nichž některé pracují velmi čile a vykazují činnost účtyhodnou, jako na př. sbory pražské, Čáslav, kde již od mnoha let pracuje „Marta“, Pečky, Kolín, Plzeň, Brno, Roudnice a j. Ve dvou sborech pražských (Praha I. a Vinohrady) jest pro sociální práci zřízena zvláštní „sborová sestra“, jež má úkolem vyhledávati sociálně trpící, navštěvovati nemocné v rodinách i nemocnicích atd. Zřízení míst sborových sester se dobře osvědčilo nejen pro práci sociální samu, nýbrž i pro celkové povznesení náboženského a mravního života sboru a proto na povolání takových sester pomýšlejí již i sbory jiné; závadou jest nedostatek takových sester.

Zdárně se rozvíjejí naše církevní ústavy sociální. O činnosti našich sedmi sirotčinců nejsou podávány sy-

nodnímu výboru zvláštní zprávy. Proto připomínáme toliko, že evangelické společnosti pro dobročinnost křesťanskou dostalo se darem pozemku s budovami v Mladé Boleslavi od bratra B. Vraného, čsl. konsula a jeho choti, s určením, aby byl na něm zřízen ústav pro opuštěnou mládež. Evang. společnost pro dobročinnost křesťanskou hodlá přenést sirotčinec z Telecího do Mladé Boleslavě; sbor v Telecím snaží se uchovati sirotčinec telecký, jemuž v poslední době byla od sboru věnována větší pozornost a péče. Nové cesty práci pro opuštěnou mládež ukazuje Tábor, v němž zřízen byl Masarykův tábořský domov, v němž jednak jest útlek pro mládež školní a učňovskou, která nemá kde strávití volný čas mimoškolní, jednak jsou byty pro učně a studenty. Na Moravě vznikla myšlenka zříditi centrální ústav pro sirotky a zakoupiti pro centr. sirotčinec i pro jiné podniky sociální (ozdravovnu a pod.) zámek a zbytkový statek v Myslibořicích u Třebíče. Zřídilo se družstvo, které koná práce přípravné; synodní výbor předloží příslušnému odboru synodu zprávu družstva, jež se nazývá „Obecně prospěšné Českobratrské družstvo pro sociální podniky v Brně“. Prázdninové kolonie dětské vypravují svým nákladem sociální odbory pražských sborů; loňského roku bylo umístěno celkem 199 dětí v ozdravovnách a koloniích.

Organisaci naší sociální práce, která jest teprve v začátcích, bude nutno vybudovati tak, aby každý seniorát měl svůj sociální odbor seniorátní a každý sbor svůj sociální odbor sborový. V budoucnosti bude potřebí vybudovati zejména českobratrský ústav pro zprostředkování práce, který by čelil nezaměstnanosti, opatroval česko-bratrským dělníkům práci a českobratrským zaměstnavatelům spolehlivé pracovníky.

9. Náboženský a mravní život. Podati věrný a objektivní obraz našeho náboženského a mravního stavu jest velmi nesnadno. Všemi zprávami proniká hluboká nespokojenost s náboženskou a mravní úrovní českobratrského lidu, neboť na lid evangelia musí býti kladeno velmi přísné měřítko mravní. Ozývají se stížnosti, že mravně nevynikáme nad okolí, jakož i že na první pohled naše úroveň není příliš odlišná od úrovně ostatního národa. Přes to však téměř všeobecně se konstatuje, že intelektuelně vyniká náš lid nad své okolí, a že přece jen celkově i mravně stojí o něco výše, i když má podíl na všech jeho chybách a slabostech. Jest potěšitelné, že místy i mimo-církevní veřejnost sama to konstatuje a zvláště příznivým znamením jest, že přestupy do naší církve se spojovaly i s mravním obrozením. Pěkným zjevem jest rovněž, že

naši lidé zastávají zpravidla přední místo v obci, okrese, průmyslových i peněžních podnicích následkem své inteligence, poctivosti a hospodárnosti. Nesmíme si však zatajit, že různé sociální nemoci zachvátily také náš lid. Jest to především služba mamonu. Jeden konsenior upozorňuje, že puritánství a kapitalismus jsou nejen dvě sestry ve Skotsku, ale i u nás a že ve válce i po válce zachutnalo našemu lidu ovoce mamonu, což škodí nejvíce našemu náboženskému i mravnímu životu. Smutným dědictvím z války jest uvolnění mravního života, jemuž čeliti jest přední povinností církvi. Vzrostla silně touha po požitcích a zábavách. V době, kdy hmotné poměry nejsou namnoze utěšené, pořádá se množství zábav všeho druhu a náš evangelický lid se jich silně účastní. Uvolněný názor na manželství proniká i do našich rodin a počet rozloučených manželství také u nás silně stoupl. Jest málo sborů, které by zůstaly nedotčeny manželskými rozlukami. Poukazuje se sice ještě na to, že náš rodinný život je v celku na výši, avšak laxním nazíráním na manželství jest ohrožován také náš lid. Procento nemanželských dětí jest sice u nás mnohem nižší nežli v našem okolí, avšak v některých sborech, zejména na českomoravské vysočině a na Valašsku jest procento nemanželských porodů nepřiměřeně vysoké. Neblaze působí i alkoholismus. Jest smutným zjevem, že mnozí evangelici v hostincích při pití a karbanu utrácejí čas a peníze, a mrhají svým zdravím. V naší církvi se dosud vede příliš málo boj proti alkoholismu a hnutí abstinentsní mělo by nalézt mezi námi mnohem více půdy, než se tak dalo dosud. Jest však potěšitelné, že se tvoří v některých sborech již i abstinentsní rodiny a radujeme se z toho, že někteří naši duchovní jsou velmi horlivými propagátory abstinence. Slabý je také s naší strany boj proti prostituci, která řádí zejména ve větších městech. Mravně obrodná práce vyžádá si ještě v budoucnosti velmi mnoho úsilí. Perspektiva do budoucnosti by byla chmurná, kdyby měl pravdu jeden konsenior, že se odcizuje a upadá mladší pokolení a to namnoze i z rodin dříve uvědomělých a horlivých. Chceme věřit, že z nynější radostné práce mezi mládeží nám vyroste pokolení lepší a opravdovější, že v ní za vymírající písmáky nám doroste náhrada a že náboženský život bude pěstován opět v jejich domácnostech.

10. Účinnost pro věci církevní. Účinnost pro věci církevní není všude stejná. Radostné zjevy obětavosti přece jen mají převahu. Podniky církevní nacházejí porozumění. Jeden konsenior píše: „Lid náš rád dává na církevní podniky i mimo sbor, jen když se mu účel sbírky rádně vyloží a najde se vhodný sběratel.“ Arci jsou také

zprávy i méně příznivé. Z některých seniorátů ozývají se stesky, že poklesly sbírky na Jeronýmovu Jednotu. Jsou také zprávy o neochotě mnohých údů podporovati podniky církevní, a to často právě těch nejbohatších. Na vlastní potřeby sborové platí rovněž naší údové celkem ochotně; větších stížností na odpírání placení příspěvků nebylo. Účinnivost naše musí však býti daleko vyšší než dosud, neboť četné nové sbory, většinou chudé, potřebují naléhavě přikročiti ke stavbě církevních budov a možnost rozluky církve a státu nutí nás, abychom finančně zabezpečili svoji církev již předem pro všechny možné eventualy.

4. Výchova.

1. Bohoslovci. Roku 1924—25 zapsáno jest na fakultě Husově 17 řádných posluchačů, kteří vykonali gymnasijsní maturitu a 4 mimořádní. Studující tito jsou: V prvním roce studují Karel Čejka, J. Prosek, Václav Urban, František Šutera, Zdeněk Pauk; v druhém roce: Jan Šebesta, Jan Strnad, Zd. Somolík, Mil. Kadlec, Jan Barthel, Vl. Karásek, Jan Smetana; v třetím roce: Ev. Zelený, Vlad. Čapek, Boh. Potměšil, Jan Pellár, Jan Blecha, Jos. Závodský, R. Nováková; ve čtvrtém roce: A. Verner, Boh. Opočenský.

V Basileji studují: Bohumil Skalák (třetí rok), Jan Dus (čtvrtý rok), Otokar Kadlec (čtvrtý rok), Josef Jeschke (čtvrtý rok).

V Paříži: J. Choděra (druhý rok) nyní v Praze, ale není rozhodnut, zdali se věnuje službě církevní, a Bohumil Smetánka (třetí rok).

V Strasburku: Frant. Dobiáš (pátý rok), nyní v Paříži.

V Cambridge: Viktor Hájek, bakalář theologie.

V Glasgowě: Rudolf Říčan, bakalář theologie.

V Edinburce: Vladimír Jehlička, bakalář theologie.

V Aberdeeně: Josef Souček (čtvrtý rok).

V Belfastě: Josef Sochor (čtvrtý rok), pouze v zimním semestru, nyní v Praze.

V Americe jest v Richmondě Jan Vejnar (čtvrtý rok).

V Chicagu K. Pavlinec (čtvrtý rok).

Celkem tedy máme na cizích fakultách 14 studentů, z nichž tři jsou již volitelní za vikáře. Celkem pak jest všech studentů 35.

První vědeckou zkoušku vykonali až do dnes na fakultě bohoslovecké tito: Jan Dus, Josef Jeschke, Frant. Dobiáš, Josef Souček, Antonín Verner, Jaroslav Sochor,

Jan Kulík, Vlad. Čapek, Boh. Skalák, Boh. Smetánka, Boh. Potměšil, Josef Závodský, Bohumil Opočenský, Břetislav Hladký, Růžena Nováková; před církevní komisí Otakar Kadlec. Zkoušku první a druhou vědeckou vykonali: Bohumil Hromádka, Vladimír Jehlička, Viktor Hájek, Rudolf Říčan a Jiří Šimůnek. Všecky pak zkoušky i praktickou vykonali: Jan Vejnar a Vladimír Pokorný. Celkem tedy máme dnes i s absolvovanými 39 bohoslovců, z nichž tři byli již ustanoveni za vikáře a jeden zvolen za faráře. Kromě toho vykonal před církevní komisí zkoušku Ant. Freidinger, který delší čas jako diakon působil v Olomouci a nyní po vykonané zkoušce prohlášen byl za volitelného na místo vikářské v naší církvi.

Sdělujeme také při tom, že studující bohosloví A. Tregler přestal studovati bohosloví naše a přijal již ordinaci i místo v církvi československé. Podobně učinil i bývalý náš bohoslovec Vladimír Šabacký, který, ač se byl ke zkoušce naší přihlásil, přece ji nepodstoupil.

O hmotné zaopatření nemajetných studujících pečoval i dále synodní výbor pomocí některých bratří a sester v Praze, kteří tvoří zvláštní Podpůrný odbor. Letošního roku podporováno jest 18 studujících. Roku 1923/24 vydáno bylo na těchto podporách 30.380 Kč a roku 1924/25, do 9. dubna 1925, 31.370 Kč, celkem tedy za dvě leta 61.750 Kč. Prostředky k této podpoře poskytují jednak kostelní sbírky, každoročně po sborech pořádané v době vánoční, jednak osobní dary, jednak i přiděl ze státní dotace. Po vystavení Husova domu mají i všichni bohoslovci, kteří nemají svůj domov v Praze, byty v Domovině Husova domu. Jest jich tam 21. Kromě bohoslovců ovšem bydlí tam ještě 11 studentů z jiných fakult. Ke správě studentské Domoviny jest ustanoveno synodním výborem kuratorium, jehož předsedou jest senior Souček a vychovatelským dozorcem dr. Jindřich Hrozný. Ostatními členy jsou: dr. Ferd. Hrejsa, dr. J. Šimek, sestra B. Šimková, br. J. Jiskra, sestra Jiskrová. Správcem Domoviny jest jmenovaný br. J. Jiskra. Kuratorium zpracovalo a synodní výbor schválil zvláštní řád pro přijímání studentů do Domoviny, jakož i domácí řád pro studenty. Pokojů má Domovina 15, kromě menší jídelny a jednoho pokoje pro hosty. V každém pokoji bydlí dva studenti, ve dvou větších dokonce tři. Řády Domoviny uveřejněny jsou ve Věstníku 1924, čís. 3.

2. Z mimořádných posluchačů fakulty jsou někteří absolventi reálky a dva absolventi obchodní akademie (bez maturity) a jeden absolvent vyšší školy elektrotechnické. Tento poslední jest již druhý rok na fakultě, ale

teprve letos podal žádost, aby byl eventuelně připuštěn ke zkoušce. Kromě této školy elektrotechnické má absolvováno nižší gymnasium. Ale poněvadž nejenom nemá žádného maturitního vysvědčení, nýbrž i ona škola vyšší, kterou absolvoval, jest škola soukromá a čistě odborná — nemohl synodní výbor sám učiniti usnesení na připuštění ho ke zkoušce a předkládá žádost jeho synodu k rozhodnutí.

Jiná otázka týká se absolventů reálek. Od nich žádáme, aby vykonali maturitu z latiny. Ale i když rádně ji vykonají, nepočítá jim fakulta na základě rozhodnutí ministerského jeden rok na fakultě ztrávený do studia akademického, takže mohou vykonati první část vědecké zkoušky státní teprve po třetím roce a druhou po pátém. Tím se prodlouží jejich studium na pět let. Otázka jest, zdali mají být připuštěni k církevní zkoušce po čtvrtém roce či zdali mají studovati celých pět let a i pátý rok být podporováni z pokladny církevní. Předkládáme synodu k uvážení a rozhodnutí.

Jistá část studentstva studuje na cizích fakultách, ale zdá se, že někteří již k tomu nemají chuti. Synodní výbor však jest přesvědčen, že by všichni theologové, pokud možno, měli nějaký čas strávit na nějaké fakultě v protestantské cizině a že by k tomu měli býti nuceni.

3. Evangelická Husova fakulta bohoslovecká oznámila synodnímu výboru přípisem ze 7. února 1924, že se jedná o připuštění dvou československých docentů na fakultu tuto, a že ovšem připuštění docenta znamená v budoucnosti jmenovati jej profesorem. Zároveň přiloženo bylo ujednání fakulty s československou církví, v němž církev tato prohlašuje souhlas s tím,

a) aby, než československý docent navržen bude za profesora, byl k § 2. fakultního statutu připojen dodatek, aneb vydáno bylo ministerské nařízení, toho smyslu, že fakulta může pro opatření potřeb výchovy kazatelů evangelických církví jiného jazyka, jakož i církve československé, povolati docenty a profesory, pokud to není v zásadním rozporu s charakterem fakulty Husovy;

b) aby dosavadní úkol fakulty a její država jako školy zřízené pro evangelickou církev nebyla dotčena, ale aby dvě chystaná profesorská místa pro československou církev byla dotována státem z dalších prostředků státních;

c) aby toto ujednání předloženo bylo synodnímu výboru za účelem dohody a souhlasu.

Zároveň žádala fakulta tímto přípisem, aby synodní výbor v této věci učinil projev a dal k tomu svůj souhlas.

Synodní výbor poslal na to fakultě 12. února 1924 přípis toho smyslu, že nemůže dáti souhlas k připuštění československého profesora na fakultu Husovu, pokud se o tom nevysloví synod. Ohledně povolání docenta československého ponechává synodní výbor věc tuto rozhodnutí a zodpovědnosti Husovy fakulty samé.

Fakulta Husova na přípis tento sdělila synodnímu výboru dne 5. března 1924, že poslala ministerstvu návrh na povolání docenta československého a při tom že se usnesla podotknouti v tomto oznámení toto: poněvadž návrh ten dotýká se církvi i českobratrské i československé, po případě i německé církve evangelické, ponechává profesorský sbor ministerstvu k volné úvaze, chce-li slyšeti v této věci tyto jmenované církve. Zároveň sdělila fakulta ministerstvu, že jest nutno, aby než se zřídí stolice pro československého profesora, byl upraven vzájemný poměr mezi fakultou a církví československou v dohodě s českobratrskou církví evangelickou.

Fakulta Husova vyjadřuje v tomto přípise naději, že ministerstvo bude chtít slyšeti církev českobratrskou v této věci.

Odpověď synodního výboru ze dne 17. března 1924 zněla, že synodní výbor lituje, že fakulta při připuštění československého profesora nedržela se fakultního statutu a celkem nekladla velkou váhu na přípis synodního výboru. Synodní výbor nemůže nežli přenechati zodpovědnost za další vývoj profesorskému sboru samému.

Na to došla odpověď fakulty z 28. března 1924 tohoto smyslu: že profesorský sbor je překvapen formou i obsahem přípisu; že jest si plně vědom dosahu svého usnesení a ponese zodpovědnost za svůj čin; že čin tento je rozvážný, připravující širší možnosti jak pro církev československou, tak i českobratrskou a také pro fakultu samu. Fakultní statut neodporuje usnesení sboru profesorského v příčině povolání československého docenta a budoucího profesora. Ze statutu vyplývá, že si žádná církev evangelická nemůže činiti výhradní nárok na službu fakulty, která sloužití má všem církvím, vycházejícím z české reformační minulosti. Fakulta vidí v připuštění československých studentů i docentů na fakultu tuto projev toho, že československá církev se řadí do blízkosti církví evangelických.

Tím skončilo se jednání o této věci. Ministerstvo do dnešního dne nežádalo synodní výbor o jeho mínění, jak fakulta doufala. Předkládáme synodu tuto otázku jednak na vědomí a jednak k uvážení a usnesení, zejména o tom,

jakého smyslu měla by býti odpověď na eventuelní dotaz ministerstva.

4. Pro Misijní školu pro výchovu diakonů, náležející Misijní jednotě, byla zakoupena budova v Lazcích u Olomouce, vhodně upravena a dne 2. února r. 1923 slavnostně otevřena. Již rok po tom, r. 1924, přistavěna byla budova nová, která otevřena byla dne 18. října za přítomnosti seniora církve a odevzdána svému účelu. Náklad na přístavbu a opravu budovy staré činil okrouhle 145.000 Kč, které byly uhrazeny sbírkami a dary, zvláště však podporou br. dra Losy z Ameriky, takže zbývá koncem r. 1924 dluh pouze 40.000 Kč.

Druhým důležitým momentem ve vývoji školy diakonské jest zvolení bratra konseniora Gustava Švandy za správce této školy. Tím se dostalo výchově pevného středu v duchu církve československé a nadějeme se po této stránce nejlepších výsledků.

Vydržování školy jest spojeno ovšem se značným nákladem. Tak r. 1923 stála domácnost 21.904 Kč, služné hospodyně pí. Holíkové 1489 Kč, palivo a osvětlení 4192 Kč, síly učitelské 11.770 Kč, výlohy cestovní bratří 2556 Kč, daně a poplatky 5914 Kč, materiál pro práce řemeslné 2821 Kč, nábytek 15.288 Kč, pojištění, tisk, porta a j. 2549 Kč, kapesné 510 Kč, celkem 72.443 Kč.

Za rok 1924 činí tato vydání 50.972.40 Kč.

Pokud se chovanců týče, máme o jich působení zprávy dobré a doufáme, že se jako pomocné síly k ruce farářů a v diaspoře dobře osvědčí.

Roku 1924-25 jest v této škole 9 chovanců. Na výchově jejich kromě jmenovaného správce účastní se faráři Fr. Prudký, Pavel Nešpor, dále z jiných mužů tito bratři: ředitel Hřivna, učitel Kaiser, profesor Kratina, profesor Dohnal a dr. J. Blažek.

Všichni chovanci bydlí v ústavě a vedle vyučování bohosloveckého i všeobecného cvičí se i v různé práci řemeslné (knihařství, truhlářství). Rovněž uvádějí se v různé práce církevní tím, že vyučují náboženství v některých školách a také řídí tu a tam biblické hodiny. Zkoušku diakonskou vykonali před komisí ustanovenou synodním výborem tito chovanci: St. Kureš, V. Hrubý. Před toutéž komisí s prospěchem vykonal zkoušku Dalibor Molnár, který několik let působil jako dobrovolný pracovník v církvi naší, a potom zažádal, aby ke zkoušce diakonské připuštěn byl. Misijní škola jest majetek Misijní jednoty, ale synodní výbor přispívá na tuto práci jednak dotací z podpor státních a jednak i z darů a podpor zahraničních.

Změněnými poměry nastala potřeba znovu upravit „Řád pro výchovu diaconů“ a proto návrh takového řádu bude předložen synodu.

5. Z církevních škol obecných trvá posud jediné jednotřídní škola v Horní Krupě.

6. Vyučování náboženství. Roku 1924-25 vyučováno bylo na středních školách celkem 2404 žáků a žákyň v 156 odděleních, 206 hodin, na 99 místech, 74 učiteli. A to v Čechách 1649 žáků a na Moravě a ve Slezsku 755 žáků. Na obecných a občanských školách vyučováno bylo celkem 32.566 dětí v 1522 odděleních, 1926½ hod., na 1016 místech, 332 učiteli (dohromady s faráři) a to v Čechách 20.741 dětí, v 1000 odděleních, 1198 hodin, na 710 místech, 232 učiteli; na Moravě a ve Slezsku 11.825 dětí, v 522 odděleních, 728½ hodin, na 306 místech, 100 učiteli.

V Čechách upravila letos Zemská školní rada vyučování náboženství na obecných a občanských školách podle nových směrnic a to do 5 žáků 1 hod. měsíčně, do 10 žáků 1 hod. čtrnáctidenně, do 20 žáků 1 hod. týdně a do 60 žáků 2 hod. týdně. Při tom svoluje, aby ve větších místech, kde jest více dětí našich, rozděleny byly od sebe školy obecné a měšťanské, po případě i školy chlapecké a dívčí. Oznámení o tomto zařízení pro různé školy, kde jsou naše děti, byla zasílána okresními školními výbory synodnímu výboru s dotazem, zdali má co namítati, se lhůtou do 14 dnů. Synodní výbor nejprve poslal všeobecné ohrazení Zemské školní radě, odvolává se na zákon ze dne 13. července 1922, podle kteréhož děti mají býti zásadně vyučovány náboženství 2 hodiny. Na přípisy pak okresních školních výborů někdy neodpověděl a někdy žádal o jisté změny. Pravidelně však návrhy jeho na změny nebyly Zemskou školní radou přijaty. Podle zprávy z jednoho sboru pak se zdá, že kde není aspoň 5 žáků, nepovoluje se remunеровané vyučování vůbec. Proti tomu podáno bylo ohrazení. Na přípis pak Zemské školní radě, poslaný v listopadu 1924, došla odpověď tato:

a) Kde určitému náboženství vyučována jest pouze část žactva, nastává tvoření oddělení.

b) Předpis dvou hodin týdně vztahuje se jen na případy, kde se vyučování náboženství účastní všechno žactvo třídy. Kde tomu tak není, určuje se počet hodin podle přesných zásad již dříve zachovávaných. (Podle právě vydaného prováděcího nařízení k zákonu z 13. VII. 1922 tomu tak není, nýbrž právo na dvě hodiny stává i při odděleních.)

Statistika vyučování náboženství, nedělních škol a sdružení mládeže.

Seniorát	Obecné a občanské školy										Střední školy					Nedělní školy		Sdružení		
	Počet vyučova- ných dětí	Počet vyučova- ných hodin týdně	Počet oddělení	Počet míst, kde se vyučuje	Počet učitelů farařů	Počet učitelů vikářů	Počet učitelů diakonů	Počet učitelů s náboženství učitel. odbor. vzděláním	Počet vyučova- ných učitel. těl bez učitel. vzdělání	Počet katechetů	Počet vyučova- ných žáků	Počet vyučova- ných hodin týdně	Počet oddělení	Počet míst, kde se vyučuje	Počet učitelů	Celkový počet nedělních škol	Počet dětí	Počet sdružení v nich		
Pražský	7.065	376%	293	167	14	1	2	25	20	3	815	69¾	48	26	18	30	117	2.126	17	776
Podřipský	2.505	153%	149	97	8	—	2	6	7	—	106	15	13	7	4	19	34	991	10	364
Poděbradský	2.116	119½	94	78	10	—	—	7	5	—	105	8	6	3	3	16	25	473	11	281
Královéhradecký	2.185	141%	126	109	10	1	2	5	7	—	188	20½	17	11	10	34	65	1.080	19	538
Čáslavský	2.157	141%	127	100	12	—	—	19	5	—	153	13	9	4	4	16	40	549	10	415
Chrudimský	1.801	109%	81	70	10	—	—	6	9	—	109	10	8	6	5	30	40	931	15	485
Políčský	1.393	75	53	39	4	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	10	18	345	8	279
Německobrodský	2.105	136%	116	87	10	—	—	8	7	—	198	12½	12	10	9	15	29	538	12	418
Novoměstský	1.630	117	73	38	3	—	—	19	—	—	34	5	3	1	1	3	13	212	6	234
Brněnský	2.132	135%	109	73	11	1	1	7	—	—	268	19	14	12	7	37	80	1.224	23	674
Vsetínský	3.670	185	129	52	11	—	—	4	1	2	25	1½	1	1	1	20	36	688	6	227
Moravskoslezský	3.807	236	172	106	10	2	2	8	15	1	403	31¼	25	18	12	43	67	960	15	395
Celkem	32.566	192½	1.532	1.011	113	5	9	118	81	6	2.404	205¾	156	99	74	273	564	10.107	152	5.076

c) Zemská školní rada postupuje v této věci vůči všem náboženským společnostem stejně.

Třeba jest uznati, že ovšem sotva lze činiti nárok na dvě hodiny vyučování náboženství pro jakýkoli počet dětí a že také ani naše duchovní správy by tolik hodin vyučovati nemohly, ale lze žádati, aby i při nejmenším počtu dětí aspoň občas takové vyučování konáno býti mohlo a při větším počtu hodin více, jakož, aby bylo povoleno více hodin nežli jedna, když dosahuje počet dětí aspoň 15. Jak se tyto věci upravují na Moravě a ve Slezsku, není nám známo. Z tamních Zemských školních rad nepřichází nikdy dotaz k synodnímu výboru, nebo oznámení, jak vyučování náboženství kde upraveno bylo. Konečně poukážeme na to, že podle církevního zřízení měli by vlastně seniorátní úřadové věci tyto vyřizovati. Ale poněvadž Zemská školní rada patrně podle zákona školského posílá je synodnímu výboru (dříve superintendentům), vyřizuje je dosavad synodní výbor sám. Avšak pro příště budeme tato oznámení posílati příslušným seniorátním úřadům.

Vyučování náboženství zabírá všem farářům velice mnoho času a ve většině případů sami na tuto práci nestačí. Můžeme se tedy radovati z toho, že nalézají se skoro všude pomocníci v této práci. I školní učitelé velice často ochotně tomuto vyučování se podvolují. Připomínáme také, že vysvědčení způsobilosti k vyučování náboženství, jež se dává seniorátními úřady, týká se subsidiárního vyučování, v zastoupení faráře. Má-li však býti někdo mimo faráře nebo vikáře povolán za definitivního učitele náboženství (katechetu), třeba jest, aby vykonal příslušnou zkoušku před synodním výborem, či komisí synodního výboru.

Vyučování náboženství jest p r á c e t ě Ź k á, zabírající mnoho času, ale podle našeho pevného přesvědčení velmi důležitá. Vyučování občanské nauce nám nestačí, ano, z různých stran máme zprávy, že často se koná toto vyučování proti náboženství. Kromě toho někteří školní učitelé sami stěžují si, že občanská nauka jest předmět, kterému se učí s malým nadšením, jak učitelů, tak i žáků. V příčině pak protináboženského, často výslovně atheistického vyučování některých učitelů, třeba jest se důrazně ohraditi, neboť obecná škola není míněna jako škola protináboženská, nýbrž škola mezicírkevní, v které se neuráží a neničí žádné náboženské přesvědčení.

7. N e d ě l n í c h š k o l jest celkem 273. Děti se účastnilo r. 1924-25 10.107 a učitelů bylo 564. Posud není nedělní školy v 27 sborech. Nedělní škola nenahradí pravidelné školní vyučování náboženství, ale doplňuje je. Proto

jest třeba položit na srdce všem sborům, aby ji založily a věrně pěstovaly. Ve Svazu nedělních škol zorganizováno jest 109 nedělních škol našich. Svaz tento konal sjezd učitelů v srpnu r. 1924, na kterém se jich zúčastnilo z různých evangelických církví přes 100, takže se může považovati za velmi zdařilý. Mimo tento sjezd konaly se na různých místech zvláštní kursy pro výchovu učitelů, jako v Chocni, Král. Hradci, v Praze a na jiných místech. O účastenství našeho československého Svazu na Světovém kongresu nedělních škol v Glasgowě podáváme zprávu jinde. Zde jen to ještě sdělujeme, že jeden z výsledků tohoto účastenství na kongresu jest povolání zvláštního sekretáře pro tuto práci v Československé republice. Sekretářem tím jest farář Adolf Novotný v Hradci Králové.

8. Konfirmováno bylo v r. 1924 3752 dětí, a to: v Čechách 2185, na Moravě a ve Slezsku 1567. Proti r. 1922 jest povážlivý úbytek konfirmanů v Čechách, a to o 113, kdežto na Moravě přírůstek o 53.

9. Sdružení mládeže počtem svým rostou; bylo jich r. 1924 152 s 5076 členy. Jest tedy sdružení o 39 a členů o 950 více nežli v r. 1922/23. Ve Svazu Československé mládeže jest 118 Sdružení mládeže s 32 Sdruženími dorostu, celkem s 5000 členy. Avšak počet mládeže naší vůbec odhaduje se asi na 40.000, z čehož je viděti, jak jen malá část jest touto prací zasažena. Předsedou Svazu jest br. B. Jerie, farář na Vinohradech; generálním sekretářem br. V. Vavřina. Vedle tohoto sekretáře jsou ještě sekretáři br. Frant. Světlík pro Moravu a sestra Nora Pellárová pro Čechy. Vedle nich jsou tři pomocníci v kanceláři ústřední a pro dorost. Do schůze Výboru zván jest — a pokud je mu možno, také se účastní — senior Souček. Práce Svazu nesla se k tomu, aby Sdružení i členové jejich ujasnili si základní cíle své, prohloubili se duchovně a vychovávali k práci a vůdcovství v církvi. Proto vydal Svaz různé pomůcky k práci, jako Biblické studie a j. Pořádají se pracovní kursy, jichž v minulém období bylo 24 a zúčastnilo se jich celkem asi 3000 členů. Kromě kursů byly sjezdy okrskové a to 1924 šest sjezdů a r. 1925 v květnu a červnu jsou na pořadu čtyři. Na sjezdech těch se účastní vždy značný počet mládeže a projednávají se otázky týkající se úzce mravního a náboženského života mladých lidí. Celkové sjezdy Svazové byly v r. 1923 ve Velimi a r. 1924 v Olomouci. R. 1925 koná se místo sjezdu jen konference delegátů v Hradci Králové. — Svaz vydává svůj vlastní časopis pro mládež „Bratr-

stvo“, které v tomto roku vychází v krásné úpravě a s bohatším obsahem a tiskne se v 4000 výtiscích měsíčně. Vedle toho vydány byly brožury: Abstinencia, Přítel či Nepřítel, Ročenka Svazu. Dále sestaveny byly Příručky pro práci ve Sdruženích, jichž jest sedmnáct.

Prostředky na práci svou opatřuje si Svaz jednak řádnými příspěvky všech Sdružení, jednak zvláštními dobrovolnými dary jednotlivců neb i Sdružení. Roku 1923 24 sešlo se touto cestou 76.000 Kč. Mimo to YMCA dává také značný příspěvek na tuto práci.

Nedostatky a potřeby Sdružení nejnaléhavější jsou tyto: vhodné místnosti pro práci mládeže; více schopných dobrovolných pracovníků; více opravdových přátel mezi dospělými členy našich sborů, kteří by tu práci i mravně i hmotně podporovali; větší pochopení této práce se strany bratří farářů a starších.

10. O organizacích našich vysokoškolských studentů máme jen následující zprávu: Spolek Jeroným v Praze trvá dále a má své schůze v Husově domu. Vedle něho utvořil se i Spolek posluchačů Husovy fakulty, jehož členy nejsou jenom českoobratští theologové. Z podnětu Svazu mládeže a z usnesení Jeronýma svolána jest letos do Brandýsa nad Orlicí konference evangelických studentů, jak akademiků, tak i starších středoškolských studentů.

5. Evangelisace a misie.

1. Uvádíme předně statistiku přestupů za r. 1923 a 1924 přehledně jenom podle seniorátů. (Viz str. 48.)

Z římské církve přistoupilo v r. 1923 6.204, r. 1924 4.114; z bezkonfesi r. 1923 2.139, r. 1924 1.373; z jiných církví r. 1923 551, r. 1924 444. Počet přistouplých dětí do 14 let činí v r. 1923 2.191, r. 1924 1.259.

Odstouplých z naší církve k římské církvi bylo v roce 1923 583, k bezkonfesi 301 a do jiných církví 262; v roce 1924 k římské církvi 559, k bezkonfesi 480 a k jiným církvím 173.

Celkový počet přistouplých za obě dvě minulá leta činil 14.825 a odstouplých 2.358, takže přibylo po odečtení odstupů za ta leta 12.467 duší.

Jest zřejmo, že přístup ubývá. Ale jest to zcela pochopitelné. Jednak ono obecné hnutí pro náboženské přestupování není tak silné, jako bylo r. 1921—22 a jednak pro nedostatek dělníků a sil našich není možno konati

Seniorát	Roku 1923 celkem		Roku 1924 celkem	
	přistoupilo	vystoupilo	přistoupilo	vystoupilo
1. Pražský	4.786	426	3.111	445
2. Podřipský . . .	778	59	507	74
3. Poděbradský .	445	50	279	28
4. Král. Hradecký	473	110	313	156
5. Čáslavský . . .	264	25	255	84
6. Chrudimský .	281	33	141	35
7. Poličský	63	28	71	19
8. Něm. Brodský .	623	134	451	107
9. Novoměstský .	30	2	37	13
10. Brněnský . . .	403	54	266	63
11. Vsetínský . . .	135	71	81	60
12. Mor. Slezský .	613	154	419	128
Celkem . . .	8.894	1.146	5.931	1.212

další nějakou propagandu v nových místech. Není prostě možno vyhovět všem potřebám, které s rozmnožením počtu našich příslušníků na církev doléhají. Již teď přibýlo nás za posledních 5 let více než 50% bývalého počtu našeho a proto třeba jest největší úsilí věnovati na vybudování nových sborů a stanic, které tím povstaly a na náboženskou výchovu nových členů. Jiná příčina také jest rostoucí politická moc a výbojnost římské církve. Rosteme tedy poněkud volnějším tempem, ale jest to jakýsi dočasný oddech, při němž upevňujeme své posice. Víme určitě, že na mnohých místech dal by se vznítiti nový oheň. Nevzdáváme se tedy nadějí do budoucnosti, ale splnění jich jest odvislé nejprve od našich kvalit a od rozmnožení pracovníků a vůdců. Sbor, který má kvalifikovaného vůdce, je ve stálém vzrůstu.

Také i odstupů přibýlo. Avšak i to jest pochopitelné. Neboť jistě mnoho lidí přihlásilo se k nám takových, kteří se dali strhnouti proudem, anebo takových, kteří by byli neměli ani přistoupiti nebo býti přijati. Leckde pak následkem rozptýlení nových příslušníků a nedostatků sil nemohou býti dostatečně opatřeni náboženskými služebnostmi, takže se nelze diviti někdy, že zase od nás odcházejí.

2. Zkušenosti pak dělníků našich vzhledem k těmto novým členům jsou vyjádřeny tím slovem, že jest to práce velice těžká. Jsou stesky, že přemnoží z nových členů chtěli by i v církvi pěstovati jen jakýsi spolkový život. Těžko dostávají se někteří z nich aspoň poněkud hlouběji do života náboženského. Ze zpráv kon-seniorů o tomto předmětu sdělujeme jen některé chara-

teristické věci. „Mimo jméno, nic se nezměnilo.“ „Volá se po větší přísnosti, po lhůtě, než se přijímají.“ „Nebezpečno stavěti nové členy do popředí.“ „V celku není pro nové členy žádná minus v náboženském a mravním životě.“ „Přispěli k obživení.“ „Přestupovati byla moda, vzdor proti Římu, ale třeba míti trpělivost. Jádrem tvoří staří evangelici.“ „Zkušenosti někde velice dobré, ale někteří změnili jen kabát; třeba jest takové nechat v předsíni.“ „Většina je nábožensky lhostejná, zůstává nám duchem cizí a musíme se obávat, že nám bude jen přítěží a že budeme o nich pracovati jen se stýskáním. Bylo štěstím pro církve naši, že se do ní nehrnuly masy lidí. Nově přistouplí stávají se problémem ve sborech. Cítíme stále, že jim všechno při nás jest cizí.“ Nebylo by tedy radno dělati si příliš veliké naděje o brzkém výsledku této práce, ani že snad nové pokolení bude zcela jiné. Pouhé vyučování náboženství dětí, které nemají ve svých domácnostech docela žádného náboženského povzbuzení, ani příkladu, nestačí k tomu, aby z nich vychovalo věrnější a hlubší náboženské lidi. Než přece základy se kladou a věříme, že na nich bude se moci stavěti dále; símě se rozsívá a třebas by každé nevzešlo, přece mnohá vzejdou a již vzházejí a vydávají užitek. Třeba jest však veliké víry, lásky a trpělivosti těch, kteří tuto práci konají. Ozývají se také již hlasy i ze sborů nových, že nelze již zakládati nové stanice; že na to potom nestačíme, že třeba vzdělávati ty, které máme.

3. Evangelisace netýká se však jenom rozšíření církve a práce mezi novými členy, nýbrž i starých sborů a rozených Českých Bratří. Jest potřebí obživení a proniknutí zásadami evangelia i těch, kteří mezi námi od narození jsou a od mládí aspoň částečného náboženského vychování požívali. Neboť ne jenom, že jsou stížnosti veliké na chladnost, ano mrtvost mnohých sborů, nýbrž i na upadající mravní úroveň našich členů, takže evangelictví jejich se těžko poznává. Proto potřebí jest evangelisační práce a evangelisačních přednášek ve všech sborech. Minulý synod učinil usnesení o zřízení evangelisačních výborů a to ne jenom centrálního, nýbrž i seniorátních a sborových. Výbor synodem k tomu zvolený vypracoval takovéto stanovy těchto evangelisačních výborů a předkládá je synodu k posouzení a k eventuelnímu schválení. Stanovy ty poslány byly i seniorátům. Někde byl seniorátní odbor evangelisační zřízen, jinde ne. V jedné seniorátní zprávě se praví, že není potřebí zvláštních výborů neb organizace, protože na tuto činnost po většině stačí farář a presbyterstvo.

V mnohých seniorátech konány byly evangelisační přednášky četně.

4. Pokud se týče misie a vyřízení usnesení minulého synodu o této věci, jak jest uvedeno ve Zprávě str. 44, čís. 8. a 9., o tom podáváme tyto informace:

O České Jednotě misijní jest zpráva tato:

Druhý synod československé církve evangelické uznal Misijní Jednotu za svou pomocnou organizaci pro misijní činnost zahraniční s podmínkou, jestli Jednota změní své stanovy podle pokynu, synodem usneseného.

Jednota Misijní vyhověla ochotně tomuto usnesení a zadala dne 27. března 1924 nové stanovy, v nichž přání synodu ve všech směrech bylo vyhověno. Stanovy tyto nebyly, co tyto řádky píšeme, sice ještě schváleny, ale jich potvrzení očekáváme každé chvíle. Pokud se týče činnosti Jednoty Misijní v r. 1923 a 1924, dělí se na dvě: a) jednak na práci evangelisační a styky s naší emigrací za hranicemi, b) jednak na vybudování školy misijní a výchovu diakonů. Pokud se prvé části týče, vykonala Jednota Misijní shromáždění v Uherském Hradišti, Kloboukách, Černilově, Olomouci, Smíchově a snažila se šířit zájem o práci misijní a dobrou evangelickou literaturu. Z nových publikací, které Jednota vydala, uvádíme Paměti spisovatele Broučků, katechismus faráře Karafiáta, druhé vydání spisu „Vítězi — koruna“ a Komenského spis „Retuňk proti Antikristu“. Pokud se týče styků s emigrací, byla činnost Jednoty nesporně ztížena neochotou vlády polské, která odepřela a i dosud odpírala visum pro našeho dělníka, který chce navštívit bratry na východě usedlé. Udržovány proto většinou styky písemné jednak s bratry v Polsku, Slavonii, Rumunsku a král. SHS. V Uljaniku ve Slavonii pracoval až do r. 1924 emeritní řídící učitel br. Mašík. Letošního roku chystá Jednota Misijní návštěvu všech vzpomenutých polí. Nevyhnutelně nutno jest dosaditi do vzpomenutých zemí vzdělané a schopné pracovníky, jichž však při nynějším nedostatku duchovních sil ve vlasti naší vůbec není a bude trvati ještě nějaký rok, než se mezery poněkud vyplní.

Pokud se misie mezi pohany týče, bylo Jednotě Misijní uloženo, aby připravila synodnímu výboru návrh, ke které cizozemské společnosti misijní měla by se práce naše připojit. Jednota Misijní navázala sice písemné styky s některými společnostmi zahraničními, ale shledala, že není doba ještě zralá k definitivnímu rozhodnutí, poněvadž není ještě jasno, jak která zahraniční společ-

nost bude moci za změněných poměrů politických v pohanských krajích působiti. Proto požádala, aby jí lhůta byla prodloužena a rozhodnutí aby se o nějakou dobu odložilo.

5. Synodní výbor na určitý podnět ze strany přátel skotských zaslal komitétu Spojené Svobodné církve skotské pro misii mezi Židy dopis o možnosti založení práci misijní v Praze. Na to byl vyslán do Prahy Rev. George Macleod, aby jednak konal v Praze anglické služby Boží pro Angličany zde sídlící, a jednak seznal, jaké jsou zde poměry a zdali by bylo radno takovou práci zahájit. Jmenovaný farář byl zde od listopadu 1924 do začátku května 1925. Z téže příčiny navštívili Prahu dr. Frank Knight, předseda komitétu jmenovaného, spolu s dvěma členy podobného výboru presbyterní církve anglické (Rev. Colligan a p. Downie). Zdali však takováto činnost zde bude zahájena čili ne, nelze nám ještě povědět. Pro shromáždění konaná p. Macleodem propůjčoval synodní výbor sál v Husově domu a slíbil tak i dále činiti v případě zřízení misie v Praze.

6. Věci hospodářské.

1. Stavby sborových církevních budov byly podniknuty a ukončeny od posledního synodu v těchto místech:

Nový Etink (sbor Jindřichohradecký), Litomyšl (nová přestavba a fara), Králové Dvůr, Telč (sbor Velká Lhota, restaurace starého kostela), Hranice (sbor v Přerově, restaurace starého bratrského kostela), Uhřetěves (sbor Praha II.), Židenice (sbor Brno), Brno-Blahoslavův dům, Kolín, sborový dům, Tábor sborový dům, Strakonice, fara, Rokycany, fara, Dvakačovice, fara, Bukovka, sborová síň. Ve stavbě jsou právě chrám v Plzni (západ), v Hrabové a sborový dům v Orlové. Koupenny byly domy a upraveny ke shromáždění, někde i k příbytku farářovu, ve sborech: v Domažlicích, Kdyni (sbor v Domažlicích), nová spolková budova; v Budějovicích, fara, ve Vys. Mýtě, fara, v Písku, fara, v Horním Jelení, dům koupenní; Pardubice, dům pro faru, Mšeno, fara. Ke stavbě sborov. domů nebo kostela chystají se a místa zakoupily sbory: v Plzni (východ), v Soběslavi, v Uherském Hradišti. Celkem bylo podniknuto event. koupeno a opraveno od r. 1921 30 staveb. Vedle toho stavěny byly dvě centrální církevní budovy, totiž Husův dům a Misijní škola, o nichž jest zpráva jinde.

Stavby nebo koupě církevních budov v letech 1921—1924.

Sbor	Stavební místo k stavbě chrámu nebo cirk. budovy zakoupeno za Kč	Stavba chrámu nebo církevního domu, nebo koupě a adaptace domu i se stavebním místem za Kč	Stavba zvláštní farní budovy i se staveb. místem za Kč	Zbývá dluh v Kč
1. Domažlice	31.000.—		230.000.—	64.000.—
2. Kdyně		290.000.—		170.000.—
3. Čistá		200.000.—		60.000.—
4. Plzeň-Východ	330.000.—			276.000.—
5. Plzeň-Západ		727.000.—		480.000.—
6. Praha-Libeň		675.436.—		299.345.—
7. Uhřetěves		188.985.—		83.117.—
8. Rokycany			172.000.—	44.200.—
9. Strakonice			158.184.—	52.844.—
10. Mladá Boleslav		300.483.—		151.800.—
11. Dvůr Král. n. L.		235.000.—		161.344.54
12. Kolín		147.971.—		47.000.—
13. Roudnice n. L.			68.424.—	25.000.—
14. Bukovka		29.520.—		10.600.—
15. Dvakačovice			130.889.—	81 000.—
16. Horní Jelení		45.000.—		21.000.—
17. Litomyšl		82.873.—	78.177.—	84.636.—
18. Pardubice			85.000.—	61.000.—
19. Vysoké Mýto			75.000.—	25.000.—
20. České Budějovice			99.251.20	66.000.—
21. Nový Etink		86.733.06		54.000.—
22. Kamenice n. Lip.	3.000.—			
23. Telč		75.000.—		9.600.—
24. Písek		244.330.—	89.634.—	184.374.—
25. Kardašova Řečice		193.000.—		71.500.—
26. Brno. Blah. dům.		800.000.—		300.000.—
27. Židenice		144.000.—		82.145.—
28. Orlová		665.000.—		480.000.—
29. Moravská Ostrava		214.000.—		119.000.—
30. Vyškov na Mor.	7.253.—			2.373.—
31. Hranice na Mor.		168.415.90		57.500.—
32. Mšeno u Mělníka			55.000.—	49.600.—
33. Tábor		796.000.—		160.000.—
Celkem	371.253.—	6,308.746.96	1,241.559.20	3,833.978.54

Přehled nákladů podniknutých nebo koupených budov jest uveden ve zvláštní tabulce. Podle tabulky této byl celkový náklad na místa stavební 371.253 Kč, na stavby chrámů a církevních domů nebo koupi budov k účelu cír-

kevnímu 6,308.746'96 Kč a na koupi neb stavbu farních budov 1,241:559'20 Kč, úhrnem tedy 7,921.559'16 Kč.

Se státní zárukou stavěly sbory: Rokycany, Strakonice, Litomyšl, Tábor a Orlová. S pomocí Památkového úřadu sbory Hranice a Telč.

Vedle nahoře uvedených sborů koná se právě stavba chrámu v Hrabové na sev. Moravě v úhrnné ceně asi 500.000 Kč. Bezprostředně před stavbou stojí Soběslav. Církevní budova má tam státi asi 350.000 Kč. V Hořicích zakoupeno bylo právě vhodné nároží na Husově náměstí.

Dluhy ze staveb a koupí již podniknutých činí 3,833.978'54 Kč.

2. Náklad na tyto podniknuté nebo koupené budovy byl tedy značný. Ovšem, jak z dřívějšího vidno, zůstává všude také velký dluh. Pokud náklad ten byl zaplacen, dělo se to z různých pramenů. U dové dotyčných sborů přispívali na to dobrovolnými dary, nebo půjčkami, nebo vlastní prací. Horlivost a účinnost nebyla a není všude stejná. Avšak i při veliké horlivosti dary tyto skoro nikde zcela nestačí a bylo potřebí pomoci odjinud. Pokud tato pomoc přišla z naší církve, nemůžeme říci, že byla velmi vydatná. Některé sbory stavbu podnikající obracely se zvláštními tiskopisy na jednotlivé členy našich sborů o příspěvky. Nemáme statistiky o tom, jak mnoho touto cestou dosaženo bylo. Takovéto žádosti přímo na údy posílané daly se bez výslovného svolení synodního výboru. Synodní výbor nemohl ani výslovně svoliti, ani zakázati tento způsob sbírání; neboť když různé jiné korporace a podniky obrazejí se takto svobodně o příspěvky na naše členy, bylo by divné zakazovati našim podnikům totéž činiti. Co se pak týče všeobecných kostelních sbírek, které synodní výbor podle § 101, odst. 8. círk. zřízení a na základě usnesení minulého synodu vypisoval, musíme sdělit, že tyto sbírky mnoho nevynesly, pouze asi kolem 10.000 Kč na jeden podnik. Některé sbory vykonaly sbírku s malou horlivostí a jsou i takové sbory, které vůbec vypsanou sbírku nevykonaly. To nesvědčí příznivě o zájmu a loyaltě vůči celé církvi a zvláště vůči novým bratřím a jejich sborům. Jiný pramen, odkud náklad stavební byl částečně hrazen, byly dary od cizích církví za hraničních. Tyto byly posílány do ústředí a rozdělovány synodním výborem na sbory potřebné, aneb také komitétem k tomu zvláště ustanoveným. Mimo to z těchto darů utvořen byl zvláštní půjčkový fond, z něhož poskytovány byly bezúročně půjčky, které se umořovati mají 4%, aby se tento půjčkový fond zase doplňoval a poskytoval další půjčky

jiným sborům. Konečně i ze státní dotace dávány byly dary menší, pokud na to subvence stačila.

3. Usnesení uveřejněnému ve Zprávě strana 40, č. 10, o plánu nových staveb, synodní výbor dobře vyhověti nemohl. Jest těžko naříditi, aby ty a ty sbory podnikly potřebné stavby. Věc ta záleží na poměrech dotyčného sboru, nejen na potřebě stavby. Dříve musí sbor míti určitý kapitál ke stavbě, horlivé a účinnivé členy a i schopné vůdce; také nelze zabrániti anebo zakázati sboru mimo počet zařazených, aby nestavěl, když se ukáže zvláštní horlivost a obětavost a chuť členů jeho ke stavbě. Synodní výbor tedy posud nevypracoval určitý plán, které stavby by se měly pro příštích pět let podniknouti. Ale uvádíme zde seznam těch míst, kde jest budov bud' naléhavě nebo méně naléhavě potřebí. Místa, kde jest kostelů velice potřebí, jsou tato (mimo ty, kde se už ke stavbě chystají): Kralovice, Plzeň (východ), Přestice, Merklín, Rokycany, Strakonice, Volyně, Benešov, Libochovice, Mšeno, Brandýs n. L., Čes. Budějovice, Soběslav, Jihlava, Uherské Hradiště, Frýdek, Mor. Ostrava, Prostějov, Těšín.

Farní domy potřebny jsou zvláště v těchto sborech: Kralovice, Přestice, Prostějov, Přerov, Frýdek, Brandýs n. L., Soběslav, Uher. Hradiště, Český Těšín.

Dále bude potřebí stavěti, ač ne tak naléhavě, modlitebny v těchto stanicích: Manětín, Nepomuk, Nýřany, Štěchovice, Hvozdnice, Zbiroh, Dobruška, Mnichovo Hradiště, Rváčov, Kostelec n. Orli., Chlumec n. C., Čes. Třebová, Skuteč, Hlinsko, Velenice (sbor Budějovice), Veselí, Kamenice n. L., Něm. Brod, Nusle, Velké Meziříčí, Mor. Budějovice, Kyjov. Větších modliteben, než posud mají, bude potřebí brzy v Domažlicích, Lounech, Mladé Boleslavi, na Smíchově. Celkem jest tedy potřebí naléhavě kostelů v 19 místech; far v 9 místech, méně naléhavých modliteben ve 21 místech a větších dalších modliteben ve 4 místech. Ovšem, bezpochyby mnozí řeknou, že v tomto seznamu jsou ještě vynechána místa stanic, kde také bude brzy zapotřebí nějaké církevní budovy.

4. Vedle nově opatřených budov církevních podniknuty byly i opravy starších budov v letech 1921—1924 v těchto sborech: Praha-Kliment, Lysá, Dvakačovice, Choceň, Jindř. Hradec, Velká Lhota, Libčice n. Vlt., Praha-Salvátor, Rybníky, Škvorec, Žižkov, Kovanec, Krabčice, Ledčice, Libiš, Slaný, Mělník, Nebužely, Vysoká, Nymburk, Poděbrady, Velenice, Černilov, Hronov, Klášter, Lib-

štát, Jičín, Šonov, Třebechovice, Valteřice, Čáslav, Chvalětice, Krakovany, Opatovice, Pečky, Semtěš, Trnávka, Velim, Bučina, Cermná, Džbánov, Krouna, Pusté Rybné, Svratouch, Telecí, Hor. Dubenky, Zahrádka, Humpolec, Krucemburk, Horní Krupá, Moraveč, Opatov, Sázava, Strměchy, Daňkovice, Jimramov, Nové Město na Moravě, Německé, Olešnice, Prosetín, Rovečín, Veselí, Heršpice, Hustopeč, Hodonín, Javorník, Klobouky, Miroslav, Nikolčice, Vanovice, Hrubá Vrbka, Hošťálková, Jablunka, Jasená, Liptál, Pozděchov, Pržno, Ratiboř, Vsetín Horní, Staré Hamry, Hrubá Lhota, Prusinovice, Rouštka, Rusava, Valašské Meziříčí. Celkem 85 míst. Náklad spojený s těmito opravami (někde i s pořízením nových zvonů a pod.) byl Kč 1,562.325.78. Z oprav těch zbyl dluh Kč 1,040.026.55. Tento dluh jest příliš veliký. Tvoří dvě třetiny celého nákladu. Podrobný seznam, co který z těchto sborů jest dlužen a co činil jeho náklad na opravu, jest k dispozici synodu event. hospodářské komisi.

5. Ústřední stavbou církevní byl mimo Misijské školu, o níž dříve byla řeč, Husův dům v Praze. Stavba Husova domu na základě usnesení minulého synodu a spolku Husova domu začata byla v červenci 1923 a ke konci přivedena v květnu 1924. Starý dům v Jungmannově ul. č. 15 prodán byl církvi za 300.000 Kč a spolek Husův dům byl pověřen, aby o přestavbu tuto pečoval. Plán na přestavbu vypracoval br. architekt Bohuslav Kozák a firmě „Dušek, Kozák a Máca“ byla stavba k provedení zadána za úhrnnou cenu Kč 1,015.000. Ovšem během stavby ukázalo se, že jest potřeba vykonati jisté práce, které předvídaný nebyly, zejména novou kanalisací, nové trámoví a stropy v II. patře a některé jiné menší věci, takže vystoupila stavební cena mnohem výše. Dům, který posud stál, byl přestavěn a na něj přistavěna tři další patra. Pro užívání církve slouží I. patro, krom levého dvorního křídla, které vůbec nebylo přestavěno. V prvním patře jest sál měřící asi 115 m², vedle velké předsíně i menší místnosti k pořádání výborových schůzí. Vedle toho jsou v I. patře místnosti najaté Kostnickou Jednotou. Druhé patro jest pronajato z větší části soukromníkovi a jen menší část najata jest společnosti „Kalich“. Třetí patro poskytuje místnosti pro synodní výbor a to 4 do ulice a 2 do dvora. Vedle toho jsou tam menší místnosti pro církevní archiv. Jedna pak místnost, nad bývalými schody, užívána jest sekretářem Husova domu. Čtvrté a páté patro věnováno jest Studentské Domovině. Má 15 pokojů pro studenty, 1 jídelnu, 1 pokoj pro hosty a byt pro správce Domoviny. Soukromníkům najato jest celé pří-

zemí, jakož i křídla nádvorní. I tato křídla byla opravena a vystavěny 4 garáže pro automobily. Celkový náklad na stavbu činil Kč 1,282.663, ač tato částka není ještě zcela přesná, protože některé náklady, zejména s opravou dvorních budov související, nejsou ještě úplně vyúčtovány. Na tuto částku bylo vyplaceno synodním výborem Kč 1,225.904.99. K tomu ještě na úroky půjček během stavby uzavřených Kč 12.053.98. Na úhradu této sumy přijal synodní výbor repartované příspěvky sborů v částce Kč 499.510.52, státní subvenci Kč 199.520. Červenecové kostelní sbírky za rok 1923—24 Kč 21.195.19; sbírku při slavnosti otevření Husova domu Kč 2122.60 a různé dary jednotlivců Kč 21.250.79. Sám pak měl synodní výbor připraveno z cizích podpor Kč 218.711.11, tedy celkem Kč 962.309.61. Rozdíl mezi vyplacenými penězi a přijatými příspěvky hrazen byl výpůjčkami, jednak od jednotlivců a hlavně u Národní záložny výpůjčkou státem garantovanou. Co pak ještě nedostávalo se k zaplacení celého nákladu, to hrazeno bylo z prostředků Spolku Husova domu. Některé sbory ovšem neodvedly příspěvek jim určený, takže celková částka těchto neodvedených příspěvků činí Kč 95.568.50. Několik z nich vyžádaly si lhůty k zaplacení, což synodní výbor jim povolil. Doufáme, že nedoplatky tyto splaceny budou všemi sbory a že nebude ani jediného, který by zůstal dlužen, načež by i Synod upozorniti měl. Také dobře by bylo, aby synod skrze sbory vyzval všechny členy naší církve, aby pokud tak neučinili, každý na tento ústřední podnik náš dar svůj odvedl a neměl ve svém srdci výčitku, že pro tuto společnou věc on ničeho neučinil. Připomínáme také, že ačkoliv finanční stav této naší ústřední budovy není nepříznivý, přece celá stavba Husova domu není dokonána. Neboť zbývá nám ještě vystavěti nádvorní budovu, která by poskytla místnosti pro různé úkoly sociální a výchovné, jež naše církve konati má.

Uvádíme podrobnou zprávu, které sbory odvedly více, nežli jim bylo předepsáno a o kolik, jakož i sbory, které předepsané částky buď zcela neb z části dluhují a mnoho-li dlužná část u každého z nich činí. Číslice uvedeny jsou podle stavu ze dne 20. dubna 1925.

Přeplatky sborů činí dohromady 76.244.02 Kč. A sice sebraly Kšely o 1791 Kč víc, než bylo stanoveno, Plzeň západ 61 Kč, Praha Salvátor 9386 Kč, Praha Kliment 36.981 Kč, Soběhrdy 652, Vinohrady 5786, Žižkov 2914.78, Smíchov 68 60, Lipkovice 400, Louny 323, Roudnice 1334,

Hořátev 400, Chleby 432, Lysá 150, Nymburk 1212.50, Opolany 200, Poděbrady 400, Velenice 211.20, Černilov 789.72, Semonice 326, Čáslav 2952.52, Kutná Hora 1100, Pečky 519.20, Trnavka 25, Bučina 100, Choceň 20, Chrudim 742, Borová 168, Hor. Dubenky 350, Jindř. Hradec 195, Čes. Budějovice 110, Krucemburk 148, Sázava 50, Soběslav 30, Daňkovice 250, Jimramov 100, Hustopeč 425, Třebíč 500, Vanovice 300, Hovězí — 50, Uh. Hradiště 1187, Olomouc 17, Prostějov 828, Přerov 148, Valašské Meziříčí 29, Hrabová 46, Mělník 2157.

Nedoplatky sborů činí dohromady 95.568.50 Kč. Vůbec nic neodvedly tyto sbory: Hronov (stanovená částka 1200 Kč), Dvakačovice (4300, resp. 4150), Mor. Ostrava (2000, resp. 1900 Kč). Sborům těm k jich žádostem byla však povolena lhůta k pozdějšímu odvedení. Dále neodvedly i přes upomínky nic sbory: Velká Lhota, jež má dáti 6000 Kč. Toliko stanice v Telči, patřící k tomuto sboru, odvedla 263 Kč, takže zbývá z velkolhotického sboru ještě dluh 5737 Kč. Dále Strměchy 600 Kč, Vsetín Dolní 5000 Kč, resp. po částce složené při druhém synodu 4925 Kč, a Vsetín Horní 7000 Kč, resp. po částce složené při druhém synodu 6700 Kč. Další nedoplatky sborů jsou tyto: Škvorec 281, Strakonice 80, Přeštice 3, Kovanec 985, Ledčice 3603.50, Nebužely 2463, Bošín 1700, Bohuslavice 130, Klášter 1800, Křížlice 50, Libštát 685, Šonov 775, Valteřice 347.80, Kolín 2230, Krakovany 2569.50, Opatovice 1700, Velim 8403.88, Čermná 569.60, Hradiště 1250, Pardubice 3400, Sloupnice 1735, Pusté Rybné 188.92, Svatouch 243, Telecí 948, Prosetín 1500, Rovečín 154, Brno 3635, Heršpice 248.90, Javorník 300, Klobouky 5396, Miroslav 63, Nikolčice 1137.90, Nosislav 2495, Hor. Vilimovice 586.50, Hošťálková 2450, Jasená 2375, Liptál 2523, Pržno 2488, Ratiboř 2247, Zádveřice 1500, Frýdek 600, Hodslavice 989, Prusinovice 1250, Rouška 2277.

Při provádění stavby výbor spolku Husova domu vykonal pro církev velikou práci a sluší se to také uznati. Zvláště pak vřelé díky a opravdové uznání náleží stavební komisi, zejména předsedovi komise této br. Karlu Pištorovi, který svou energií, svou pečlivostí a neustálým dohledem velice přispěl k tomu, že tato stavba dobře a úspěšně provedena byla. Podobně i jiný člen komise dr. Josef Sixta věnoval velikou péči záležitostem stavby, zejména které se týkaly věci rázu právního. Vedle nich sluší se připomenouti bratra Jindřicha Hrozného, který zvláště o zařízení Domoviny studenstské pečoval a zejména o získání státní subvence na toto zařízení přední zásluhu má. Obzvláštní pak

uznání pak třeba jest projevit projektantovi a podnikateli této stavby, totiž br. architektu B. K o z á k o v i, který nejenom jako odborník svědomitě a důkladně stavbu prováděl, nýbrž i jako český bratr s opravdovou láskou a zájmem. Odbor. dozorcem stavby byl br. B ř e n ě k, architekt na Král. Vinohradech, který však již z tohoto života odvolán byl. Dohlížel velmi pečlivě na celou stavbu a jest naši povinností, ač již není mezi námi, s díkem a uznáním jeho služby si připomenouti. A nelze zapomenouti na ochotnost a lásku bra J. J i s k r y, tajemníka Husova domu, který vyřizoval hojnou korespondenci s velikou přesností a obětavostí. Konečně zmiňujeme se ještě o tom, že socha Husova, v průčelí domu umístěná, jest dílo sochaře J. K o f r á n k a a že za toto jeho umělecké dílo jest mu církev vděčna.

S t u d e n t s k á D o m o v i n a zavázána jest obzvláštním díkem některým bratřím, kteří na zřízení její přispěli. Na prvním místě sluší jmenovati bra K. K á n s k é h o, továrníka v Přerově, který daroval krásný nábytek jednak do studentské jídelny, jednak do pokoje pro hosty. Dále jsou to ti, kteří věnovali částku rovnající se nákladu zřízení jednoho studentského pokoje (asi 3500 Kč); jsou to bratři: Č. Hluchán z Brna, M. A. Špinka, profesor bohosloví ve Spoj. Státech amerických, S. A. Beránek z Omahy a pí. Ant. Jeřábková z Prahy. Rovněž s uznáním třeba jest zmíniti se o firmě Dvořák v Novém Městě na Moravě, která pracovala nábytek do oněch studentských pokojů nejen velice svědomitě a dovedně, nýbrž i za cenu velice mírnou.

Zařízení Husovy studentské domoviny stálo Kč 65.191.93; zařízení přednáškové síně Kč 7112.25 a částečně zařízení kanceláří synodního výboru Kč 21.154.35, kteréžto částky hrazeny byly Spolkem Husova domu a pomocí státních podpor. Celkový náklad tedy Husova domu i se zařízením činí Kč 1,376.508.—.

Jsmevděčni Bohu za Jeho pomoc v celém tomto podniku; vděční za velikou ochotu a lásku těch sborů a údů našich, kteří ochotně své povinnosti vykonali a nad určené jim příspěvky na tuto stavbu dary své odvedli. Radujeme se z toho velice, že tu poprvé naše církev v celku ochotně na společnou věc určené jim dary přinesla. Jsme pak přesvědčeni, že tuto naši radost sdílí s námi každý upřímný člen naší církve.

6. Jak naši sborové na církevní věci přispívají, o tom podává přehled statistika, kterou na zvláštní tabulce v této zprávě podáváme.

Žádáme, aby všichni bratři všimli si nejprve počtu údů, kteří na církevní potřeby roku 1924 přispívají. Z toho jest viděti, že procento takových členů k počtu všech duší jest poměrně malé. Jest pravda, že po většině uvádějí se za platící členy celé rodinné jednotky; tedy, že otec nebo matka zastupuje všechny ostatní členy rodinné. Ale i kdyby tomu tak bylo napořád, beze vší výjimky, přece jest to procento malé. Vysvítá z toho, že teprv asi na 6 duší připadá jeden člen na církev přispívající. Jest viděti, že mnozí ničeho nedávají na potřeby církevní. I kdyby všichni takoví byli nemajetní, nedá se to ospravedlniti. Neboť i mezi těmi, kteří nyní přispívají, jsou přemnozí nemajetní. Máme sbory, zvláště nové, které se skládají většinou z takových nemajetných. Jest jistě jen mizivý počet těch, kteří by nemohli naprosto žádného příspěvku platiti. Neždaňujeme přece majetky, ale žádáme dary od svých členů, svých bratří a sester, kteří jsou povinni všichni nésti společný náklad na církev, ke které se rozhodli dobrovolně náležeti. Proto jest třeba připomenouti všem sborům a všem bratřím, že se od každého čeká a musí čekati přiměřený příspěvek, a opakujeme zase, že neměl by přispívati za celou rodinu jen jeden člen, buď otec, nebo matka, nýbrž každý zvláště, i otec, i matka, i děti, pokud mají své vlastní příjmy.

Druhá věc, které třeba jest si z přiložené tabulky všimnouti, jest malá průměrná výše příspěvků, jaký připadá na jednu duši. I v takovém sboru, kde průměrný příspěvek jeho členů jest nejvyšší, přece i tento průměr vykazuje malé číslo. Průměrný příspěvek z r. 1924 na jednu duši připadající jest tedy v celé církvi 14.85 Kč, to znamená 2 K předválečné. Je to taková částka, kterou není žádnou nemožností platiti za každou duši i v rodinách nezámožných, leč v případech výjimečných. K porovnání, jak jinde na církev odvádějí se příspěvky, uvádíme něco ze statistiky Spoj. svob. církve skotské. Tam připadá na jednu duši 136 Kč příspěvků ročně v r. 1923. A obrácení pohané v Africe, Číně, Indii, kteří náležejí k této církvi, platí příspěvku ročního na církevní věci na jednu duši 25 Kč v r. 1923. Musíme si tedy uvědomiti, že u nás jest ještě veliká možnost zvýšení církevních příjmů a že není to chudoba hmotná, která nás tlačí, nýbrž že zlo vězí někde jinde. Naši členové stále ještě poměrně přispívají na věci církevní málo. Chceme-li míti církev a to rostoucí a vzkvétající církev, musíme její hmotné potřeby zabezpečiti a sami je zapla-

TABULKY O POČTU PLATÍCÍCH ČLE

1. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Domažlice	3.139	705	22.46
2. Benešov	360	78	21.66
3. Kladno	2.024	212	10.47
4. Kralovice	2.686	590	22
5. Kšely	1.690	280	16.56
6. Libčice	782	170	21.73
7. Plzeň-východ	5.700	809	14.20
8. Plzeň-západ	5.300	980	18.50
9. Praha-Kliment	10.470	1.701	16.22
10. Praha-Salvátor	5.230	680	13
11. Přestice	1.692	200	11.82
12. Rokycany	1.740	210	12.07
13. Rybníky	300	30	10
14. Smíchov	3.638	572	15.72
15. Soběhrdy	608	110	18.33
16. Strakonice	1.357	145	10.69
17. Škvorec	832	82	9.86
18. Kr. Vinohrady	3.422	620	18.12
19. Žižkov	8.528	900	10.55
Celkem	59.498	9.074	16.8

2. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Kovanec	417	79	18.94
2. Krabčice	2.173	460	21.17
3. Ledčice	1.494	256	17.14
4. Libiš	1.893	250	13.21
5. Lipkovice	850	251	29.53
6. Louny*)	1.779	74	4.15
7. Mělník	1.956	130	6.65
8. Mšeno	700	212	30.29
9. Nebužely	1.190	219	18.40
10. Roudnice	2.181	500	22.93
11. Vtelno	770	145	18.83
12. Vysoká	1.407	181	12.86
13. *) Stanice a filiálka sboru lounského	1.146	?	
Celkem	17.956	2.757	15.4

NŮ A O CÍRKEVNÍCH PŘÍSPĚVČÍCH. pražský.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Případá na duši Kč
12.628'34	13.304'45	1.417'60	27.350'39	8'71
7.210'65	2.265'73	462'74	9.939'12	27'58
11.186'60	1.367'63	1.745'48	14.299'71	7'07
8.294'37	1.131'52	910'—	10.335'89	3'85
22.462'76	1.503'—	11.035'05	35.000'81	20'71
12.810'51	2.649'25	3.512'05	18.971'81	24'26
39.868'85	6.700'—	3.625'—	50.193'85	8'81
93.925'92	8.610'11	6.072'—	108.608'03	20'49
155.164'32	57.252'27	15.875'50	228.292'09	21'80
40.424'58	19.908'82	10.633'03	70.966'43	13'57
11.182'50	1.647'84	1.983'36	14.813'70	8'75
13.073'—	2.100'—	935'—	16.108'—	9'26
2.178'—	68'—	340'—	2.586'—	8'62
46.453'66	9.868'47	4.884'20	61.206'33	16'82
16.172'17	3.761'24	415'—	20.348'41	33'91
6.774'30	2.995'23	1.294'—	11.063'53	8'15
19.705'88	3.469'99	1.768'46	24.944'33	29'98
62.612'18	21.031'29	10.270'73	93.914'20	27'44
107.209'—	10.554'15	6.154'32	123.917'47	14'53
689.337'59	170.188'99	83.333'52	942.860'10	15'89

pod řípský.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Případá na duši Kč
16.033'—	2.275'13	1.645'37	19.953'50	47'85
35.500'—	2.556'—	8.364'—	46.420'—	21'36
27.242'47	838'72	3.354'25	31.435'44	21'07
16.982'80	2.416'73	5.198'69	24.598'22	12'99
16.611'—	2.232'—	4.146'—	22.989'—	27'05
7.802'—	1.776'11	816'70	10.394'81	8'82
37.868'—	1.778'38	1.454'70	41.101'08	20'99
14.217'85	1.684'39	287'50	16.189'74	23'13
15.871'09	852'91	1.725'83	18.449'83	15'50
24.956'—	6.060'—	5.598'—	36.614'—	16'78
20.951'24	1.600'—	1.838'14	24.389'38	31'67
23.348'51	1.950'10	1.906'26	27.204'87	19'34
9.746'80	3.029'63	1.233'10	14.009'53	12'22
267.130'76	29.050'10	37.568'54	333.749'40	18'6

3. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Boleslav Mladá	2.513	329	13.09
2. Bošín	1.468	138	9.40
3. Hořátev	1.485	160	10.77
4. Chleby	1.883	311	16.52
5. Libice	1.663	350	21.05
6. Lysá	3.106	147	4.73
7. Nymburk	1.204	184	15.28
8. Opolany	883	180	20.39
9. Poděbrady	1.344	450	33.04
10. Velenice	1.548	243	15.70
Celkem	17.097	2.492	14.6

4. Seniorát krá

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Bohuslavice	348	22	6.32
2. Černilov	1.212	271	22.36
3. Hradec Král.	2.115	554	26.19
4. Hronov	978	85	8.18
5. Klášter	2.523	360	14.27
6. Křižlice	2.190	356	16.26
7. Libštát	1.438	134	9.31
8. Semonice	935	180	19.25
9. Sonov	552	138	25
10. Třebechovice	1.527	350	22.27
11. Valteřice	381	80	21
fil. Dvůr Králové	1.480	658	44.89
„ Hořice	1.110	220	19.82
„ Bělč	197	45	22.84
Celkem	16.986	3.453	20.6

poděbradský.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Připadá na duši Kč
23.578'50	2.272'20	4.721'—	30.571'70	12'17
25.311'25	2.029'50	3.055'76	30.396'51	20'71
12.382'50	6.647'68	3.430'—	22'460'18	15'12
22.458'58	2.830'—	10.983'60	36.272'18	19'26
20.184'97	1.503'70	1.945'07	23.693'74	14'25
17.762'55	8.855'48	5.594'80	32.212'83	10'37
23.553'45	4.118'19	7.712'—	35.383'64	29'39
13.928'98	2.583'56	1.586'50	18.099'04	20'50
20.132'10	5.125'83	11.850'64	37.158'62	27'65
24.129'72	1.963'55	2.973'63	29.068'90	18'78
203.472'60	37.991'74	53.853'—	295'317'34	17'30

lověhradecký.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Připadá na duši Kč
468'80	559'57	911'70	1.940'07	5'57
21.528'—	5.246'—	7.947'—	34.721'—	28'65
30.471'—	13.856'—	6.996'—	51.323'—	24'27
4.767'—	1.396'—	248'—	6.411'—	6'56
24.220'—	13.461'92	2.961'51	40.643'43	16'11
7.031'37	1.209'32	3.765'80	12.006'49	5'48
7.820'—	1.214'—	2.242'—	11.276'—	7'84
9.838'—	5.595'87	5.756'—	21.189'87	22'66
9.050'—	930'—	1.369'30	11.349'3	20'56
16.993'60	3.670'16	2.508'—	23.171'76	15'17
1.000'—	75'—	300'—	1.375'—	3'61
13.458'09	4.115'04	1.738'60	19.311'73	13'12
11.264'47	2.448'84	1.895'48	15.608'79	14'06
1.540'60	256'09	1.756'—	3.552'69	18'03
159.450'93	54.033'81	40.395'39	253.880'13	14'80

5. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v ‰
1. Čáslav	2.062	400	19.40
2. Chvaletice	1.410	350	24.82
3. Kolín	1.783	305	17.11
4. Krakovany	1.054	157	14.90
5. Kutná Hora	1.182	257	21.74
6. Libenice	805	113	14.16
7. Opatovice	1.247	135	10.83
8. Pečky	1.067	210	19.68
9. Přelouč	774	164	21.19
10. Semtěš	2.685	429	15.99
11. Trnávka	1.085	379	34.93
12. Velim	1.762	440	24.97
13. Vilímov	374	49	13.10
fil. Předhradí	611	60	8.18
Celkem	17.901	3.438	19.7

6. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v ‰
1. Bučina	1.270	186	14.64
2. Bukovka	643	94	14.61
3. Čermná	2.103	660	31.38
4. Dvakačovice	1.153	149	12.92
5. Džbánov	786	95	12.09
6. Hradiště	1.092	60	5.50
7. Chocel	1.040	471	43.37
8. Chrudim	1.269	378	29.79
9. Litomyšl	980	120	12.24
10. Lozice	383	63	14.45
11. Pardubice	1.237	350	28.29
12. Sloupnice	1.283	400	31.18
13. Vysoké Mýto	570	160	28.07
Celkem	13.809	3.186	22.60

čáslavský.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Případá na duši Kč
35.595·75	2.296·34	3.248·05	41.140·14	19·95
8.561·99	1.683·05	3.209·—	13.454·04	9·54
28.150·—	8.276·—	2.941·—	39.367·—	22·08
13.035·11	1.157·03	432·67	14.624·81	13·88
22.700·—	4.171·58	3.841·55	30.713·13	25·98
17.216·—	4.061·—	3.160·—	24.437·—	30·36
13.161·—	4.869·69	1.574·95	19.605·64	15·73
27.797·—	5.674·—	2.133·—	35.604·—	33·37
16.022·—	2.603·—	2.180·—	20.805·—	26·88
23.517·65	2.598·63	1.999·10	28.115·38	10·47
15.341·24	1.173·34	1.086·—	17.600·58	16·22
33.865·93	3.272·66	9.036·—	46.174·59	26·25
4.820·—	584·—	1.388·—	6.792·—	18·16
1.660·—	467·35	2.508·65	4.636·—	7·59
261.443·67	42.887·67	38.737·97	343.069·31	19·10

chrudimský.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Případá na duši Kč
13.770·—	2.586·—	7.432·—	23.788·—	18·73
15.994·01	906·36	1.260·50	18.160·87	28·26
17.300·—	32.085·—	4.136·—	53.521·—	25·45
34.496·—	5.446·09	600·97	40.543·06	35·16
10.737·56	2.386·36	676·93	13.800·85	17·56
9.532·17	1.478·44	1.302·—	12.312·61	11·28
25.790·—	6.795·—	5.000·—	37.585·—	36·14
23.182·83	2.371·84	1.124·51	26.679·18	21·02
3.274·—	251·—	1.855·—	5.380·—	5·49
7.253·35	1.501·—	2.161·—	10.915·35	28·50
24.000·—	3.479·—	1.444·—	28.923·—	23·37
14.203·70	2.143·07	2.620·12	18.966·89	14·78
23.258·73	1.960·21	2.193·75	27.412·69	48·09
222.792·35	63.389·37	31.806·78	317.988·50	23·—

7. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v ‰
1. Borová	901	120	13·31
2. Krouná	2.775	447	16·11
3. Proseč	2.464	347	14·08
4. Raná	1.015	173	17·04
5. Pusté Rybné*	582		
6. Svratouch	1.251	202	16·15
7. Telecí	1.496	219	14·65
Polička fil.	422	41	9·72
Celkem . . .	10.906	1.549	13·90
* Zpráva i přes upominání neložla.			

8. Seniorát ně

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v ‰
1. Čes. Budějovice	1.508	373	24·74
2. H. Dubenky	955	192	20·10
3. Hradec Jindř.	1 000	252	25·20
4. Humpolec	700	126	18
5. Krucemburk	1.057	227	21·57
6. H. Krupá	425	55	12·94
7. Velká Lhota	3.500	393	11·23
8. Moraveč	1.182	180	15·23
9. Opatov	506	85	16·80
10. Písek	1.600	120	7·50
11. Sázava	670	88	13·13
12. Soběslav	2.147	815	37·96
13. Strměchy	440	?	?
Tábor diasp.	582	280	48·11
Celkem . . .	16.272	3.186	19·5

poličský.

Príspevky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech príspevků Kč	Připadá na duši Kč
6.472·82	698.76	460—	7.631·58	8·47
18.500—	2.500—	9.500—	30.500—	10·98
19.364·62	2.632·28	9.987·71	31.984·61	12·98
9.295·50	820.46	324·12	10.440·08	10·29
4.150·26	940—	2.570—	7.660·26	6·12
8.633—	839—	2.475—	11.947—	7·99
1.201·01	276·38	877·67	2.355·06	5·58
67.617·21	8.706·88	26.194·50	102.518·59	9·4

meckobrodský.

Príspevky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech príspevků Kč	Připadá na duši Kč
13.651—	7.520·47	1.851·29	23.022·76	15·28
7.344·42	1.708·16	1.596·99	10.649·57	11·15
7.997·10	2.650·19	866·25	11.513·54	11·51
12.126·80	5.845·80	4.686·90	22.659·50	32·37
8.225·62	684·53	2.979·74	11.889·89	11·25
7.680·52	1.157·71	2.184·84	11.023·07	25·94
26.885·49	2.704·43	638·40	30.228·32	8·64
20.109·82	1.017—	1.862·40	22.989·22	19·45
5.521·39	302·91	691·05	6.515·35	12·88
11.092·45	3.056·51	1.617·72	15.766·68	9·73
10.237·41	1.152·42	688·67	12.078·50	18·03
17.300—	5.000—	2.650—	24.950—	11·62
300—	383—	46—	729—	1·66
4.066—	1.348·38	1.211·74	6.626·12	11·39
152.538·02	34.531·51	23.571·99	210.641·52	12·30

9. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Daňkovice	892	121	13·57
2. Jimramov	2.735	405	14·81
3. Nové Město	1.904	280	14·71
4. Německé	1.668	315	18·89
5. Olešnice	550	192	34·91
6. Prosetín	1.495	169	11·30
7. Rovečín	1.762	270	15·32
8. Veselí	1.442	234	16·23
fil. Blažkov	204	26	12·75
„ Borovnice	408	75	18·38
Celkem	13.060	2.087	16

10. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Brno	3.471	621	17·89
2. Heršpice	775	110	14·19
3. Hustopeč	552	130	23·55
4. Javorník	1.198	261	21·79
5. Klobouky	3.277	?	?
6. Miroslav	692	51	7·37
7. Nikolčice	464	83	17·89
8. Nosislav	1.252	350	27·96
9. Třebíč	1.145	115	10·04
10. Vanovice	3.991	818	20·50
11. H. Vilémovice	632	95	15·03
12. Hrubá Vrbka	607	100	16·47
fil. Břeclav	360	108	30
Celkem	18.416	2.842	15·40

n ovoměstský.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Případá na duši Kč
2.010.—	296.—	511.25	2.817.25	3.16
18.897.22	2.763.81	2.821.—	24.482.03	8.92
17.068.86	4.042.44	6.030.53	27.141.83	14.26
7.098.—	1.325.—	1.212.—	9.635.—	5.78
2.090.—	920.80	543.—	3.553.80	6.46
5.001.63	583.—	149.23	5.733.86	3.84
7.078.—	1.927.—	4.294.—	13.299.—	7.55
11.692.78	1.346.89	4.092.40	17.132.07	11.87
2.206.90	260.22	1.019.—	3.486.12	17.09
1.633.—	536.58	512.—	2.681.58	6.57
74.776.39	14.001.74	21.184.41	109.962.54	8.40

brněnský.

Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Případá na duši Kč
44.186.—	32.696.14	8.085.26	84.967.40	24.48
5.086.73	1.166.93	2.324.88	8.578.54	11.07
4.950.—	2.614.—	676.—	8.240.—	14.93
11.519.16	1.688.74	1.476.58	14.684.48	12.26
30.000.—	2.756.—	6.439.—	39.195.—	11.96
7.834.90	3.264.20	3.234.52	14.333.62	20.71
8.353.88	494.33	493.73	9.341.94	20.05
21.472.28	1.921.—	2.217.10	25.610.38	20.46
8.772.—	3.948.10	1.020.—	13.740.10	12.87
34.066.—	2.700.—	14.694.27	51.460.27	12.89
4.692.63	1.158.44	276.56	6.127.63	9.70
6.117.90	1.268.28	1.509.99	8.896.17	14.66
6.275.80	1.653.80	1.060.67	8.990.27	24.97
193.327.28	57.329.96	43.508.56	294.165.80	15.90

11. Seniorát

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Hošťálková	1.918	524	27.68
2. Hovézí	665	90	13.53
3. Uh. Hradiště	694	210	30.26
4. Jablunka	1.000	127	12.70
5. Jasená	2.343	420	17.93
6. Liptál	2.756	473	17.16
7. Pozděchov	1.361	200	14.69
8. Pržno	1.570	249	15.87
9. Ratibor	2.082	250	12.01
10. Vsetín dolní	2.800	239	8.54
11. Vsetín horní	3.753	492	13.11
12. Zádverice	1.782	249	13.97
Celkem	22.724	3.523	15.50

12. Seniorát mo

Jméno sboru	Počet duší	Počet platících členů sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %
1. Frýdek	1.024	276	26.95
2. St. Hamry	542	149	27.49
3. Hodslavice	2.385	1.122	47.04
4. Hrabová	1.570	156	9.94
5. Hrubá Lhota	970	253	26.08
6. Valašské Meziříčí	312	81	25.96
7. Olomouc	1.073	231	21.53
8. Orlová	390	108	27.69
9. Mor. Ostrava	3.575	365	10.20
10. Prostějov	425	102	24.—
11. Prusinovice	772	120	15.67
12. Přerov	1.101	110	10
13. Rouška	1.796	374	20.82
14. Rusava	650	70	10.77
15. Střitěž	700	166	23.71
16. Č. Těšín	1.400	250	17.86
fil. Svěbohov	80	18	22.50
Celkem	18.765	3.951	21

vsetínský.

Príspevky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech príspevků Kč	Připadá na duši Kč
6.557'34	1.320'47	580'71	8.458'52	4'41
5.796'—	839'89	850'84	7.486'73	11'27
24.655'—	7.021'82	2.823'83	34.500'65	49'70
4.242'62	891'45	1.796'05	6.930'12	6'93
6.642'63	3.769'92	1.044'50	11.457'05	4'89
13.840'—	2.678'25	3.099'70	19.617'95	7'12
2.000'—	520'—	500'—	3.020'—	2'22
9.550'—	816'56	672'23	11.038'79	7'03
5.954'27	1.086'40	1.077'10	8.117'77	3'90
12.340'50	4.264'44	neprochází sbor. účty	16.604'94	5'03
7.767'74	2.607'57	1.127'68	11.502'99	3'06
8.420'—	3.450'—	3.181'—	15.051'—	8'45
107.766'10	29.266'77	16.753'64	153.786'51	6'70

ravskoslezský.

Príspevky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosborové účely Kč	Úhrn všech príspevků Kč	Připadá na duši Kč
11.878'—	2.483'—	1.301'—	15.662'—	15'29
2.844'—	3.680'—	759'—	7.283'—	13'44
23.024'—	1.604'—	5.909'—	30.537'—	12'80
11.648'16	744'37	741'81	13.134'34	8'37
8.399'35	871'—	888'90	10.159'25	10'47
6.872'—	1.364'16	1.776'05	10.012'21	32'09
31.939'90	6.476'92	4.218'50	42.635'32	39'73
10.323'35	6.084'25	1.362'42	17.770'02	43'—
11.950'—	3.590'—	—	15.540'—	4'35
8.262'50	1.778'48	1.313'—	11.353'98	26'72
16.730'56	2.017'—	754'—	19.501'56	25'26
10.230'—	4.878'—	2.583'—	17.691'—	16'07
4.007'70	1.813'98	1.322'57	7.144'25	3'98
2.427'—	431'—	1.600'—	4.458'—	6'86
7.620'99	2.891'70	862'50	11.375'19	16'25
10.193'20	8.147'47	1.906'—	20.246'67	14'43
424'—	210'36	193'88	828'24	10'35
178.774'71	49.065'69	27.491'63	255.332'03	13'05

Celkový přehled ze všech seniorátů.

Jméno seniorátu	Počet duší	Počet členů platících sboru	Poměr počtu členů k počtu duší v %	Příspěvky členů na sbor Kč	Sbírky na sborové účely Kč	Sbírky na mimosbo- rové účely Kč	Úhrn všech příspěvků Kč	Případá na duši Kč
1. Pražský	59.498	9.074	16,8	689.337,59	170.188,99	83.333,52	492.860,10	15,89
2. Podřipský	17.956	2.757	15,4	267.130,76	29.050,10	37.568,54	333.749,40	18,6
3. Poděbradský	17.097	2.492	14,6	203.472,60	37.991,74	53.853,—	295.317,34	17,3
4. Král. Hradecký	16.986	3.453	20,6	159.450,93	54.033,81	40.395,39	253.880,13	14,8
5. Časlavský	17.901	3.438	19,7	261.443,67	42.887,67	38.737,97	343.069,31	19,1
6. Chrudimský	13.809	3.186	22,6	222.792,35	63.339,37	31.806,78	317.988,50	23
7. Poličský	10.906	1.549	13,90	67.617,21	8.706,88	26.194,50	102.518,59	9,4
8. Něm. Brodský	16.272	3.186	19,5	152.538,02	34.531,51	23.571,99	210.641,52	12,3
9. Novoměstský	13.060	2.087	16	74.776,39	14.001,74	21.184,41	109.962,54	8,4
10. Brněnský	18.416	2.842	15,40	193.327,28	57.329,96	43.508,56	294.165,80	15,9
11. Vsetínský	22.724	3.523	15,5	107.766,10	29.266,77	16.753,64	153.786,51	6,7
12. Mor. Slezský	18.765	3.951	21	178.774,71	49.065,69	27.491,63	255.332,03	13,05
Celkem	243.390	41.538	17%	2.578.427,61	590.444,23	444.399,93	3.613.271,77	14,85

K tabulce o počtu platících členů a obnosů církevních příspěvků dodáváme ještě: Někteří — asi dva — sborové udávají příliš veliký, nemožný počet přispívajících údů (skoro 50 procent; Hodslavice, patrně i Králové Dvůr). V celé církvi připadá průměrem na 100 duší asi 17 platících údů, čili okrouhle na šest duší jeden a na jednoho úda připadá asi 89 Kč veskerých příspěvků církevních, a na jednu duši asi 14,85 Kč.

titi a nesmíme potřeby tyto klásti na nejposlednější místo svých zájmů. Ovšem třeba jest změnití systém našeho přispívání, tak aby příspěvky naše nevypadaly jako nucené daně, nýbrž jako dobrovolné dary, čímž také skutečně jsou, právě tak jako jest naše československé dobrovolné.

K tabulce příspěvků na věci církevní ještě připomínáme toto:

Některé správy sborové, zdá se, udaly čísla ne zcela přesná, nýbrž jen kulatá a některé vůbec ani na opětovné urgence zprávy nepodaly. Jeden farní úřad napsal, že počet členů platících není znám (!). Dále se zdá, že nebyly příspěvky stejně vypočítány; synodní výbor totiž chce zjistit, mnoho-li v celku přispěli naši členové v dotyčném roku na církevní věci vůbec — ať domácího sboru či jiných sborů či celocírkevních korporací, a to ať pravidelnými příspěvky, ať zvláštními dary či odkazy, ať sbírkami kostelními neb podomními. Ale ovšem výnosy fondů a realit se nemají počítati. Také není jisto, zdali všechny sbory uvedly i příspěvky všech svých stanic.

7. Platy, jež sborové platiti mají svým farářům, byly po vyjádření seniorátních výborů (viz Zpravu str. 47, čís. 5.) ponechány i pro rok 1924 a 1925 v dřívější výši, jen s malými změnami. Některé sbory však žádají nyní o snížení své platební povinnosti, zejména jsou to všechny sbory seniorátu Novoměstského na Moravě, kteroužto žádost usnesl se podati i tamní seniorátní konvent. Dále jest to sbor v Libici. Předkládáme žádosti tyto synodu k usnesení. Při tom pak ihned důrazně připomínáme, že dotace státní pro r. 1925 jest o malou částku menší než r. 1924 a že pro r. 1926 zvýšena nebude. Jest také pochybno, zdali naše oprávněné žádosti docílí zvýšení pro leta další. Naproti tomu očekáváme, že v příštích letech obsazeny budou uprázdněné sbory novými faráři a tím se stane, že bude stále více participientů státní dotace a proto že příplatky na farářské služné z této dotace se musí snížit. Jest tedy velice povážливо snižovati výši platební povinnosti sborové, když snad v jednotlivých výjimečných případech není úplně přesvědčivě dokázáno, že se stal omyl. Synodní výbor pak má za to, že žádný sbor není přetížen platem na svého faráře.

Připomínáme k této věci také toto: Synodní výbor při zřizování nových farních sborů žádal za-
jištění, že sbor zaváže se platiti budoucímu faráři nejméně

8000 Kč ročně, byt a poplatky štolové aneb náhradu za ně. Přiznáváme pak, že některé sbory byly povoleny, ač synodnímu výboru se zdálo, že toto minimum není zcela zajištěno; ale stalo se tak v naději na vzrůst sboru a na velikou jeho potřebu. Někdy dál se i nátlak na synodní výbor usnášením konventním. Ale soudíme, že jest třeba opatrnosti, ano, že bude potřebí zvýšiti minimum toto i v dalších případech nových sborů, i v těch, které byly již s tímto minimem zřízeny. Co se týče pak skutečného placení tohoto minima, musíme konstatovati, že posud všude se tak dalo, ano že jsou některé nové sbory, které toto minimum značně převyšují. I tuto věc zabezpečení nového sboru dle § 25 círk. zřiz. nechť vezme synod v úvahu a ustanoví i minimum služného i minimum náhrady štol. poplatků, kde se přímo faráři neodvádějí.

Ve věci státní dotace a jejího rozdělování připomínáme ještě toto: až do r. 1924 bylo farářům v místech průmyslových počítáno o 1000 Kč více ročně nežli v místech rolnických. Avšak poslední schůze farářského spolku navrhuje, aby se tento rozdíl více nečinil, nýbrž aby se všem farářům počítalo stejně. Důvodům k tomu uváděným nemůže se oprávněnost odepřiti. Avšak také byly uváděny protidůvody a návrh byl přijat nikoliv jednomyslně, nýbrž většinou hlasů. A proto synodní výbor předkládá toto usnesení k uvážení a rozhodnutí synodnímu. Žádá se také o schválení plánu farářských platů pro r. 1925 a 1926.

Krok y synodního výboru i farářského spolku u ministerstva, aby se dotace státní zvýšila, neměly valného výsledku, leč snad toho, že dotace ta nebyla příliš snížena. Snad i pro rok 1926 nebude částka této dotace nižší. Na věcné potřeby sborů mohlo se jenom málo věnovati a proto i podpora na stavby církevní nemohla býti veliká.

Přání i usnesení žádající za větší státní příspěvek na vdovy farářské třeba jest bedlivě uvážiti se všech stran. Těchto vdov farářských jest 33 — a vdov učitelských 7. Jisto jest, že při značnějším zvýšení těchto vdovských státních podpor bude se musiti snížiti přídavek ke platům farářským.

Tak zvaná nouzová výpomoc byla i v r. 1924 vyplacena, ne bez předcházejících obav a úsilí, jak synodního výboru, tak i církevního oddělení ministerstva školství. Neboť na výpomoc tuto nebylo v rozpočtu státním pamatováno, aniž jest i pro r. 1925. Nyní se jedná, na návrh ministerstva školství, o vydání zvláštního nařízení mini-

sterské rady, kterým by tento příspěvek byl více zajištěn a úvěr na něj do rozpočtu vložen. Ale věc ta není ještě rozhodnuta pro odpor ministerstva financí.

8. Dle usnesení druhého synodu (viz zpr. str. 26. č. 6.) bylo nutno na výlohy synodního výboru přidělit ze státní dotace ještě kolem 70.000 Kč vedle těch, které v státním rozpočtu pro administraci církevní byly prelimitovány. Vyrostla totiž věcná a cestovní i osobní vydání synodního výboru. Žádáme, aby synod toto vzal na vědomí a také pro další leta toto zvýšení nákladu na synodní výbor schválil. Roku 1925 bude o něco větší nežli r. 1924. Rozpočet tohoto vydání se předloží.

9. Funkční platy konseniorův byly vypláceny zemskými správami politickými přímo jim, ale v dubnu t. r. bylo nám oznámeno, že od 1. června 1925 se tak díti nebude, nýbrž že mají být vypláceny prostřednictvím synodního výboru. Proto se to bude asi díti ne měsíčně, nýbrž dle toho, jak a kdy synodnímu výboru bude státní dotace vyplacena. Funkční platy konseniorské byly pro všechny stejné, ale soudíme, že by měly býti rozlišovány dle počtu sborů a stanic, a proto žádáme o zásadní usnesení.

10. Kostelní sbírky byly konány podle usnesení druhého synodu. Podrobnější informace o nich jsou ve zprávě účetní. Zde připomínáme, že některé sbory sbírky ty konají s nechutí, někde jich vůbec neohlašují, nýbrž pošlou nějakou menší částku a někde ani jich neohlašují aniž čeho posílají. Je to velmi nepěkný zjev.

Ohledně počtu a účelu budoucích sbírek soudíme, že platí až do nového usnesení synodu to, co v té věci druhý synod rozhodl. Nemáme návrhu na změnu plánu dříve usneseného. Vysvětlení vyžaduje pouze usnesení minulého synodu, podle kteréhož má býti každoroční sbírka pro Misijní Jednotu — toho totiž, zdali ona sbírka na misii má býti považována za sbírku pro Misijní Jednotu, čili má-li být sbírka zvláštní. V roce 1924 byla vykonána sbírka na misii pohanskou.

11. Společné reality církevní jsou vedle Husova domu v Praze ještě budovy bývalého učitelského semináře v Čáslavi a Husův dům v Králové Hradci. Co se týče čáslavských budov, pronajaty jsou z většiny Státnímu ústavu učitelskému, který platí 23.000 Kč nájemného, spolu s amortisací inventáře. Na toto umořování připadá 10.000 Kč a ze zbývajících nájemného platí se všechny daně a poplatky. Čistý výnos z těchto realit činí asi 7.000 Kč, kromě 10.000 Kč na amor-

tisaci inventáře. Státní správa zaplatila náhradu za výlohy, jež církev měla s vydržováním ústavu od r. 1921 do r. 1923. Ke dni 10. dubna 1925 činí hotové jmění, související s budovami v Čáslavi, 135.875 Kč 01 hal.

Synodní výbor navrhuje, aby vedle event. platů a příspěvků, kterými by bylo jmění to povinováno, hlavní část jeho připadla k budoucímu dobudování Husova domu v Praze.

Husův dům v Hradci Králové pronajat jest dosud Spolku Komenského pro jeho studentský internát, za roční nájemné 15.416 Kč. Na domu tom posud jest dluh 54.680 Kč. Splácí se z výnosu domu. Tento dům byl vystavěn přičiněním celé dřívější evangelické církve augsburského vyznání pro celou tuto církev a jest to tedy dnes společné jmění celé českobratrské církve, jako budovy čáslavské. Návrh na zřízení českobratrského internátu studentského třeba jest uvážiti se všech stran a to nejen hospodářských, nýbrž i výchovných a podle zkušeností získaných tam dřívějším internátem evangelickým.

Které a jaké jsou fondy církevní, spravované synodním výborem, o tom lze se dočísti ve zprávě účetní.

12. Jeronýmova Jednota jest církevní organizací čili ústavem, zřízena jsouc na základě církevní ústavy. Ve smyslu usnesení minulého synodu (zpráva 52., čís. 6.) upravila Jednota své stanovy a návrh této úpravy má tento synod schváliti. Jednota Jeronýmova podává každoročně veřejné zprávy o své činnosti a rozesílá je všem sborům. Dle zpráv těchto sebráno bylo příspěvků v celé církvi v r. 1922/23 140.957.20 a r. 1923/24 132.387.82. Opakujeme své upozornění, že organizace tato jest církevní a že by tedy všechny sbory v ní měly se účastniti, aby ona úkol svůj vykonati mohla, jenž pozůstává v podporování sborů nemajetných, které mají mimořádná, zvláště stavební vydání. Výroční zprávy Jeronýmovy Jednoty za r. 1922/23 a 1923/24 předložíme synodu, ač jsou nepochybně známy všem poslancům. Ve zprávě z r. 1924 jest také vytištěn Návrh stanov, v němž pojata jsou usnesení minulého synodu, těchto stanov se týkající. Jest nyní na III. synodu, aby navržené stanovy vzal v úvahu a eventuelně schválil.

7. Účetní a pokladní zpráva.

Veškeré účty uzavřeny byly ke dni 10. dubna 1925.

Jmění, spravované synodním výborem, vykazuje se v následujících rozvahách, a to:

- a) v rozvaze jmění synodního;
- b) „ „ „ Husova jubil. daru (českého);
- c) „ „ „ fondů a nadací, převzatých od bývalých superintendencí a. i h. vyznání v Čechách a na Moravě;
- d) „ „ „ pensijního;
- e) „ „ „ fondu diakonského.

K rozvahám těchto připojujeme násl. poznámky.

Ad a). Rozvaha jmění synodního vykazuje zůstatky oněch fondů, které vznikly přímými dary a sbírkami, synodním výborem rozepsanými.

Od otištění podrobného účtu pokladního bylo upuštěno pro jeho rozsáhlost. Položek příjmových bylo 5.636, položek výdajových 1.146, celkem 6.782.

Obrat pokladní činil za dobu od II. synodu do tohoto synodu 9,120.366 Kč 63 hal.

Sbírký církevní za rok 1923 byly kvitovány ve Věstníku roč. 1924, číslo 2., str. 21—28.

Sbírký za rok 1924 kvitovány jsou ve zprávě této.

Synodní výbor namáhal se, aby sbírký byly do dne uzávěry účtů úplně v pořádku, ale nedocílil toho u následujících sborů, které marně byly upomínány:

Sbírkou pro Blahoslavův Dům v Brně, vypsanou na únor 1923, neodvedly tyto sbory: Nymburk, Raná, Velká Lhota, Olešnice, Vsetín dolní, Mor. Ostrava.

Sbírkou k 6. červenci 1923 na Husův Dům v Praze neodvedly: Libčice, Nymburk, Klášter, Krakovany, Velká Lhota, Písek, Miroslav, Liptál, Ratiboř, Mor. Ostrava.

Sbírkou na všeobecný církevní fond za r. 1923 neodvedly: Vtelno, Klášter, Krakovany, Libenice, Velim, Vilímov, Krouna, Velká Lhota, Soběslav, Tábor, Třebíč, Pozděchov, Ratiboř, Mor. Ostrava, Rouška.

Sbírkou pro Kardašovu Řečici 1923 neodvedly: Krakovany, Velká Lhota, Písek, Mor. Ostrava.

Sbírkou na podpory bohoslovcům z roku 1923 neodvedly: Žižkov, Krakovany, Vilímov, Velká Lhota, Tábor, Rovečín, Třebíč, Vsetín dolní, Mor. Ostrava.

Sbírkou na evangelizační práci 1924 neodvedly: Hradec Králové, Šonov, Krakovany, Raná, P. Rybné, Velká Lhota, Tábor, Jasená, Pozděchov, Pržno, Moravská Ostrava, Rusava.

Sbírkou pro sbor v Libni z r. 1924 neodvedly: Rokycany, Mělník, Klášter, Šonov, Chvaletice, Krakovany, Bukovka, Černná, Litomyšl, Pardubice, Raná, Velká Lhota, Písek, Strměchy, Tábor, Rovečín, Hustopeč, Klo-

bouky, Nikolčice, Třebíč, Vanovice, Jasená, Pozděchov, Hodslavice, Moravská Ostrava, Rusava.

Sbírku pro sbor ve Strakonících z r. 1924 neodvedly: Šonov, Krakovany, Velká Lhota, Písek, Tábor, Pozděchov, Pržno, Moravská Ostrava.

Sbírku k 6. červenci 1924 na Husův Dům v Praze neodvedly: Libčice, Hronov, Šonov, Krakovany, Bukovka, Borová, Krucemburk, Velká Lhota, Tábor, Pržno.

Sbírku na všeobecný církevní fond z roku 1924 neodvedly: Hradec Králové, Klášter, Šonov, Krakovany, Velká Lhota, Tábor, Pržno, Hodslavice, Moravská Ostrava, Rusava.

Sbírku na misii mezi pohany z r. 1924 neodvedly: Klášter, Šonov, Krakovany, Borová, Raná, Velká Lhota, Tábor, Brno, Horní Vilimovice, Pozděchov, Hodslavice, Rouška.

Sbírku na podpory bohoslovcům z r. 1924 neodvedly: Kralovice, Libčice, Louny, Šonov, Valteřice, Chvaletice, Velim, Vilimov, Pardubice, Velká Lhota, Tábor, Pozděchov, Pržno, Ratiboř, Hodslavice, Moravská Ostrava, Rusava.

Sbírku pro pensijní fond z roku 1924 (podle výkazu br. faráře Milera) neodvedly: Kralovice, Přeštice, Rokycany, Hradec Králové, Křižlice, Šonov, Třebechovice, Valteřice, Chvaletice, Krakovany, Libenice, Bukovka, Borová, Proseč, Velká Lhota, Písek, Tábor, Prosetín, Rovečín, Třebíč, Jasená, Pozděchov, Valašské Meziříčí, Moravská Ostrava, Střítež, Český Těšín.

Při této příležitosti uvádíme také sbory, které nezaplatily Věstník synodního výboru i přes upomínky. Za rok 1923 dluhují tyto sbory: Kralovice 20—, Brandýs n. L. 10—, Klášter 20—, Krakovany 20—, Blázkov 10—, Liptál 20—, Vsetín dolní 20—, Střítež 20—.

Za rok 1924 dluhují tyto sbory:

Za rok 1924 dluhují tyto sbory: Vtelno 20—, Vysoká 20—, Hradec Králové 20—, Hronov 20—, Klášter 10—, Čáslav 20—, Krakovany 20—, Opatovice 10—, Semtěš 12—, Velim 20—, Borová 20—, Pusté Rybné 20—, Jindř. Hradec 20—, Nové Město na Mor. 20—, Vanovice 20—, Vilimovice 20—, Liptál 20—, Pozděchov 20—, Pržno 20—, Hodslavice 20—, Rusava 20—.

Podotýkáme, že přehled tento sestaven byl ke dni 30. dubna 1925. Upozorňujeme v něm zvláště na stále se opakující sbory jako na př.: Velká Lhota, Krakovany, Moravská Ostrava a j. Také doporučujeme pozornosti synodu částky, které z jednotlivých sborů na sbírky docházejí, jak za rok 1924 jsou ve zvláštním seznamu sesta-

veny v této zprávě. (Na př. sbor Valteřice a pod.) Jest to velice trapné nedbání nejenom na připsy výboru synodního, nýbrž i na usnesení synodu a proto synod jest povinen vzítí to v úvahu a učiniti usnesení vedoucí k nápravě.

Výsledek všeobecných sbírek, synodním výborem vypsaných, byl tento:

Brno (dům Blahoslavův)	Kč 13.696·31
Strakonice	„ 9.476·71
Kardašova Řečice	„ 9.803·88
Libeň	„ 10.276·85
Spol. Gust. Adolfa v Lipsku	„ 13.912·—
Orlová (neukončena)	„ 9.243·29

Z darů, které synodnímu výboru dány byly od přátel v Americe, v Anglii a odjinud k dispozici, poděleno bylo celkem 60 sborů v částce kol 900.000 Kč.

Kromě toho část darů přidělena byla „Fondu pro bezúročnou zápůjčku“, a to:

z amerických darů	Kč 201.000·—
z daru Svobodné církve skotské	„ 10.000·—
„ „ prostřednictvím rev. Webstra	„ 30.000·—
„ „ „ rev. Kellera	„ 22.000·—
„ „ od nejmenovaného	„ 2.000·—
K tomu přidáno z fondu evangelisačního	„ 39.000·—
Úhrnem	Kč 304.000·—

Zápůjček povoleno bylo

patnácti sborům	Kč 252.000
Na to bylo splaceno	„ 13.000 „ 238.400·—
Ve fondu zbývá 10. dubna 1925	Kč 65.600·—

Ad b). Pokud se týče Husova jubilejního daru českého bylo z úroků poděleno celkem 41 sborů v Čechách, úhrnem částkou Kč 25.000·—. Obdržely: po 1000 Kč: Plzeň západ i východ, Škvorec, Kdyně, Libeň, Rokycany, Strakonice, Louny, Brandýs n. L., Mladá Boleslav, Král. Dvůr, Litomyšl, Tábor, Soběslav; po 600 Kč: Budějovice, N. Etink; po 500 Kč: Domažlice, Kralovice, Uhřetěves, Přeštice, Benešov, Čistá, Libochovice, Hronov, Hořice, Vysoké Mýto, Kardašova Řečice, Písek; po 400 Kč: Rybníky, Pečky, Janovice, Lozice; po 300 Kč: Chlumec n. C., Kyšperk, Skuteč, Německý Brod; po 200 Kč: Zruč, Rváčov, Kostelec nad Orli, Hlinsko, Strměchy.

Husův jubilejní dar moravský uveden jest odděleně ve fondech. Jména činí 16.409 Kč 01 hal. a uloženo jest takto:

U sboru v Olomouci podle usnesení posledního konventu superintendentského na

Moravě (bez úroků)	Kč 10.000.—
V 6% Moučné půjčce Kč 4.600 v kupní ceně „	3.941.—
Vklad v Národní záložně v Praze „	2.468.01
Úhrnem	Kč 16.409.01

Ad c). Fondy a nadace uvedeny jsou podrobně v připojeném výkaze. Cenné papíry fondů uloženy jsou v Zemské bance. U nadace Schönburgovy, u fondu Chvojková, u studijní nadace superintendenta Beneše a u fondu Blažkova nebyly bývalé rakouské renty vládou naší republiky dosud za náhradní dluhopisy české vyměněny. Tím trpí řádná správa a evidence dospělých kuponů.

Oproti výkazu předešlého synodu přibýly násl. fondy:

1. Bohoslovecký fond seniora Součka, nom. Kč 12.000.
2. Bohoslovecký fond manželů Pavla a Anny Zedníkových nom. Kč 12.000.
3. Bohoslovecký fond nejmenovaného nom. Kč 12.000.
4. Evangelisační fond br. Václ. Poláka, ředitele okr. hospodářské záložny v Poděbradech nom. Kč 5.000.

Ad d). Fondy pensijní uvedeny podrobně v další zprávě. Referentem ve věcech pensijních jest vrchní fin. rada dr. J. Král. Účetnictví vedl farář Václav Mišer.

Ad e). Pokladna diakonů vede se v Olomouci při Misijní škole. Synodní výbor spravuje pouze zbytek původního fondu jáhenského, který klesl na Kč 10.748.61 a během tohoto roku pravděpodobně zmizí. Podrobný výkaz viz vzadu.

Účetní a pokladní práce nabyly takového rozsahu, že nebude možno nadále obstarávat je členům synodního výboru a bude nutno povolati řádně kvalifikovanou sílu účetní, která by podrobné zápisy převzala a byla k ruce oběma referentům (syn. kurátorovi Kavkovi a dru Jos. Královi).

Následují účty jmění a fondů církevních.

ÚČTY JMĚNI A FONDŮ SPRÁVOVANÝCH
SYNODNÍM VÝBOREM.

Aktiva.

Rozvaha jmění církevního

Fol.		Kč	Kč
	Reality církevní:		
14	Dům čp. 121 v Hradci Králové	92.777·07	
12	Dům v Čáslavi	247.798·—	
80	Dům čp. 15 v Praze II.	300.000·—	
67	Dům čp. 15 v Praze II. (nástavba)	1,237.958·97	1,878.534·04
	Vklady u bank a záložen:		
1	Národní záložna v Praze	877.703·17	
	Živnostenská banka	137.903·63	
	I. občanská záložna v Praze	73.171·45	
	Táž: Kauce stavitele	50.000·—	
	Poštovní úřad šekový	3.224·18	
	Hotovost v pokladně	2·69	1,142.005·12
	Cenné papíry:		
2	V ceně kupní resp. kursové nominale	230.000·—	182.392·06
	Vklady na účtě běžném:		
50	U Živnostenské banky	20.896·01	
51	U Zemské banky	106·50	21.002·51
	Zápůjčky sborům:		
70	a) Bezúročné	238.400·—	
6	b) Úročitelné	94.301·45	332.701·45
	Nábytek a zařízení:		
4	Podle podrobného soupisu v knize		12.179·02
	Různé:		
74	Přechodné úroky z půjček	5.414·34	
75	Přechodné úroky z cenných papírů	2.158·60	
26	Záloha na tisk Církevní mapy	1.496·—	9.068·94
	Fondy a nadace, dříve a. a. h. v.	263.092·05	
	Husův jub. dar	143.860·59	
	Pokladna diaconů	10.748·61	417.701·25
			3,995.584·39

V Praze, dne 10. dubna 1925.

ku dni 10. dubna 1925.

Passiva.

Fol.		Kč	Kč
6	Společná pokladna		120.015'36
7	Všeobecný fond církevní		85 201'74
	Základní fond církevní		
15	a) Reality v Praze, Čáslavi, Kr. Hradci	640.575'07	
66	b) Sbírký, dary a subvence na ná- stavbu Hus. Domu v Praze . . .	972.862'51	1.613.437'58
81	Zápůjčka státém garantovaná . . .		336.000'—
8	Fond zahraniční		127.604'49
10	Fond bohoslovecký		89.915'73
13	Fond evangelisační		102.222'59
79	Fond pro služné farářů		58.980'60
45	Fond pro udržování semináře . . .		135.875'01
12	Fond pro Rusko		21.096'95
21	Fond pro studenty		7.286'50
25	Fond pro modlitební týden		7.592'83
40	Fond pro misii pohanskou		6.775'79
61	Fond pro náboženské pomůcky . . .		18.329'26
68	Fond pro tisk		10.679'49
69	Fond pro vydávání 4 evangelií . . .		15.194'—
78	Fond pro cestné kazatelů		6.195'—
58	Fond pro studentskou domovinu . . .		11.687'34
46/57	Různé, menší fondy a dary		27.809'20
70/84	Deposita		92.687'50
57	Kauce stavitele		50.000'—
83	Fond zápůjčkový		314.000'—
58	Výpůjčky soukromé		23.000'—
72	Zápůjčka od Městské spoř. pražské .		148.000'—
76	Dary pro podporu sborů		92.855'—
77	Půjčky povolené, ale nevyplacené . .		20.000'—
66	Sbírka pro Libeň		10.276'85
78	Sbírka pro Orlovou		9.243'29
34	Fond úrokový		15.921'04
	Fondy a nadace převzaté		417.701'25
			3,995.584'39

Ferd. Kavka, t. č. synodní kurátor.

Rok 1923 a 1924.

Vydání.

	Kč	Kč
Náhrada cestného:		
Členům komise zpěvníkové	200.—	
Členům komise agendární	225.20	
Do Mor. Ostravy	160.—	585.20
Předplatné na časopisy		321.—
Předplatné na Sbírku zákonů a nař.		149.28
10 Památníků církve čhr.		455.—
Tiskopisy:		
Platový plán sborů	521.22	
Visitační protokoly	520.20	
Přípisy staršovstvům	79.26	1.120.68
Různé:		
Znalecký posudek pro Novou Kdyni .	300.—	
Pržno, sbírka	36.—	
Intervenční výlohy ve Vídni	1.186.—	1.522.—
Remunerace zkušebním komisařům .		400.—
Výlohy II. synodu	45.751.56	
Repartice výloh a náhrady	25.692.76	20.058.80
Výlohy kanceláře		13.036.30
Výlohy správní		15.235.47
Zůstatek 10. dubna 1925:		
Cenné papíry v kursovní hodnotě	39.562.06	
Vklad v Národní záložně	45.639.68	85.201.74
		138.085.47

Ferd. Kavka, t. č. synodní kurátor.

Příjem.

Husův jubilejní dar.

Vydání.

	Kč		Kč
1. Zůstatek 31./3. 23.	53.468'14	1. Podpory:	
2. Úroky a kupony	14.718'74	Seniorát Pražský	10.400'—
3. Slosov. zást. listy	5.000'—	Podřipský . .	1.500'—
4. Dary:		Poděbradský .	2.000'—
Chleby	200'—	Čáslavský . .	1.300'—
Lečice	70'—	Král. Hradecký	2.400'—
Moraveč	29.42	Chrudimský .	2.200'—
Chrudim	209'51	Poličský . . .	500'—
Libiř	1.212'02	Něm. Brodský	4.700'—
Džbánov	423'—	2. Správní výlohy .	161'—
Chvaletice	406'76	3. Vklad do Zemské	
Polička	184'—	banky	417'15
		Zůstatek	50.343'44
	75.921'59		75.921'59

Rozvaha Husova jubilejního daru k 10. dubnu 1925.

	Kč		Kč
Vkladní knížka Ná-		Kapitál základní . .	141.184'46
rodní záložny . .	50.343'44	Úrokový fond . . .	2.676'13
Cenné papíry:			
4½% Komunální			
Zemské banky . .	21.300'—		
4% Komunální Zem-			
ské banky	2.800'—		
4% Zást. listy Praž.			
spořitelny	36.000'—		
5% Moravská zem.			
půjčka	33.000'—		
Vklad u Zem. banky	417'15		
	143.860'59		143.860'59

V Praze, dne 10. dubna 1925.

Ferd. Kavka, synodní kurátor.

Příjem.

Pokladna diakonů.

Vydání.

	Kč		Kč
Zůstatek 1./2. 23. . . .	77.292'73	Na stavbu školy . . .	5.000'—
Příděl ze státní do- tace r. 1923	10.000'—	Na ošac. chovanců . .	2.000'—
Příděl ze státní do- tace r. 1924	8.000'—	Na vydržování ško- ly r. 1923	40.000'—
Úroky r. 1923	1.700'18	Na vydržování ško- ly r. 1924	40.000'—
Úroky r. 1924	755'70	Zůstatek	10.748'61
	97.748'61		97.748'61

Zápůjčky sborům a jednotlivcům.

Folio		Původní zápůjčka Kč	Splaceno do 28./2. 25. Kč	Zbývá 28./2. 25. Kč
	Súročitelné:			
40	Rud. Lány, Krabčice	8.977'—	4.661'55	4.315'45
47	Tábor-Sirotčinec	50.000'—	15.600'—	34.400'—
4	Písek-Sbor	90.000'—	39.114'—	50.886'—
15	Plzeň-Západ	5.000'—	300'—	4.700'—
		153.977'—	59.675'55	94.301'45
	Bezúročné:			
1	Čistá	20.000'—	1.600'—	18.400'—
2	Libeň	20.000'—	1.600'—	18.400'—
3	Kardašova Řečice	20.000'—	1.600'—	18.400'—
4	Písek	20.000'—	1.600'—	18.400'—
5	Mladá Boleslav	20.000'—	1.600'—	18.400'—
6	Uhřetěves	15.000'—	900'—	14.100'—
7	Telč	10.000'—	600'—	9.400'—
8	Nový Etink	15.000'—	900'—	14.100'—
9	Domažlice	20.000'—	800'—	19.200'—
11	Hranice	15.000'—	900'—	14.100'—
12	Olomouc: Misijní škola . .	10.000'—	200'—	9.800'—
14	Kdyně	25.000'—	500'—	24.500'—
15	Plzeň-Západ	20.000'—	—	20.000'—
17	Plzeň-Východ	20.000'—	800'—	19.200'—
16	Jindřichův Hradec	2.000'—	—	2.000'—
		252.000'—	13.600'—	238.400'—

Fondy a nadace ve

Fol.		Cenné papíry Kč	Hotovost Kč
	Rozvaha ku dni 10. dubna 1925.		
	Hodnoty fondu:		
11	Běžný účet v Zemské bance v Praze	—	—
58	Běžný účet v České bance v Praze . .	—	83'50
10	6% Moučná půjčka čsl. $\frac{1}{3}-\frac{1}{9}$. . .	3.941'—	
10	IV. státní půjčka 5%	29.600'—	
10	IV. státní půjčka 6%	2.925'—	
10	4% Kom. dluh. Zemské banky české .	2.925'—	
10	4% Kom. dluh. Zemské banky morav.	10.200'—	
10	6% Investiční půjčka depótu České banky v Praze	5.000'—	
58	6% Moučná půjčka	12.000'—	
59	4% Kom. české zemské (u Žbky) . .	1.000'—	
70	4% Komunální české zemské (přímo)	1.400'—	
71	4% Rak. stát. renta (herní úřad v Ko- lině rak. zl 4000)	23.200'—	
78	4% Kom. české zemské bky (přímo) .	8.000'—	
82	4% Rak. renta kurs. $\frac{1}{3}-\frac{1}{10}$ (Vsetín) .	4.000'—	
83	4½% Rak. rent. (Berní úř. Klobouky) $\frac{1}{1}-\frac{1}{7}$	3.800'—	
83	4½% Rak. renta (Berní úř. Klobouky) $\frac{1}{4}-\frac{1}{10}$	3.800'—	
84	Dluhopis sboru v Olomouci	5.900'—	
		10.000'—	
	Vkladní knížky:		
53	Nár. zál. 6.702		928'39
54	" " 4.657		10.203'24
56	" " 6.317		988'79
57	" " 5.415		1.010'35
58	" " 6.453 (a vklad u České bky 83'50)		206'64
59	" " 4.870		156'07
61	" " 6.549		57'71
71/88	" " 6.222		48.263'09
73	" " 6.683		43.274'93
74	" " 1.124		19.869'40
81	Nár. zál. fol. 3.893		2.028'—
81	" " " 4.387		178'61
81	" " " 407		129'45
82	" " " 7.158		2.840'—
83	" " " 6.651		1.259'32
84	" " " 6.660		2.468'01
89	" " " 7.092		841'—
80	" " " 7.036		247'70
95	" " " 6.761		366'85
		127.691'05	135.401'05

V Praze, dne 10. dubna 1925.

správě synodního výboru.

Fol.		Cenné papíry Kč	Hotovost Kč
	Fondy:		
53	Superintendence (dříve aug. v.)	2.500.—	928'39
54	Sbírka Husova a Jeronýmova (a. v.)		10.203'24
56	Učitel'ský fond (a. v.)		988'79
57	Lány—Kučera—Trnka	2.800.—	1.010'35
58	Nadace Schönburgova	1.000.—	290'14
59	Nadace Burghartova (4000 rak. K)	2.900.—	156'07
61	Pro Valteřice	7.400.—	57'71
	Dříve reformované:		
71	Chvojkův z Ostřešán — zl. 4000	8.000.—	2.519'42
73	Gunningův		43.274'93
74	Kašparův bohosl. seminář		19.869'40
75	Ústřední pokl. ref. superintendence		5.826'79
76	Evang. fond ref. superintendence		16.682'92
77	Superintendenta Veselého Jana		2.112'05
78	Jana Urbánka z Poděbrad	4.000.—	789'—
81	Fond konferenční		2.028'—
81	Fond pro oslavy Husovy		178'61
81	Fond pro žáky obecné školy evang.		129'45
85	Fond Bedřicha Košuta		3.906'60
82	Fond supdta Beneše	3.800.—	2.840'—
83	Fond supdta Blažka	17.150.—	1.259'32
84	Fond Husův jub. dar (Moravský)	10.000.—	2.468'01
85	Fond Ros. Marešové	3.941'—	
88	Fond Václ. Poláka	23.200.—	16.326'31
89	Fond Pavla a Anny Zedníkových	5.000.—	100'—
90	Fond Pavla a Anny Zedníkových	12.000.—	841'—
90	Fond seniora Jos. Součka	12.000.—	247'70
95	Fond nejmenovaného	12.000.—	366'85
		127.691'—	135.401'05

Ferd. Kavka, t. č. synodní kurátor.

VÝKAZ SBÍREK CHRÁMOVÝCH

Kvituji se obnosy došlé do 10. dubna 1925, až na sbírku pro Pensijní

1. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církvní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Domažlice	26'—	55'—	30'—	30'—
Kladno	32'—	28'34	26'70	29'70
Kralovice	25'—	16'—	20'—	30'—
Kšely	12'30	26'—	16'50	35'—
Libčice	56'40	30'—	42'—	—
Plzeň-východ . . .	50'—	52'—	52'—	50'—
Plzeň-západ . . .	160'—	105'—	120'—	147'—
Praha-Kliment . .	50'— 530'—	10'— 413'—	539'—	472'—
Praha-Salvátor . .	187'50	197'—	305'—	84'—
Preštice	31'—	65'—	40'—	40'—
Rokycany	32'40	18'50	10'— 62'30	25'—
Rybníky	12'—	12'—	13'—	13'—
Soběhrdy	53'70	42'60	56'—	50'—
Strakonice	56'50	43'70	—	32'—
Škvorec	14'56	13'70	13'70	20'90
Vinohrady	819'23	300'—	290'—	200'—
Žižkov	171'54	109'50	117'—	106'—
Smíchov	121'—	145'25	153'—	67'60
Volyně	20'—	20'—	30'—	12'—
Příbram	—	—	—	—
Kdyně	18'—	36'—	50'—	25'—
Libeň	90'—	40'—	50'—	—
Kouto	15'—	—	—	—
N. Strašecí	30'—	22'—	20'—	—
Uhřetěves	60'—	30'—	40'—	63'—
Čistá	—	—	—	—
Zbiroh	—	25'—	—	—
Staňkovy	—	—	—	—
Úvaly	—	—	—	—
Benešov	—	—	—	—
Stodo	—	—	—	—
Celkem	2684'13	1855'59	2096'20	1532'20

ROZEPSANÝCH NA ROK 1924.

ústav, která se kvituje zde za dobu od 1. března 1924 do 31. ledna 1925.

pražský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
25.—	50.—	47.—	15.50	20.—
24.94	25.—	55.—	38.40	20.—
12.—	26.—	—	—	—
42.—	17.10	293.15	35.—	20.—
23.—	33.—	—	37.—	20.—
50.—	35.—	105.—	24.—	20.—
40.—	156.—	320.—	150.—	20.—
254.—	973.—	{ 40.— 678.—	638.—*	20.—
141.—	470.—	621.—	183.—	20.—
20.—	44.—	15.—	—	20.—
10.—	—	70.60	—	20.—
15.—	12.—	20.—	12.—	20.—
60.—	75.—	85.—	40.—	40.—
47.—	45.—	50.—	31.—	20.—
15.32	15.40	14.90	35.60	20.—
200.—	300.—	500.—	200.—	20.—
53.—	167.50	102.—	217.64	20.—
87.90	156.40	202.37	180.40	20.—
10.—	15.—	60.—	—	10.—
100.—	—	—	—	10.—
22.—	42.—	72.—	34.—	10.—
105.—	300.—	50.—	30.—	10.—
20.—	—	—	—	10.—
25.—	15.—	25.—	—	—
—	77.60	117.—	100.—	10.—
—	—	28.60	—	—
10.—	—	—	20.—	10.—
—	—	28.—	—	—
—	—	9.15	—	10.—
—	—	—	30.—	20.—
2.—	—	10.—	—	4.—
1414.16	3050.00	3618.77	1413.54	464.—
* K 31. lednu r. 1925 nebylo vzato ještě do počtu vykazovaných zde sbírek.				

2. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Kovanec	16:30	30:50	20:90	25:70
Krabčice	40:64	77:60	128:90	100:—
Ledčice	42:74	32:27	49:55	60:93
Libiš	50:06	50:10	86:24	41:20
Lipkovice	68:—	70:—	82:—	90:—
Louny	30:—	33:—	40:—	36:—
Mělník	95:12	45:40	132:59	134:09
Mšeno	10:—	20:—	10:—	25:—
Nebužely	23:82	40:42	58:67	40:—
Roudnice	153:—	125:—	146:14	170:—
Vtelno	20:—	47:—	30:—	16:—
Vysoká	93:09	93:08	59:45	27:30
Slaný	10:06	14:05	—	21:—
Bílina	—	—	—	—
Trnovany	91:60	79:—	89:—	—
Kostelec n./L.	50:20	—	—	—
Celkem	794:63	757:42	933:44	787:22

3. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Ml. Boleslav	52:—	30:—	50:—	60:—
Bošín	20:—	20:—	80:—	50:—
Hořátev	30:—	40:—	60:—	193:—
Chleby	20:—	35:—	100:—	25:—
Libice	20:23	36:54	62:30	58:66
Lysá	50:—	40:—	75:—	120:—
Nymburk	35:—	20:—	55:—	109:—
Opolany	92:—	70:—	75:—	125:—
Poděbrady	231:02	96:79	238:27	181:71
Velenice	72:54	70:—	100:—	76:06
Dobruška	—	—	50:—	—
Brandýs n. L.	—	20:—	—	—
Mnich. Hradiště	—	—	—	—
Celkem	622:79	478:33	945:57	998:43

podřipský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
20·80	25·—	52·—	27·10	20·—
119·—	102·74	122·35	49·20	20·—
37·30	48·37	156·99	44·98	20·—
35·—	70·—	52·—	—	20·—
65·—	65·—	90·—	65·—	20·—
63·70	35·50	—	—	20·—
46·03	—	242·—	35·93	20·—
10·—	46·53	127·14	—	20·—
75·20	40·—	120·—	22·88	20·—
105·—	140·—	318·—	140·—	20·—
27·32	27·70	200·—	52·—	—
48·80	39·30	56·63	86·60	—
11·60	5·48	26·70	17·—	10·—
—	20·—	—	—	—
51·30	26·—	96·50	—	10·—
—	—	—	—	—
716·05	691·62	1.660·31	540·69	220·—

poděbradský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
50·—	90·—	65·—	50·—	20·—
30·—	36·—	78·—	60·—	20·—
20·—	30·—	50·—	20·—	20·—
40·—	240·—	100·—	25·—	20·—
26·22	40·80	115·—	20·80	20·—
180·—	100·—	260·—	60·—	20·—
25·—	200·—	150·—	40·—	20·—
80·—	108·—	165·—	110·—	20·—
253·67	213·49	346·85	259·89	20·—
31·04	90·56	300·—	34·68	20·—
—	—	—	—	—
—	50·—	—	40·—	—
—	—	—	—	10·—
735·93	1198·85	1629·85	720·37	210·—

4. Seniorát krá

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Bohuslavice	15.—	23'50	18.—	14.—
Černilov	102'38	68'52	152'50	140'73
Hradec Kr.	—	—	50.—	25.—
Hronov	13'20	32.—	22.—	—
Kláster	75.—	—	75.—	115.—
Křižlice	30.—	45.—	53.—	33.—
Libštát	40.—	60.—	35.—	100.—
Semonice	133.—	90.—	123.—	157.—
Šonov	—	—	—	—
Třebechovice	60.—	35.—	70.—	60.—
Valteřice	2.—	2.—	5.—	1.—
Dvůr Král.	77'40	86'80	109'70	42.—
Hořice	27'61	50'33	28'42	34'68
Velká Bělč	—	—	—	43'77
Rváčov	—	15.—	—	—
Jičín	20.—	50.—	20.—	—
Celkem	595'59	558'15	761'62	766'18

5. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Čáslav	108'55	86.—	141.—	25.—
Chvaletice	19.—	20.—	30.—	30.—
Kolín	139.—	40.—	50.—	146'55
Krakovany	—	—	—	—
Kutná Hora	100.—	70.—	100.—	100.—
Libenice	17'95	13.—	39.—	30.—
Opatovice	21.—	14'05	43'14	50.—
Pečky	23.—	24.—	53.—	35.—
Přelouč	185'—	50.—	60.—	87'70
Semtěš	24.—	14'60	24.—	30.—
Trnávka	20.—	25.—	30.—	25.—
Velim	129'23	—	103'24	121'56
Vilímov	20.—	18.—	25.—	32.—
Předhradí	—	20.—	—	—
Celkem	806'73	394'65	698'38	712'81

lovéhradecký.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
31.—	48.70	35.—	39.50	20.—
75.—	144.70	265.—	67.95	20.—
—	200.—	252.—	—	—
17.46	23.69	50.—	25.40	—
—	—	805.—	115.—	10.—
23.—	30.—	38.—	—	20.—
40.—	45.—	136.—	6.—	20.—
92.—	200.—	416.—	121.—	20.—
—	—	—	—	—
50.—	50.—	300.—	—	20.—
2.—	22.50	—	—	20.—
61.50	180.—	136.—	—	10.—
35.—	30.—	40.—	—	16.—
—	—	—	—	10.—
—	—	20.—	—	16.—
20.—	—	106.—	20.—	10.—
446.96	974.50	2.581.—	394.85	200.—

čáslavský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
25.—	109.—	215.50	98.50	—
34.54	—	—	—	20.—
25.—	94.—	140.—	65.—	20.—
—	—	61.—	—	—
160.—	100.—	100.—	50.—	20.—
18.—	21.20	30.—	—	20.—
36.93	25.—	50.—	20.—	10.—
24.—	38.—	101.—	27.—	20.—
26.50	170.—	60.—	22.50	20.—
42.45	29.45	50.—	30.55	8.—
20.—	35.—	70.—	25.—	20.—
159.07	155.77	—	136.03	—
15.—	20.—	—	15.—	20.—
—	31.15	—	20.—	10.—
526.49	828.57	877.50	509.58	188.—

6. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Bučina	100.—	25.—	50.—	40.—
Bukovka	30.—	70.—	50.—	—
Čermná	50.—	50.—	144.—	50.—
Dvakačovice	13.40	9.22	50.66	21.22
Džbáňov	45.—	70.—	40.—	50.—
Hradiště	22.70	23.22	60.20	77.20
Chocení	25.—	25.—	25.—	25.—
Chrudim	53.—	71.90	66.79	86.70
Litomyšl	20.—	33.80	30.—	53.96
Lozice	31.50	35.22	54.01	34.30
Pardubice	15.—	69.19	15.—	15.—
Sloupnice	31.38	31.41	88.50	32.30
Vysoké Mýto	48.—	34.80	50.80	41.15
Kyšperk	—	—	—	—
Celkem	484.98	548.76	724.96	526.83

7. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Borová	—	20.—	20.—	—
Krouná	30.—	48.50	58.47	30.—
Proseč	30.—	21.—	50.—	50.—
Raná	—	20.—	27.—	51.12
Pusté Rybné	5.60	5.40	6.19	24.08
Svratouch	19.24	25.—	4.60	9.—
Telecí	23.45	25.—	20.64	29.17
Polička	—	45.20	40.—	30.10
Celkem	108.29	210.10	226.90	223.47

chrudimský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
50'—	100'—	130'—	40'—	20'—
93'45	—	50'—	—	20'—
38'—	—	63'40	20'—	20'—
16'07	21'14	93'79	10'47	20'—
50'—	50'—	100'—	45'—	20'—
33'56	16'50	102'—	68'41	20'—
25'—	25'—	115'—	50'—	20'—
75'39	86'80	105'95	136'13	20'—
20'—	—	40'—	50'—	20'—
49'70	35'—	134'05	22'10	20'—
15'—	—	—	66'37	20'—
30'90	46'—	120'—	25'—	20'—
54'—	55'10	81'—	45'—	20'—
—	69'10	—	—	10'—
551'07	504'64	1135'19	578'48	270'—

poličský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
—	20'—	40'—	—	—
44'55	64'75	118'90	18'65	20'—
25'—	29'87	54'68	—	20'—
—	—	55'—	30'—	20'—
17'58	7'15	29'62	10'56	—
25'—	38'72	40'—	11'—	20'—
20'—	18'—	50'—	20'—	20'—
44'66	33'25	46'82	—	10'—
176'79	211'74	435'02	90'21	110'—

8. Seniorát ně

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Budějovice	42—	72—	100—	26·20
H. Dubenky	31·12	27·93	17·47	38·84
Hradec Jindr. . . .	20—	61·55	29·80	45·90
Humpolec	50—	50—	100—	200—
Krucemburk	10—	10—	84·20	—
H. Krupá	29—	24·50	31—	25—
V. Lhota	—	—	—	—
Moraveč	16·26	18·80	30—	42·08
Opatov	6—	30—	35—	21—
Písek	42—	33·62	—	70·20
Sázava	30·30	36·20	37·20	73—
Soběslav	42·60	51·60	50—	50—
Strměchy	2·70	16·20	5—	8—
Veselí-Mezimostí . .	—	—	35·30	—
Telč	—	—	—	58—
Kard. Řečice	10—	30—	20—	10—
N. Etynk	—	—	—	13·50
Žirovnice	—	—	—	—
Tábor	—	—	—	—
Celkem	331·98	462·40	574·97	681·72

9. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Daňkovice	18·65	21·89	16·80	31·68
Jimramov	50—	30—	40—	67—
N. Město	24·97	32·50	30·72	57·38
Německé	30—	32—	22—	43—
M. Olešnice	10—	7—	10—	10—
Prosetín	3·85	3·77	6—	13·57
Rovečín	19—	30—	23—	40—
Veselí	20—	19·20	30—	26·50
Borovnice	—	23—	—	—
Celkem	176·47	199·36	178·52	289·13

meckobrodský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
21.—	88'50	159'64	—	20.—
41.—	13'47	36'19	17'29	20.—
16.—	21.—	63.—	60'30	—
100.—	50.—	50.—	50.—	20.—
20.—	52'22	80.—	25'30	20.—
18.—	30.—	40.—	25.—	20.—
—	—	—	—	20.—
27.—	38.—	70.—	32.—	20.—
53.—	24.—	35'38	18'10	20.—
31.—	—	156'70	—	20.—
44.—	41.—	77.—	58'22	20.—
30.—	80.—	50.—	40.—	20.—
5'80	—	3'50	4'30	20.—
—	—	10.—	20.—	10.—
34'40	30'50	52'80	—	—
10.—	20.—	30.—	—	10.—
10.—	—	20.—	—	10.—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	10.—
461'20	488'69	934'21	350'51	280.—

novoměstský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
11'52	15'50	28'60	9'54	20.—
50.—	155.—	100.—	50.—	20.—
21.—	60'86	69'58	59'60	—
25.—	63.—	96.—	12.—	20.—
10.—	15.—	50.—	9'48	20.—
13.—	7'04	10.—	—	20.—
16.—	—	25.—	—	20.—
24'20	47'20	110.—	111'50	20.—
—	—	25.—	—	10.—
170'72	363'60	514'18	252'12	150.—

10. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Brno	316'38	200'—	205'01	218'45
Heršpice	18'—	25'—	25'—	58'—
Hustopeč	86'74	53'22	67'—	49'32
Javorník	53'—	20'08	70'12	71'33
Klobouky	40'—	61'—	25'—	110'—
Mirotslav	117'40	34'—	167'72	95'—
Nikolčice	12'—	21'50	12'78	23'40
Nosislav	54'—	53'50	55'—	115'—
Třebíč	{ 110'— 250'40	72'—	100'—	26'—
Vanovice	50'—	50'—	300'—	100'—
Vilimovice	50'—	16'—	50'—	50'—
V. Vrbka	10'—	10'—	10'04	10'—
Břeclav	—	—	—	—
Hodonín	—	—	—	—
Celkem	1167'92	616'30	1087'67	926'50

11. Seniorát

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Hošťálková	26'—	9'48	11'20	27'50
Hovězí	9'70	14'50	8'40	8'58
Jablunka	12'37	25'68	52'81	19'49
Jasená	—	24'—	65'—	25'—
Liptál	25'01	30'—	55'07	23'59
Pozděchov	—	20'—	—	24'—
Pržno	—	—	—	—
Ratiboř	5'—	15'—	10'—	18'—
Vsetín dolní	32'37	14'—	29'—	100'—
Vsetín horní	48'70	70'24	60'—	78'35
Zádveřice	26'—	40'—	25'—	25'—
Uh. Hradiště	71'40	90'—	113'90	51'—
Celkem	256'55	352'90	430'38	400'51

brněnský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro pensijsní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
—	448·36	339·42	192·98	20·—
38·—	36·16	61·34	25·—	20·—
81·90	—	120·—	104·—	20·—
58·75	65·58	63·74	38·90	20·—
50·—	—	45·—	50·—	20·—
59·—	70·—	143·—	62·50	20·—
10·14	—	25·60	17·30	20·—
95·—	67·50	169·—	91·—	20·—
50·—	—	150·—	—	20·—
20·—	—	100·—	40·—	—
—	26·16	79·60	17·—	—
17·48	10·—	62·—	10·—	20·—
—	—	—	—	10·—
—	—	—	—	10·—
480·27	723·76	1358·70	648·68	220·—

vsetínský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro pensijsní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
12·—	15·37	10·—	14·16	20·—
5·40	25·30	21·36	6·40	20·—
50·—	53·24	77·63	27·16	20·—
16·—	—	25·—	—	20·—
30·—	42·21	88·—	36·45	—
—	—	—	—	—
11·22	13·59	—	16·—	—
7·—	10·—	—	15·—	20·—
43·—	65·94	50·—	40·—	20·—
71·47	80·50	151·90	45·60	20·—
20·—	23·—	45·—	24·50	20·—
75·50	75·80	124·30	87·42	10·—
341·59	404·95	593·19	312·69	170·—

12. Seniorát mo

Sbor	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Frýdek	23.—	28.—	24.—	70.—
St. Hamry	20.—	25.—	22.—	32.—
Hodslavice	48'69	—	39'95	104.—
Hrabová	25.—	50.—	50.—	58.—
Hrubá Lhota	10.—	10.—	10.—	10.—
Valaš. Meziříčí	31'90	20.—	65'24	36'94
Olomouc	133.—	88.—	80.—	55.—
M. Ostrava	—	—	—	—
Prostějov	30.—	40.—	40.—	50.—
Přerov	42'80	33'20	56.—	50.—
Prusinovice	35.—	30.—	29'15	30.—
Rouška	24.—	33'27	33'50	20.—
Rusava	—	—	14.—	30.—
Střítež	25.—	25.—	84.—	20.—
Čes. Těšín	63.—	54.—	61.—	83.—
Hranice	—	37'20	100.—	40'25
Orlová	32.—	27.—	30.—	101.—
Košice	41.—	34.—	—	—
Svébohov	—	15.—	50.—	10.—
Leskovec	—	12'30	19'26	17'46
Písařov	—	—	—	—
Zabřeh	—	—	—	—
Štramberk	—	—	—	—
Bzenec-Písek	10.—	—	—	—
Celkem	594'39	561'97	808'10	817'65

Celkový přehled

Seniorát	Evangel. fond 1924 Kč	Všeobecný církevní fond 1924 Kč	Sbírka pro Strakonice Kč	Sbírka na Husův Dům Kč
Pražský	2.684'13	1.855'59	2.096'20	1.632'20
Podřipský	794'63	757'42	933'44	787'22
Poděbradský	622'79	478'33	945'57	998'43
Král. Hradecký	595'59	558'15	761'62	766'18
Čáslavský	806'73	394'65	698'38	712'81
Chrudimský	484'98	548'76	724'96	526'83
Poličský	108'29	210'10	226'90	223'47
Německobrodský	331'98	462'40	574'97	681'72
Novoměstský	176'47	199'36	178'52	289'13
Brněnský	1.167'92	616'30	1.087'67	926'50
Vsetínský	256'55	352'90	430'38	400'51
Mor. slezský	594'39	561'97	808'10	817'65
Celkem	8.624'45	6.995'93	9.466'71 + 10'— *	8.662'65
			9.476'71	
			* od V. Meduný z Liebořic	

ravskoslezský.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
22—	32—	25—	58—	20—
17—	21—	20—	24—	20—
—	—	—	31—	—
78—	100—	90—	75—	20—
10—	15—	15—	20—	20—
42·72	29·05	82—	—	20—
126—	150—	80—	91·50	20—
45—	—	—	—	20—
30—	50—	50—	52—	20—
44—	100—	70—	32·60	20—
30—	25—	25—	30—	20—
—	37·34	89—	58·85	20—
22—	—	—	10—	—
25—	20—	20—	—	20—
43—	75—	84—	—	20—
27—	50—	70—	—	—
26—	55—	50—	—	10—
30·50	—	50—	57·42	—
15—	10—	12—	—	10—
14·36	16·54	27·62	13·64	10—
20—	—	—	—	—
—	—	—	—	10—
—	—	—	—	10—
—	—	—	—	—
667·58	785·93	859·62	554·01	310—

ze všech seniorátů.

Sbírka na pohanskou misii Kč	Sbírka pro Libeň Kč	Sbírka pro bohoslovce 1924 Kč	Sbírka pro Pensijní ústav Kč	Věstník 1924 Kč
1.414·16	3.050—	3.618·77	1.413·54	464—
716·05	691·62	1.660·31	540·69	220—
735·93	1.198·85	1.629·85	720·37	210—
446·96	974·50	2.581—	394·85	200—
526·49	828·57	877·50	509·58	188—
551·07	504·64	1.135·19	578·48	270—
176·79	211·74	435·02	90·21	110—
461·20	488·69	934·21	350·51	280—
170·72	363·60	514·18	252·12	150—
480·27	723·76	1.358·70	648·68	220—
341·59	404·95	593·19	312·69	170—
667·58	785·93	859·62	554·01	310—
6.688·81	10.226·85	16.197·54	6.365·73	2.792—
	+ 50— *			
	10.276·85			
	* od St. Kolářského z Hradce Král.			

8. Zpráva o pensijním fondu.

Pensijní fond má toho času 10 pensistů-farářů, 4 pensisty-učitele, 35 vdov po farářích a 6 vdov po učitelích.

Z těch dostávají někteří pensi na základě členství v bývalém vídeňském pensijním ústavu, jiní na základě členství v ústavech diecesálních, někteří na základě členství obojího. Vzhledem k tomu jsou ovšem pense různé výše.

Obtíže při stanovení výše pensí činí okolnost, že jsme neobdrželi dosud z Vídně výpisy z knih a doklady, jak byl kdo dlouho členem vídeňského pensijního ústavu a kolik členských příspěvků zaplatil.

Také bylo by si přáti, aby pensijsní příspěvky členů řádných i přispívajících (sborů) se scházely pravidelněji a beze stálých upomínek, vyžadujících mnoho práce a nákladu.

O likvidaci vídeňského pensijního fondu podáváme zprávu zvláště.

Výkaz příjmů a vydání, jakož i majetkový stav našeho pensijního fondu za leta 1923 a 1924 (podle stavu dne 31. ledna 1925) připojujeme.

Ve výkaze za rok 1923 jsou bývalé diecesální fondy ještě vykazovány odděleně, kdežto ve výkaze za rok 1924 je jejich jmění sloučeno se jměním celocírkevního fondu pensijního.

Toto jmění se ještě zvětší, až bude skončeno rozdělení Pensijního ústavu pro vdovy a sirotky po duchovních a. v. v Čechách a jmění Pensijního ústavu pro vdovy a sirotky po farářích a učitelích a. v. na Moravě.

Na konec sdělujeme, že následující sborové dlužní jsou člensk é p ř í s p ě v k y k fondu pensijnímu:

Horní Dubenky za r. 1922 Kč 100.—, za r. 1923 Kč 100.—, za r. 1924 Kč 500.—;

Hronov za r. 1924 Kč 300.—;

Jasená za r. 1924 Kč 500.—;

Písek za r. 1922 Kč 25.—, za r. 1923 Kč 417·25, za r. 1924 Kč 500.—;

Pržno za r. 1922 Kč 450.—, za r. 1923 Kč 500.—, za r. 1924 Kč 500.—;

Ratiboř za r. 1924 Kč 500.—;

Strměchy za r. 1924 Kč 500.—;

Šonov za r. 1924 Kč 500.—;

Velká Lhota u Dačic nedoplatek za r. 1924 Kč 140.—;

Vilímov za r. 1922, 1923 a 1924 po Kč 300.—;

Vsetín dolní za r. 1922 Kč 250.—, za r. 1923 Kč 300.—, za r. 1924 Kč 400.—;

Vsetín horní za r. 1922, 1923 a 1924 po Kč 500.—.

Sbory ty přes upomínky členských příspěvků nezaplatily a proto žádáme synod, aby svým usnesením přinutil sbory tyto k splnění svých povinností.

Výkaz c h r á m o v é sbírky pro pensijní fond za r. 1924 uveden jest v tabulkách o sbírkách rozepsaných pro r. 1924. Výkaz sborů, které tuto povinnou sbírku neodvedly, jest zvlášť uveden na začátku Účetní zprávy synodního výboru (mezi ostatními dluhujícími sbory). Žádáme, aby i v této věci synod zjednal nápravu svým usnesením.

Následují účty pensijního fondu.

Příjem.

Účty pensijního fondu Českobratrské

	Kč	Kč
I. Ústav pro vdovy a sirotky býv. ref. spce české:		
1. Jmění z r. 1922		202.112'36
2. Příjem za rok 1923		7.350'05
II. Ústav pensijní pro faráře býv. ref. spce české:		
1. Jmění z r. 1922		60.867'75
2. Příjem za rok 1923		1.397'78
III. Zaopatřovací ústav pro faráře a jich vdovy býv. ref. spce moravské:		
1. Jmění z r. 1922		103.655'62
Příjem do 15. III. 1923 za spr. far. Vl. Jurena:		
2. Na splátku dluhů	33'37	
3. Na splátku starých úroků	258'74	
4. Na splátku dluhů od sborů	157'—	
5. Příjem úrokový		311'36
6. Ze záložen v Hustopeči vybráno		73'50
Příjem od 15. III. 1923:		
7. Na splátku dluhů	5.000'—	
8. Na splátku dlužných úroků	499'50	
9. Na splátku od sborů	91'—	
10. Úroky za rok 1923		4.753'86
IV. Ústav býv. spce A. C. v Čechách:		
1. Při likvidaci 2. III. 1923 hotově odevzdáno		3.219'82
2. Čtvrtá stát. půjčka, nominale		6.750'—
3. Úrok z 4½% vinkul. rakouské papírové renty		588'—
4. Kupony čtvrté státní půjčky		371'25
5. Dluh splacený synod. výborem		19'50
6. Úrok z Národ. zálož. v kn. 6653		1'13
V. Ústav býv. spce A. C. na Moravě:		
1. Hotovost odevzdaná		1.163'64
2. Půjčka národ. svobody s kup. 1. XII. 1922 zpeněžena		1.020'—
3. 6% slosovat. 4. stát. půjčka		5.250'—
5. 5% 4. stát. půjčka		5.250'—
5. Vklad. kn. 7817, občan. zálož. na Vsetíně		11'—
6. 4½% stát. premiová půjčka z roku 1920		2.000'—
7. 4% stát. poklad. pouk. k 1. X. 1924		1.000'—
8. 4% zástav. l. hypot. b. moravské (vinkul. u Hyp. b. v Brně)		14.000'—
Převádí se		421.166'62

evangelické církve. Rok 1923.

Vydání.

	Kč	Kč
I. Ústav pro vdovy a sirotky po fará- řích býv. ref. cír. české:		
1. Poplatek z listin (podle plateb. rozkazu z 18. IV. 1923, ber. úř. v Nymb.)		1.519'92
2. Ekvivalent za r. 1922 a 1923		382'—
3. Daň z majetku		2.840'—
4. Daň důchodová		50'87
5. Vydání v bankách		145'47
6. Vydání se správou spojené		309'41
7. Podíly 25 vdovám a 1 sirotku za r. 1923		11.270'—
II. Ústav pensijní pro faráře býv. ref. církve české:		
1. Daň z majetku		1.770'—
2. Vydání se správou spojené		5'62
3. Vydání v bankách		63'66
4. Pensistům za r. 1923 vyplaceno . .		1.633'33
III. Zaopatřovací ústav pro faráře a jejich vdovy, ref. morav.:		
1. Vydání vykázané od far. Vlast. Jurena		1.207'17
2. Na dávku z majetku, splátka . . .		500'—
3. Ekvivalent		212'—
4. Far. VI. Jurenovi vráceno, co měl u ústavu		153'47
5. Vydání v pošt. spořit.		9'40
6. Ztráta při proměně váleč. půjčky ve 4. půjč. čl. rep.		2.385'63
7. Na pense vyplaceno farářům a vdovám		6.572'—
IV. Ústav pens. býv. spce A. C. v Čechách:		
1. Ekvivalent za r. 1921, 1922, 1923 .		182'54
2. Podíly čtyřem vdovám		1.268'—
3. Vydání se správou spojené		5'—
V. Ústav pens. býv. spce A. C. Moravě:		
1. Za vkladní knížky Národ. zálož. .		2'—
2. Poštovné		0'98
3. Podíly šesti vdovám		3.000'—
VI. Pensistům býv. vídeňského pens. úst. vyplaceno za rok 1923		26.423'14
VII. Pensijní fond českobrat. evang. církve:		
1. Synodní poklad. v náhradu služ. pokladníkovi		4.000'—
Převádí se		65.911'61

Příjem.

Účty pensijního fondu Českobratrské

	Kč	Kč
Převedeno		421.166.62
9. 4% zástav. l. hypot. b. moravské s. XIX., 3., č. 6458		1.000—
10. Za kupony přijato		1.101.05
11. Od správy němec. c. ev. přijato 24. X. 1923 a 16. II. 1924		1.210.18
12. Úrok v Nár. zál. kn. 6.505 za I. a II. půll. 1923		98.80
13. Úrok z vinkul. rak. renty, uložené u ber. úř. na Vsetině		3.754—
VI. Příděly ze stát. dotace:		
1. Jmění z r. 1922		124.216.01
2. Příděl za I. a II. půll. 1923 po 28.000 Kč		56.000—
3. Úrok v kn. národ. zál. č. 5579, za I. a II. půll. 1923		3.704.97
VII. Pensijní fond čbrt. cír. ev.:		
1. Jmění z roku 1922		65.800.97
2. Na zakoupení let (far. Ženatý a vik. Bílý)		2.837.15
3. Dary (jubil. sbír. v Klášteře 1.200, K. Rous 50, K. Křičková 300, dar z Basileje 624)		2.174—
4. Průběž. polož.: Z Jasené na stav- bu Husova domu		1.600—
5. Úroky a za kupony		14.220.98
6. Příspěvky sborů a farářů za 1923 (do 28. II. 1924)		166.181.43
VIII. Masarykův fond:		
1. Jmění z r. 1922		14.430.44
Celkem		879.496.60
Poznámka: Není posud odvedena papírová renta rakouská náležející Pensijnímu ústavu ev. církve a. v. na Moravě, uložená u ber. úřadu ve Vsetině. Dle seznamu dluhopisů, potvrzených od spoř. vsetínské z 12. května 1921 jest to: 4²/₁₀ Staatsschuldverschreibung s kup. ¹/₂ a ¹/₈ z 1. II. 1911 č. 218.492 znějící na zl. 9.000 = 18.000 Kč; 4⁰/₁₀ Staatsschuldverschreibung s kup. ¹/₅ a ¹/₁₁ z 1. XI. 1899 číslo 105.876 znějící na zl. 33.000 = 66.000 Kč.		

evangelické církve. Rok 1923.

Vydání.

	Kč	Kč
Převedeno		65.911.61
2. Synod. výboru vyplac. přísp. z Jasené na Husův dům		1.600.—
3. Far. Janu Odstrčilovi v Kloboukách vrácený přísp.		640.—
4. Poštovní spořitelně za tiskopisy		97.—
5. Poštovní spořitelně provise a manipul. výlohy		79.47
6. Psací a rozmnožovací potřeby písma		63.30
7. Poštovní známky		73.—
8. Poplatek za tresor v Pražské úvěr. bance		21.—
9. Nahrazené úroky a vydání při koupi cenných papírů		4.954.83
Celkem		73.440.21
Rozvaha:		
Příjem		879.496.60
Vydání		73.440.21
Zůstává jmění na rok 1924		806.056.39
Výkaz jmění:		
V hodnotách uloženo		803.808.23
V poštovní spořitelně na účtu		2.248.16
Celkem		806.056.39
Hodnoty uloženy jsou takto:		
1. Moučná půjčka, 6% nomin., 250.000 kupní cena		205.500.—
2. 6% stát. poklad. pouk. k 1. VIII. 1924		130.000.—
3. Dlužní úpis na půjčku Husovu domu		100.000.—
4. Jmění v papírech býv. vdov. ú. ref. cír. české		153.815.12
5. V sedmi vkladních knížkách		64.248.29
6. Jmění zaopatřovacího úst. býv. ref. cír. moravské		63.103.98
7. Jmění úst. pensij. pro faráře býv. ref. supce české		51.511.46
8. Úst. pens. býv. morav. církve A. C.		28.511.—
9. Úst. pens. býv. supce české A. C.		7.118.38
Součet		803.808.23
Dr. Josef Král,	Václav Miler,	
člen synod. výboru, referent o pens. věcech.	farář.	

Příjem.

Účty pensijního fondu Českobratrské

	Kč	Kč
Úroky v knize příjmů str. 81, rubr. 1.	35.616'82	
Josef Sixta, za 1924 (z kn. býv. ú. k. v. čes. ref.)	26'76	
Magdal. Studýnková (z kn. býv. zaop. mor. ref.)	36—	
Kup. 1. IV. 1924, 4% poklad. pouk. (morav. A. C.)	20—	35.699'58
Sbírky odvedené v r. 1924		6.254'29
Dary:		
1. Anna Trunečková, Skršice, při pohřbu manžela		50—
2. Národní záložna z výtěžku za r. 1923		600—
3. Ed. G. A. Molnár, Úvaly		40—
4. Úřednictvo telef. úctárny k uctění památ. far. L. B. Marka		135—
5. Přátelé při pohřbu p. Frant. Veselého		285—
6. Spolek Marta v Čáslavi		200—
Jan Porubjak, na zakoup. let v ústavu Státní dotace		3.901'75
Libiš, sbor, na splátku dluhu kazat. vdov. úst. čes. a vídeň.		51.800—
Příspěvky sborů a farářů za r. 1924, odvedené		81.694'47
Z likvidace úst. církve evang. A. C. v Čechách, odvedeno od far. E. Piesche: 5 kusů stát. prozatím. listů po 2.000 Kč	10.000—	
7 kusů stát. prem. losů po 100 Kč	700—	10.700—
Celkem . . .		191.951'17

evangelické cirkve. Rok 1924.

Vydání.

	Kč	Kč
1. Pense vdovám býv. superint. české A. C. (634×4)		2.536.—
2. Pense vdovám býv. spce morav. A. C. (500×6)		3.000.—
3. Vdovám býv. spce čes. ref.		12.324.—
4. Pensistům a vdovám býv. spce morav. ref. (424×17)		7.208.—
5. Pensistům býv. ústavu farář. české ref. cir.		1.034.33
6. Pensistům a vdovám býv. vídeňského ústavu		26.355.32
7. Náhrada synod. výboru na služné pokladníka		4.000.—
8. Sborům a farářům vráceno (průběžné položky)		3.164.—
9. Nahrazeny kupony od koupených papírů		841.25
10. Daně za ústavy		749.19
11. Obarvení pokladny (110 Kč) a přijímací listy (171.36 Kč)		281.36
12. Vydání v poštovní spořitelně		171.92
13. Vydání za poštovní známky		117.30
14. Vydání v bankách		145.87
15. Drobnější vydání		109.40
Vydání		62.037.94
Rozvaha:		
Jmění z roku 1923 zůstalo	806.056.39	
Příjem za rok 1924	191.951.17	
Příjem do závěrky za r. 1924	998.007.56	
Vydání za r. 1924	62.037.94	
Zůstává jmění na r. 1925		935.969.62

V Praze, dne 30. ledna 1925.

**Účty pensijního fondu Českobratrské evangelické církve.
Rok 1924.**

	Kč	Kč
Výkaz jmění k účtům za r. 1924.		
Vkladní knížky:		
Okres. hospodář. zálož. v Nymburce kn. 7745, 30. XII. 1920		457.13
Obecní spořit. v Kloboukách, kn. 2293, 12. II. 1923		5.280.—
Občanská zál. ve Vsetíně, kn. 7817. 1. II. 1922		11.—
Národní záložna:		
kn. 6941, 1. I. 1925		6.086.72
kn. 6861, 22. I. 1925		34.191.38
kn. 6653, 10. I. 1925		958.84
kn. 6229, 10. I. 1925		13.825.90
kn. 6505, 10. I. 1925		4.200.78
kn. 4801, 1. I. 1925		1.567.37
		66.579.13
Banky:		
V Pražské úvěrní vklad 1. VII. 1924 .	7.825.—	
Za 4% stát. poklad. poukázky inkaso	21.000.—	
V Živnost. b. vklad. 1. VII. 1924: 506 Kč a vázaný 171.67 Kč	677.67	29.502.67
V poštovní spořit. ve Vídni zůstalo:		
úst. vdov. čes. ref.	263.10	
pens. farář. čes. ref.	129.04	392.14
Dlužníci býv. úst. morav. supce ref. .	22.190.46	
Synodní výbor na stavbu Husova do- mu, půjčka	100.000.—	
Anna Řepková ve Škvorci, dluh . . .	12.000.—	134.190.46
Cenné papíry v ceně kupní		666.529.65
V poštovní spořitelně		38.775.57
Součet		935.969.62

Dr. Josef Král,
člen synod. výboru, referent ve věcech pensijních.

Václav Miler,
farář.

9. Styky s jinými církvemi a korporacemi.

A. Styky s církvemi národnosti československé a s církvemi naší republiky.

1. Styky s českými evangelickými církvemi v Americe obmezily se na korespondenci nejvíce s Jednotou českomoravských bratří, která nespouští naši církev z mysli. Ačkoliv jest velmi malá, přece občas posílá dary na určité účely církevní, jí samou jmenované. S drem Losou měl synodní výbor v poslední čas jen malou korespondenci, ale on posílá jinou cestou příspěvky na některé podniky a sbory naše. Byl také pověřen spolu s br. farářem Jos. Křenkem zastupovati naši církev na Generálním shromáždění presbyterní církve ve Spojených státech. Dr. Žilka při příležitosti své návštěvy Spojených států amerických v prosinci 1924 setkal se s některými tamními českými evangelíky. On také podal synodnímu výboru zprávu o tom, že podle přesvědčení mnohých amerických kazatelů českých, br. farář Jos. Křenek opět by se vrátil do Čech, když by v Praze byl opatřen sál, kde by pravidelně kázati a přednášeti mohl, jakož i vhodný byt. Synodní výbor po svolání zástupců všech sborů pražských a po jejich vyjádření požádal prof. dra Žilku, aby podle svého návrhu a nabídnutí vykonal potřebné kroky, kterými by práce br. faráře Jos. Křenka v Čechách byla umožněna a on opět do Čech se vrátil. Synodní výbor doufá tedy, že vynikající služba tohoto bratra bude opět na delší dobu pro naši církev zajištěna. Z jiných kazatelů amerických, kteří k nám na výpomoc byli přijeli, odjel zase k vůli zdraví svému br. A. Chval zpět do Ameriky. Rovněž br. A. Kohout, který asi jeden rok působil na misijní škole v Olomouci, odešel. Zůstávají zde bří.: Jaroslav Štulc ve Velké Lhotě na Moravě, Jaroslav Kučera v Hustopeči, Jaroslav Dobiáš v Domažlicích a Fr. Horníček v Třebíči. Žádný však z nich posud nebyl farářem potvrzen.

2. Potomci českých exulantů, kteří z Polska navrátili se do vlasti, usadili se a zakoupili se jednak v Zábřehu na Moravě a jednak v Sulejovicích v severozápadních Čechách. Nejsou všichni členy naší Českobratrské církve, nýbrž mnozí z nich náležejí jednak k Chelčického Jednotě a jednak k Českobratrské Jednotě. Kterí k naší církvi náležejí, stávají se členy jedni sboru v Hrabové a druhí sboru v Lounech.

Spojení pak s těmi, kteří stále bud' v Polsku nebo v Rusku zůstávají, bylo udržováno občas do-

pisů, zasílanými buď přímo synodnímu výboru aneb Misijní Jednotě. Avšak touha jejich, aby je navštívili některý z našich kazatelů, nebyla splněna, protože polská vláda doposud odmítala dáti visum na pas kterémukoliv kazateli naší církve. Ale člen Jednoty Chelčického, dr. Procházka, snad proto, že není výslovně kazatelem, a posledně i člen církve methodistické (snad, že jest to církev americká), obdrželi svolení k cestě do Polska a také tam české evangelíky navštívili. Jednota Misijní činí nyní znovu pokus poslati k nim některého z našich kazatelů, avšak zase se dělají na polské legaci další překážky. Co se týče sborů českých v Polsku a v Rusku, víme tolik, že sbor v Zelově jest obsazen kazatelem, ale zdá se, že tento kazatel jest již smýšlení polského. Sbor v Borjatině však touží velice po vlastním duchovním správci. V Ukrajině pak v osadách českých evangelíků působí br. Martinek jako učitel i jako kazatel. Byl loni návštěvou v Čechách a podával i synodnímu výboru ústní zprávu o svém působení, které zdá se býti tamějším Čechům velice vítané a prospěšné. Jest však potřebí ještě jednoho takového učitele pro jinou obec v Ukrajině, který by zároveň i o náboženskou službu pečoval. V království SHS. po odchodu br. Mašika, pensionovaného učitele, žádají bratři v Uljaníku úpěnlivě o jiného kazatele. Misijní Jednota vyjednává o poslání jednoho z diakonů. V Perugul German v Rumunsku není, pokud nám jest známo, českého církevního pracovníka.

3. Vídeňští Čechové pořádají každý měsíc služby Boží v tamním reformovaném kostele. Vykonávají je různí kazatelé z Čech a Moravy. Ale tato činnost nestačí a jest potřebí, aby vídeňští čeští evangelíci měli svého vlastního kazatele. Synodní výbor zabýval se touto otázkou a korespondoval s vídeňskými bratry, ale věc ta ještě nedošla svého cíle. O těchto věcech ostatně referovati bude také i Jednota Misijní, které synodní výbor, jako společnosti k církvi přiorganisované, tyto věci obyčejně odkazuje.

4. Ohledně styků se slovenskou evangelickou církví augšburského vyznání sdělujeme dodatkem k tomu, co jsme již v první části své zprávy pověděli, ještě toto: Byl konán zájezd četných evangelických kazatelů ze Slovenska do Prahy v září 1923, kde pořádán byl pro ně zvláštní přednáškový kurs, při němž řečníky byli profesori fakulty Husovy. Při zahájení tohoto kursu pozdravil tyto bratry jménem naší církve senior Souček. Při visitaci v Košicích, kterou konal roku loňského pan biskup Janoška, požádali jej i bratři naší tamní stanice

československé, aby i je navštívil a na jejich práci se podíval. Pan biskup, když synodnímu výboru činil ústní sdělení o tom, vyslovil se velice pochvalně o práci a úspěchu této naší stanice.

5. S reformovanými Slovákmi nebylo styků vůbec, leč jen prostřednictvím bratra kazatele J. Sirného, který působil v Inačovicích jako učitel obecné školy i jako kazatel. Na Slovensku také vykonal u těchto reformovaných Slováků návštěvu kazatel americký, bratr A. Kohout. Oba dva již odjeli do Ameriky. Ze zpráv jejich o stavu náboženském a kulturním těchto reformovaných Slováků jest jasno, že z velké většiny ve všech sborech byli ve svých kulturních a náboženských potřebách úplně zanedbáváni, takže jsou ve věcech své církve a svého náboženství úplně nevědomi. Bratr Sirný psal, že v jeho sboru nikdo před tím z jeho členů nikdy neslyšel ani v kostele čísti Písmo svaté, aniž je kdy viděl, tím méně sám četl. Jest to stav přímo hrozný a tak jak to nyní jest, jsou posud tito lidé vlastně stále bez náboženské péče a služby. Nápravu měl by zahájit slovenský seniorát, ve kterém by slovenští sborové měli jakousi samostatnost. Ale maďarská většina tomu brání, takže není nám možno říci, zdali takovýto slovenský seniorát opravdu zřízen bude či ne.

6. S Jednotou Bratrskou nebylo v posledních dvou letech žádných zvláštních styků, leč že synodní výbor poslal americké větvi této církve dopis, který vysvětloval a opravoval nesprávná tvrzení v článku dra Schmidta uveřejněném v časopise jejich a informoval o poměru, v jakém naše církve jest k staré Jednotě Bratrské. Kromě toho dr. Žilka při své návštěvě Ameriky na pozvání tamější Bratrské Jednoty měl s jejími zástupci podrobný rozhovor a podal nám o něm ústní zprávu.

7. S církví československou resp. s jejími zástupci měl synodní výbor zvláštní schůzi, na které projednávány byly tyto věci: O fakultě Husově a povolání československých profesorů na ni; o rozluce církve a státu; o vyučování náboženství na obecních školách; o státní dotaci. Ve schůzích má býti pokračováno. Kromě toho zúčastnil se za synodní výbor instalace prvních biskupů československých senior Souček a prof. dr. Ferd. Hrejsa, a na církevním sněmu, konaném dne 29. a 30. srpna, byl br. syn. kurátor F. Kavka.

8. S jinými církvemi evangelickými nebylo minulá leta žádných zvláštních styků, leč s německou církví, s kterou udržujeme po celý rok korespondenci o věcech, které se týkají obou církví, zejména pak o likvidaci

jmění církevního, spravovaného vídeňskou církevní radou. Společně s nimi také vykonali jsme návštěvu u ministra školství ve věci nouzového příspěvku pro evangelické duchovní.

9. Usnesení synodu minulého o federaci církví evangelických, uveřejněné ve Zprávě na stránce 26, čís. 9, vyřízeno bylo tak, že synodní výbor pozval všechny církve československého jazyka i Kostnickou Jednotu k poradní schůzi, zda by ochotní byli vstoupiti do Svazu církevního a za jakých podmínek. Byly také již připraveny návrhy na statuty takového svazu. Dostavili se zástupcové všech evangelických církví československého jazyka i Kostnické Jednoty a po různých projevech o potřebě a podmínkách takového Svazu zvolen byl užší výbor, který měl podle předložených návrhů a námětů statuty Svazu zpracovati. Předsedy tohoto výboru zvolen byl senior Souček a předseda Kostnické Jednoty dr. Lukl. Na to konalo se dosti mnoho schůzí, až konečně statuty Svazu vypracovány byly a usneseno bylo, aby poslány byly všem církvím k vyjádření a k oznámení, zdali by v zásadě k takovému Svazu přistoupiti chtěly a zdali by byly ochotny poslati své oficiální zástupce ke schůzi, na níž by definitivní znění statut přijato bylo. Tyto přípisy se statuty byly poslány i církvím jazyka německého, maďarského a polského. Příznivé odpovědi došly písemně nebo ústně od těchto církví: Českobratrské, Evangelické a. v. na Slovensku, Jednoty Chelčického, Methodistické a Bratrské. Německá církev v zásadě rovněž se zřízením Svazu vyslovila souhlas, ale činila si jisté podmínky. Maďarská reformovaná církev neposlala žádného projevu, ale podle sdělení ze slovenské evangelické církve a. v. není prý proti tomu. Českobratrská Jednota však odmítla ke Svazu se připojiti. Těšínský seniorát neposlal žádného projevu vůbec. Na to svolán byl znovu užší výbor, aby se poradil o některých námitkách a přáních evangelické církve německé, načež po některých změnách byly opět statuty tyto církvím zaslány s pozváním, aby své oficiální zástupce poslaly na schůzi dne 2. dubna t. r. Německá evangelická církev zase odpověděla, že důležitost Svazu uznává, ale znovu a určitěji činila jisté námitky a požadavky v ohledu jazykovém a v příčině zastoupení církví ve Svazu. Nato byl ještě jednou svolán užší výbor, aby zaujal stanovisko k těmto námitkám a také k přáním příštím z Evangelické církve slovenské, načež konána byla oznámená schůze zástupců církví dne 2. dubna t. r. Zastoupeny byly tyto církve: Českobratrská evangelická, Evan-

gelická a. v. na Slovensku, Německá evangelická, Bratrská Jednota, Chelčického Jednota a Methodistická církev. Jednání trvalo čtyři hodiny a lze říci, že bylo přátelské a také výsledkem jeho bylo jednomyslné usnesení definitivního znění stanov svazových. Stanovy ty budou zaslány všem církvím, aby na základě jich se ke Svazu připojily neb nepřipojily. Předkládáme je i m y s n á v r h e m, aby Synod učinil usnesení, že se k Svazu připojuje a zvolili 14 zástupců do Svazu.

B. Zahraniční církve a korporace.

10. Se Švýcarskem udržováno bylo spojení zejména prostřednictvím far. B. Gantenbeina, s kterým dopisoval si nejenom synodní výbor, nýbrž mnozí jiní faráři a sborové naši. Jest to věrný a starý přítel naší církve. Mimo to jest potřebí stále korespondence s drem A. Kellerem, generálním sekretářem „Ústředí pro pomocnou akci protestantskou“. Účelem tohoto Ústředí jest podporovati ohrožené protestant. církve ve střední Evropě. Této pomocné akce účastní se církve těch národů, které válkou tolik neutrpěly, zejména církve americké. Dr. Keller vzdal se svého farářského místa, aby se úplně věnoval této práci jako generální sekretář. Tímto Ústředím přicházejí neb přímo jím rozdělovány jsou téměř všechny podpory zahraničních církví, a tak i nám dostává se podpor, nikoliv již přímo od zahraničních církví, nýbrž tímto Ústředím. Ke konci r. 1923 navštívil dr. Keller i Prahu a sešel se se zástupci různých evangelických církví našich, mezi nimiž i německé církve. Nyní vydává periodický časopis jménem Bulletin „Hands across the Sea“, v němž uveřejňuje zprávy o práci a potřebách různých církví. V posledním čísle (únorovém) byla uveřejněna i naše zpráva jemu zasláná s obrázkem nového kostela v Uhřetěvsi.

11. S Francouzským Protestantismem udržováno bylo spojení jednak tím, že naši bohoslovci studovali na fakultách v Paříži a Štrasburku, a jednak vzájemnými návštěvami. Předseda bohoslovecké fakulty evangelické v Paříži dr. Allier byl návštěvou v Praze v červnu r. 1924 a vykonal zde řadu přednášek; a od nás zase vyslán byl člen synodního výboru dr. A. Boháč na sjezd Protestantské Federace církevní do Štrasburku.

Mimo to při Konferencích a církevních shromážděních výročních setkali se naši zástupcové dr. Hrejso a senior Souček se zástupci církví francouzských a belgických a to zejména v Curychu, Edinburku a Glasgowě. Podobně i se

členy církve Waldenské na těchto konferencích měli příležitost se pozdraviti a přátelské spojení obnoviti.

12. Velmi živé spojení pěstováno bylo s církvemi Škotskými, zejména se Spojenou Svobodnou církví a jejím Kontinentálním komitétem, jehož sekretářem jest dr. Macdonald Webster. Jemu zasilány jsou pro generální shromáždění této církve každoročně zprávy o naší práci a jsou také i uveřejněny mezi Zprávami, které se podávají vždy ke Generálnímu shromáždění. Ovšem mimo tyto zprávy výroční jest udržována stálá korespondence s Kontinentálním komitétem a některými vynikajícími církevníky škotskými. Roku 1924 v březnu vykonali oficielní návštěvu naší církve Moderator dr. D. Cairns, profesor a president bohoslovecké koleje v Aberdeenu a s ním jmenovaný sekretář Kontinentálního komitétu. Promluvili a přednášeli na několika schůzích v kostelích i mimo ně. Rovněž i na bohoslovecké fakultě Husově promluvili k studentům. Bylo to pro nás velkou ctí, že nejvyšší representant této vynikající církve nás navštívil, bylo to i povzbuzením pro naši práci. Na pozvání pak této církve poslán byl roku loňského senior Souček k jejímu Generálnímu shromáždění do Edinburku. Církev tato rozhodla se totiž zváti v pravidelných lhůtách všechny Presbyterní církve Kontinentální ke svým výročním shromážděním. Na nás připadl rok loňský spolu s francouzskou církevní federací, švýcarskou i německou, jakož i reformovanou církví litevskou. Příští pozvání má dojíti pro nás až k roku 1927.

13. Při příležitosti návštěvy své ve Spojené svobodné církvi vykonal senior Souček i proslovy v jiných presbyterních církvích škotských, které měly tentýž týden svá výroční shromáždění v Edinburku, a to ve Státní církvi a Svobodné církvi škotské.

S vynikajícím vůdcem této malé Svobodné církve, profesorem drem D. Macleanem, setkal se senior na konferenci v Curychu r. 1923 a tak navázal s ní styky, jejíž výsledek byl, že církev tato rozhodla se pro rok 1923-24 poskytnouti ze svých ne velkých prostředků stipendium pro jednoho našeho bohoslovce na své koleji. Toto stipendium má býti opět dáno našemu studentovi i pro příští studijní rok 1925-26. Církev tato nemá větší počet duší, nežli naše, ano spíše menší, ale jest velice živá. Má vlastní misii a k naší církvi chová velmi vřelé sympatie. Státní církev škotská méně se интересуje o kontinentální církve, ale zdá se, že není daleká doba, kdy tato církev spojena bude se Spojenou svobodnou církví v jednu velikou Církev Škotskou.

Později, když projížděl Glasgowem, promluvil senior i v kostele předního faráře církve, jejíž jméno jest Original Secession Church, dra. R. Mortona.

14. I s Presbyterní církví irskou bylo udržováno spojení, jednak písemně, jednak i tím, že senior Souček po ukončení Generálních shromáždění v Edinburku odebral se i na Generální shromáždění v Belfastě, při čemž měl příležitost nejen pozdraviti toto Generální shromáždění, nýbrž i promluvit ve dvou sborech této církve.

15. S církvemi americkými bylo rovněž spojení naše stálé, zejména se severní Presbyterní církví a to nejen písemně, nýbrž i osobně. V srpnu r. 1924 vykonal k nám opět návštěvu dr. S. Beach, který při tom podíval se na práci naši v Praze, Uhřetěvsi, Plzni a v Domažlicích. Tento muž zajímá se upřímně o naši práci. V časopise „Quarterly Register“, listu to Světové Aliance Presbyterní, uveřejnil velice vřelý článek o nás a výzvu k pomoci.

Vynikající a známý přítel náš dr. J a m e s G o o d, profesor Reformované církve americké, již nás loňského roku navštívit nemohl, jak činíval po všechna dřívější léta od převratu. Neboť Bůh ho k sobě vzal z této časnosti. Ztratili jsme v něm upřímného přítele. Posledně setkali se naši zástupci s tímto vzácným mužem v Curychu r. 1923.

I se Spojenou církví presbyterní americkou byl udržován styk během minulých dvou let, jakož i s Jižní církví presbyterní, která poskytla v těchto letech dvě stipendia pro naše studenty na svých kolejích.

16. Presbyterní církve spojeny jsou v Světovou Alianci presbyterní a i naše církve jest jejím členem. Alliance tato dělí se na dvě sekce: totiž východní, t. j. Evropskou a západní, t. j. Americkou. Sekce východní měla v červenci r. 1923 svou konferenci v Curychu, na které zastoupeno bylo mnoho církví kontinentálních a všechny církve z Velké Británie a Irska. Byli tam i hosté z Ameriky. Za naši církev byli přítomni senior Souček a prof. dr. Hrejsa. Oba měli referáty, každý dva, jednak o spojení našich církví českých, o naší nynější práci, o církvi katolické u nás a o náboženské situaci ve Východní Evropě.

Na této konferenci pak usneseno bylo rozdělit Východní sekci na dvě části, totiž britskou část a kontinentální část. Toto usnesení má býti schváleno na světovém kongresu Aliance presbyterní, který se konati má ve dnech 23. června až 2. července t. r. a sice v městě Cardiffu v Anglii. Na vyzvání generálního

sekretáře, aby církev naše poslala a jmenovala ihned dva zástupce k tomuto kongresu, byli oznámeni z usnesení synodního výboru senior Souček a farář F. Prudký.

Jak bylo pověděno, jest naše církev členem této Alliance a proto sluší se na nás, abychom se zúčastnili nějakým pravidelným ročním příspěvkem na společná vydání alianční. Proto navrhuje synodní výbor, aby synod učinil usnesení v tomto smyslu a ustanovil příslušnou částku a zařadil ji do církevního rozpočtu. Navrhujeme, aby se peníz tento hradil ze sbírek na Všeobecný církevní fond. Nynějším předsedou Presbyterní Alliance světové jest John M'Naugher D. D. z Pittsburghu a generálním sekretářem dr. J. Fleming v Edinburku.

17. Z církevních Svazů mezinárodních, s kterými jest i dále spojení udržováno, jmenujeme Alianci pro mezinárodní přátelství, kteráž má svou odbočku v naší republice, jejímž předsedou jest dr. Žilka a která sama styky s centrálou udržuje. V odbočce této jsou zastoupeny všechny církve evangelické v naší republice. Jiná organizace jest „Konference pro otázky víry a řádu“, která během minulého období posílala k nám dosti časté zprávy a návrhy o své činnosti. Ze sjezdu, jenž se konati měl roku 1924 ve Washingtoně sešlo, ale připravuje se na pozdější dobu.

18. Evangelická Alliance, která má své středisko v Londýně, vyslala k nám na podzim 1923 svého Generálního sekretáře M. Goocha a tehdejšího čestného sekretáře dra Gillie, kteří navštívili několik našich sborů, jako v Poděbradech, v Plzni, Přešticích, Merklíně, Staňkově a sešli se také se zástupci církví v Praze. Alliance tato má nyní u nás svou zvláštní odbočku, v níž účastní jsou členové různých církví a která mimo jiné pečuje o pořádání modlitebního týdne na počátku každého roku a rozesílá všem církvím a sborům program tohoto týdnu. Tato Alliance má rozhodné protestantské stanovisko a pečuje o posílení církví v zásadách reformace. Proto pořádala r. 1924 a letos r. 1925 obrovský sjezd v Londýně, manifestující pro protestantismus vůči všem katolisujícím snahám, zejména v Anglikánské církvi. Synodní výbor poslal letošnímu sjezdu tomuto svůj pozdrav.

19. Národní biblická společnost skotská posud jest ve spojení s námi tím, že podporuje Československý biblický komitét, v němž zasedají za naši církev dr. Hrejša a senior Souček. Komitét ten má na starosti rozšiřování Písma v naší republice a vydržuje za tím účelem 10 kolportérů.

20. Světový Svaz nedělních škol konal svůj veliký sjezd v Glasgowě v červnu r. 1924. Odbočkou tohoto Svazu jest Československý svaz nedělních škol a odbočka tato zastoupena byla na Světovém sjezdu v Glasgowě 15 delegáty. Za naši církev byli tam mimo seniora Součka, který k vůli tomu prodloužil svůj pobyt ve Velké Británii, ještě konsenior K. Nagy, faráři A. Novotný, Fr. Horníček a Fr. Odstrčil a br. P. Funda, který vracel se do Čech z ostrovů Fidži a k nám se přidružil. Sjezd byl obelán zástupci takřka všech evangelických církví ze všech dílů světa. Naši poměrně veliké delegaci byla věnována přátelská pozornost, zvláště generálním sekretářem J. Kellym. Výsledek pak mimo jiné byl, že se umožnilo naší odbočce povolati zvláštního sekretáře pro práci nedělních škol. Toto postavení svěřeno bylo na pět let bru faráři A. Novotnému.

21. Na tomto místě třeba jest také zmíniti se o věrném a vřelém příteli našeho národa a naší církve, který v Glasgowě a ve Škotsku i v Anglii šíří správnou známost o nás a našich poměrech. Jest to far. T. Hunter Boyd a jeho choť. V jeho knihovně jsou všechny knihy, zejména anglické, jednající o českém národě a jest jich hodně. On zná naše poměry tak, jako nikdo ve Velké Británii. Pečuje o pravidelné bohoslužby na den 28. října v Londýně. Jest věrným přítelem našich studentů, kteří jsou v Glasgowě a umožňuje v mnohých sborech v tomto městě, aby zástupcové českých církví promluvíli o našich poměrech. On také uspořádal, jak se zdá, pomocí jiného upřímného příznivce naší církve, zvláštní přátelský čaj ke konci sjezdu nedělních škol, na kterémž zúčastnili se nejen čeští delegáti, nýbrž mnozí jiní přátelé naši z Glasgowa, Edinburku, ano někteří hosté z jiných zemí i Číny, Japonska, Koreje, jakož i z Francie a z Belgie. Pan Hunter Boyd byl také na podzim r. 1924 po několik dní v Praze a navštívil i sbor v Domažlicích při otevření církevního domu, sbory v Plzni a v Přešticích. — Konečně zmiňujeme se ještě o upřímné přítelkyni našich českých studentů v Edinburku pí. Grace Traillové, která zve tyto bratry naše často do svého hostinného domu, v němž nalézají vřelé přátelství i seznamují se s jinými mladými muži z různých církví.

22. Nejnověji navázáno bylo spojení s mezicírkevní organizací světovou, jež se jmenuje „Universální křesťanská konference o životě a práci“, což bychom snad mohli jinak vyjádřiti: Konference o praktickém křesťanství. Účelem jejím jest „soustřediti myšlení křesťanstva na mysl Kristovu, jak zjevena jest v Evange-

liu, vzhledem k velikým sociálním, průmyslovým a mezinárodním otázkám. Neboť jen na Kristově cestě života může svět nalézt uzdravení a klidu“. Vůdcem organizace této jest evangelický arcibiskup v Upsale ve Švédsku Nathan Söderblom, který na podzim roku loňského navštívil Prahu a vykonal zde přednášku o evangelické katolicitě. Letos pak v srpnu pořádán bude kongres této konference ve Štokholmu a naše církev má poslati k němu dva delegáty.

C. Českobratrské korporace.

23. Spolek „Husův dům“ změnil své stanovy, takže se postavil úplně pod dozor církve. Církev zastoupena jest třemi členy ve výboru, které synod zase letos až do příštího synodu voliti má. Dále o účelu spolku se praví, že opatřiti má dům pro českobratrskou církev a spravovati jej a pečovati o prostředky pro další jeho vybudování, v čemž dohodne se se synodním výborem. Synod může se usnésti a v určitých případech naříditi, aby se členové výboru vzdali funkcí svých až do příští mimořádné valné schůze. Rovněž má právo vykonávati revisi spolkových účtů. Synod může se i usnésti na rozpuštění spolku. Husův dům odevzdal také již dům svůj v Praze II., Jungmannova 15 n., vlastně prodal jej církvi za 300.000 Kč, ovšem s tím, že ztrzenou sumu kupní vloží do přístavby tohoto domu. Tato přestavba a přístavba byla loňského roku skutečně dokonána a 1. května 1924 byl přestavěný Husův dům odevzdán svému účelu, za účastenství nejen členů pražských sborů, nýbrž i venkovských. O podrobnostech této stavby podáváme zprávu v odstavci o věcech hospodářských.

24. Spolek Českobratrská společnost pro dobročinnost křesťanskou, jehožto předsedou jest br. farář Karel Hadač, konal svou práci věrně a se značným pokrokem. Církev naše zastoupena jest ve výboru prof. drem Ferd. Hrejsou. Jak jest známo, spolek tento považuje za svou hlavní, a snad jedinou nyní práci, pečovati a dále vybudovati sirotčinec v Telecím a v Krabčicích. Práce jeho těší se zdárnému výsledku. Pozoruhodný a radostný zjev jest dar manželu J. Vraných v Ml. Boleslavi, kteří věnovali této společnosti pro chlapecký sirotčinec značné reality v jmenovaném městě. Tato událost vedla společnost k tomu, aby se usnesla přeložiti sirotčinec v Telecím do Ml. Boleslavě, kdež na darovaných realitách má býti vybudován dům pro ústav tento a později celý sirotčinec rozdělen na skupiny, tak aby každá z nich tvořila zvláštní domácnost ve zvláštním svém domě.

25. Spolek „Komenského“, jehož předsedou jest farář br. Oskar Opočenský z Kláštera, zve ke svým schůzím seniora Součka, jenž se podle možností také schůze účastní. Avšak právo na zastoupení církve v tomto spolku stanovami jeho není ještě zaručeno. Spolek převzal nyní vydávání Českomoravské Jednoty a nákladem svým také i vydal nový Zpěvník kostelní, sestavený naším zpěvníkovým odborem.

26. Dívčí ústav Krabecský prospívá nyní za vedení nového kuratoria, jehož předsedou jest farář Karel Hadač, i dále velmi dobře. Ke schůzím tohoto kuratoria zván jest také synodní výbor, aby se jich svým zástupcem účastnil, ale ani ve stanovách tohoto kuratoria není právo církve na zastoupení v něm zaručeno.

27. Zpráva o Misijní Jednotě jest v kapitole o Evangelisaci a missii; zpráva o Jeronýmově Jednotě v kapitole o věcech hospodářských.

10. Likvidace a rozdělení majetků, spravovaných evangelickou vrchní církevní radou ve Vídni.

Likvidace tato není přes všecku námahu synodního výboru dosud ukončena, ale dá se očekávat, že její ukončení se již blíží.

Synodní výbor jednal o provedení likvidace mnohokráte s vrchní církevní radou, se zúčastněnými ministerstvy, s vyslanectvím ve Vídni a dohodl se také s německou evangelickou církví o společném postupu.

Mnohé překážky, stojící likvidaci v cestě, byly již odstraněny. Jmenovitě stalo se dohodnutí i o klíči, podle něhož se má rozdělení společných majetností státi. Podle této dohody budou některé majetky rozděleny podle počtu duší, jiné podle počtu duchovních (učitelů), jiné podle poměru došlých příspěvků, jiné budou úplně odevzdány do správy synodního výboru.

Pokud jde o pensijní fond, stala se dohoda tohoto smyslu: Nedotknutelný kmenový fond a separátní základní fond v jmenovité hodnotě 253.291 Kč 80 hal. resp. 14.617 Kč 42 hal., se z pensijního fondu v širším smyslu vyloučí a centrálnímu představenstvu evangelického spolku nadace Gustava Adolfa dá k dispozici s návrhem, aby jmění obou těchto fondů se smělo rozdělití tímž způsobem, jako pensijní fond v užším smyslu.

Jmění tohoto pensijního fondu v užším smyslu a jmění podpůrného fondu pak se rozdělí mezi příslušné nové církevní organizace tím způsobem, že díl, jenž odpovídá

částce 600.000 K, kterou činí státní příspěvky, poskytované pensijnímu ústavu v letech 1907 až 1918 (inclusive), rozvrhne se podle počtu duší roku 1918, ostatní pak jmění podle poměru příspěvků, které z jednotlivých dílů bývalé celkové církve evangelické byly zaplacený jako zápisné a roční příspěvky řádných a podporujících členů, a jako sbírky.

Podle sdělení vrchní církevní rady byly lombardní dluhy, váznoucí na válečných půjčkách, patřících pensijnímu fondu, devalvací peněz přivedeny v niveč, takže byly složením nepatrné hotovosti zaplacený.

Celé jednání o likvidaci vleče se však již dlouhou dobu. Vrchní církevní rada měla ovšem co činiti s různými překážkami, jmenovitě musela jednati se všemi novými církvemi, aby se našel způsob dělení, s nímž by všechny církve souhlasily, nicméně nelze se ubrániti dojmu, že ukončení likvidace vrchní církevní radě příliš na srdci neleželo, ačkoliv i zdejší německá evangelická církev na brzké ukončení likvidace velmi naléhala. Nutno říci, že vrchní církevní rada na mnohé naše důtklivé dopisy ani neodpověděla.

Posledním svým dopisem ze 27. března 1925 nám konečně vrchní církevní rada sděluje, že v nejbližších dnech obdržíme prostřednictvím československého vyslanectví ve Vídni ony majetky, jež patří výlučně sborům naší církve nebo mají sloužiti účelům v oblasti této naší církve.

Jsou to:

1. Farní dotační fond sboru v Lozicích.
2. Farní dotační fond sboru v Opatově.
3. Fond pro výkup saláru v Opatově.
4. Schönburgova nadace pro Sobinov.
5. Nadace „Nedělního posla“.
6. Farní dotační fond sboru v Jablunce.
7. Fond na stavbu kostela v Milešově.
8. Církevní fond pro Janovice.

Majetky tyto nás však dosud nedošly.

O tom, kdy dojdou nás ostatní majetky resp. jejich díly, nám vrchní církevní rada ještě nesdělila ničeho, ačkoliv již dříve psala, že byla nalezena cesta, jak provéstí rozepsání a devinkulaci velikých společných rent, které tvořily poslední velkou překážku majetkové rozluky.

Ovšem, majetky, jež dostaneme, jsou vlivem hospodářských převratů velmi znehodnoceny: válečné půjčky (jmenovitě u pensijního fondu) nutno proměnití úpisem na IV. státní půjčku československou a připlatiti hotově 75%, ježto vzhledem k velkému jich množství nemáme nárok na odškodňovací dluhopisy; pokud by pak u ně-

kterých fondů válečné půjčky nepřesahovaly, zákonnou hranici 125.000 K, a byl by zde tedy nárok na odškodňovací dluhopisy, není jisto, dojdou-li nás tyto fondy do 30. června t. r., do kdy možno o odškodňovací dluhopisy žádati, takže patrně i zde bude nutno přeměnití válečné půjčky na IV. státní půjčku československou.

O to, aby lhůta k přeměně válečných půjček na IV. státní půjčku československou byla nám prodloužena i na dobu po 30. červnu, podle naší potřeby, jsme žádali ministerstvo financí; prodloužení nám bylo přislíbeno. Lhůtu pro odškodňovací dluhopisy však prodloužití nelze.

Pro výměnu předválečných rent nám také bude lhůta povolena, a obdržíme 3%ní náhradní renty československé.

Budou tedy cenné papíry — ovšem se ztrátami — zhodnoceny, naproti tomu však hotovosti resp. spořitelní vklady ve Vídni jsou dnes úplně bezcenný.

11. Spisy vydané synodním výborem.

1. Povídka od Deb. Alcockové „Upálen, však nepřemožen“. První část „Povídka z Kostnice“, v překladu L. M. Marka, a druhá část „Povídka z Čech“ v překladu Jindř. Molnára. Celá kniha má 640 stránek. Byla vydána pomoci správce pozůstalosti po zemřelé spisovatelce. Prodej jest v komisi společnosti „Kalich“. Cena 18 Kč.

2. Náboženská čítanka, 1. vydání, rozmnožené a s obrázky. První vydání vyšlo s ákladem Literárního komitétu bývalého reformovaného seniorátu pražského. Druhé vydání vyšlo za pomoci darů „Nedělních škol“ Spojené Svobodné církve skotské. Má 158 stran a stojí nevázaná 6 Kč, vázaná v plátně 10 Kč. Na každých deset výtisků jeden nádavkem.

3. Čtyři Evangelia a Skutky apoštolské s výklady a 16 krásnými barevnými ilustracemi. Překlad výkladů pořízen farářem Frant. Šustrem z Poděbrad. Vydána za pomoci Traktátní společnosti anglické. Vázaná stojí 6 Kč, při třech výtiscích jeden nádavkem. Má 290 str.

4. Mapa československých sborů a stanic, zpracovaná br. drem A. Boháčem. Na tenkém papíře stojí 8 Kč, na tuhém 12 Kč.

Žádáme, aby synod spisy tyto, které předkládáme, doporučil sborům i členům naší církve. Jsou pro větší mládež školní, i pro dospělé, zejména nové členy.

12. Schválení knih církevních.

1. Zpěvník Českobratrské církve evangelické, zpracovaný komitétém církevním a vydaný nákladem Spolku Komenského, byl prozatímně schválen dne 3. září 1923. Rovněž i dodatek k němu „Zpívejte Hospodinu“, sestavený seniorátem čáslavským, byl prozatímně schválen 2. ledna 1925.

2. Dějiny církve křesťanské od Frant. Ženatého, faráře v Semonicích, vydané Spolkem Komenského, schváleny prozatímně 24. září 1923.

3. Učebnice náboženství pro školy národní, I. díl, sepsaná Frant. Kučerou, učitelem v Praze, schválena prozatímně 2. června 1924. (Ministerského schválení dosáhla dne 7. listopadu 1924, č. 135.322.)

4. Katechismus pro českobratrské dítky a konfirmandy, zpracovaný Frant. Šustrem, farářem v Poděbradech (nákladem vlastním), schválen prozatímně 20. února 1925.

Předkládáme tyto knihy a navrhuje, aby synod ve smyslu § 94, 8. cirk. zřízení, udělil jim schválení definitivního.

5. Rovněž žádáme, aby i „Náboženská čítanka“ a „Čtyři Evangelia a Skutky apoštolské“, knihy to vydané synodním výborem, byly schváleny pro užívání při vyučování náboženství a konfirmačním cvičení.

6. Konečně předkládáme knihu „Nauka a křesťanské mravnosti“ od far. Stan. Čapka pro střední školy, spolu s posudky dožádaných odborníků, aby synod učinil usnesení o jejím schválení.

13. Zpráva o církevním časopisu „Český Bratr“.

Druhý synod uznal potřebu, aby naše církve měla svůj vlastní časopis, a usnesl se na resoluci, jíž žádal synodní výbor, aby tuto otázku měl na zřeteli a časopis v příhodné době uskutečnil. Synodní výbor rozhodl se tedy vydávati tento časopis od začátku roku 1924 a dal mu název „Český Bratr“. Přináší vždy úvodní článek nábožensko-vzdělávací, pak články, týkající se církevních otázek a církevního života doma i v cizině, zprávy o literatuře náboženské, stručné rozhledy po náboženském životě, podrobné zprávy o životě našich sborů, zprávy o různých oborech naší činnosti církevní a zprávy z jednání synodního výboru, pokud mají zájem všeobecný. Byly vysloveny námitky, že by týž program mohly plniti časopisy soukromé a že našich časopisů jest příliš mnoho. Synodní výbor ne-

chtěl rozmnožovati řadu našich časopisů, nýbrž jednal s „Kostn. Jednotou“, která má časopisy dva, o zakoupení „Husova odkazu“, avšak pro příliš vysokou cenu s koupě tohoto časopisu sešlo. Dosavadními čísly časopisu byla prokázána potřeba oficiálního církevního časopisu. Synodnímu výboru dostává se úředně k projednávání tolik záležitostí z různých našich sborů a církevních orgánů, které mají zájem všeobecný, že jest škoda, aby zůstal tento materiál ležeti mrtvý v aktech a neužilo se ho pro buzení zájmu o církevní život a církevní otázky. Jest však třeba, aby „Český Bratr“ sloužil také všem církevním odborům i výborům a odborům seniorátním, tak aby poskytoval věrný obraz o životě v celé církvi. Jsme jisti, že by zájem o náš církevní život mezi údy naší církve podstatně stoupl, kdyby všechny církevní orgány svědomitě informovaly veřejnost naši o své činnosti. Žádáme proto synod, aby doporučil všem seniorátům, výborům, církevním odborům a církevním spolkům i institucím, aby „Českého Bratra“ považovaly také za svůj vlastní orgán, a zároveň aby doporučil časopis ten všem sborům k odbírání a rozšiřování. Letos se tiskne 3000 ex. a časopis kryje nyní předplatným a insercí svá vydání.

II.

ZPRÁVY ODBORŮ ZVOLENÝCH NA DRUHÉM SYNODU.

1. Zpráva odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení.

Poslední synod vzal na vědomí zprávu, že nový česko-bratrský zpěvník se dotiskuje a že bude tomuto letošnímu synodu předložen ke schválení a pověřil dokonáním tohoto díla dosavadní odbor v tom smyslu, aby k tomuto zpěvníku bylo připojeno několik modliteb pro sv. Večeři Páně a domácí pobožnosti. Obojí se stalo péčí Zpěvníkové komise a Odbor pro jednotu v bohoslužbě a učení předkládá zpěvník zatímně schválený Synodním výborem a vydaný nákladem Spolku Komenského k schválení.

Odbor je si dobře vědom, že takové dílo je velice nesnadné a je ovšem také vystaveno kritice s různých stran. Nemá také za to, že by to bylo dílo dokonalé, jež by nevyžadovalo dalšího zlepšení. Ale má za to, že dílo to v celku

plně dostojí úkolu, o jaký šlo, — aby totiž sestaven byl zpěvník, který by v rozsahu asi 300 písní podal soubor oblíbených a cenných žalmů a písní k užítu naší českobratrské evangelické církve. Přihlíželo se zvláště k domácím písním českým, starým i novým, ale bylo dbáno i cenných písní zahraničních evang. církví. Doufáme, že na tomto základě lze pracovati dále a s některými opravami pak podati druhé vydání, až k němu dojde, ještě vlivnější a dokonalejší.

Poslední synod uložil dále tomuto Odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení, aby pokračoval v péči o sestavení a g e n d y, přihlížeje zvláště k starým českým formulářům, upraveným pro naše poměry. Podle směrnic, synodem daných, odbor pro jednotu zvolil zvláštní agendární výbor, jehož referentem a předsedou je J. V. Šebesta. Výbor ten konal několik schůzí a práci si rozdělil, při čemž hlavní práce připadla J. V. Šebestovi jako sestavovateli této agendy. Výsledkem je Bohoslužebná příručka, která je v tisku a má býti předložena Synodu k usnesení. Příručka ta byla projednána i v Odboru pro jednotu a předložena syn. výboru k vytištění podle usnesení synodního. Není to práce již definitivní, nýbrž je to návrh, který bude třeba upravit a doplnit, aby z něho vzrostla definitivní agenda. Agendární výbor a hlavní pracovníci v něm byli toho dbalí, aby prací svou přispěli k sjednocení v bohoslužbě v jednom duchu dle zásad českobratrské církve evangelické, ale aby byla tu uchována potřebná volnost. Proto bylo dbáno toho, aby bylo vyhověno rozličným směrům v naší církvi rozličnými varianty.

Odbor pro jednotu sestává z 12 členů. Předsedou je dr. Ferd. Hrejsa, jednatelem dr. Jos. Hromádka. Odbor seznal, že celkové práci není k prospěchu, když odbor je tak rozsáhlý a jeho členové jsou tak velice rozptýleni. Důsledkem bývá, že se odbor tak veliký nesnadno svolává, pro značný náklad, a ještě nesnadněji schází. Bylo by žádoucí, aby počet členů se omezil, ale aby mu zůstalo právo kooptace členů pro určité práce zvláště způsobilých.

Členové odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení:

Jan V. Šebesta, Dr. Ferd. Hrejsa (předseda), Dr. Jos. Hromádka, J. Šlechta, J. Souček, Dr. A. Frinta, Ferd. Kavka, Fr. Hrejsa, R. Lány, Fr. Prudký, G. Winkler a A. Winkler.

Členové odboru agendárního:

Jan V. Šebesta, Lic. Fr. Bednář, Dr. Fr. Kozák, Pavel Nešpor, J. Jadrníček, G. A. Molnár, B. Fleischer.

2. Zpráva přípravného výboru pro společnou církevní pokladnu.

Přesvědčení o nutnosti zajistiti hmotné základy česko-bratrské církve je všeobecné. To dokazují vyjádření staršovstev k předloze přípravného výboru pro společnou pokladnu církevní. Výboru bylo předloženo 120 projevů. Po přezkoumání se ukázalo, že jisté myšlenky jsou většině vyjádření společné. Někde jsou více, jinde méně zdůrazňovány.

Základní společnou myšlenkou jest pohotovost dáti na církevní práci, čeho jest potřebí a co jest přiměřeno. To jest patrné z projevů všech. A dotvrzeno jest to zmínkami, že místy jest obětavost značně zvýšena proti dřívějším dobám a že horlivosti a ochotnosti nechybí. Ovšem jest také nápadno, že obce, okresy a různé jiné podniky ukládají mnohem větší břemena než jaké nároky činí česko-bratrská církev. Čím naše církev zkouší poplatní sílu svého členstva, je všude až skoro poslední. Tuto okolnost sice žádné vyjádření nezjišťuje, ale příkladů jest uvedena celá řada. U obcí jest 500% přírázek k přímým daním téměř pravidlem a větší přírázka častým zjevem. U našich sborů jest však průměrně 200% přírázek k přímým reálním daním, 300% se považuje za míru nejvyšší, nad niž jíti nelze. A tam, kde církevní příspěvky se nevyměřují podle daní, ale jsou upraveny dobrovolným rozvrhem, jest poměr asi stejný. Jen z několika míst se uznává, že by tamní obětavost se mohla zvýšiti.

A dále proniká přesvědčení, že jest spravedливо a nezbytno, aby po celé církvi přinášeny byly na společné věci přibližně stejné příspěvky čili, aby členové církve jakožto bratří přispívali podle svých prostředků a hospodářských poměrů přibližně stejným dílem, ať sídlí kdekoliv.

Uznává se, že cíli tomuto jest ražena cesta známým platovým plánem, schváleným na synodě r. 1923. Nebylo zajisté ani správné, ani bratrské, když v dřívějších dobách zámožné členstvo sboru velikého odvádělo částky nepatrné a bedlivě odpočítávané jen na vydržování svého sboru, co zatím jiné sbory musily těžce zápasiti se svými povinnostmi. Výsledkem bylo neblahé ochabování sil a obětavosti na obou stranách: u jedněch z hovění a pohodlí, u druhých z přetíženosti. Měla-li církev trvati a aspoň místně se zajišťovati, bylo pak nutno vyhledávati cizí podpory nejen na mimořádné podniky, jako stavby a pod., ale i na vydržování činnosti církevní vůbec a na šíření, missii a extensi zvláště. A úprava služného duchovenského závisela na podpůrném paušálu státním. To vše

se ustálilo jako nezměnitelné přesvědčení o naší nesoběstačnosti, a církev vězela v nehybnosti a tonula v ustavičném zápase s nedostatkem hmotných prostředků. Tu však zasáhly i do hmotného ústrojí českobratrské církve hospodářské poměry poválečné. Bylo nutno upravovati farářské služné vzhledem ke znehodnocení měny a všeobecným poměrům drahotným. Částečně se o to staraly sbory z vlastního popudu, poněkud bylo pomozeno zvýšením státní dotace, ale když vše to nepostačovalo a projevovала se krise farářského postavení způsobem velmi povážlivým, tu byl na základě synodního usnesení o výpočtu platů od sborů vypracován plán čili rozvrh, kolik který sbor má na služné svého duchovního podle svých prostředků dávat. Bylo při tom dbáno, aby aspoň tam, kde se činí nárok na doplňování služného ze státní dotace, bylo po celé církvi požadováno od každého sboru poměrně stejně, vzhledem k početnosti a zámožnosti, a aby platy přímo od sborů požadované činily všude stejné nároky na poplatní sílu členstva. Toho se celkem dosáhlo a tak jest upravena cesta k zavedení jednotného procenta příspěvků na všeobecné církevní potřeby.

Zavést rovnoměrné církevní příspěvky všude, jest možno jen do jisté míry a jest k tomu nevyhnutelně potřeba, aby se sbory semkly ve společné pokladně neb sustentančním fondu ke hrazení výloh osobních a správních. Jsou však pro společnou pokladnu ještě jiné, mocné a pádné důvody, z nichž hlavní jest, že se českobratrská církev musí připravovati na úplné osamostatnění a nezávislost i v ohledu finančním.

Organisovati však společnou pokladnu není věc snadná. Proto se konají práce přípravné. Takovou přípravnou práci a nic více konala komise, k jejímuž elaborátu staršovstva zasílala svá vyjádření. Nešlo ještě o aktivování pokladny té, nýbrž hlavně o zjištění, jaké jest smýšlení v nejširších kruzích církve o těchto otázkách, o informování jich a pak ovšem o získání a zpracování dalších informací a pokynů. Některé přípisy vyslovují díky za práci tu.

Většina staršovstev zaslala svoje vyjádření v krátké lhůtě hned během března. Zásadní souhlas se společnou pokladnou výslovně projevila 62 staršovstev, 45 staršovstev souhlasí rovněž, ač toho výslovně neprohlašují. Proti tomu jest jen 13 sborů, jež se staví proti společné pokladně.

Odmítavé stanovisko, ježto může míti pouze nepostačující odůvodnění zásadní, opírá se spíše o mínění, že

předložený rozvrh činí přílišné nároky na hmotnou sílu sborů.

Než takové jest po většině i mínění těch sborů, které s organizováním a aktivováním společně pokladny souhlasí zásadně, i těch, které souhlasí mlčky. Valná část staršovstev nemůže se radostně a bezpodmínečně vysloviti pro návrh, ježto jim vadí, že s částkou při jejich sboru naznačenou nelze počítati. Žádný sbor se zajisté nemůže zavázati k něčemu, o čem staršovstvo soudí, že jest to v nynějších poměrech nad jeho síly. Ze skutečnosti, že na 60 sborů se ohražuje proti výši příspěvků na ně rozepsaných a po většině naznačuje hranici, kam až by se jíti mohlo, je viděti, že rozpočtová potřeba jest příliš vysoká. Že tedy platová stupnice státního úřednictva s vysokoškolským vzděláním, jak byla r. 1924 v platnosti a sloužila za podklad ke stanovení celkové potřeby na platy duchovenské, není pro takovéto rozpočty vhodná. A že by lépe bylo držeti se i zde té stupnice, která se nyní v českobratrské církvi pro platy duchovenské užívá, ježto by pak rozvržené částky byly menší a odpovídaly by celkem nynějšímu stavu. Byla také vyslovena obava, že by předloženým rozvrhem byly sbory živé brzděny ve své činnosti, sbory liknavé šetřeny. Státní stupnice platová z r. 1924 jest tedy u nás nedosažitelná, a co mluví ve prospěch duchovních, jako naturální byt, štola a jiné, to nemůže diferencí nahraditi. Než českobratrské duchovenstvo se smíří se svým skromnějším postavením než jest i bude u státního úřednictva kategorie A, bude-li mu rozdíl nahražován radostností a úspěšností práce.

Sama sebou se však vtírá myšlenka: Nelze-li pomysleti na zavedení platové stupnice státní ani dnešní, ani budoucí připravované, při odečtení od celkové potřeby oné částky ze státní dotace, jež připadá na platy farářské, co to znamená pro případ, že státní dotace pomine vůbec? Při nejmenším je vidět, že by bylo náramně neprozřetelné, odkládati různé přípravné práce, až nastane-li finanční odluka od státu. Pak by bylo pozdě již, poněvadž taková práce vyžaduje času, zkušeností, klidu, různého jednání a brání zřetele na všeliké nahodilosti a zvláštní problémy rázu místního, hospodářského, ústavního. Byly-li asi z desíti stran vytčeny zřejmé chyby v rozvrhu komisi předloženém a upozorněno na nestejně vyměřování příspěvků, pak lze viděti úspěch v tom, že při prvním pokusu nebylo nápadných chyb více. Vzhledem k nejistotě, jak se vyvine finanční poměr Československé republiky k církvím, jest prostým příkazem doby býti včas připraven na všechno.

Některá staršovstva upozorňují, že by rázem nastaly nové poměry, kdyby jednou odpadly státní podpory v š e m církvím. Tu by českobratrští evangelíci se nerozpakovali zvýšiti své církevní příspěvky a uhraditi vzniklou újmu, ježto by byli vědomi, že o to, co stát církvím dával, zmenšily se daně a že i ostatní církve jsou odkázány samy na sebe. Zatím však, pokud stát dotaci poskytuje, nechť se zůstane při náhražce společné pokladny v nynějším platovém plánu a nechť se uskutečňují přípravná opatření základního rázu.

Dále ujasňuji dodaná vyjádření některé otázky, týkající se praktického řešení společné pokladny.

Tak zvláště jest patrno, že usilování o rovnoměrné příspěvky po celé církvi vylučuje třídění sborů na soběstačné a nesoběstačné, poněvadž by tím zase nadbytečná poplatnost neb majetnost jistých sborů nemohla býti zúžitkována.

Netřeba míti obav o samosprávu sborů při společném hrazení výloh osobních a správních. Za rakouských dob jsme ovšem žárlivě střežili sborovou autonomii, poněvadž nám bylo vnucováno nevhodné ústředí cizí. Dnes však, kdy máme ústředí své, jsme povinni využití výhod plynoucích z pevného semknutí v jeden šik. Samospráva sborů nabude teprve významu a zdůraznění, bude-li se pohybovati v rozšířeném poli působnosti a v pevném rámci vlastního ústředí. Sbory liknavé budou povzbuzovány, sbory živé najdou nové obory k činnosti ještě jiné.

Ve sborech i v ústředí musí žítí vědomí, že ústředí jest vybaveno náležitou autoritou, mocí i exekutivou.

Zvláštního řešení bude vyžadovati počet farářských a vikářských míst k počtu duší a poskytovaným prostředkům, jakož i zřizování nových neb rušení starých kazatelských míst. Rovněž tak otázka platů v naturalích a započítávání či odpočítávání štol. Navrhuje se, aby místo štol byl poskytován funkční přídavek, odstupňovaný podle počtu duší.

Různé podněty a návrhy se posléze shodují v tom, že jest potřebí práce k buzení obětavosti, k pěstování vědomí velikých potřeb i vědomí vzájemnosti bratrské. A též, že potřebujeme činiti kroky přípravné vzhledem k možným budoucím převratům. Nezbyvá však než vyjítí od skromnějších začátků.

Návrhy staršovstev se dají shrnouti takto:

1. Dokud poskytuje stát dotaci, církve se spokojí s náhradou společné pokladny v nynějším platovém plánu, který bude stále synodem držen v patrnosti a revidován podle změn v poměrech sborových neb všeobecných. Sou-

časně však budtež ihned činěny přípravy ke zřízení skutečné společné pokladny církevní ke krytí výloh osobních a správních.

2. Budiž vypracován nový rozvrh podle jiné platové stupnice s předpokladem zachování státní dotace a odečtením částky od celkové potřeby, připadající na platy farářské, ale bez odpočítávání štolý a se zřetelem k informacím, získaným přítomnou anketou.

3. Budiž založen zvláštní fond, do něhož by všechny sbory, počínaje r. 1926, odváděly buď 5 neb 10% přímých daní svého členstva aneb $\frac{1}{10}\%$ z ročních příjmů členů. Fond ten budiž spojen s existující zálohou pro společnou pokladnu a výnos jeho budiž ukládán k jistíně pro dobu, kdy nepostrádatelnost společné pokladny dokoná dílo to sama.

4. Budiž zřízena společná počáteční neb pomocná církevní pokladna na úhradu potřeb celocírkevních a práce missijní a evangelisační i na úhradu nedostatků sborů nových, malých a slabých. Do této pokladny budou odváděti všechny sbory od r. 1926 příspěvky podle jejich poměrů vypočítané od zvláštní komise a synodního výboru, po dohodnutí s výbory seniorátními a staršovstvy sborů. Rozvrh těchto příspěvků pro nejbližší dva roky budiž vypracován do konce října t. r. Příslušnou komisi synod hned zvolí a učiní též rozpočet o částce celkové potřeby. Jakmile bude tato přípravná pokladna uvedena v činnost, nebudou vypisovány sbírky na všeobecný církevní fond, na fond pensijní a pro jednotlivé sbory.

Jest na synodu učiniti mezi těmito návrhy i ostatními podněty výběr a tím uvéstí přípravy ke zřízení společné pokladny a obnovení hmotných základů církve do stadia postupného uskutečňování.

Komise pro společnou pokladnu:

K. Vilím, Rud. Medek, J. Urbánek, Jos. Šlechta,
Josef Juřík.

3. Zpráva a návrh přípravné komise pro seustředění požárního pojištění budov českokobratrské církve evangelické.

Ve smyslu usnesení synodu vybídla komise po dohodě se synodním výborem české vzájemné pojišťovací ústavy ku podání nabídek (sazeb) pro pojištění církevních budov celé českokobr. církve u jednoho ústavu.

Nabídky došly od „Slavie“, „První české“, „Rolnické“, „Hasičské“ a „Plaňanské“.

Nejnižší nabídka má sazbu 5 až 12 hal. ze sta při budovách a movitostech pod tvrdým krytem s 15% slevou dobovou a 10% slevou zvláštní.

Vzhledem k tomu, že nyní je církevní majetek většinou pojištěný za sazeb kolísajících mezi 15 až 25 hal. ze sta korun, jeví se býti nabídky velmi výhodnými a akce účelnou. Stávající pojišťovací smlouvy nemohly by býti na závadu soustředění; byly by ponechány v platnosti do vypršení závazků a pak včas vypovězeny.

Vzhledem ku všem okolnostem přípravná komise navrhuje:

Všem sborům a vůbec správám církevního jmění budiž oznámena nejnížší nabídka i dotyčný ústav s doporučením, ale při tom ponecháno sboru na vůli buď nabídky té použití anebo pomoci ní si podobné výhody u své pojišťovny vymoci, pokud jsou ovšem u českých vzáj. pojišťoven pojištěny.

Budiž zásadně doporučeno, aby jmění českobratrské církve bylo pojišťováno jen u pojišťoven českých, a to v z á j e m n ý c h, nevýdělečných a pokud možno takových, v jichž správách i úřednictvu je českobratrský živel nejvíce zastoupen.

Tím nebude sice soustředěného pojištění plně docíleno, ale bude k němu učiněn krok a hlavně umožněno pojištění za nejvýhodnějších podmínek.

Jan Urbánek, Plaňany; Jan Hála, Praha.

4. Zpráva komise pro stručné vyjádření učení a zásad naší církve.

Komise, zvolená posledním synodem pro stručné vyjádření učení a zásad naší církve, nahlédla po delším váhání a šetření, že jde o dva spisky, a svěřila vyjádření učení prof. Hromádkovi a vyličení zásad naší církve dru Frant. Hrejsovi. Oba bratři úkol ten na sebe vzali. Bylo vyjednáno, že oba své elaboráty k posouzení po př. pro doplnění neb opravení komisi předloží. Avšak dr. Hromádka až dotud své práce nedodal, bratr Hrejsa vydal tiskem spisek: „Professe církve křesťanské“ a zaslal jeho výtisk komisi.

Ta usoudila, že Professe neodpovídá mandátu synodnímu, přinášejíc jen poskrovnu zásady naší církve a nejsou způsobitou sloužit k poučení o naší církvi k ní nově přistoupilým. A to byl hlavní účel synodem požadovaných spisků.

Komise navrhuje, aby práce dožadovaná se svěřila komisi jiné a té aby se její úkol jasněji naznačil.

Za komisi:

Josef Nešpor, předseda; Ferd. Kavka, člen komise.

5. Zpráva sociálního odboru.

Sociální odbor, do kterého zvoleni byli: prof. Hromádka, far. Šebesta, St. Čapek, B. Jerie, F. Bednář, dr. Boháč, koptoval do svého středu sestru A. Kučerovou-Fischerovou z Prahy, br. far. Toula z Čes. Budějovic a zvolil br. dra Boháče předsedou a far. Bednáře jednatelem.

Předním cílem výboru bylo vybudování jednotného řádu sociální práce v církvi, který by podával jakési směrnice této práce a postavil ji na jednotný základ. Řád vypracovaný byl předložen synodnímu výboru a jím schválen 14. dubna 1924, č. 1045 syn. výb. Jest v rukou sborů. Některé senioráty a sbory již odbory dle něho zřídily. Na ostatních jest, aby tak učinily.

Odbor vidí jako základní podmínku sociální práce probuzení s v ě d o m í církve a jest toho přesvědčení, že bez probuzení svědomí se žádný sociální podnik církevní nezdaří.

Dalším cílem sociálního výboru bylo zřízení sprostředkovatelný práce v Praze a vybudování ústavu, v němž by osoby staré a zvláště opuštěné našly pro večer svého života domov. Předběžné práce pro zprostředkovatelnou práce jsou hotovy. Co se týká útulku pro osoby staré, schází nutný kapitál. Výbor mohl se tudíž věnovati jen získávání informací o vhodném objektu, aby se obrátil potom k církvi s výzvou k vybudování takového ústavu.

V několika případech zakročoval výbor ve prospěch jednotlivců.

6. Zpráva odboru pro styk s církvemi světového protestantismu.

Výbor pro styk se zahraničními církvemi konal čtyři schůze. Předsedou jeho byl senior Souček, jednatelem farář Bednář. Jeho úkolem bylo především rozdělovati dary, jež zasílaly církve zahraniční, podávati zprávy o náboženském hnutí v republice československé a ukázky ze sborového života. Do výboru byl koptován tajemník vyslanectví v Londýně, br. T. B. Kašpar. Českobratrská církev evangelická byla přihlášena za člena World Conference on Life

and work a na konferenci do Štokholmu, jež se bude pořádati r. 1925 v srpnu. Prof. Husovy fakulty dr. Žilka zastupoval církev na konferenci o křesťanské mravnosti, politice a hospodářství v Birminghamu. Dalším úkolem výboru bude uspořádání pravidelné služby tiskové pro informaci ciziny o náboženských a církevních poměrech u nás.

7. Zpráva přípravného komitétu evangelisačního.

Členové: Synodní výbor a bři Bednář, Čapek. Přípravné komitě vypracovalo organizační řád, který se předkládá synodu k schválení. Kromě toho sešel se ke schůzi, v níž pojednal o celé řadě evangelisačních úkolů defenzivních i ofenzivních, o práci v tisku veřejném i církevním, a vnitřní misií ve sborech starých i propagací na místech nových.

Bude-li schválen synodem dále ctištěný řád, má synod podle bodu III. řádu rozhodnouti počet členů Evangelisačního odboru synodního a zvoliti tyto členy. Teprve potom se může přikročiti k činnosti vlastní.

Bez podnětu přípravného výboru byly již utvořeny evangelisační odbory seniorátní v mnoha seniorátech. Z těchto výborů největší činnost vykazuje pražský, který měl příjem 14.623'66 Kč a vydal samostatné publikace šířené i v jiných seniorátech. Ale i činnost tohoto odboru daleko nevyhovuje požadavkům doby.

Stanislav Čapek.

Návrh řádu evangelisačního odboru synodního.

I. Účelem jeho jest pomáhati v církevní práci evangelisační a to:

- a) v péči o rozptýlené neb nově získané členy česko-bratrské církve,
- b) při zahájení nové práce,
- c) v činnosti evangelisační ve sborech starých.

II. Toho dosahuje takto:

1. Dává popud ke zřízení seniorátních odborů evangelisačních a koresponduje s nimi.

2. Dokud kde ještě odboru takového není, navazuje styky se seniorátními úřady a podle potřeby se správami sborů neb stanic.

3. Napomáhá odborům seniorátním, event. úřadům seniorátním, opatřiti stanice a sbory službou církevní.

4. Získává si známost o stavu evangelizační práce, t. j. o nových sborech a stanicích a to buď vyžádáním si zpráv od seniorátních odborů (resp. úřadů) nebo ze sborů a stanic samých, buď vlastním poznáním.

5. Získává si bezpečnou známost o tom, kde by nová práce zahájena býti mohla. Zkoumá možnost jejího zahájení a dalšího udržení a opatření, činí návrh programu a výloh takové nové práce, atd., pobízí seniorátní odbory k jejímu zahájení a po případě zkoumá návrh odborů těch neb příslušných sborů neb farářů, radí k zahájení nové práce neb od ní zrazuje.

6. Pečuje o sepsání a vydání vhodných spisů sloužících buď k propagaci neb k poučení a utvrzení těch, kteří získáni byli.

7. Pořádá přednášky rázu náboženského, mravního, reformačního a to buď v dorozumění s odbory evangelizačními aneb i samostatně.

8. Pečuje podle možnosti o pořádání zvláštních kursů i o vzdělání pomocných pracovníků pro tuto činnost; navrhuje synodnímu výboru, aby jim bylo dáno svolení ke konání výkladů náboženských a k řízení shromáždění bohoslužebných; vysílá je ve srozumění s příslušnými seniorátními odbory (resp. úřady) k výpomoci do sborů a stanic.

9. Pečuje o vzbuzení a udržení zájmu pro tuto evangelizační činnost ve sborech a mezi údy našimi a to přednáškami a kázáními, vhodnými letáky a zprávami časopiseckými.

10. Zprávu o své činnosti podává každoročně synodnímu výboru a skrze něho i synodu.

11. Sdělová zprávy o výsledcích práce té a jejich potřebách, jež by mohly býti podány přátelům do ciziny.

12. Poskytuje ze svých prostředků podle možnosti příspěvky peněžité seniorátním odborům na jejich evangelizační práci.

13. Prostředky finanční získává výtěžkem svých publikací, sbírkami při přednáškách, službách Božích a slavnostech, osobními žádostmi na členy našich sborů, přidělem, který by jim event. poskytl synodní výbor podle míry svých prostředků k tomu získaných a vzhledem k ostatním svým závazkům a povinnostem.

III. Členové synodního odboru evangelizačního jsou voleni synodem v počtu, na kterém se synod usnese. Před usnesením synodu jmenuje je prozatím synodní výbor, který má vždy svými členy ve výboru evangelizačním zastoupen býti.

Synodní odbor evangelisační disponuje svobodně prostředky jím získanými aneb jemu od synodního výboru k volnému použití poskytnutými, ale podává jednou do roka synodnímu výboru účet ze svého hospodaření.

IV. Evangelisační odbory seniorátní mohou se tvořit usnesením příslušného konventu seniorátního a členy jejich jsou kromě seniorátního výboru ti, které seniorátní konvent zvolí.

Pečují o práci evangelisační ve svém seniorátě, jsou ve styku a dorozumění s evangelisačním odborem synodním i se sbory svého obvodu. Prostředky získávají ve sborech svého seniorátu a mezi jich členy.

Sborové odbory evangelisační mohou být utvořeny jen podle usnesení staršovstva, které jim také poskytuje prostředky s pomocí odboru seniorátního. Kde staršovstvo takového odboru neutvoří, je povinno takovou práci konat samo.

8. Zpráva komise pro vypracování osnovy k vyučování náboženství.

Komise úkol jí minulým synodem uložený (viz Zpráva o druhém synodu str. 34 bod 3) splnila a svůj konečný návrh osnovy pro vyučování náboženství na obecných, občanských i středních školách předkládá k schválení synodu ve zvláštním otisku.

Frant. Kučera, J. Berger, Dr. Jindř. Hrozný, Lic. Fr. Bednář
a Bedř. Jerie.

9. Zpráva komise pro vypracování návrhu disciplinárního řádu pro funkcionáře Českobratrské církve evangelické.

Tato komise byla zvolena na poslední synodě, konané v roce 1923 a jejími členy jsou: konsenior Gustav Švanda, farář Rudolf Medek, notář Antonín Zahálka a vrchní finanční rada dr. Josef Král.

Notář Antonín Zahálka se však pro nemoc nemohl práce komise zúčastnit.

Za základ svého jednání vzala komise návrh bývalého ústavního odboru církevního, projednaný též farářským spolkem.

Komise tento návrh upravila a doplnila a předkládá jej nyní k rozhodnutí.

Poněvadž podle církevního zřízení přísluší disciplinární pravomoc výboru seniorátnímu a synodnímu,

kdežto komise z důvodů vhodnosti a prospěšnosti navrhuje zřízení zvláštních samostatných disciplinárních senátů, navrhuje se tato resoluce:

Přenesení disciplinární pravomoci na zvláštní samostatné disciplinární senáty neodporuje církevnímu zřízení, ježto jde zde pouze o vnitrocírkevní instituce, u nichž se disciplinární pravomoc seniorátních výborů a synodního výboru z důvodů vhodnosti a prospěšnosti soustřeďuje.

NÁVRH DISCIPLINÁRNÍHO ŘÁDU PRO FUNKCIONÁŘE ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ.

I.

Ustanovení všeobecná.

§ 1. Řád disciplinární sleduje účel, aby církev česko-bratrská evangelická zajistila si nerušenou a požehnanou působnost napravováním chyb a nedostatků, které by se vyskytly při členech její správy.

§ 2. Řád disciplinární vztahuje se tudíž na osoby, které zastávají nějakou funkci ve službě neb v organizaci církve česko-bratrské evangelické, jakož i na kandidáty služby té, tedy i na studující bohosloví, pokud se miní věnovati službě církevní, i na osoby na odpočinku.

§ 3. Disciplinární řízení se zavede, dopustí-li se některá z osob, na něž se tento řád vztahuje, poklesku nebo provinění, které vyžadují zakročení a nápravy, bez rozdílu, týče-li se poklesek nebo provinění veřejného nebo soukromého života provinilcova.

Koná-li se v nějakém případě takovém i trestní řízení soudní, není disciplinární řízení církevní na něm nikterak závislo, může však odročeno býti až do provedení trestního řízení soudního.

§ 4. Disciplinární řízení není překážkou dobrovolného vzdání se úřadu a propuštění z něho, není-li jiných závad. Avšak šetření provedeno býti musí i po složení funkce, leč by dotyčný vůbec vystoupil z řady církevních funkcionářů. Kdyby však po nějakém čase opět do služby církevní vstoupiti chtěl, musí disciplinární řízení prvé býti dokončeno.

II.

Příčiny jednání disciplinárního.

§ 5. Rozeznává se buď lehčí nebo těžší ráz případů, které zavdávají podnět k porušení působnosti církve.

K lehčímu rázu případů takových se počítá, nezpůsobil-li poklesek veřejného pohoršení a není-li nebezpečí, že se tak stane.

Těžký případ nastává, týká-li se provinění základních principů mravního života křesťanského, nebo vešel-li poklesek v obecnou známost a nemohou-li škodlivé následky jeho jinak býti odstraněny, než řádným zakročením, nebo jestliže případy rázu lehčího se opakuji.

§ 6. V lehčích případech je povinen bezprostředně nadřízený orgán správy církevní (předseda staršovstva, seniorátního výboru, synodního výboru), jenž se o věci doví, zakročiti soukromě laskavým napomenutím, varováním a pod. Přijme-li provinilý napomenutí a polepší se, nesmí dotyčný orgán v případě tom nikomu dále ničeho sdělit.

Sem patří také právo seniorátního výboru, donutiti funkcionáře sborového, aby splnil některou povinnost, ve které se dotyčný zdráhá neb otálí, a to buď soukromou důtkou nebo pořádkovou pokutou do 100 Kč a tím, že dá požadovaný úkol vykonati svým delegátem na náklad vzpírajícího se funkcionáře.

V případech rázu těžšího nebo když provinilý napomenutí nepřijal a v dané mu lhůtě se nepolepšil, nebo provinění podobného druhu se znovu dopustil, zavede se řízení disciplinární.

§ 7. Příčinu k jednání disciplinárnímu může zavdati zejména:

- a) Provinění mravní proti počestnosti a poctivému chování.
- b) Provinění služební: zanedbávání služby, nepořádky při konání služebních povinností, svémocné a neomluvené opuštění úřadu neb funkce, porušení úřední věrnosti nebo klam v úředním jednání, zneužití úřadu nebo funkce z nějakého vedlejšího zaměstnání nebo nekalého úmyslu nebo ze zlístivosti či z vášně, dále i svévolná rozmarovitost, a neukáznenost v osobním neb úředním vystupování, jímž pohoršení bývá způsobeno i při zevnější mravní korektnosti. Dále porušení solidární úcty k soudruhům v úřadě nebo povinné úcty k orgánům vyšším, vzdorovitě nebo frivolně počínání vůči nim, svévolné jednání různic; posléze pohanění a neodůvodněné útoky na Českobratrskou církev evangelickou, nadřízené úřady církevní nebo na jednotlivé funkcionáře církevní.

Sem náleží i volební rejd, čímž se rozumí každé jednání čelící k tomu, aby volič byl při vykonávání

volebního práva v omyl uveden neb aby na volbu bylo nekalými prostředky působeno.

- c) Provinění proti základům církevního působení vůbec: zlehčování nebo tupení učení a obyčejů církevních, rouhání pomyslům náboženským, zapření víry a zájmů českobratrských slovem, skutkem či netečností, zavádění a učení zřejmě falešných, protikřesťanských nauk; posléze, je-li působení faráře, vikáře, diakona neb učitele v oboru působnosti jemu přikázaném, tak škodlivého rázu, že sbor nebo škola jím svěřené, nábožensky hynou, nebo když za jejich působení dotýčný sbor se ocitá v rozvratu.

§ 8. Při jednání dlužno hleděti k okolnostem polehčujícím nebo přitěžujícím.

Polehčující okolnosti jsou: posavadní bezúhonné chování a úspěšné působení, lítost nad spáchaným pochybením, snaha, aby škoda byla napravena, dále stalo-li se pochybení z přirozeného lidského citu, strachu, tísně, nátlaku, nouze a pod., dále uplynula-li od chvíle, kdy příčina k šetření byla zavdána, delší doba a nevyskytla-li se zatím příčina jiná.

Přitěžující okolnosti jsou: čím více povinností bylo porušeno, čím více pochybení se setkává, čím větší se stala mravní nebo hmotná škoda, čím zralejší bylo uvážení, příprava, svévolnost, vzdor, čím častější bylo opakování nebo potrestání, čím větší bylo pohoršení, čím dále byla rozšířena a čím déle trvala veřejná pověst o případu dotýčném.

III.

Disciplinární úřady.

§ 9. Disciplinární pravomoc vykonávají:

I. Disciplinární senáty;

II. vrchní disciplinární senát;

III. disciplinární senát synodní a synod.

§ 10. I. Disciplinární senáty se zřizují:

1. v Praze pro senioráty: pražský, podřipský, poděbradský a čáslavský;

2. v Hradci Králové pro senioráty královéhradecký, chrudimský, poličský a německobrodský;

3. v Brně pro senioráty novoměstský, brněnský, vsetínský a moravskoslezský.

Tyto senáty rozhodují v první instanci o disciplinárních věcech členů staršovstva, farářů, vikářů, diaconů, sborových sester, učitelů a kandidátů úřadu kazatelského a učitelského.

II. V r c h n í disciplinární senát se zřizuje v P r a z e a rozhoduje:

- a) v druhé instanci o odvoláních a stížnostech do rozhodnutí disciplinárních senátů;
- b) v první instanci o disciplinárních záležitostech členů všech seniorátních výborů.

III. Disciplinární senát s y n o d n í pro přípravu rozhodnutí:

- a) v třetí instanci o odvoláních a stížnostech do rozhodnutí vrchního disciplinárního senátu jakožto stolice druhé;
- a) v druhé instanci o odvoláních a stížnostech do rozhodnutí vrchního disciplinárního senátu jakožto stolice první;
- c) v první instanci o disciplinárních věcech členů synodního výboru.

Disciplinární senát, synodní sám nerozhoduje, nýbrž pouze připraví návrh synodu k rozhodnutí.

§ 11. Disciplinární senáty mají každý 4 č l e n y (dva faráře a dva starší) a 4 náhradníky; při náhradnících musí býti určeno pořadí, v jakém za členy nastupují.

Ze starších má býti, pokud možno, jeden právnický vzdělán. Volitelní jsou členové staršovstev sborů v dotyčném obvodu.

Vrchní disciplinární senát má 6 č l e n ů (tři faráře a tři starší) a tolikéž náhradníků; při náhradnících musí býti určeno pořadí, v jakém za členy nastupují. Ze starších má býti jeden, pokud možno, právnický vzdělán. Volitelní jsou členové staršovstev.

Členy obojích senátů volí synod většinou hlasů.

Disciplinární senát synodní se skládá z 8 č l e n ů (čtyř farářů a čtyř starších) a tolikéž náhradníků. V příčině nastupování náhradníků, jakož i právnického vzdělání jednoho člena senátu platí stejná ustanovení jako u senátů disciplinárních I. a II. instance.

Tento disciplinární senát volí synod ze svých členů většinou hlasů.

Všechny senáty jsou voleny na šest let.

§ 12. Každý senát si volí sám ze svého středu př e d s e d u a z a p i s o v a t e l e. Člen právnický vzdělaný je r e f e r e n t e m.

§ 13. M í s t n o s t potřebnou pro zasedání senátu poskytne a v ě c n é p o t ř e b y dodá:

- a) disciplinárním senátům seniorátní výbor toho místa, kde senát má své sídlo;
- b) vrchnímu disciplinárnímu senátu a disciplinárnímu senátu synodnímu synodní výbor.

§ 14. Z účasti na projednávání a rozhodování určitého disciplinárního případu je vyloučen člen;

- a) který s obviněným je až do čtvrtého pokolení příbuzen nebo s ním sešvakřen, nebo je-li mezi nimi poměr adoptivní nebo jakýkoliv poměr zájmový;
- b) jenž by byl v téže věci vyslýchán jako svědek;
- c) jenž zúčastnil se již rozhodování téže věci v nižší instanci;
- d) rovněž je vyloučen z jednání a rozhodování o některém případě takový člen, který je konseniorem a jde o disciplinární případ faráře ze seniorátu tohoto konseniora.

Každý člen senátu, u něhož se některá z těchto okolností vyskytne, je povinen to oznámiti a bude za něho povolán náhradník.

§ 15. Také obviněný jest oprávněn odmítnouti člena senátu, může-li prokázati důvody, jež by nepředpokladatelnost dotyčného člena uváděly v pochybnost.

Takový důvod nastává zejména, žije-li obviněný s dotyčným členem senátu v nepřátelství nebo dotýká-li se výsledek disciplinárního vyšetřování soukromého zájmu dotyčného člena neb osob jemu blízkých.

§ 16. Odmítnutí může se státi v každé době řízení až do vynesení nálezu, nemá však zpětné platnosti.

Odmítnutí, bude-li uznáno, má za následek, že dotyčný člen senátu je z dalšího jednání a rozhodování vyloučen.

§ 17. O tom, zdali se odmítnutí připouští, rozhodne

- a) vrchní disciplinární senát, jde-li o členy senátů disciplinárních (§ 9, I.).
- b) disciplinární senát synodní, jde-li o členy vrchního senátu disciplinárního neb o členy disciplinárního senátu synodního samotného.

Před rozhodnutím opatří si rozhodující instance vyjádření odmítnutého. Rozhodnutí je vždy konečné. Za odmítnutého člena povolá se náhradník v pořadí, určeném při volbě. Bylo-li by u disciplinárního senátu (§ 9. I.) odmítnuto tolik členů resp. náhradníků, že by senát nebyl dostatečně obsazen (§ 11. odst. 1.), přenesse vrchní disciplinární senát řízení disciplinární na jiný senát.

§ 18. Jednání a rozhodování disciplinárních senátů musí býti přítomni všichni členové.

Usnášení se děje prostou většinou hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje předseda.

§ 19. Každý disciplinární senát je povinen, při všech vyšetřováních a rozhodováních z úřední povinnosti

přihlížeti jak k okolnostem, jež jsou obviněnému k tíži, tak i k okolnostem, jež jsou k jeho obhájení.

Při rozhodování nejsou disciplinární senáty vázány na určité prostředky důkazní, nýbrž rozhodují na základě sneseného materiálu podle svého volného uvážení.

IV.

Řízení.

§ 20. O poklescích církevních funkcionářů uvažují výbory seniorátní a výbor synodní z povinnosti úřední jakožto instituce dozírající na život ve sborech a mající zodpovědnost za nerušenou práci v nich.

Tyto výbory předkládají pak podněty k disciplinárním řízením příslušným disciplinárním senátům.

Vedle toho mohou stížnosti nebo žaloby na církevní funkcionáře podávati instanční cestou i staršovstva sborů neb i některý starší sám, po případě i jednotlivý člen sboru.

Stížnosti a žaloby smějí však býti podávány jen ve formě žádosti o nápravu. K udáním nepodepsaným nebo s podpisem nepravým nesmí býti přihlíženo.

Pro obhájení své pověsti může každý, kdo podléhá tomuto disciplinárnímu řádu, sám navrhnouti, aby bylo proti němu zavedeno disciplinární řízení pro zjištění pravého stavu věcí.

§ 21. Disciplinární senát prozkoumá oznámení a shledá-li, že je zde příčina k jednání disciplinárnímu, je povinen bez odkladu zakročit.

Usnesením prohlásí, že má býti zavedeno vyšetřování. Toto usnesení, proti němuž není odvolání, doručí se obviněnému, jemuž se zároveň i sdělí, z čeho je viněn.

V lehčích případech může disciplinární senát od vyšetřování upustiti a ihned po ústním nebo písemném výsledku obviněného vynésti nález.

§ 22. Bylo-li v některém případě provedeno trestní řízení soudní, a je-li zde pravoplatný trestní rozsudek soudní, může vyšetřování docela odpadnouti a ihned se může přikročit k vynesení nálezu disciplinárního.

§ 23. Disciplinární senát může, žádá-li toho zájem nebo pověst církve, ihned při zavedení řízení nebo během něho obviněnému zabrániti prozatímně v konání úřadu. O takovém opatření učiní disciplinární senát ihned oznámení výboru seniorátnímu i synodnímu.

S prozatímním zabráněním v konání úřadu během vyšetřování nesouvisí však zastavení platů služebních.

§ 24. Disciplinární senát provede vyšetřování o vzneseném obvinění, jmenovitě vyslechne svědky i obviněného a opatří všechny doklady k vysvětlení věci potřebné; vyhledávání a vyšetřování provádí referent.

Výslech může se díti ústně nebo písemně dle potřeby případu.

Je-li zapotřebí, může býti nařízena konfrontace obviněného se svědky.

Obviněný může uplatnit své námitky plynoucí z osobnosti svědkovy.

O výslechu svědků i obviněného sepíší se protokoly, jež podepíše svědek respektive obviněný a vyšetřující, po případech i zapisovatel (je-li jaký).

Obviněný jest oprávněn přibrati si z členů Česko-bratrské církve evangelické obhájce, nikoliv ale advokáta z povolání.

Obviněnému i jeho obhájci náleží právo průběhem vyšetřování nahlížeti do spisů a učiniti si z nich opisy, ale jen se svolením vyšetřujícího referenta, pokud to nerušený průběh řízení dovoluje.

§ 25. Každý svědek je vyslýchán sám o sobě; před výslechem musí býti napomenut, aby mluvil čistou pravdu a ničeho nezamlčoval.

Osoby, jež jsou s obviněným v poměru manželském, nebo až do 4. pokolení příbuzny nebo s ním sešvakřeny, nebo jsou s ním v poměru adoptivním nebo schovaneckém, mohou se svědectví vzdáti bez újmy obžalovanému.

Jsou-li takové osoby jako svědci předvolány, musejí býti o tomto právu před výslechem poučeny.

§ 26. Nedostaví-li se obviněný bez odůvodněné omluvy k výslechu, nebo nepředloží-li ve stanovené lhůtě žádaného písemného vyjádření, dlužno míti za to, že se obhajování vzdává.

§ 27. Referent, pověřený vyšetřováním, sdělí obviněnému výsledek vyšetřování, jmenovitě obsah listin pro vyšetřování důležitých a výpovědi svědků i všechny ostatní okolnosti vyšetřené. Zároveň vyzve obviněného, aby do 14 dnů se vyjádřil; tato 14denní lhůta může býti prodloužena, nejdéle však o jeden měsíc.

Když se byl obviněný vyjádřil, nebo když 14denní nebo prodloužená lhůta marně uplynula, vyšetřující podle okolností buď prohlásí vyšetřování za ukončené nebo provede další snad ještě potřebná šetření, jichž výsledek rovněž se ještě obviněnému sdělí, aby se o nich vyjádřil do 14 dnů, kteroužto lhůtu již není přípustno prodloužiti.

Když bylo vyšetřování prohlášeno za skončené, zašle referent spisy předsedovi senátu, jenž pak svolá senát k zasedání.

§ 28. Senát vynese nále z anebo se usnese na tom, že řízení má býti z a s t a v e n o.

Má-li býti vynes en nále z, nařídí se nejprve ústní líčení, k němuž musí býti obviněný pozván, aby se mohl hájit.

Ústní líčení koná se v sezení neveřejném; obviněný má však právo přibrati si k líčení tři své důvěrníky.

§ 29. Vynešeným nále zem musí obviněný buď býti uznán vinným nebo viny sprostěn.

K odůvodnění nále zu smí senát odvolati se jen k takovým listinám, svědeckým výpovědím nebo jinakým průvodním prostředkům, jejichž obsah obviněnému v disciplinárním řízení byl sdělen.

Vinníku bude přiřčen některý z trestů, uvedených v § 33., přiměřený spáchanému provinění; rovněž bude odsouzen k náhradě nákladů celého řízení. Byl-li obviněný viny sprostěn, nese úhradu nákladů obecný fond církevní, po případě žalobce, objevila-li se svévolnost nebo zlomyslnost jeho žaloby.

§ 30. Nále z dlužno spolu i s důvody písemně vypracovati, všemi členy výboru podepsati, žalovanému i žalobci, je-li jaký, a staršovstvu příslušného sboru, případně té korporaci, kde obviněný koná svůj úřad, každému po jednom exempláři doručiti. Rovněž se dá o každém nále zu zpráva příslušnému výboru seniorátnímu a výboru synodnímu.

Dále učiní se záznam v knize nále zů disciplinárních a na příslušném místě v knize o stavu osob.

§ 31. Nále z musí obsahovati poučení, u kterého úřadu a do jaké lhůty možno odvolání podati.

§ 32. Nále z nabude právní moci, nebylo-li proti němu podáno odvolání v zákonité době nebo rozhodla-li o nále zu poslední instance.

Výkon pravoplatného nále zu zařídí předseda senátu, jenž rozhodoval v I. instanci (§ 10. č. I. a č. II. b).

Pokuty a peněžní tresty, jakož i náklady vyšetřování, nezaplátí-li jich odsouzený dobrovolně, dobudou se, bére-li odsouzený plat z pokladny spravované některým církevním úřadem, srážkou z jeho úředních příjmů, jinak pomocí světských úřadů (§ 10. patentu ze dne 8. dubna 1861 č. 41 ř. z.).

Pokuty a peněžní tresty plynou do obecného fondu církevního, jenž také nese útraty řízení, jsou-li nedobytny a poskytuje zálohy na náklady do té doby, než nabude nále z právní moci resp. než odsouzený náklady zapraví.

Úřední příjmy odebrané dočasně a částečně, pokud plynou ze státní podpory, považují se za interkalarie.

Vyžaduje-li nucený výkon nálezu ještě dalších opatření, jež se vymykají působnosti církevních úřadů, dožádá předseda senátu (§ 32. odst. 2.) rovněž světské úřady o pomoc.

Úplné svržení s úřadu církevního, k jehož zaujetí byl dán kdysi souhlas úřadů politických, dlužno oznámiti týmž úřadům.

V.

Tresty a odčinění.

§ 33. Nálezem může býti přiřknut za účelem odčinění viny a napravení vinníka některý z těchto trestů:

1. Písemné napomenutí.
2. Písemná důtka s pohrůzkou přísnějším trestem v případě opakování.
3. Pokuta do 500— Kč.
4. Dočasné odejmutí části úředních příjmů nebo služného, zejména pocházejících z dotace státní.
5. Dočasné vyloučení z řady kandidátů služby církevní nebo školní.
6. Podmíněné zbavení úřadu vztahující se k určitému místu neb obvodu nebo k určité církevní službě (zvláště při volebních rejdech).
7. Dočasné vyloučení z úřadu, pokud se týče dočasná ztráta volitelnosti pro jednu nebo pro všechny církevní funkce.
8. Stálé vyloučení z řady kandidátů služby církevní nebo školní.
9. Naprosté svržení s úřadu, kteréž navždy vylučuje z jakékoliv působnosti v Českobratrské církvi evangelické.

§ 34. Dočasné sesazení nebo naprosté svržení s úřadu je spojeno se ztrátou veškerých nároků na závazky církve nebo sboru (služné a pod.).

Do jaké míry ztrácí odsouzený i pensijní nároky, určují stanovy Pensijního fondu Českobratrské církve evangelické.

VI.

Odvolání.

§ 35. Prohlásí-li disciplinární senát, že neshledal v oznámeném mu případě (§ 20) příčinu k disciplinárnímu jednání, nebo zastaví-li zahájené již disciplinární řízení,

může oznamující soukromá osoba nebo staršovstvo sboru podati odvolání k vyšší disciplinární stolici.

Proti odsuzujícímu nálezu disciplinárního senátu může žalovaný, proti osvobozovacímu nálezu může žalobce podati odvolání.

Na místě žalovaného, jenž je nezletilý, může podati odvolání také jeho otec nebo poručník, na místě žalovaného mezitím zemřelého jeho dědicové.

§ 36. Lhůta k odvolání je 14 dní po doručení nálezu. Do této lhůty se nevčítá den doručení nálezu a doba poštovní dopravy odvolání.

Odvolání musí býti podáno u toho disciplinárního senátu, jenž vynesl nález v první stolici, a má odkladný účinek.

Odvolací lhůta může býti prodloužena, požádá-li se o to písemně s uvedením důvodů.

Byla-li žádost o lhůtu zamítnuta, běží žadateli ještě po tolik dní lhůta, kolik jich včas podané žádosti z původní lhůty neuběhlo.

§ 37. Odvolání může směřovati jak proti řízení, tak i proti nálezu. K novým okolnostem a důkazům nemá se při rozhodování ve vyšší stolici bráti zřetele; nicméně může vyšší stolice v takovém případě zaříditi doplnění řízení.

§ 38. Včas podané odvolání předloží se se všemi spisy nejbližší instanci spolu se zprávou.

Odvolání, podané pozdě, se zamítne z povinnosti úřední. Proti tomuto zamítnutí není odvolání.

§ 39. Vrchní disciplinární senát (§ 9, II.) zruší nález první instance, proti němuž podáno odvolání, když

1. disciplinární senát (§ 9, I.) nebyl k projednání tohoto disciplinárního případu příslušným;

2. disciplinární senát (§ 9, I.) nebyl zákonným počtem členů obsazen nebo zúčastnil-li se při rozhodování člen, který v projednáváné právě záležitosti je z členství v senátě vyloučen;

3. shledaly-li se v řízení tak podstatné vady, nepravdivosti nebo nezákonnosti, že by bez důkladné opravy nebylo lze nález vynést.

V případě pod 1. přikáže se projednávání disciplinárnímu senátu příslušnému; zároveň se vysloví, zdali a pokud úřední výkony prvního řízení vyšetřovacího se zrušují nebo zůstanou v platnosti.

V případech pod 2. a 3. vrátí se záležitost disciplinárnímu senátu první stolice k novému projednání neb opravení řízení a nálezu.

§ 40. Odvolací instance nález nižší instance buď potvrdí nebo změní; ke škodě obviněného však ho změnití nesmí, podal-li odvolání toliko obviněný sám.

VII.

Doručování.

§ 41. Doručování výměřů, znějících stranám, vynesení a nálezů disciplinárních senátů všech instancí, děje se vždy na potvrzení a pravidelně poštou. Potvrzenka se uloží v projednacím spise.

Potvrzenka připojí se ke každému spisu, dávanému na poštu, a musí obsahovati datum a číslo spisu s podotknutím že adresát tuto potvrzenku má vlastnoručně podepsati a připojiti datum doručení.

VIII.

Obnova řízení.

§ 42. Obnoviti lze řízení i k prospěchu i ke škodě obviněného, jsou-li přivedeny takové nové podstatné průvodní okolnosti, které by byly způsobily pravděpodobně jiný nález, kdyby byly bývaly v době vynesení nálezu známy.

§ 43. O žádosti za obnovu řízení rozhoduje disciplinární senát první stolice, který dříve, než vynese nález, může zaříditi potřebná šetření.

Proti usnesení, kterým bylo obnovení řízení odepřeno, lze se do 14 dnů po doručení usnesení odvolati k vyšší instanci.

Pro povolené obnovené řízení platí stejné předpisy, jako pro původní řízení.

Práva třetích osob, nabytá na základě prvního nálezu bez vlastního zavinění těchto osob na bezprávném odsouzení, nemohou novým nálezem býti změněna.

IX.

Napravení.

§ 44. Podá-li odsouzený ve lhůtě tří let důkazy opravdové lítosti a polepšení, může záznam disciplinárního nálezu, požádá-li odsouzený o to, býti vymazán. Lhůta může býti podle okolností zkrácena nebo prodloužena.

§ 45. Kazatelé, kteří byli s úřadu svrženi, mohou dosáhnouti opětného připuštění k povolání kazatelskému, jestliže se během dostatečně dlouhé lhůty úplně polepšili a o tom neklamné a spolehlivé důkazy podali a dá-li k tomu schválení celá synoda.

Avšak kazatel, sesazený pro příčinu, která stálou hanbou je stihána a žádným polepšením se smazati nedá (na př. podle Ef. 5, 3.), nemůže nikdy již býti v úřad uveden.

X.

Promlčení.

§ 46. Disciplinární jednání odpadne:

a) uplynula-li od spáchání činu až do jeho oznámení disciplinárnímu úřadu při činech rázu lehčího doba jednoho roku, při přečinech rázu těžšího doba nejméně pěti let a

b) jestliže obviněný během této promlčecí lhůty žádného jiného disciplinárního přečinu se nedopustil.

Při skutcích spadajících pod trestní zákon platí předpisy o promlčení dané v trestním zákoně všeobecném.

XI.

Ustanovení závěrečné.

Ustanovení tohoto řádu nabudou platnosti dnem vyhlášení ve Věstníku synodního výboru českobratrské církve evangelické a vztahují se též k případům disciplinárním již počatým, avšak do dne vyhlášení nerozhodnutým.

Týmž dnem pozbývá platnosti prozatímní disciplinární řád, vyhlášený vnesením bývalé evangelické vrchní církevní rady ve Vídni 5. ledna 1887, č. 1859 ex 1886 a upravený prvním synodem českobratrské církve evangelické.

III.

NÁVRHY.

A. Návrhy synodního výboru.

1. Úhrada synodních výloh.

Synod se usnáší hraditi výlohy svého zasedání takto: Celková částka všech výloh rozpočte se na sbory a to podle počtu duší a podle finanční schopnosti sborů (poplatnosti členů). Od částky takto pro každý sbor vypočtené odečte se to, co dotyčný sbor odvedl na sbírkách na všeobecný církevní fond v r. 1923—1924 a zbytek uloží se každému sboru k doplacení.

2. Řád pro výchovu a zkoušku diakonů.

§ 1. Diakoni jsou pomocníci staršovstva v celé jeho činnosti; jsou to mužové, kteří nemají vysokoškolského vzdělání bohosloveckého, ale jsou přece k povolání svému odborně připraveni.

Úkolem jejich jest:

a) vypomáhati v péči o chudé, opuštěné, nemocné a zanedbané;

b) vyučovati náboženství na školách obecných a občanských, pracovati mezi mládeží v nedělních školách a sdružení mládeže;

c) vypomáhati při biblických schůzích a rozhovorech, při kázáních, při chrámových shromážděních v kazatelských stanicích, sborech filiálních i farních, při pohřebních pobožnostech;

d) vypomáhati staršovstvu ve sborové správě hospodářské a faráři v písemných pracích;

e) šířiti náboženskou a církevní literaturu.

§ 2. Pro výchovu diakonů zřízena jest Misijní škola v Olomouci. Jest majetkem České misijní jednoty, která ji také vydržuje, ale jest pod dozorem úřadů československé církve evangelické, zejména synodního výboru.

Tato škola přijímá za chovance pouze ty, kteří prokáží školním vysvědčením, že mají vzdělání, poskytované nižší střední školou, aneb aspoň školou měšťanskou. Výjimečně mohou býti připuštěni bez takového vysvědčení ti ucházející, kteří prokázali zvláštní zkouškou, že požadované vzdělání opravdu mají. Přijetí chovanců podmíněno jest také dosažením 22 let věku jejich a průkazem, že jsou úplně zdraví a že nejsou již povinni činnou službou vojenskou.

Doba vyučování na této škole trvati bude nejméně tři leta.

§ 3. Misijní škola poskytne chovancům svým vzdělání v těchto předmětech:

a) nauka o Písmu svatém;

b) čtení a výklad Písma svatého, tak, aby docíleno bylo dobré znalosti jeho;

c) věrouka, etika a nauka o různých náboženstvích a církvích;

d) učení o kázání a vyučování náboženství, o péči pastorační, o činnosti sociální, o církevním zřízení, o rádech bohoslužebných, o církevním zpěvu, o misi i a j.;

e) církevní dějiny, zvláště reformační.

Chovanci budou vedeni i k praktickému výcviku pro činnost, která je očekává.

K vůli doplnění všeobecného vzdělání bude jim, pokud možno, poskytnuta příležitost učit se literatuře, dějepisu a zeměpisu, i některému cizímu jazyku.

§ 4. Pro výchovu diakonů na této škole zřídí se kuratorium. Členy jeho navrhuje Misišní jednota a schvaluje synodní výbor, který má právo povolati jednoho až tři z nich.

§ 5. Má-li kdo býti ustanoven diakonem Českobratrské církve evangelické, musí vykonati zkoušku před zkušební komisí, která navržena bude kuratoriem Misišní školy a potvrzena synodním výborem, který může jmenovati jednoho až tři členy komise této.

Ke zkoušce může býti připuštěn, vedle absolventů Misišní školy olomoucké výjimečně i ten, kdo vyhověl podměnce § 57, odst. 2. cirk. zřízení.

Kdo by se vykázal vysvědčením o absolvování nějaké cizí školy diakonské a zkoušce z této školy, může býti po dobrozdání zkušební komise (§ 5) sprostěn synodním výborem řádné zkoušky, ale musí se v každém případě podrobiti kolokviu před touto komisí.

§ 6. Zkouška diakonská koná se ze všech bohosloveckých předmětů, jimž Misišní škola vyučovati má.

§ 7. Zkušební komise pošle vysvědčení o zkoušce synodnímu výboru, kterýž na jeho základě dá vyzkoušeným chovancům dekret prozatímní, oprávnující je na dvě leta k subsidiárnímu vyučování náboženství na obecných a občanských školách, jakož i k ostatním pracem pomocné služby diakonské. Mají-li však diakoni míti právo ke kázání, musí o ně pro každého z nich zvlášť žádati příslušný farář sboru, kde by již ustanoveni byli.

§ 8. Synodní výbor má právo po slyšení školy diakonské určití absolventům školy této, kteří zkoušku vykonali, místo jejich působení. Může také během prvních šesti let jejich působení je z jejich místa odvolati a jiné jim vykázati, po eventuálním dobrozdání seniorátních výborů příslušných, aneb kuratoria diakonského.

§ 9. Synodní výbor, ani kterýkoliv jiný orgán církevní nezaručuje diakonům, že obdrží nějaké místo v práci církevní, a rovněž není zavázán přispívati na jejich služné z prostředků jemu po ruce jsoucích. Vydržovati diakony jest povinností dotyčného sboru nebo kazatelské stanice, kde pracovati mají.

§ 10. Chovanci Misišní školy, kteří byli na ní zcela nebo částečně zdarma vydržováni, jsou povinni působiti ve službě církve českobratrské po deset let, podle určení synodního výboru, leč by jim dáno bylo svolení synodním výborem, aby jiné práce se ujali.

§ 11. Když by některý z diakonů během prvních šesti let sám opatřil si nějaké místo v českobratrské církvi evangelické, nemůže je přijmouti leč se svolením synodního výboru. Proto jest povinen vždy skrze příslušného faráře a konseniora synodního výboru oznámiti obmyšlenou změnu místa své služby a požádati o svolení.

§ 12. Má-li diakon obdržeti definitivní dekret, musí se podrobiti ještě praktické zkoušce před seniorátním výborem toho obvodu, v němž právě působil. Ke zkoušce se může přihlásiti teprve po druhém roce, ale musí se přihlásiti před vypršením tří let své prozatímní služby. Zkouška týkati se bude praktické způsobilosti kazatelské, učitelské a pastorační. Na oznámení dotyčného seniorátního výboru, že zkouška tato s prospěchem vykonána byla, vydá synodní výbor takovému diakonu definitivní dekret, v němž i licence ke kázání v církvi českobratrské, ovšem pod dozorem příslušného faráře, obsažena bude.

§ 13. Při prvním povolání absolventa diakonské školy má býti dbáno toho, aby, pokud možno, přidělen byl takový přímo některému duchovnímu správci a nebyl postaven hned do samostatné práce.

§ 14. Diakoni v prvních dvou letech svého působení jsou povinni předkládati své výklady a kázání, písemně vypracovaná, svému faráři před jejich přednesením.

§ 15. V církevní práci uvádí diakona místní farář.

§ 16. Diakoni neužívají farářského roucha úředního (taláru), leč by snad byli připuštěni synodním výborem k vysluhování svátostí.

§ 17. Diakoni, kteří se ve své činnosti dobře osvědčili, nejméně pět let působili a dosáhli věku aspoň 30 let, mohou býti se svolením synodu českobratrské církve evangelické ustanoveni za prozatímní správce takového sboru, který byl uprázdněn po čtyři leta a řádného faráře dosáhnouti nemohl. Má-li synod dáti toto svolení, musí býti příznivý návrh učiněn příslušným seniorátním shromážděním a synodním výborem, jakož i podáno prohlášení Misijní školy, že dotyčný má vynikající vzdělání všeobecné a bohoslovecké. Dá-li synod pro někoho takové svolení, bude ordinován příslušným konseniorem a pověřen právem vykonávati svátosti a oddavky.

3. Svaz evangelických církví v ČSR.

Synod se usnáší, aby na základě předložených stanov Českobratrská církev evangelická připojila se ke Svazu evangelických církví v Československé Republice a aby zvoleno bylo 14 zástupců do tohoto Svazu. (Viz Zprávu syn. výboru o stycích s jinými korporacemi A. 9.)

B. Návrhy seniorátních konventů.

Ze seniorátu pražského.

Roku 1924.

1. Budiž zrevidováno a provedeno přesné ohraničení stávajících farních a filiálních sborů a budiž zároveň i zrušeno osobní přefařování, aby každý člen naší církve podle § 36. cirk. zřiz. přináležel jen tomu sboru, v jehož obvodu bydlí.

2. Hospodářská komise se usnesla dát konventu návrh, aby jedna chrámová sbírka ročně se dala ve prospěch stavebního fondu celé čbr. církve. Jistina základní tohoto fondu budiž bezúročně zapůjčována na novostavby budov církevních. Po pěti letech dlužních bude se spláceti fondu vždy 4% vypůjčeného kapitálu. Fond vzrůstá též přímými dary. Návrh tento budiž předložen nejbližšímu synodnímu shromáždění ke schválení.

3. Konvent se usnáší, aby výpomocným kazatelům, kteří neměli možnosti před vydáním a zavedením nového zkušebního řádu vykonati zkoušku diakonskou, ale vykonali již dříve zkoušku podobnou a práci diakonskou nebo kazatelskou po řadu let v církvi naší s úspěchem konali, udělena byla se zřetelem na možnost zkoušky vikářské dispens od zkoušky diakonské. Usnesení toto předkládá se synodu k dalšímu rozhodnutí.

Roku 1925.

4. Seniorátní shromáždění projevuje radost nad vydáním „Sborníku reformačního“ a „Památníku česko-bratrské církve evang.“. Žádá bratry duchovní o jejich doporučování a vybízení údy sborů, aby si tato díla zakupovali. Usnesení toto budiž seniorátním výborem podáno také jako návrh k letošnímu synodu.

5. Seniorátní konvent vyslovuje přání, aby vláda v zájmu svobody svědomí učinila opatření, aby branci, o kterých by se prokázalo, že odpírají vojenskou službu se zbraní z důvodů vskutku náboženských, nebyli trestáni vězením, nýbrž zařazováni k vojenským službám beze zbraně, zejména k ošetřování vojenských nemocných.

6. Konvent doporučuje přání hlasovných údů česko-br. sborů v Domažlicích, Královicích, Plzni vých., Plzni záp., Přesticích, Rokycanech, Strakoniciích a Volyni, aby se mohli odloučiti od dosavadního seniorátu pražského a ustaviti v samostatný seniorát plzeňský, který by čítal 22.000 duší. Toto usnesení budiž předloženo synodu k schválení s poznámkou, že likvidaci jmění obou seniorátů provede čtyřčlenná komise, zvolená stejným počtem z obou seniorátních výborů.

Zároveň budiž synodu předloženo konventní usnesení, aby synodní výbor uvažoval o revisi dosavadních hranic seniorátních a tam, kde by se to jevílo žádoucí, učinil opatření také k jejich změně.

7. Seniorátní konvent žádá staršovstva, aby upozorňovala stále své sbory na možnost odhluky církve od státu, kdy církvi případně pak větší poplatnost, protože odpadne státní dotace. — Pokud se však státní dotace uděluje, doporučujeme synodnímu výboru, aby při rozdělování přidělů sborům postupoval podle potřeb prokázaných preliminářem a přiděloval hlavně tam, kde jest potřeba nejnaléhavější, především stavebním účelům. Také Jeronymova Jednota nechť zachovává tyto zásady, rozděluje své sbírky tak, aby se dostalo těm, kdož nejvíce potřebují. Odkazuje se i synodu.

8. Konvent souhlasí s návrhem sen. výboru pro synod, aby všechny sbory byly vychovány k soběstačnosti a splnomocňuje synodní výbor, aby podpora ze státního paušálu byla jim postupně snižována.

9. Při revém obsazování sborů starých budiž požadováno po pravidle pro plat faráře aspoň totéž minimum, které se ukládá sborům

nově se tvořícím. Farní sbory, které by schopnost k placení tohoto minima neprokázaly a mohly býti beze škody náboženské připojeny ke sboru sousednímu, buďtež proměněny dle § 23. církv. zřiz. ve sbory filiální i v tom případě, kdyby se samy na tom neusnesly. Odstavec 3. v § 23. budiž zkrácen takto: „Seniorátní konvent se může usnášeti také sám na zrušení takového sboru, který se hospodářsky stal neschopným.“

10. Jelikož dle dosavadních zkušeností evangelizační práce bez používání škol je nemyslitelná, ani nedala by se rozšířiti, zdůrazňuje konvent životní tuto otázku pro další úspěšnou práci. Žádá církevní orgány, aby k zajištění zákonitého používání škol pracovaly a dává pro synod tento návrh: „Synod si přeje, aby církev naše všemi prostředky pracovala k zákonitě zajištěnému používání škol k bohoslužebným účelům tam, kde v místě není našich kostelů.“

11. Jelikož otázka vůdcovství je pro úspěšnou práci evangelizační velice důležitá a jest toho času takových dobrých vůdců nedostatek, upozorňuje senior. konvent na praxi zemské školní rady, dle které se nabízí dosazovati učitele českokobratrské tam, kde jest zřízeno vyučování náboženství českokobratrského s vysokou úhradou spojené. Jest proto věcí církevních úřadů, aby takové učitele zjišťovaly a o jejich dosazení pečovaly s podmínkou, že mimo vyučování náboženství budou pečovati o rozvoj dotyčné stanice kazatelské. Vyhledky této akce jsou příznivé vzhledem k přebytku učitelstva a k nastávající restrikci.

12. Konvent zjišťuje, že politická samostatnost českého národa má za následek třídní duchů na směry reakční a pokrokové i pokles liberalismu, a tím způsobuje příznivou situaci přestupovému hnutí, kteréž jest nutno využítkovati, a to přednáškami, bohoslužbami a zvláště levným tiskem — více nežli doposud. Z té příčiny doporučují se naše časopisy, hodící se evangelisaci.

13. Konvent doporučuje, aby dnes nepoužívané naše školy byly použity k práci sociální. Odkazuje se i synodu.

14. Konvent sleduje s potěšením rozvoj práce České diakonie a doporučuje mladým sestrám, aby se k této krásné práci hlásily, protože rozvoj jejího díla trpí nedostatkem pracovnic.

15. Senior. shromáždění konstatuje rostoucí práci ve všech sborech českokobratrské církve a doporučuje, aby ve všech církevních úřadech bylo použito odborů, jak církevní zřízení umožňuje, za příčinou účelného dělení práce a získávání schopných spolupracovníků.

16. Konvent zjišťuje potřebu jednotného kázeňského řádu pro celou církev a činí návrh synodu, aby pokud možno v nejbližším jeho zasedání byl vypracován kázeňský řád pro celou českokobratrskou církev, aby se tak mohlo postupovati vůči členům nehodným s bratrskou přísností do všech důsledků, u vědomí, že českokobratrská církev má se snažiti, aby byla církví bez poskvrny a vrásky. — Zvláště pak jest dbáti při přijímání nových členů do církve nejen jejich okamžité náboženské touhy, nýbrž i jejich celkové morální a náboženské kvality.

17. Konvent podává návrh pro synod:

a) Aby § 5. c. zř. byl novelisován místo obratu „k ní přistouplí“ obratem „do ní přijatí“.

b) Aby § 45. bod 5. c. zř. byl novelisován takto: „Přijímají nové členy do sboru a vylučovati z církve členy nehodné podle schváleného řádu kázeňského.“

18. Konvent žádá, aby Husův svátek byl označován jako památný den M. J. Husí a protestuje proti opatnickému a pravý význam Husův zastírajícímu odůvodnění svátku tohoto se strany předlohy vládní.

19. Konvent žádá, aby Velký Pátek jakožto největší ze všech památných dnů lidstva byl uznán všeobecným dnem prázdná a za svátek.

20. Konvent žádá, aby druhý svátek vánoční jakož i pondělí velikonoční a svatodušní byly dnem prázdná a za svátek označeny.

21. Konvent odmítá, aby jen jednou církví slavené svátky, jako jsou svátky mariánské a den t. zv. Božího těla, byly dnem prázdná a aby byly za všeobecný svátek uznávány.

22. Synod žádá synodní výbor, aby uspišil převezení archivů zrušených superintendencí do Prahy a vytvořil jeden ústřední archiv církevní. Synod opatříž k tomu synodnímu výboru potřebné prostředky.

23. Seniorátní shromáždění se usnáší na návrhu pro synod:

a) § 38. c. zř. zní: ... v roce předcházejícím před uzavřením účtů ve správním roce řádně zapravili příslušné příspěvky sborové a jsou-li členy cirkve po delší dobu, že i příspěvky za předcházející tři leta svého členství zaplatili...

b) § 94. odst. 12.: Usnáseti se o změnách hranic seniorátů, o rozdělení starých a vytvoření se seniorátů nových po řádném vyslyšení seniorátních shromáždění, o jejichž sbory se při změně hranic seniorátu jedná.

c) § 101. odst. 9.: ...schvalovati na základě dobrozdání seniorátního výboru stavby kostelů, far a církevních budov vůbec.

d) § 42. f) škrtají se slova: „i ke každému novému postavení církevních budov.“

Ze seniorátu podřípského.

Roku 1924.

1. Seniorátní konvent vidí v tom nedostatek, že českobratrská církev ev. nemá dosud vlastní Missijní společnosti, jež by dle rozkazu Kristova: „Jdouce, učte všechny národy“ — vysílala missionáře mezi pohany. Aby v došlé době k založení takového ústavu přikročeno býti mohlo, doporučuje se sborům, aby k rozmícení missijního smyslu pořádaly každoročně missijní slavnosti, zvaly do svého středu missionáře a missijní kazatele a konaly sbírky k účelům missijním.

2. Synodní výbor zařídí potřebné kroky, aby údové vyloučení z českobratrské cirkve ev. příslušnými orgány církevními, byli považováni za vyloučené z cirkve a zbavené příslušnosti k církvi i úřady státními.

Ze seniorátu poděbradského.

Roku 1924.

1. Stálé měnění cirk. zřízení: Na návrh z Chleb tlumočí seniorátní shromáždění přání k nejbližšímu synodu, aby hlavní zásady cirk. zřízení nebyly bez důležitých a podstatných příčin měněny.

Roku 1925.

2. Nemajetné vdovy po farářích buďtež ze státních prostředků štědřeji podporovány. Důvod: Dosavadní průměrná podpora 4000 Kč je naprosto nedostatečná. Konvent se jednomyslně usnáší: Návrh podporujeme a doporučujeme, pokud finanční prostředky stačí; také při ev. zřízení ústřední pokladny budiž na ně náležitou obživou pamatováno.

3. Nové sbory buďtež velice rozmyslně a opatrně zakládány. Je žádoucí, aby každý takový sbor o samostatnost žádající ze dvou třetin sám si mohl vydržovati svého duchovního a alespoň z poloviny měl připraveny náklady na své novostavby. Důvod: Nově se tvořící ústřední pokladna nesnese velkého zatížení, neboť bohatí

údové církve z většího dílu nejeví přílišného zájmu a veškeré břímě poneseou vrstvy střední.

4. Válečná leta nechť jsou započítána do pense farářům jako státním úředníkům. Důvod: Příznivá resoluce k tomuto návrhu na synodu byla již přijata, jedná se nyní jen o její uskutečnění a pro-počítání let.

5. Dne 31. ledna t. r. věnoval bratr konsul Bedřich Vraný společně se svou chotí Marií z Ml. Boleslavě velmi cennou realitu tamtéž pro zřízení účelného sirotčince. Výbor ev. sp. dar ten s vděčnou myslí přijal. Tím vyplnilo se již dlouholeté přání ev. společnosti, aby sirotčinec v Telecím mohl býti přenesen do místa, kde by zejména školy byly přístupny, a za tuto lásku budiž šlechetným dárcům vysloven vřele citěný dík.

6. Seniorátní shromáždění obvodu poděbradského oznamuje s radostí šlechetný čin věnováním velmi cenné reality v Ml. Boleslavi pro zřízení účelného sirotčince manželů Vraných z Mladé Boleslavě synodu českobr. církve evang. a prosí, aby šlechetným dárcům byl vysloven dík celé církve, že tak pěkně pamatují na onen požadavek pravé zbožnosti: „navštěvovati sirotky a vdovy v souženích jejich“.

7. IV. seniorátní konvent obvodu poděbradského žádá, aby záležitost zřízení ústřední pokladny byla odsunuta k synodu nejbližší příštím, až by zjištěny byly zámožnost a poplatnost každého sboru, a to nejbědlivějším šetřením.

8. Vzhledem k pokusům v poslední době i u nás podnikaným, aby pomoci bohatší liturgie se napomáhalo k oživení církve, radí a nabádá IV. seniorátní shromáždění obvodu poděbradského k veliké opatrnosti.

Celý seniorát poděbradský staví se k těmto — snad dobře míněným — snahám odmítavě.

Ze seniorátu královéhradeckého.

Roku 1925.

1. Na Slovensku nebudtež po pravidle žádné sbory, ani kazatelské stanice českobr. zakládány a členové naši účastnětež se sborového života v tamní evang. církvi. Synod zvolíž odbor, který by vstoupil ve styk s evang. a. v. církví slovenskou a projednával záležitosti obou církví se týkající a zvláště vyjednával směrnice, jež budou obě církve společně zastávat při chystané rozluce církve od státu. Jen v těch případech, kde odbor tento konstatuje, že není možno našim členům plnoprávně se účastniti sborového života v některé slovenské evang. církvi, budtež zakládány kazatelské stanice českobratrské. Současně žádáme reciprocitu od slovenské evang. církve tak, aby slovenští ev. bratři a sestry při delším pobytu byli považováni za plnoprávné údy našich sborů a jejich zápisy v matrikách se konaly s čísly běžnými.

2. Synod se usnesíž na následující změně církevního zřízení: § 94. odst. 10. církevního zřízení zní: „voliti na šest let seniora, jeho náměstka, synodního kurátora a tři ostatní členy synodního výboru a tři náhradníky; volitelni jsou dle § 97. odst. 2. členové synodu, aneb bude-li třeba, českobratrství členové Husovy čs. evang. fakulty v Praze, kteří dosáhli 30 let věku.

§ 97. odst. 2. zní: „Senior a jeho náměstek, jakož i další jeden člen synodního výboru a jeden náhradník volí se z farářů církve českobratrské evang., anebo českobratrských ordinovaných profesorů Husovy fakulty v Praze; synodní kurátor a další dva náhradníci jejich z mefarářských členů synodu nebo neordinovaných česko-bratrských evang. profesorů Husovy fakulty v Praze, kteří dosáhli 30 let věku.

Zdůvodnění: Má-li církev důvěru k fakultě, že vložila v její ruce právo zkoušení budoucí faráře a uznává ji za svou nejvyšší výchovnou instituci, musí býti pokládáno za důsledné, aby snažila se učiniti schopnosti profesorů fakulty užitečnými i k jiné službě církevní. Již vídeňská církevní rada cítila potřebu takové užší kooperace a jmenovala některé profesory mimořádnými členy církevní rady, na př. prof. Skalského.

Spolupráce členů fakulty s církví jistě zvýší i vědomí zodpovědnosti profesorů před církví.

Námítka, že jsou profesori fakulty jmenováni a vydržováni cele státem, není, pokud trvá svoboda vysokého učení, rozhodující. Je-li někdo jmenován státem, nesmí si proto církev zavřít cestu k tomu, aby jeho schopnosti užila v míře největší. Konečně i synodní výbor jest placen do jisté míry státem (ze státní dotace), jakož i kon-seniorové.

3. Synod se račíž usnésti na následující resoluci:

Synodnímu výboru se ukládá, aby podle § 114. církevního zřízení učinil v nejkratší době vše, čeho je potřebí k navrácení Husova Domu v Hradci Králové jeho původnímu určení.

O důvodnění: Účel Husova Domu, jak svědčí zápis knihovny, svolání ke konání sbírek, jakož i stanovy Lutherova ústavu, byl: 1. sloužiti jako internát evangelické výchově mládeže, 2. sloužiti práci sboru královéhradeckého, 3. býti památníkem Husovým v baště církve římsko-katolické.

Po celých sedm let je Husův Dům pronajat spolku „Komenium“, jenž zvl. svým správcem je v rukou volnomyšlenkářských. Mládež naše, pokud je v internátu ubytována, ztrácí zájem o církev i práci evangelickou. To však neodpovídá intencím zakladatelů Husova Domu.

Posice Husova Domu v Hradci Králové, městě, jež rychle vzrůstá v metropoli českého východu, jest pro celou církev velmi důležitá. Na zdejších školách (gymnasiu, reálce, učitelském ústavě, obchodní akademii, dívčím gymnasiu, odborné škole umělecko-zámečnické, škole pro vyšší vzdělání ženská, odborné škole koželužské) soustřeďuje se žactvo celého kraje. Dnes je zde přes 250 evangelických studujících.

Ani finančně by navrácení Husova Domu původnímu účelu nemělo následků pro církev nepříznivých, zvláště uvážíme-li, že jmění Husova Domu není jměním výdělečným. Nadto pak všechny zdejší internáty (Komenium, Pensionát Boženy Němcové a katolické Borromaeum) znamenitě prosperují a obírají se plány na své rozšíření.

Pronájem Husova Domu „Komeniu“ je vlastně opuštěním vážné, těžce dobyté posice ve městě, jež bylo lze omluviti pouze poměry válečnými. Chrám a budova farní pro práci ve sboru zdárně se rozvíjející už zdaleka nestačí.

4. Návrh zásad kázeňského řádu.

I. Co nás vede k tomu, abychom konali kázeň církevní?

a) zřejmý příkaz Písem svatých, slov Spasitelových i apoštolských i vzor církve apoštolské;

b) spolu pak naše jméno a závazek, že chceme pokračovati v díle Jednoty Bratrské, zvláště odkazu J. A. Komenského z Kšaftu 3. část;

c) k tomu pak i zkušenost, že bez kázně není možné vzdělání krásné církve Kristovy;

d) též nutí nás provozovati kázeň ve sborech našich i zaňhanbu-jící pro nás srovnání, že i mnohé spolky a organizace více kázeň pro-vádějí než sbory naše.

II. Co jest předpokladem kázně církevní?

Úsilí neustálé o vyšší náboženský a mravní stav sborů našich, především členů staršovstev a farářů.

III. Pokud se pak týče způsobu kázně církevní, rozeznáváme dle slov Kristových Mat. 18, 15—17 a dle řádu církevního Jednoty Bratří Českých VII. kap. tři stupně:

- a) napomenutí soukromé;
- b) napomenutí zjevné;
- c) vyloučení z církve.

a) V kázáních budiž ostřeji zdůrazňován zákon s jmenováním určitých hříchů, aby posluchači byli probouzeni k vědomí hříchů a vedeni k pokání. 2. Tim. 4, 2. Kázati nekajícím a neprobuzeným milost a odpuštění jest předčasné a vede mnohdy k pouhému uspávání svědomí. Veřejní hřichové ve společnosti naší se vyskytující a zvláště mezi členy sborů našich buďtež veřejně kárány bez přijímání osob. 1. Tim. 5, 20.

Dále jest povinností všech křesťanů, aby se vzájemně napomínali a takové, kdo by chodili po cestách nešlechetných, varovali a všichni aby se vzájemně posilňovali v životě mravním a pobožném. Každý má pečovat o bratra svého a viděl-li by ho hřešícího, napomenouti.

Tuto povinnost mají pak obzvláště členové staršovstva, aby přihlíželi k životu údů sobě svěřených a napomínali řád křesťanský opouštějící. Za tím účelem buďtež sbory rozděleny na okrsky, jež budou přiděleny jednotlivým starším; a v každé schůzi staršovstva buď předkládáno šetření o duchovním a mravním stavu sboru.

b) Druhým stupněm kázně jest napomenutí zjevné nepovolných.

Když někdo dává pohoršení životem zvláště nešlechetným a napomenut byv soukromě členem staršovstva se nepolepšil, bude o něm sdělení učiněno staršovstvu a to rozhodne o dalším způsobu kázně.

V lehčích případech uloží jednomu nebo dvěma starším, aby jménem celého staršovstva nepovolného napomenuli. Takový může býti z usnesení staršovstva zbaven pasivního a případně i aktivního volebního práva (srov. § 38. cirk. zřiz.); anebo v těžších případech i vyloučen od sv. Večeře Páně. Zaloby o věcech zvláště pohoršlivých buďtež přijímány staršovstvem pouze před 2—3 svědky. 1. Tim. 5, 19.

Kdo odpirá platiti sboru předepsané příspěvky, budiž napomenut a nesplní-li povinnosti své po trojím upomenutí, budiž mu sděleno, že ztrácí nároky na jakoukoli službu církevní, a okolnost tato budiž celému sboru oznámena.

Napomenutí nepovolných náleží také nemanželským matkám. Křtí se dítky pouze po napomenutí matky a případně i otce dítěte, anebo i rodičů jejich a v přítomnosti nemanželské matky. Budiž žádáno, aby i nemanželský otec ke křtu se dostavil.

Snoubencům, kteří uzavírají sňatek před katolickým knězem, buďtež odepřeny církevní ohlášky. Reversanti jsou vyloučeni od sv. Večeře Páně; mohou však na vlastní žádost usnesením staršovstva po čase zahanbení tohoto zbavení býti.

Rodiče, kteří odhlásili dítky od vyučování náboženství, buďtež zbaveni volebního práva a vyloučeni od Večeře Páně. Dítky, které se řádného konfirmačního vyučování nezúčastnily, ač byly k tomu vyzvány a učiniti tak mohly, nebudou ani v pozdějších letech považovány za plnoprávné údy sboru, a jako takovým nebude jim sv. Večeře Páně posluhována. Také rodičům takových dítek může býti sv. Večeře Páně odepřena.

Navrhuje se, aby všem sborům byl doporučen stejný postup vůči osobám, které zúmyslně se tomuto dobrému křesťanskému řádu, jakým konfirmace jest, podrobili nechtějí.

c) O vylučování nenapravitelných (§ 5. cirk. zřiz.).

Kdo dopouští se hříchů zvláště pohoršlivých (1 Korint. 5, 11—13) aneb zásady církve v nevážnost uvádí, slovo Boží a pravdy evangelia v posměch uvádí, budiž před staršovstvo předvolán; nedostaví-li

se, budiž napomenut přímo (ústně nebo písemně) a setrvá-li ve své nešlechtnosti, budiž z církve vyloučen. „Převrácení, vším dobrým opovrhující, nepřidají sboru ani pomoci ani okrasy, a pro uvarování se jich a polepšení dobré jest, aby zůstali venku, až by tloukli a o vpuštění do domu Páně prosili. Náruč zůstane jim otevřena.“ (Dušek.) Jména vyloučených budtež sboru ohlášena v den novoroční se zármutkem a modlitbami celého sboru.

IV. Všecka kázeň budiž konána ne s hněvem aneb s farisejským sebezpovyšováním bratří kázeň konajících, ale s bolestí, pokorou a v duchu lásky a tichosti Kristovy. Nejsme církví kněžskou; kázeň tudíž nekoná farář sám, ale staršovstvo jako celek a farář pouze z pověření a za spolupůsobení členů staršovstva.

Ze seniorátu chrudimského.

Roku 1924.

1. Seniorátní konvent upozorňuje v bratrské oddanosti synod, zda by nebylo na čase připravovati se pro odstranění nynějšího věroučného chaosu vyznání víry, které by bez obtěžování svědomí hranici učení českobratrského vyrysovalo, za kterou příslušenství k církvi českobratrské přestává.

2. Seniorátní shromáždění se usnáší vyzvati příští synod, aby slavnostně prohlásil se pro slavení 6. července, pamětního to dne české reformace, jako svátku národního a státního.

Roku 1925.

3. Konvent se usnáší všemi hlasy navrhnouti budoucímu synodu, aby v zájmu provedení všech usnesení synodních a pro snížení výloh ustanovení § 93. círk. zřiz. se změnilo a synod se svolával každý třetí rok. Dále navrhuje, aby zrušen byl i § 80. a zněl takto: „Rádná shromáždění seniorátní konají se jednou za dva roky, mimořádná podle potřeby.“

4. Synod se žádá, aby prohlásil, že při každé úpravě svátečních dnů se strany státu zůstávají pondělí velikonoční a svatodušní a druhý den vánoční pro českob. církev evang. dny slavnostními, jako jím vždycky i bez uznání od státu býval a bude Veliký pátek.

5. Konvent žádá synod, aby svátek Vstoupení Páně byl přeložen na neděli a tak byl zachován.

6. Synod se žádá, aby provedl při svém zasedání definitivní revisi platového plánu a učinil pak určitá prohlášení, aby všechny sbory při sdělávání svých rozpočtů i synodní výbor při doplňování služného ze státní dotace byly plánem tím vázány a aby změna v platovém rozvrhu nastala jen tehdy, změní-li se poměry toho kterého sboru. A posléze, aby platový plán byl při každém budoucím zasedání synodu revidován, aby stále odpovídal současným poměrům. Upravovati platovou kvotu jest zmocněn synodní výbor jen v případech zcela výjimečných při prokázaných změnách v hospodářské zdatnosti sboru.

7. Seniorátní konvent chrudimský navrhuje synodu usnesení, aby každý bohoslovec po složení předepsaných zkoušek, pokud nepřijal úkol vikáře, byl povinen nejméně tři roky pracovati ve venkovském sboru, jenž jej k presentaci synodního výboru, řídící se délkou neobsazenosti vikářem nebo farářem, zvolí.

8. Synod nechť se usnese, aby na farářská místa, již dlouho neobsazená, ustanovovali se zkušení jáhnové s titulem kazatele.

Ze seniorátu čáslavského.

Roku 1925.

1. Konvent vyslovuje rozhodné přání, aby ony předlohy II. synodu, jež byly vyřazeny z jeho jednání v důsledku usnesení, že cír-

kevní zřízení nemá být měněno, byly projednány příštím synodem, a upozorňuje synod, že neprojednání oněch předloh z důvodu uvedeného i příštím synodem, bylo by povážlivým porušením demokratického ducha církve a přiči se platnému cirk. zřízení, dle něhož každý řádně na synod podaný návrh má dojiti řádného projednání v něm.

Odůvodnění: Vyrazených předloh jest celkem deset a jsou mezi nimi některé značné důležitosti. Cirk. zřízení zaručuje každému řádně podanému a odůvodněnému návrhu řádné věcné a ústavní projednání (§ 9, 1.; 45., 12.), jehož se návrhům oněm nedostalo. Usnesení, aby cirk. zřízení nebylo měněno, odporuje vlastně cirk. zřízení samému, jež ménitelnost jednotlivých ustanovení svých připouští, a jest tudíž protizákonné. Ježto nemá církev naše ve svém ústrojí orgánu, jenž by zákonnost toho kterého usnesení přezkoumával, analogického správnímu soudu v organismu státním, měl by aspoň nejbližší příští synod přezkoumati vždy takové usnesení synodu předcházejícího, jehož zákonnost je pochybná. Dotčené usnesení porušilo jmenovitě ustanovení § 94., al. 1., dle něhož je synod „usnášeti se o cirk. zákondárství, zejména o cirk. zřízení, podle návrhů ostatních cirk. orgánů i návrhů syn. výboru“ netoliko oprávněn, nýbrž i povinen. Nanejvýše lze usnesení onoho obhájití jen v tom smyslu, že znamená toliko oddálení projednávání oněch návrhů, nelze ho však vykládati jako jejich zamítnutí synodem, jež předpokládá věcné projednání každého jednotlivého návrhu zvlášť.

2. V cirk. zřízení budiž odstraněn rozpor mezi § 42. f) a § 86., 5. a to tak, aby schvalování nových staveb církevních do 100.000 Kč (dle rozpočtu) náleželo do pravomoci seniorátního výboru.

Odůvodnění: Je-li sen. výbor kompetentní schvalovati vydání převyšující 20.000 Kč, jakož i výpůjčky, které by převyšovaly polovici ročních příjmů, jest náležité, aby schvaloval v první instanci aspoň do určité výše rozpočtu také novostavby, které se po pravidle neobejdou bez větších mimořádných nákladů.

3. V cirk. zřízení buďtež uvedeny v souhlas §§ 76., 89., 4. a 107. v tom smyslu, že volby jáhnů a učitelů cirk. škol potvrzuje seniorátní výbor. V § 89. budiž důsledkem toho odstavec 4. vypuštěn a naproti tomu příslušně doplněn § 86.

Odůvodnění: Aby takovéto volby potvrzoval jediný cirk. funkcionář sám, odporuje celému duchu cirk. zřízení.

4. § 47. cirk. zřízení, druhý odstavec, budiž doplněn ustanovením, že v případě administrace uprázdněných sborů rozhodne staršovstvo novou volbou za předsednictví administrátorova, má-li býti předsedou staršovstva farní administrátor či kurátor sboru. Nastoupí-li ve sboru nový farář, vykoná staršovstvo na zbytek svého úřadování novou volbu předsedy.

Odůvodnění: Nedostatkem určitého ustanovení po této stránce vzniká v uprázdněných sborech právní nejistota.

5. § 79. b) cirk. zřízení, ustanovující, že členy sen. shromáždění jsou „správcové farních úřadů příslušného seniorátu“, budiž vyložen tak, že těmito správci farních úřadů jsou míněni farní administrátoři a že tudíž jsou plnoprávními členy sen. shromáždění, byť i v příslušném seniorátu nebyli jako faráři ustanoveni.

Odůvodnění: Administrátor po čas svého úřadování zastává všechny povinnosti farního úřadu a nese za sbor plnou zodpovědnost: i jest náležité, aby sbor také na sen. shromáždění zastupoval. Sbor pak má mít právo, aby byl zastoupen plným počtem poslanců.

6. Do § 69. cirk. zřízení budiž vloženo za slova: „ti, kdo nedovršili 26. roku, jsou volitelní jen za vikáře“ toto ustanovení: „Kandidátům mladším může synodní výbor v naléhavých případech udě-

liti dispensi až do 6 měsíců, když by nebylo o některý sbor uchazečů starších."

7. Sen. shromáždění vyslovuje přání, aby příští synod změnil usnesení synodu minulého o rozšíření platnosti církv. zřízení na Slovensko a zakládání tamtéž sborů českoslov. církve evang., aneb aby aspoň připojil k němu dodatek, že se od jeho provedení vůbec upouští v očekávání, že sesterskou církví slovenskou budou českoslov. evangelikům v jejich sborech přiznána obvyklá práva členská. Členové českoslov. církve evang., na Slovensku žijící, budtež synodem vyzváni, aby se účastnili církv. života ve sborech evang. církve slovenské a považovali tuto účast, třebaž byla spojena se živáním se do poměrů poněkud odlišných, za příkaz československého náboženského a církevního, národního a kulturního sjednocení, jehož vzrůstu a konečného vyvrcholení si církev československá evang. co nejvíce žádá.

Odůvodnění: Zmíněné usnesení minulého synodu nebezpečně zkazilo vzájemný poměr obou církví sesterských a vážně ohrozilo i kulturní a národní sjednocení obou větví národa, k němuž je bratrský styk jejich evangelických částí jedním z nejpůsobivějších prostředků.

8. Farní sbory celkové církve budtež synodním výborem v dorozumění s výbory seniorátními rozříděny v několik skupin (3 až 4) dle povahy práce v nich, dle jejich početnosti, nesnadnosti terénu, spojení se světem a možnosti školního vzdělání dítek a budiž právoplatným usnesením synodu zavedeno jako závazné opatření pro sbory i duchovní, aby každý duchovní na počátku své činnosti praktické začínal sborem nejnižší kategorie, a aby se při obsazování sborů přihlíželo toliko k těm kandidátům, jimž na sbor té které skupiny prodělán na sboru kategorie nižší dle určitého počtu let (na př. 5 až 7) vznikl nárok. Požadavek tento se nevztahuje na faráře překročivší již 35. rok věku svého.

Odůvodnění: Způsob, jímž se až dosud sbory obsazují, nevylučuje křivd oproti starším pracovníkům a neumožňuje vhodného opatření uprávněných sborů, ležících v ústraní a hmotně slabých. Návrh se snaží zjednatí nápravu tohoto stavu, tížícího leckterý osamělý sbor a leckterého faráře, jenž se nemůže dočkat sboru přiměřenějšího svým letům služebním i rodinným poměrům. Obtíže praktického provedení tohoto návrhu a rozřídění sborů v konkrétních případech nejsou nepřekonatelné a neodstranitelné, jistě nikoli v té míře, aby pro ně bylo opuštěno od skutečného zdravé myšlenky, jež je podkladem návrhu, jsouc takřka všeobecně uznávána. Provedení by bylo sice obmezením t. zv. svobodné volby sborů, ale obmezením nikoli škodlivým, rozhodně však spravedlivým. Po té stránce by se navrhované opatření včleňovalo v demokratické ústrojí církve zcela dobře, obmezujíc jen, nerušíc však jednak volebního práva sborů, jednak volného se rozhodování duchovních, církv. zřízením těm i onům zaručeného. Změna dosavadní soustavy obsazovací směrem oddemokratisujícím musí býti admítána, v každém případě však dlužno hledati vhodné východisko z nesnázi, jež tísní mnohý osamělý a odlehlý sbor i nejednoho dobrého a věrného duchovního.

9. Poněvadž není křest věroučně nutnou podmínkou spasení a člověk i bez vykonaného křtu může se státi účastným milosti Boží, dlužno rozptýlovati a opravovati nesprávný, ba až v pověřivost zabíhající názor, jako by křest v nebezpečí smrti dítky musil býti vykonán za každou cenu. Poněvadž však je křest zároveň dobrým a všeobecným obyčejem církevním, učiní církev dobře, bude-li tak zvaný náhlý křest uznávati i schvalovati v těch případech, kdy rodiče dítky chtějí míti vykonáním křtu dosvědčeny milost Boží a spasení, což právě svátostí činí, „majíce z Kristova ustanovení vždycky moc svědčeti, jistiti, pečeti milost Boží a spasení“ (Bratr. konf. čl. XI.), a

nebude-li tak odpírati rodičům útěchy, již si tím žádají, i jistoty, že jejich dítě, které nedošlo křtu řádného, umírá ve společnosti církve Kristovy. Možnost vykonání křtu v těchto případech i osobou nezřízenou, nejlépe starším církve neb otcem rodiny, není nikterak neslučitelná se zásadami církve, zdůrazňující, žádající i připouštějící co největší účast neduchovních ve službě církevní. Zůstane-li dítě na živu, je žádoucí vykonání křtu duchovním, resp. potvrzení křtu náhlého, ve kterémžto případě jedině se křest do knihy pokřtěných zapisuje. Zemře-li dítě náhlým křtem pokřtěné, nebudiž takový křest zaznamenáván, avšak nechť se zapisuje jméno dítěte dané s patřičnou poznámkou, což se doporučuje vůbec u všech před pokřtěním zemřelých dětí, ovšem s výjimkou mrtvě narozených.

10. Konvent navrhuje synodu schválení a zavedení nového Zpěvníku a Přídavku, porízeného péčí seniorátu čáslavského, pro oblast celé církve, jmenovitě pro sbory staré. Současně navrhuje ustavení stálé (nikoli mnohočlenné) komise, jež by měla otázku zpěvníkovou ustavičně v patnosti a dalším shromažďováním (též poptávkou u sborů), i tříděním písňového materiálu pečovala o zdokonalení Círk. zpěvníku a o jeho event. další vydání způsobem, jenž by neměnil číslování písní v nynějším vydání Zpěvníku a Přídavku a umožňoval tak souběžné používání všech vydání příštích s vydáním nynějším.

Odůvodnění: Přídavek zpěvníkový „Zpívejte Hospodinu“ byl náležitým doplnkem Círk. Zpěvníku a snaží se uspokojiti citelnou potřebu sborů. Ani zpěvník takto doplněný nepředstavuje však definitivního na ten čas stupně vývoje, nezabíráje všech hodnotných písní, jednak již dříve ve sborech užívaných, jednak po ruce jsoucích. Je třeba shromažďovati a tříditi dále materiál písňový, což nejlépe vykoná, poněvadž jde o věc záliby, ale též znalosti, stálá komise zpěvníková, nikoli pracující teprve tehdy, až se potřeba nové redakce Zpěvníku opět ohlásí. Mnohočlennost komise byla by spíše této práci na úkor, než ku prospěchu. Porušení sledu číslování písní v příštích vydáních působilo by novým zmatkem a jeho uvarování se je především z důvodů praktických žádoucí.

11. Konvent lituje, že směrnice, týkající se zřízení společné církevní pokladny, byly dodány sborům tak opožděně a s lhůtou ku podání vyjádření tak krátkou. Se své strany sice v zájmu věci ani navrhovanému rozvrhu příspěvků neodpírá svého souhlasu, avšak prohlašuje, že tato pokladna, která má sloužiti celé církvi a z níž všichni duchovní mají býti placeni dle stejných norem, jen tehdy bude zařízením skutečně spravedlivým a bratrským, když všichni členové po celé církvi, bez ohledu na svou příslušnost k určitému sboru, zámožnějšímu nebo hmotně slabšímu, budou zatíženi stejně, buď stejně vysokou přírůzkou k daním reálným nebo stejným procentním poplatkem z příjmu. Při směrniciích nyní navrhovaných by zůstal vždy ještě značný rozdíl, zvláště když si číselně a majetkově silnější sbory i své vedlejší potřeby budou moci opatrovati snadněji. Doporučovalo by se proto, aby bylo provedeno další šetření a aby byl vypracován nový rozvrh, který by měl za podklad stanovení příspěvků zcela stejných pro všechny příslušníky církve. Pravděpodobně by stačila 180 až 200% přírůzka k daním reálným a u gážístů %—1% poplatek z příjmů. Je náležité, aby si členové po celé církvi byli vědomi svého souručenství a oprávněnosti požadavku, aby jako bratři pro společnou věc všichni bez rozdílu přinášeli stejné oběti.

12. Aby byly rozptýleny obavy vzhledem k budoucnosti Pensijního ústavu (recte fondu) církevního a pochybnosti o jeho zákonném oprávnění, doporučuje sen. shromáždění synodu jednak zvolení komise ze členů synodu, jež by dotazem na směrdatných místech zjišťovala právní základy ústavu, jednak pověření syn. výboru, aby dal

v době co nejkratší vyšetřiti základy ústavu a zjistiti jeho možnosti odborným znalcem dle zásad pojišťovací techniky.

Odůvodnění: Návrhem dotčené obavy a pochybnosti jsou v církvi značně rozšířeny a nepřispívají k důvěře v Pens. ústav a k pens. opatření duchovenstva jeho pomocí. Je v zájmu vývoje Pens. ústavu, aby v těchto věcech bylo zjednáno naprosté a uspokojující jasno, třebaš by tím Pens. ústav doznal i nějaké změny.

13. Synod uvítějš s povděkem, že v nově zbudovaném Husově Domě v Praze je nyní vydatnější měrou postaráno o to, aby našim studujícím bohosloví bylo studium hmotně usnadněno a aby se jim i v tomto útulku dostávalo hojnější odborné péče a výchovy. Budiž však od každého, kdo tohoto dobrodiní bude užívat, bezpodmínečně požádáno, že skutečně po skončení svých studií vstoupí do služeb naší církve.

14. Synod vítá s povděkem, že našim bohoslovcům jest ve větším rozsahu než dříve umožňováno studovati v cizině, avšak vyslovuje přání, aby vzhledem k nynějšímu citelnému nedostatku duchoven-ských sil nebylo jim pomocí stipendií umožňováno studia nadměrně prodlužovati.

Ze seniorátu polišského.

Roku 1924.

1. Faráři začátečníci jsou povinni 5 let sloužiti na působišti jim synodním výborem vykázaném proti platu dle platového plánu, synodním výborem schváleného.

Roku 1925.

2. Diakony nechť disponuje sám synodní výbor a dosazuje tyto na místa nejpotřebnější a z paušálu přispívá na jejich vydržování.

3. Budiž založen ústřední fond na vydávání lidových spisků a letáček nábožensky vzdělavacích a apologetických. K tomu synod zvolí komisi a vyměří sborům pravidelný příspěvek od 30—200 Kč ročně, podle poplatnosti.

4. Rodičové, kteří dítek svých křtíti nedají nebo své dítky od náboženského vyučování odhlásí, budtež napomenuti, aby tak učinili, v případě neposlechnutí budtež ze sborů vyloučeni.

5. Při sloužení křtem sv. dítek budiž přítomen aspoň jeden z rodičů, nebo aspoň osoba, duchovně a nábožensky tomu dítku nejbližší, poněvadž podstata křtu sv. i učení církve toho vyhledává, a budtež nikdy za kmotry brány osoby náboženství římsko-katolického nebo jiného, od českobratrského naprosto odchylného.

6. Členové, kteří přes všechny upomínky své povinné příspěvky církevní nezapravují, budtež napomenuti, nebo jim odepreny budtež církevní služby, po případě jim oznámeno, že se sami z církve vylučují.

7. Bohoslovci bez diplomu nebudtež k stálé práci do sborů vysíláni z toho důvodu, že takový kandidát nemá osobní zodpovědnosti, což se nedá slučovati s prací, kterou konati má.

8. Přejímání a předávání farního úřadu dějš se vždy v přítomnosti příslušného konseniora.

9. Upozorňujíce na církevní zřízení § 94, žádáme synod, aby zdůraznil, že je nutno, aby prve než by se jakýkoliv všecírkevní podnik prováděti měl, byla dříve vyžádána o tom mínění všech staršovstev.

Ze seniorátu německobrodského.

Roku 1924.

1. Faráři po 35leté službě budtež pensionováni a to: částečně na útraty sboru, kterému posledně sloužili, částečně na útraty celé

církve, t. j. pensijního fondu, částečně přidělem ze státního paušálu, pokud státní paušál existuje. Pense pak ať odpovídá částce potřebné k slušnému živobytí. U zámožných ať pense odpadá.

2. Přísaha se protiví duchu evangelia Kristova; proto žádný úd českokobratrské církve evangelické nemůže býti nikým a nikdy donucován k přísaze. Stačí prosté prohlášení nebo slib.

Ze seniorátu novoměstského.

Roku 1924.

1. Synodní výbor se zdvořile žádá, aby při rozdělování státní dotace na sbory v chudých horských zapadlých krajích českomoravské vysočiny, zvláště na sbory veliké nebo rozptýlené, mnoho práce a mnoho obtíží farářům působící, pamatoval vyšší poměrně kvotou, jako na sbory malé, soustředěné, v průmyslových městech nebo v kraji položené.

Roku 1925.

2. Zřízení společné církve pokladny jak ji navrhuje komise zřízená a ustavená poslední synodou se jednomyslně zamítá a navrhuje se následující:

„Budiž založen fond, do něhož by každý sbor odváděl 5% přímých daní svých údů a přiměřenou výši dávky ve sborech, které vybírají salár jiným způsobem.

Pro případ, že by nebyl tento návrh synodem přijat, přijímá se návrh staršovstva novoměstského a německého, by se zřídila „pomocná pokladna“, do níž by odváděl každý sbor povinně 5% přímé daně, z níž by se podporovaly potřebné sbory. Z fondu tohoto nesmějí býti brány ani úroky, dokud se státní dotace v nynější výši přiděluje.

3. Budiž při podnikání staveb a zřizování různých církevních podniků se strany sborů a kazatelských stanic postupováno v ohledu finančním opatrněji, než se dosud dalo, poněvadž požadavky, jež se kladou na dobročinnost sborů, již více stupňovati nelze. Pokud sbor neb kazatelská stanice anebo církevní korporace nemá aspoň polovici kapitálu stavebního a zařizovacího pohromadě, nechť se stavba nebo církevní podnik synodním výborem nedovoluje.

4. Předloha staršovstva veselského týkající se obsazení uprázdněných míst farářských ve zdejším seniorátě se jako roku loňského opakuje. Předloha tato zněla: Synodní výbor budiž požádán, aby podporoval naše snahy k obsazení sborů uprázdněných.

Ze seniorátu brněnského.

1. Budiž v českokobratrských sborech pěstován zájem misijní. K tomu cíli se doporučuje, aby zřizovány byly v našich sborech odbory České Misijní Jednoty.

2. Budiž přijat českokobr. církví řád kázně dle následujícího návrhu:

§ 1. Protože jest povinností českokobr. církve ev., založené na evangeliu Kristově, osvědčovati snahu a vědomé odhodlání k životu dle slova Božího a pracovati k vzdělání Království Božího v národě českém, ukládá církev tato členům svým ve smyslu církevního zřízení: 1. poslušnost k evangeliu Kristovu, která záleží v těchto věcech:

a) aby každý od církve povolání své dle Božího rozměření a v bázni Boží vykonával a ostříhal (muž i žena, rodiče i děti, učitel, žák, zaměstnavatel i zaměstnaný, nadřizený i podřizený, kazatel i posluchač);

b) aby každý v pravdě slova Božího pilným čítáním jeho se vzdělával, modliteb, shromáždění církevních pílen byl, víru svou uží-

váním svátosti utvrzoval a životem svým ji takto osvědčoval: přímostí v mluvení, poctivostí ve smýšlení, úctou k poctivému přesvědčení, úctou k rodičům, učitelům, správcům duchovním i starším, láskou ke všem bližním, zvláště pak k domácím víry skytáním bratrské útěchy v strastech, pomoci v těžkostech, rady v nesnázích, pozdvížením a povzbuzením v slabostech a pochybnostech, jakož i srdečné účasti v radostech;

c) aby každý dary své, Bohem mu svěřené v službu církvi jeho a zejména sboru svého ochotně stavěl, pamatuje na to, že mezi bratřími a sestrami jest rovnost práv, ale nerovnost povinností, jichž míra řídí se velikostí a množstvím darů Bohem každému svěřených;

d) aby každý se všeho vystříhal, co by se těmto povinnostem protivilo, zejména: 1. aby se vystříhal neucty vůči rodičům a duchovním správcům, 2. aby bližního svého hospodářsky nevykořisťoval, 3. všeho dráždění a vyvolávání vášni se vzdaloval, 4. nedopouštěl se rozpustilosti a bezbožnosti světských a jim neobcova, 5. sil svých rozmařile neutrácel, 6. živností lichevných a Božímu přikázání se přičicích neprovozoval, 7. bližní své nepomlouval a ku právu světskému se všim kvapně se neutíkal, leč by jináče přátelským způsobem neb rozhodnutím staršovstva nemohl býti z příčiny nějaké bezpečně spokojen, 8. aby duchovního správce svého neobcházal, 9. aby církve své nepotupoval, vydává na příkl. revers římsko-katolické církvi.

§ 2. Proti těm, kteří by zanedbávali těchto povinností užítí lze následujících prostředků:

1. napomenutí (§ 101., II. cirk. zřiz.),
2. výstrahy,
3. zbavení hlasovacího nebo volebního práva (§ 38. cirk. zřiz.),
4. vyloučení od společnosti večere Páně,
5. vyloučení z církve (§ 5. cirk. zřiz.).

§ 3. Pravomoc vykonává staršovstvo (* 45. cirk. zřízení).

Vyšetřování může býti svěřeno trojčlennému výboru staršovstvem k tomu cíli jmenovanému.

Pro řízení platí všeobecná pravidla. Zejména jest třeba, aby obviněný byl vyzooměn o tom, že se proti němu zavádí řízení kázně církevní a aby byl alespoň jednou vyslechnut po provedeném šetření. Účelem šetření jest zjistiti přesně skutkovou podstatu přestupku, jeho pohrutek, okolností přitěžujících a polehčujících. Šetření koná se výslechem svědků i obviněného a jest celé řízení co nejrychleji provedeno.

§ 4. Napomenutí: Napomínají se vespolek po všecy dny, dokudž se dnes jmenuje, aby někdo z vás nebyl zatvrzen oklamáním hřícha prikazuje ap. Pavel (k Žid. 3. 3.); prikazuje zajisté i nám. Ač vždy v lásce napomínati máme jeden druhého, přec napomenutí dle tohoto řádu jest povahy odchýlné. Jsouc prvním stupněm církevní kázně. K němu dochází na základě provedeného šetření a způsobem, jež určí staršovstvo buď členem, neb členy staršovstva k tomu zmocněnými, buď správcem duchovním, buď v soukromí, neb ve schůzi staršovstva, aneb dodá se písemně. K tomuto stupni církevní kázně má pak dojíti, prohléšil-li by se kdo proti povinnosti tímto řádem stanoveným způsobem méně křiklavým a pohoršení nevzbuzujícím.

§ 5. Byl-li by přestupek křiklavější, aneb vzbudil-li pohoršení, uděluje se výstraha, způsobem platným v napomenutí, aneb veřejným vyhlášením před shromážděním církevním. Výstrahy užije se zejména tehdy, byla-li nevážnost Boží pravdě projevena, bylo-li jméno Boží v porouhání dáno, den Páně urážlivě znesvěcen, byla-li odeprána rodičovská péče o dítě, jmenovitě i péče nemanželského otce, byla-li hrubě porušena povinná úcta k rodičům, duchovním správcům a star-

šim a nebo bylo-li jinak prohřešeno proti základním zásadám církve českoobr. evang.

§ 6. Hlasovního a aktivního práva volebního a tím i volitelnosti (pasivnosti práva volebního), nebo hodnosti ve sboru zbaven může být ten, kdo nedbav ani napomenutí, ani výstrahy přes to dále veřejně pohoršení vzbuzuje, zejména kdo ve sboru neb v církvi strojí rozbroj mijeje domáhat se změry cestou instanční, kdo bližního hospodářsky vykořisťuje a dráždí, nebo přenáší do církve a jejích korporací vášně z rozporů politických, třídních a jiných veřejných, nebo podobně dopouští se dále opilství, rozpustilosti a bezbožnosti světských, nebo provozuje živnosti lichevné a Božímu přikázání se přičítí.

§ 7. Kdo posud uvedených přestupků se opětně dopustil, aneb několikráte menšími tresty tzižen byl, kdo pohoršlivý život vede, aneb veřejně a pohoršlivě se dopustil činů, pro něž může být udělena výstraha, a nejeví-li lítosti i nenapravit-li pokud se co napravití dá, může být vyloučen od svátosti.

§ 8. Je-li však hřích příliš ohavným a hříšník místo pokání vzpuru provádí, taktéž vydá-li snoubenec římsko-katolické církvi potupný revers a na něm lehkomyšlně trvá, církvi svou opovrhuje, přistupuje se k poslednímu stupni klíčů k vyloučení z církve. Vyloučení nabývá platnosti pro celou církev česko-bratrskou evangel. t. j. všechny její sbory, bylo-li potvrzeno výborem seniorátním a synodním.

§ 9. Do nálezu staršovstva lze se odvolat během třiceti dnů ode dne, kdy nálež byl doručen, aneb oznámen (§ 9. círk. zřiz.). Odvolání podati jest u staršovstva, respektive jeho předsedy písemně.

Pán Bůh všemohoucí račiž tento řád mezi námi hojněji vzděláváti, utvrzovati a jemu požehnávatí pro vzdělání církve své a ke slávě jména Svěho svatého.

3. návrh synodu:

Seniorátní shromáždění předkládá Synodu následující menšinový návrh řádu církevní kázně, aby při definitivním sdělávání kázeňského řádu vzat byl také v úvahu.

Řád křesťanské kázně. (Minoritní návrh k synodu.) Křesťanská kázeň jest čin křesťanské lásky dle 3. Mojš. 19. 17. „Nebudeš nenávidět bratra svého v srdci svém; svobodně potresceš bližního svého a nesneseš na něm hříchu.“

Křesťanskou kázeň provádí: každý člen sboru, pak staršovstvo, potom výbor seniorátní a synodní.

Každý člen sboru jest povinen konati křesťanskou kázeň, protože každému údu církve musí na tom záležeti, aby nehynul bratr a sestra. Vidí-li kterýkoli člen sboru, že se někdo ze sboru uchyluje od zákona Božího a cesty spasení, má ho na to upozorniti ve vsí lásce bratrské, aby se toho napříště varoval.

Rozumí se samo sebou, že dítky nebudou napomínati rodičů svých a mládež starců a stařen, nýbrž modliti se za ně a pobožným obcováním probouzeti jejich svědomí. Vidí-li mládež pohoršlivé chování starších členů sboru, má na to upozorniti některého staršího úda, aby ho napomenul.

Dopustí-li se kdo pohoršlivého hříchu, ať slovem nebo skutkem, má ho napřed soukromě napomenouti, kdo o tom ví, ale ve vsí vážnosti, lásce a v obavě o jeho duši.

Zůstává-li však takto napomenutý ve svém hříchu, opětuje se vážné napomenutí u přítomnosti ještě jednoho nebo dvou vážených bratrů, aby spíše cítil svůj hřích a obrátil se.

Neuposlechně-li ani potom, oznámí se věc staršovstvu. Když ani napomenutí staršovstva nebude dbáti a dále setrvá ve své převrácenosti, odloučí se od svátosti a pozbývá aktivního i pasivního práva volebního. Jestli ani to jim nepohne, vyloučí se z církve.

Má však právo v posledních dvou případech odvolati se do 30 dnů k seniorátnímu výboru prostřednictvím staršovstva. Z usnesení seniorátního výboru může se ještě odvolati k synodnímu výboru, též do 30 dnů.

Všichni pak členové, staří i mladí, ať dávají na sebe pilný pozor, aby jméno Hospodinovo nebylo pro ně v porouhání dáno, ale ctěno a velebeno a za to nechť konají pokorné modlitby a vroucí prosby k Bohu i jednotlivci i celá shromáždění svatých.

Pobožný život jest nejdůležitějším činitelem v křesťanské kázni.

4. návrh:

Církev si uvědomuje povinnost soustavné péče o sbory uprázdněné. Sbory, které mají vlastního faráře, jenž není administrátorem sboru jiného, mají uvolňovati svého faráře pro práci v uprázdněných sborech.

5. návrh:

Při revisi církev, zřízení a vůbec při každé příležitosti budiž dbáno, aby napříště zabráněno bylo škodám a úpadku malých, finančně slabých, odlehklých sborů, z nichž mnohé již několik let jsou bez faráře. Všecky farní sbory buďtež proto synodním výborem a seniorátními výbory roztrženy na 3 nebo 4 skupiny dle rozsahu práce, dle početnosti, finanční schopnosti, polohy a usnesením synodu buďtež sbory i duchovní zavázání, aby každý duchovní na počátku své praktické činnosti začínal sborem nejnižší kategorie a aby se při obsazování sborů přihlíželo pouze k těm kandidátům, kteří nabyli nároků na sbor prošeďše sbory kategorií nižších, ve kterých nejméně 3 leta sloužili.

6. návrh:

1. Synod prohlás autoritativně a utvrdí důrazně požadavky Česko-bratrské církve evangelické k potřebné změně, resp. novelisaci zákona o svátcích; zejména připomena historický, tridentiněm zdůrazněný význam svátku Těla, a připomena, co občané vůbec a evangelici zvlášť na úkor svobody svědomí zkoušeli dosavad v naší vlasti proto, že nemohou vzdávati požadované božské pouty „tělu“ při inkvisičně protikacířských průvodech toho dne, protestují proti uznání tohoto církevního svátku za svátek státní; pokud pak budou uznávány zákonem svátky Mariina početí (neposkvrněného z Anny dle dogmatu z roku 1854), nanebevzetí Panny a svátek Těla, tedy speciálně církevní svátky jedné společnosti za svátky státní (!), nebo jakoukoli měrou budou při novelisaci zákona měřeny tyto a jiné svátky římsko-katolické nebo kterýkoli z nich, požadují, aby aspoň stejně bylo — už pro církevní rovnoprávnost — šetřeno i českého a všeevangelického, všem křesťanům památného a historického Velkého Pátku, a zmocní synodní výbor, aby v tom smysle dále jednal a postupoval zejména i společně se slovenskou evangelickou církví a. v.

7. návrh:

Seniorátní shromáždění vítá radostně úsilí „Obecně prospěšného družstva pro sociální podniky česko-bratrské církve evang.“ o získání zámku a zbytkového statku v Myslibořicích a navrhuje synodu, aby snahy tohoto „Družstva“, jejichž cílem je vytvoření ústředního sirotčince, starobince, útulku pro ukonané církevní pracovníky, feriální osady ve formě odpovídající požadavkům sociálních institucí a důstojně reprezentující církev naší, všemi prostředky podpiral.

8. návrh:

Synod požadují novelisaci mezináboženského zákona a právní platnosti změny konfese přistouplých:

a) za člena nově zvolené církve může býti pokládán teprve ten, kdo se k ní skutečně přihlásí a jí byl přijat. Přijetí oznámí farní úřad okresní polit. správě.

b) Církví vyloučený člen nemůže býti pokládán za člena jejího, jakmile bylo o tom farním úřadem učiněno oznámení u okr. polit. správy.

Ze seniorátu vsetinského.

Roku 1924.

1. Budiž zřízena společná pokladna pro celou církev dle zásady: Jedni druhých břemena neste, aby tak bylo docíleno stejnoměrného zatížení údu církve. Komisi, zvolené II. synodem, budiž uloženo, aby potřebný návrh po prostudování otázky s urychlením vypracovala.

2. Všechny sbory valašské, chudé, dělnické, nalézající se v průmyslovém pásmu ostravském, počítají se za místa průmyslová, aby, proto, že drahota jest všude stejná, ba na vesnicích i větší, při rozdělování paušálu br. farářům byl přiznán 1000 Kč přírůstek, jako průmyslovým městům, jako to už mají sbory resp. br. faráři v Jablunce a Pržně.

3. Poněvadž někteří br. faráři vyučováním náboženství nad možnost jsou zatíženi, budiž Syn. výbor požádán všemožně u ministerstva vyučování o to se zasaditi, aby pro sbory s 18 hodinami týdenního vyučování ustanoven byl zvláštní katecheta, bez ohledu na to, děje-li se vyučování jen ve farním sídle, nebo i v přespolečných školách farnosti.

Ze seniorátu moravskoslezského.

Roku 1925.

1. Budiž z členů synodu případně i jiných círk. pracovníků zvolena komise, která by studovala otázku odluky státu od církve a postup jejího řešení u nás a prakticky připravila církev na různé možné řešení této otázky.

2. K § 56. círk. zřízení budiž připojen tento 3. odstavec: „Diakoni, kteří s prospěchem složili vikářskou zkoušku, mohou býti voleni jako duchovní správce sborů, slují vikáři sborová čili kazatelé a spravují sbor svůj samostatně.“

3. Vláda budiž požádána, aby při obsazování profesorských míst na bohoslovecké fakultě Husově byla slyšena i naše církev, pro kterou byla fakulta zřízena.

4. Budiž při synodním výboru zřízen z odborníků poradní sbor pro církevní stavby, který by v zájmu účelnosti a úspornosti sborům při stavbách církevních budov podával odborné informace a rady.

5. Synod se zasadí svým vlivem buďto o dosažení procentuálního spolumajetnictví česko- evang. sboru ve Frýdku na celém movitém i nemovitém majetku, který je ve sporné držbě německého evang. sboru ve Frýdku, aneb aspoň o dostatečně odstupné, s jehož pomocí by mohlo býti přikročeno ke koupi neb vybudování vlastních církevních budov.

C. Návrhy synodního výboru v příčině synodní práce.

a) Buďtež zvoleny následující přípravné odbory:

I. Odbor ústavní a správní a přidělí se mu zpráva synodního výboru „Správa církve“ a návrhy seniorátních konventů, a to: pražského č. 6., 17., 23., poděbradského č. 1., královéhradeckého č. 1., 2., chrudimského č. 3., čáslavského č. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., německobrodského č. 2., brněnského č. 8., moravskoslezského č. 1., 5. Za členy se navrhuje: far. Bednář, Kulík, Šustr. Jos. Čapek, starší Havelka,

Škeřík, Teplý, Valouch, far. Hájek, starší Bukáček, Vikt. Opočenský, far. Urbánek, Dr. Hrejsa.

II. Odbor pro věci týkající se sborů a kazatelů a přidělil se mu zpráva synodního výboru „Sbory a kazatelé“, zpráva odboru pro stručné vyjádření učení a odboru pro disciplinární řád pro církevní funkcionáře, jakož i návrh tohoto řádu; dále návrhy konventů: pražského č. 1., 9., poděbradského č. 3., chrudimského č. 1., 7., 8., brněnského č. 4., 5., novoměstského č. 4., čáslavského č. 8 a poličského č. 1., 7., 8., 9. Za členy se navrhuji: starší Hrozný, far. Lány, starší Rytíř, far. Opočenský, Szalatnay, Josef Nešpor, starší Filipi, far. Boh. Souček, starší Vilím, Juřík, Mikuláščík, far. Švanda, Dr. Král.

III. Odbor pro náboženský a církevní život a přidělil se mu zpráva synodního výboru „Činnost sborová a náboženský život“, zpráva o „Českém Bratru“, zpráva odboru pro sociální péči a návrhy konventů: pražského č. 13., 14., 16., 18., 19., 20., 21., podřipského č. 2., poděbradského č. 5., 6., královéhradeckého č. 4., chrudimského č. 2., 4., 5., čáslavského č. 9., poličského č. 4., 5., 6., brněnského č. 2., 3., 6. Za členy se navrhuji: starší Lukl, far. Vlast. Juren, Hadač, starší Kupka, far. Klapuš, Čaha, Baštecký, Čech, starší Jindřiška Wummová, Příbyl, Vaculín, Konečný, Boháč.

IV. Odbor výchovný a přidělil se mu zpráva synodního výboru „Výchova“, schválení učebnic náboženských, zpráva odboru pro učební osnovy a návrh jejich, návrh synodního výboru o řádu pro výchovu diakonů, návrhy konventů: pražského č. 3., chrudimského č. 8., čáslavského č. 13., 14., poličského č. 2., vsetínského č. 3., moravskoslezského č. 2., 3. Za členy se navrhuji: far. Jerie, starší Pavlíčková, far. Jarolím Nešpor, Novotný, starší Vondruška, Dudycha, far. Dvořák, starší Kovář, far. Pokorný, Rozbořil, starší Hovadík, Toul, prof. Žilka.

V. Odbor evangelizační a misijní a přidělil se mu zpráva synodního výboru „Evangelisace a misie“, zpráva odboru pro evangelisaci se stanovami, návrhy konventů: pražského č. 10., 11., 12., podřipského č. 1., poličského č. 3., brněnského č. 1. Za členy se navrhuji: far. Stan. Čapek, starší Štěpán, far. Lad. Juren, Marušiák, starší Ruml, Malina, Rebeová, Ryšavý, far. Ilek, Porubjak, starší Stancl, far. Prudký.

VI. Odbor hospodářský A. a přidělil se mu ze zprávy synodního výboru o věcech hospodářských č. 7., 8., 9., 11., 12., Stanovy Jeronymovy Jednoty, zpráva účetní, zpráva o sbírkách kostelních, zpráva odboru pro ústřední pokladnu a návrhy konventů: pražského č. 7., 8., poděbradského č. 2., 4., 7., královéhradeckého č. 3., chrudimského č. 6., čáslavského č. 11., novoměstského č. 1., 2., vsetínského č. 1., 2. Za členy se navrhuji: starší Černík, Soukup, Kubiček, Vedral, far. Molnár, Medek, starší Nekvinda, Sochor, far. Nagy, Dobeš, Otmar Hrejsa, Alex. Winkler, starší Kavka.

VII. Odbor hospodářský B. a přidělil se mu ze zprávy synodního výboru o „Věcech hospodářských“ č. 1., 2., 3., 4., 5., 6., tabulka o příspěvcích, zpráva o likvidaci církevní rady, o persijním fondu a účet o tomto fondu, zpráva odboru o pojišťování budov, návrh synodního výboru o hrazení výloh synodních a návrhy konventů: pražského č. 2., čáslavského č. 12., německobrodského č. 1., novoměstského č. 3., moravskoslezského č. 4. Za členy se navrhuji: far. Machotka, starší Mašek, Holý, Švanda, Urbánek, Strítezský, far. Andrlé, Toul, starší Čech, far. Vašíř, kons. Winkler, far. Burian, sen. Souček.

VIII. Odbor smíšený a přidělil se mu zpráva synodního výboru „Styky s jinými církvemi“, zpráva o vydaných knižkách, schválení zpěvníku kostelního, zpráva odboru pro Jednotu bohoslužeb a návrh Agendy, zpráva odboru zahraničního, návrh synodního výboru č. 3., návrhy konventů: pražského č. 4., 5., 15., 22., poděbradského č. 8.,

čáslavského č. 10., poličského č. 3., brněnského č. 7. Za členy se navrhuji: starší Zima, far. Kantorek, starší Vokoun, Hojný, far. Šebesta, Horký, starší Samek, far. Václavík, starší Ondruška, far. Stehlík, Jadrníček, starší Dobeš.

b) Navrhuje se tento program pro zasedání synodu: V prvním zasedání dne 15. června o 5. hod. odpoł. vyřídí se body č. 1.—9. programu; dne 16. června dopoledne schůze přípravných odborů, které se konají v místnostech Husova Domu v Praze II., Jungmannova ul.; odpoledne toho dne o půl 2. hodině druhé sedění synodu, večer o půl 8. hod. služby B. v chrámu klimentském v Praze dle navrženého řádu bohoslužebného, ve středu dne 17. o půl 9. hod. zasedání třetí, odpoledne o 3. hodině zasedání čtvrté; večer o půl 8. hod. zasedání páté (veřejné) věnované výchově mládeže; ve čtvrtek dne 18. o půl 9. hod. zasedání šesté, o 3. hodině odpoledne zasedání sedmé a nebude-li vyřízen celý program synodu, tedy v pátek dopoledne o půl 9. hod. zasedání osmé.

Nebudou-li přípravné odbory hotovy se svou prací na schůzích dne 16. června odpoledne, mohou zasedati ještě v úterý večer po službách B., aneb se může po případě synod usnésti poskytnouti jim jiný vhodný čas k dokonání jejich práce.

Zasedání první koná se v chrámu Páně u Salvátora v Praze I., všechna další — kromě služeb Božích v úterý večer, které jsou v chrámu P. u Klimenta v Praze II. — konají se v modlitebně na Vinohradech, Korunní tř. č. 62.

Poslanci synodní necht při všech zasedáních zaujmou místa v předních lavicích.

OBSAH:

Svolání a program synodu	3
Členové synodu	4-10
I. Zprávy synodního výboru	10-127
1. Správa církve	10
2. Sbory a kazatelé	23
3. Činnost sborová a náboženský i mravní život údů	29
4. Výchova	38
5. Evangelisace a misie	47
6. Věci hospodářské	51
7. Účetní a pokladní zpráva	76
8. Zpráva o pensijním fondu	104
9. Styky s jinými církvemi a korporacemi	113
10. Zpráva o likvidaci s Vídní	123
11. Spisy vydané synodním výborem	125
12. Schválení knih církevních	126
13. Zpráva o církevním časopisu „Český Bratr“	126
II. Zprávy odborů zvolených na druhém synodu:	127-150
1. Zpráva odboru pro jednotu v bohosl. a učení	127
2. „ příprav. výboru pro společ. církevní pokladnu	129
3. „ a návrh přípr. komise pro soustředění požárního	133
4. „ komise pro stručné vyjádření učení	134
5. „ sociálního odboru	135
6. „ odboru pro styk s církvemi svět. protestantismu	135
7. „ přípravného komitétu evangelisačního	136
8. „ komise pro vypracování osnovy k vyuč. nábožen.	138
9. „ pro disciplinární řád	138
III. Návrhy:	150-171
A. Návrhy synodního výboru	150
B. „ seniorátních konventů	154
C. „ synodního výboru v příčině synodní práce	169